

Motiv koní

Dick Francis

1

Stál jsem na prahu neštěstí a nahlížel dovnitř.

Před domem mého bratrance stály čtyři policejní vozy a sanitka s výhrůžně se otáčejícím modrým majákem. Otevřenými dveřmi vážně spěchali sem a tam cizí lidé. Studený podzimní vítr smutně povíval suché hnědavé listí po cestě a černá mračna, která se hnala po obloze, nevěstila nic dobrého. Shropshire, Anglie, pátek, šest hodin, večer.

Bílé světelné záblesky v oknech svědčily o tom, že někdo v domě fotografuje. Shodil jsem z ramene brašnu a postavil ji na zem vedle kufříku, na okraj trávníku. S oprávněným pocitem špatné předtuchy jsem došel k domu.

Přijel jsem vlakem na víkendový pobyt. Na nádraží se žádný bratranec neukázal, aby mě odvezl domů, jak slíbil, tak jsem se na tu jednu a půl míli vydal pěšky. Byl jsem přesvědčený, že se co chvíli přičítí ve svém zabláceném peugeotu, samá legrace, samá omluva, plný plánů...

Žádná legrace.

Stál v hale, šedivý v obličeji a jako omámený. Postava v úhledném obleku se hroutila do sebe, ruce mu visely podle těla, jako by zapomněl, že je má. Hlavu měl otočenou k obývacímu pokoji, odkud bylo vidět ty bílé záblesky, a v očích měl černý děs.

„Done?“ došel jsem až k němu. „Donalde!“

Neslyšel mě. Zato mě zaslechl jeden z policistů. Z obývacího pokoje přispěchal člověk v tmavomodré uniformě, chytil mě za ruku a bez okolků mě táhl zpátky ke dveřím.

„Jděte odtud, prosím,“ řekl, „ale rychle.“

Zoufalé oči se na nás nejistě zahleděly.

„Charlesi...“ promluvil chraptivě.

Policista trochu uvolnil sevření. „Vy toho pána znáte?“ zeptal se Donalda.

„Jsem jeho bratranec,“ odpověděl jsem.

„Ach tak.“ Pustil mě, ale dodal, že mám zůstat, kde jsem, a postarat se o pana Stuarta. Pak se šel do obývacího pokoje s někým poradit.

„Co se stalo?“ zeptal jsem se.

Don nebyl schopen odpovědi. Jen se znovu otočil ke dveřím do obývacího pokoje, jako by ho něco táhlo k hrůzám, které neviděl. Překročil jsem příkaz policie, udělal deset rychlých kroků a nahlédl dovnitř.

Ta důvěrně známá místnost vypadala podivně holá. Žádné obrazy, žádné ozdoby, žádné perské koberce.

Jen holé, šedé zdi, čalouněné pohovky, těžké kusy nábytku posunuté ze svých míst a pusté, zaprášené parkety.

Na zemi ležela mladá žena mého bratrance, zkrvavená, mrtvá.

Po veliké místnosti se pohybovali policisté, vyměřovali, fotografovali, snímali otisky prstů. Věděl jsem, že tam jsou, ale nevnímal jsem je, viděl jsem jen Reginu. Ležela na zádech, obličej bílý jako sníh.

Oči měla pootevřené, ještě se trochu leskly, spodní čelist pokleslou, takže tím víc vystupoval tvar její lebky. Nohy měla na zavlhlé podlaze roztažené, jednu ruku nataženu do strany, dlaní vzhůru, mrtvé bílé prsty stočené jako v prosbě o slitování.

Nebylo slitování.

Zadíval jsem se na krvavou zmrštinu na její hlavě a udělalo se mi zle.

Policista, který mě předtím chtěl vyvést a který se právě dohadoval s nějakým jiným, se obrátil, zahlédl mě, jak se potácím ve dveřích, a rychle, dopáleně ke mně došel.

„Říkal jsem vám, že máte zůstat venku,“ řekl rozzlobeně. Dával mi jasně najevo, že když je mi špatně, můžu si za to sám.

Tupě jsem přikývl a vrátil se do haly. Donald seděl na schodech a díval se do prázdna. Sedl jsem si na podlahu vedle něho a sklonil hlavu mezi kolena.

„Já... já... já ji našel,“ šeptl.

Polkl jsem naprázdno. Co na to člověk může říct? Bylo to tvrdé pro mě, což teprve pro něho, který s ní žil

a miloval ji. Nevinnost mě pomalu opouštěla, zůstávala jen ošklivá, kyselá pachut'. Opřel jsem se o zed a toužebně jsem si přál vědět, jak mu pomoci.

„V pátek... v pátek... nikdy nebývá v pátek d... doma,“ řekl.

„Já vím.“

„V... v šest... až v šest... v... vrací se až v šest. Vždycky...“

„Donesu ti brandy.“

„Neměla tady být... neměla.“

Vstal jsem, odešel do jídelny a tam jsem teprve pochopil, proč mi obývací pokoj připadal tak prázdný. V jídelně byly také holé zdi, holé police a prázdné zásuvky se válely na zemi. Žádné stříbro, žádné příbory. Sbírka starého porcelánu tatam. Zbývala jen zmeť z ubrousků a rozbitého skla.

Dům mého bratrance vyloupili. A Regina, Regina, která v pátek nikdy nebývala doma... Regina je musila vyrušit...

Šel jsem k vybrakovanému příborníku plný vzteku, měl jsem chuť roztřískat hlavy všem hrabivým, krutým, nelítostným, bezohledným cynikům, kteří dokáží nemilosrdně zmařit životy nevinných lidí. Svatí snad umějí odpouštět, já cítil jen nenávist, hořkou, zběsilou, čistou nenávist.

Našel jsem dvě nerozbité skleničky, ale všechny láhve s pitím byly pryč. Vztekle jsem vrazil do kuchyně a natočil vodu do elektrické konvice.

V kuchyni devastace pokračovala. Zásoby byly vyházené na podlahu. Co proboha mohli hledat v kuchyni? Neohebnými prsty jsem připravil dva hrnky čaje a pak jsem v Reginině skřínce na koření pátral po kuchyňském brandy. Když jsem je našel, pocítil jsem nemístné zadostiučinění. Tak aspoň tohle přehlédli, darebáci.

Donald ještě stále seděl nehybně na schodech. Vtiskl jsem mu hrníček s horkou sladkou tekutinou do ruky a nařídil mu, aby to vypil. Bez uvažování mě uposlechl.

„V pátek nikdy... v pátek... nebývá doma,“ opakoval.

„Ne.“ Přikývl jsem. Bylo by mě zajímalo, kolik lidí mohlo vědět, že v pátek nikdo nebývá doma.

Oba jsme pomalu dopíjeli čaj. Vzal jsem mu hrnek z ruky a postavil ho vedle mého na podlahu. Sám jsem se usadil blízko Donalda u schodů jako předtím. Většina nábytku z haly byla také pryč. Starožitný psací stůl... sheraton... křeslo potažené kůží... lucerna z devatenáctého století...

„Ach bože, Charlesi,“ řekl.

Zadíval jsem se na něho. Slzy žádné, jen strašná bolest. A nebylo žádné cesty, jak mu pomoci.

Ten děsivý večer se protáhl až do půlnoci, až přes půlnoc. Policisté pracovali pilně, zdatně, byli zdvořilí, ne bez soucitu, ale současně nám dávali jasně najevo, že jejich prvořadým úkolem je stíhat zločince, a ne utěšovat postižené. Zdálo se mi také, že v některých jejich otázkách je nepatrné zrno podezření, jako by nezapomínali, kolikrát se stalo, že si majitelé dobře pojištěných domácností sami vloupání objednali, a že pak takový krásný, nekomplikovaný podvod nečekaně narazil na tragické komplikace.

Donald to snad ani nevnímal. Odpovídal unaveně, bez přemýšlení, často po dlouhé odmlce.

Ano, odcizené věci byly dobře pojištěné.

Ano, pojistil všechno už před lety.

Ano, byl jako obvykle v kanceláři.

Ano, odešel na oběd. Dal si v hospodě obložené chleby.

Obchodoval vínem.

Je mu třicet sedm.

Ano, žena byla o hodně mladší. Bylo jí dvacet dva.

Nedokázal o Regině promluvit, aniž se zakoktal, jako by ho rty ani jazyk nechtěly poslouchat. „Vždycky v pa... pa... pátek... p... p... pracovala u p... p... přítelkyně v kvě... kvě... květinářství.“

„Proč?“

Donald se na inspektora nechápavě zadíval. Seděli proti sobě za stolem v jídelně. Starožitné židle, které ke stolu patřily, zmizely. Donald seděl v zahradním křesle, které jsme přinesli z verandy, a inspektor, konstábl a já jsme se usadili na kuchyňských stoličkách.

„Prosím?“

„Proč pracovala v pátek v květinářství?“

„Ona... j... j... jí... jí těšilo...“

Krátce jsem ho přerušil. „Pracovala v květinářství, než se s Donaldem vzali, nechtěla z toho úplně vyjít, tak v pátek chodila připravovat květinovou výzdobu na svatby, bankety a tak...“ Taky na pohřby, říkal jsem si v duchu. Nahlas jsem to říct nemohl.

„Děkuji vám, pane, domnívám se však, že pan Stuart dokáže na naše otázky odpovídat sám.“

„A já se domnívám, že nedokáže.“

Inspektor soustředil svoji pozornost na mě.

„Je v těžkém šoku,“ dodal jsem.

„Vy jste lékař, pane?“ zeptal se se zdvořilou a oprávněnou nedůvěrou. Zavrtěl jsem netrpělivě hlavou. Zadíval se na Donalda, sešpulil rty a znovu se otočil ke mně. Přelétl očima mé džíny, opranou bundu, světlý rolák a vysoké boty. Pak se mi znovu zadíval do obličeje. Veliký dojem jsem na něho neudělal.

„Tak prosím: jméno?“

„Charles Todd.“

„Věk?“

„Dvacet devět.“

„Povolání?“

„Malíř.“

Konstábl tyto vzrušující informace bez vzrušení zapisoval do svého kapesního notesu.

„Pokojů nebo obrazů?“ zeptal se inspektor.

„Obrazů.“

„Co jste dnes dělal, prosím?“

„Sedl jsem si v půl třetí v Paddingtonu na vlak a tady jsem šel z nádraží pěšky.“

„Důvod návštěvy?“

„Žádný zvláštní důvod. Prostě sem tak jednou dvakrát do roka jezdím.“

„Jste dobrí přátelé?“

„Ano.“

Nezúčastněně přikývl a pak se znovu obrátil k Donaldovi a kladl mu další a další otázky, trpělivě, bez nátlaku.

„Kdy většinou přicházíte v pátek domů, pane?“

„Tak v pět,“ zašeptal Donald.

„A dnes?“

„Taky v pět.“ Ve tváři mu zacukalo. „Viděl jsem... bylo vidět, že se někdo dó domu vloupal... tak jsem zatelefonoval...“

„Ano, pane, přijali jsme váš telefonát v sedmáct hodin a pět minut. Po ukončení hovoru jste vešel do obývacího pokoje, abyste zjistil, co bylo odcizeno, že?“

Donald neodpovídal.

„Vzpomeňte si, náš seržant vás tam našel.“

„Proč?“ ptal se Donald zoufale. „Proč přišla domů?“

„Předpokládám, že to zjistíme, pane.“

Výslech, opatrně volené otázky pokračovaly do nekonečna, a podle mého to všechno vedlo k ničemu, jedině snad k tomu, že Donald byl čím dál tím blíže úplnému zhroucení.

Bylo mně to sice trochu trapné, ale dostal jsem obyčejný hlad. Celý den jsem nejedl a smutně jsem vzpomínal na ztracenou vidinu večeře, kterou jsem si předtím vykouzlil, jak Regina nasype přehršle všelijakého koření a dobrot do kastrůlku s vínem a s lehkostí vykouzlí pokrm hodný králů. Černovlasá, usměvavá Regina, veselá, hovorná, trochu lehkomyšlná, bojovnice proti lovu zvířat, dívka, která by mouše neublížila a které někdo ublížil až k smrti.

V průběhu toho večera, nevím přesně kdy, naložili její tělo do sanitky a odvezli je. Slyšel jsem, když to prováděli, ale Donald se tvářil, jako by nechápal, co ty zvuky znamenají. Měl jsem pocit, že si v mozku vystavěl přepážky proti tomu, co je k nesnesení. Nebylo divu.

Inspektor se konečně zdvihl, protáhl svaly a klouby ztuhlé z té kuchyňské stoličky a prohlásil, že v noci zůstane v domě jako hlídka konstábl a on sám že se vrátí ráno. Donald nepřítomně přikývl, asi ho ani neposlouchal.

Když pání od policie odešli, seděl dál v křesle jako z kamene vytesaný, bez vůle k pohybu.

„Pojď, půjdeme si lehnout,“ vzal jsem ho za ruku a kormidloval s ním ke schodům. Šel jako omámený a nic nenamítal.

V jeho a Reginině ložnici byla také spoušť, ale dvoulůžkový pokoj pro hosty, který připravili pro mne, byl nedotčený. Natáhl se na postel tak jak byl, oblečený, a zakryl si oči rukama. V děsivém zoufalství položil otázku, kterou kladou všichni trpící na celém světě a na kterou není odpověď.

„Proč? Proč se to muselo stát právě nám?“

Zůstal jsem u Donalda týden, a odpovědi na jeho otázku jsme se nedočkali, i když se nám dostalo odpovědi na některé jiné.

Jedna z nejlehčích byla záhada Reginina předčasného příchodu. Již před několika týdny se s přítelkyní květinářkou začaly špatně snášet a vzájemná popuzenost vyvrcholila v osudný den v hádce tak ostré, že se Regina sebrala a okamžitě odešla. Odjela vozem asi v půl třetí a pravděpodobně jela přímo domů, protože při ohledání těla v pět hodin uzavřeli, že musela být již alespoň dvě hodiny mrtvá.

Tuto informaci sdělil inspektor Donaldovi poloúředním tónem v sobotu odpoledne. Donald odešel do podzimní zahrady a plakal.

Inspektor chladné povahy, jménem Frost, tiše přišel za mnou do kuchyně, postavil se vedle mne a díval se na Donalda, jak stojí se svěšenou hlavou venku pod jabloněmi.

„Přál bych si, abyste mi sdělil vše, co víte o vzájemných vztazích pana Stuarta a paní Stuartové.“

„Cože byste si přál?“

„Jak spolu vycházeli?“

„Copak to není jasné?“

Po krátké odmítnutí nezúčastněně odpověděl: „Míra zjevného zármutku nemusí vždy být přímo úměrná míře citů.“

„To vždycky mluvíte takhle?“

Na rtech se mu objevil nepatrný úsměv, ale ihned zase zmizel. „To byl citát z jedné publikace o psychologii.“

„Nemusí vždy být, znamená totéž jako většinou je,“ poznamenal jsem.

Zamrkal.

„Ta vaše kniha je brak,“ prohlásil jsem.

„Pocit viny a lítosti nad proviněním může vést k nadměrným projevům zármutku.“

„Nebezpečný brak,“ dodal jsem. „Podle mého ti dva ještě neměli za sebou líbánky.“

„Tři roky po svatbě?“

„Proč ne?“

Pokrčil rameny a neodpověděl. Přestal jsem se dívat na Donalda, odvrátil jsem se. „Jaká je naděje, že by se mohly najít některé z věcí, které odtud vzali?“ zeptal jsem se.

„Podle mého mizivá. Jak se jedná o starožitnosti, bývají odcizené věci již v polovině cesty přes oceán, než se majitel domu vůbec vrátí z dovolené.“

„V tomhle případě by to tak nemuselo být,“ namítl jsem.

Povzdychl si. „Ale skoro. Takovýchle loupeží byly v uplynulých letech celé stovky a podařilo se získat zpět jen velmi málo. Starožitnosti jsou velká móda.“

„A zloději jsou znalci?“ zeptal jsem se nedůvěřivě.

„To byste se divil. Podle zpráv vedení vězeňských knihoven patří mezi nejžádanější knihy publikace o starožitnostech. Všichni malí zlodějíčkové se pilně připravují, aby se mohli dát do výnosného podnikání, jakmile je pustí na svobodu.“

Mluvil teď skoro lidsky. „Nechcete kávu?“ zeptal jsem se.

Podíval se na hodinky, povytáhl obočí, a pak nabídku přijal. Posadil se v kuchyni na stoličku, zatímco já chystal hrnky. Čtyřicátník se světlými, popelavými vlasy, v obnošeném šedém obleku.

„Jste ženatý?“ zeptal se.

„Ne.“

„Byl jste zamilovaný do paní Stuartové?“

„Vy si nedáte pokoj!“

„Kdo se na nic neptá, nic se nedozví.“

Postavil jsem cukřenku a láhev s mlékem na stůl a vybídl inspektora, aby se obsloužil sám. Zamyšleně míchal kávu.

„Kdy jste tento dům naposledy navštívil?“ zeptal se.

„Minulý březen, než odjeli do Austrálie.“

„Do Austrálie?“

„Jeli tam ochutnávat víno. Donald uvažoval o dovozu většího množství australských vín. Strávili tam aspoň tři měsíce. Nepochopím, proč je nevykradili tenkrát, když byli bezpečně na míle daleko.“

Povšiml si, s jakou trpkostí hovořím. „Život je plný krutých ironií.“

Přiblížil našpulené rty k horké kávě, zase je oddálil a mírně foukal na povrch tekutiny. „Co byste byli dnes podnikli? Myslím, za normálních okolností?“

Musel jsem chvíli uvažovat, než jsem přišel na to, který je den. Sobota. Připadalo mi to neskutečné.

„Byli bychom jeli na dostihy. Vždycky jsme jezdívali na dostihy, když jsem tady byl.“

„Tak oni měli rádi dostihy?“ Ten minulý čas mně připadal nemístný, ale tolik věcí přece v tu chvíli již patřilo minulosti! Pro mne však bylo mnohem těžší zařadit zpátečku než pro něho.

„Ano... jenže, myslím, že jezdí na dostihy... jezdili na dostihy... především mně k vůli.“

Znovu se opatrně pokusil napít kávy. „Jak to myslíte?“ zeptal se nechápavě.

„Já totiž maluju především koně.“

Vtom vešel zadními dveřmi Donald. Měl červené oči a vypadal vyčerpaně.

„Novináři si prolamují díry v živém plotě,“ řekl mrtvým hlasem.

Inspektor Frost mlaskl, vstal, otevřel dveře z kuchyně do haly a zakřičel:

„Konstáble? Seberte se, jděte ven a postarejte se o to, aby se ti novináři neprokousali do zahrady.“

Vzdálený hlas odpověděl „Ano, pane,“ a Frost se začal Donaldovi omlouvat. „Nemůžeme se jich tak docela zbavit, chápete, pane. Na ně zase tlačí jejich redakce. Za takovýchle okolností mívám dojem, že nás snad umorí k smrti.“

Na ulici před Donaldovým domem stály po celý den řady vozů, ze kterých se vyřítily hordy reportérů, fotografů i obyčejných zvědavců, kdykoliv se někdo objevil u vchodu. Vypadali jako číhající, hladová smečka vlků a já se obával, že se na Donalda dříve nebo později vrhnou. Neviděl jsem na těch lidech ani náznak pochopení pro jeho city.

„Redakce nám odposlouchávají vysílačky na našich vlnových délkách,“ vysvětloval Frost zasmušile.

„Stane se, že tisk je na místě činu dříve, než se tam dostaneme my.“

Za jiných okolností by mě to bylo rozesmálo. Jenže pro Donalda by to vůbec nebylo veselé, kdyby to tak dopadlo v jeho případě. Jak jsem se dozvěděl, policie si zprvu myslela, že se to stalo, protože ten konstábl, který se chystal mě násilím vyvést, mě pokládal za bezohledného, průrazného pisálka.

Donald se těžce posadil na stoličku a opřel se unaveně lokty o stůl.

„Charlesi, kdybys byl tak moc hodný a ohřál teď tu polívku, já bych si trochu dal.“

„Samozřejmě,“ řekl jsem překvapeně. Předtím mě s polévkou zahnal, jako by ho pomýšlení na jídlo pobuřovalo.

Frost nadzdvihl hlavu a zavětral, napřímil záda a já si uvědomil, že až do té chvíle jen vlastně lelkoval, že čekal, až přijde jeho okamžik. Čekal dál, když jsem otevřel konzervu, naléval polévku s trochou kuchyňského brandy do kastrůlku, doléval vodou, čekal, když jsem rozmíchal žmolky. Čekal a popíjel kávu, zatímco Donald spořádal dva plné talíře a veliký krajíc černého chleba. Pak mě zdvořile požádal, abych se vzdálil.

Jakmile jsem odešel, vrhl se na Donalda a zahájil to, co pak Donald popsal jako „soustavné ždímání“.

Inspektor odešel o tři hodiny později, už se šel. Díval jsem se za ním z okna chodby v prvním patře. Jak se se svým průvodcem konstáblem v civilu ukázali ve dveřích, už se na ně vrhal nějaký dlouhovýslý mladík s mikrofonom v ruce, a vzápětí, než měli čas vyklíčkovat k policejnímu vozu, se na zahradu vyřítila s velikým povykem celá ta smečka.

Systematicky jsem obešel celý dům, zatáhl všude záclony, zajistil okna a pozamykal dveře, které vedly ven.

„Co to děláš?“ ptal se Donald. Seděl v kuchyni, bledý a unavený.

„Vytahuju padací most.“

„Ach tak.“

Navzdory tomu dlouhému sezení s inspektorem vypadal Donald klidnější a vyrovnanější, a když jsem zabarikádoval dveře do zahrady, řekl: „Policie chce seznam ukradených věcí. Myslíš, že bys mi to pomohl dát dohromady?“

„Samozřejmě.“

„Aspoň budeme mít co dělat.“

„Jistě.“

„Měli jsme seznam, ale byl v tom malém psacím stole v hale, v tom, co ukradli.“

„To jste tedy moc chytře neschovali.“

„Inspektor Frost mi řekl prakticky totéž.“

„A co pojišťovna? Tam nemají seznam?“

„Bohužel, jen ty nejcennější věci, jako třeba obrazy a její šperky.“ Vzdychl. „Všechno ostatní je uvedeno hromadně jako ostatní drobné cennosti a umělecké předměty.“

Zahájili jsme v jídelně a docela slušně jsme pokročili. Donald dával prázdné zásuvky do příborníku, snažil se přitom vzpomenout, co ve které bylo, a já psal, co mi nadiktoval. Měl spoustu těžkého stříbra, které zdědil po rodičích. Stříbro pocházelo z dob rodinného blahobytu. Donald si na starožitnosti velmi potrpěl a

s velkou oblibou stříbrné příbory používal, ale majetnická pýcha vyprchala současně se zmizením věcí, které měl rád. Netvářil se pohoršené, spíš jako by se ho krádež těch věcí vůbec netýkala, a než jsme byli s příborníkem hotovi, začínal se nudit.

Když stanul před prázdnými policemi, na kterých bývala krásná sbírka porcelánu z prvé poloviny devatenáctého století, ztratil dočista elán.

„Má to vůbec smysl?“ zeptal se ztrápeně a odvrátil se. „Mně to za tu námahu nestojí.

„A co obrázky?“

Rozhlédl se nepřítomně po prázdných zdech. Světlounce olivové obdélníky prozrazovaly místa, kde visívaly obrazy. V jídelně většinou byli samí současní britští malíři: jeden Hockney, jeden Bratby, dva Lowrysové a jeden Spear. Všechny obrazy pocházely z umírněnějších tvůrčích období příslušných malířů. Donald říkával, že nemá rád obrazy, které „na člověka skáčou ze zdi a přitom ještě povykují“.

„Ty si je asi vybavíš líp než já,“ řekl. „Zkus to.“

„Určitě nějaké vynechám.“

„Je tu něco k pití?“

„Jenom to kuchyňské brandy,“ řekl jsem.

„Tak si dáme víno.“

„Jaké víno?“

„Ze sklepa.“ Najednou vytřeštil oči. „Panebože, na sklep jsem úplně zapomněl.“

„Já vůbec nevěděl, že nějaký sklep máš.“

Přikývl. „Proto jsem tenhle dům koupil. Ve sklepe je ideální vlhkost a teplota pro dlouhodobé skladování. Mám tam malé jmění v Claretu a portském.“

Samozřejmě že tam žádné jmění neměl. Byly tam jen tři prázdné regály od podlahy až ke stropu a na obyčejném stole stála jediná lepenková krabice.

Donald pokrčil rameny. „No... tak to bychom teda měli.“

Zdvihl jsem víko krabice a zahlédl elegantní hrdla neotevřených lahví vína.

„Aspoň tyhle tu nechali,“ řekl jsem, „asi moc spěchali.“

„Spíš je tu nechali naschvál,“ usmál se Don trpce. „Je to australské víno, které jsme si přivezli.“

„Lepší něco, nežli nic,“ prohlásil jsem, vytáhl jednu láhev a přečetl si nálepku.

„Tak abys věděl, to víno je lepší, nežli spousta jiných druhů. Některá australská vína jsou skutečně vynikající.“

Odnesl jsem celý karton do kuchyně a hodil ho na stůl. Schody ze sklepa ústily do komory, kde byly pračky a různé jiné domácí zařízení. Míval jsem vždycky dojem, že dveře nad těmi schody jsou jen dveře od skříně. Zamyšleně jsem se na ně zadíval. Úplně nenápadné, bíle natřené dveře, které mezi tím vším zařízením úplně zanikaly.

„Myslíš, že ti zloději o tom víně věděli?“ zeptal jsem se.

„Co já vím!“

„Já bych ho osobně nenašel.“

„Ty taky nejsi zloděj.“

Našel jsem vývrtku, otevřel jednu láhev a nalil jemně červenou tekutinu do dvou kuchyňských skleniček. Trochu jsem si lízl a ačkoliv se v tom moc nevyznám, ihned jsem poznal, že to víno je vynikající. Wynn's Coonawarra Cabernet Sauvignon. To jméno by člověk mohl válet po jazyku se stejnou rozkoší jako to víno. Donald roztržitě vypil svoji skleničku jako vodu. Třásla se mu ruka. Pohyby měl ještě stále nejisté, jako by si nepamatoval, jak se co dělá, a já věděl, že to je tím, jak ustavičně myslí na Reginu a jak ho ty myšlenky ochromují.

Donald býval člověk plný sebedůvěry, energicky řídil slušně veliký podnik, který zdědil a patřičně zvelebil. Měl jasný, přímočarý výraz a hnědé oči, které se často usmívaly. Pokud šlo o vlasy, nikdy nelitoval peněz na holiče.

Nový Donald byl člověk nejistý, váhavý, raněný šokem, člověk, který se snažil chovat jaksepatří, ale který si nebyl jistý, kam šlápnout, když šel po schodech.

Strávili jsme ten večer v kuchyni, něco jsme si bezcílně povídali, něco jsme pojedli a pak jsme uklízeli zásoby do poliček. Donald se snažil vyvíjet usilovnou činnost, ale většinu plechovek postavil hlavou dolů. Zvonek u hlavních dveří zazvonil ten večer třikrát, ale nikdy ne v kódu, který jsme si domluvili s policií. Telefon nezazvonil ani jednou, protože byl vyvěšený. Donald odmítl několik nabídek azylu od sousedů a přátel, a představa, že by musel mluvit s kýmkoliv jiným nežli se mnou nebo s Frostem, pro něj byla zřejmě zcela otřesná.

„Proč proboha neodejdou?“ zeptal se zoufale, když zvonek u dveří zazvonil po třetí.

„Však oni odejdou, ale teprve, až se jim ukážeš.“ A až tě vyždímají a zahodí jak vymačkaný citrón, pomyslel jsem si. Unaveně zavrtěl hlavou. „To já prostě nemůžu.“

Připadal jsem si jako ve válečném obležení.

Konečně jsme si šli lehnout, ačkoliv jsem neočekával, že by toho Donald naspal víc, než předešlou noc, kdy téměř nezamhouřil oka. Policejní lékař nám tam nechal uspávací prášky, ale Donald je odmítal. Znovu jsem se pokoušel mu je vnutit. Bylo to marné.

„To ne, Charlesi, měl bych pocit, že jsem ji zradil. Ž... že jsem sraab, že myslím jenom na sebe a ne na... na to, jak jí muselo být... takhle strašně skončit, sama... nebyl u ní nikdo, kdo ji má rád.“

Snažil se jí přinést oběť vlastní bolesti. Potřásl jsem nad ním hlavou, ale s prášky na spaní jsem to už nezkoušel.

„Nebudeš se zlobit, když budu spát sám?“ zeptal se nesměle.

„To víš že ne.“

„Můžu ti ustlat ve druhém pokoji.“

Otevřel nahore na chodbě dvířka prádelníku a nerozhodně ukázal na poličky. „Vybereš si tu něco?“ zeptal se.

„Samozřejmě.“

Když se otočil, padlo mu do očí prázdné místo na zdi.

„Ukradli Munningse,“ řekl.

„Jakého Munningse?“

„Toho, co jsme si dovezli z Austrálie. Tady jsem ho pověsil... teprve před týdnem. Chtěl jsem ti ho ukázat, to byl taky jeden z důvodů, proč jsem chtěl, abys přijel.“

„To je mi líto,“ řekl jsem. Moc jsem toho tedy neřekl.

„Všechno, úplně všechno je totam,“ zašeptal bezmocně.

2

Neúnavný Frost se svým pátravým pohledem a neosobním chováním dorazil v neděli ráno. Šel jsem mu otevřít, jakmile jsem zaslechl jeho signál, a on mě pak následoval do kuchyně, kde jsme se zatím s Donaldem usadili. Nabídl jsem mu stoličku. Posadil se a narovnal záda, aby potom zase nebyl celý rozlámaný.

„Máme dvě informace, které by vás mohly zajímat.“ Oslovil Donalda vysoce úředním tónem. „Navzdory velmi zevrubné prohlídce domu, kterou jsme provedli v průběhu včerejšího dne a předešlého večera, nepodařilo se nám najít žádné otisky prstů neznámé osoby nebo osob.“

„Vy jste čekal, že nějaké najdete?“ zeptal jsem se.

Krátce se na mě podíval. „Ne, pane. Profesionální zloději nosí vždy rukavice.“

Donald, v obličeji celý šedivý, trpělivě čekal. Ať se mu Frost chystal říct cokoliv, Donalda to zřejmě nezajímalo. Donalda už nezajímalo vůbec nic.

„Za druhé, naše šetření ve zdejší obvodu vedlo ke zjištění, že před vaším domem stál v pátek odpoledne zaparkovaný veliký stěhovací vůz.“

Donald se na něho tupě díval.

„Byl to stěhovací vůz tmavé barvy, silně zaprášený.“

„Aha,“ hlesl Donald bezvýrazně.

Frost povzdychl. „Je vám, prosím, něco známo o bronzové sošce koně, pane? O sošce vzpínajícího se koně?“

„Ta je v hale,“ odpověděl Donald bez uvažování. Pak se zamračil. „Totiž, bývala tam, teď už tam není.“

„Jak jste se o té sošce dozvěděl?“ zeptal jsem se inspektora zvědavě, ale odpověď na svou otázku jsem uhodl ještě dříve, než jsem dořekl větu. „Ach ne...“ zarazil jsem se a polkl naprázdno. „Totiž, třeba jste ji našel venku... třeba vypadla z toho vozu...“

„Ne, pane,“ řekl klidně. „Našli jsme sošku v obývacím pokoji, poblíž paní Stuartové.“

Donald pochopil, stejně jako já. Prudce vstal a odešel k oknu. Zadíval se do pusté zahrady.

„Je těžká...“ řekl po dlouhé odmlce. „Má těžký podstavec.“

„Ano, pane.“

„Muselo to být... rychlé.“

„Ano, pane,“ odpověděl znovu Frost. Mluvil věcně, ne soucitně.

„Chu... chudák Regina,“ zašeptal tiše, ale s neskonálním zoufalstvím. Když se vrátil ke stolu, třásl se mu ruce. Těžce usedl a zadíval se do prázdna.

Frost opatrně volenými slovy zahájil proslov o tom, že obývací pokoj musí zůstat uzavřený pod dohledem policie ještě několik dní a ať prý tam laskavě nevstupujeme.

Ne, nebudeme tam vstupovat.

Jinak už prý prohlídku domu skončili, a jestli si pan Stuart přeje, může nechat uklidit ostatní místnosti, které jsou celé zaprášené od snímání otisků.

Na to pan Stuart vůbec nereagoval.

Jestli prý pan Stuart už dokončil seznam odcizených věcí?

Podal jsem Frostovi seznam, na kterém zatím bylo jen stříbro a obrázky z jídelny. Frost povytáhl obočí a sešpulil rty.

„Tak tohle by nám asi nestačilo, pane.“

„My se do toho zase dneska dáme,“ sliboval jsem. „Zmizela také spousta vína.“

„Vína?“

Šel jsem mu ukázat prázdný sklep. Když se odtamtud vrátil, vypadal zamyšleně.

„Muselo trvat celé hodiny, než to odtamtud vystěhovali,“ poznamenal jsem.

„To je pravděpodobné,“ řekl úsečně.

Ať už si myslel, co chtěl, nehodlal se o tom šířit. Navrhl, že by si Donald měl připravit krátké prohlášení, které by přečetl těm krvelač-ným reportérům, kteří ještě stále obléhali dům, aby už konečně odtáhli.

„Ne,“ bránil se Donald.

„Jenom krátké prohlášení,“ přemlouval ho rozumně Frost.

„Můžeme vám to hned připravit, jestli chcete.“

Nakonec to sepsal vlastně sám a dělal to nejen v Donaldově, ale i ve vlastním zájmu, protože on to byl, kdo se vždy musel mezi pány od tisku prodírat, a toužil proto po jejich odchodu. Když dopsal, tak nám to nahlas přečetl. Znělo to jak policejní hlášení, ale díky tomu, že ty úřední věty byly na míle vzdálené Donaldovu syrovému zoufalství, vyslovil nakonec ochotu prohlášení přečíst.

„Ale žádné fotografování,“ vymíňoval si úzkostlivě a Frost mu slíbil, že to zařídí.

Natlačili se všichni do haly. Sběrka sběratelů faktů, vrcholní profesionálové s věcnými očima, chránění hroší kůží, která jim narostla po stovkách podobných vpádů do soukromých tragédií. Jistě, bylo jim líto toho chlápka, co mu odkrouhli ženu, ale černé zprávy jsou černé zprávy a černá kronika zvyšuje prodej novin, a když nedodají žádné zboží, přijdou o místo, na které se vyšplhá někdo ještě otrlejší. Tiskový výbor sice učinil přítrž brutálnímu nátlaku, který v minulosti dovedl tisk na lidi vykonávat, ale to, co se ještě smělo, postiženým bohatě stačilo.

Donald stál na schodech a my s Frostem kousek pod ním. Četl bez výrazu, jako by se ta slova týkala někoho cizího.

„... navrátil jsem se domů přibližně v sedmáct hodin a ihned jsem zjistil, že během mé nepřítomnosti došlo ke vloupání a že byl odcizen značný počet cenných předmětů... ihned jsem o věci vyrozuměl policii... moje žena, která bývala vždy v pátek mimo domov, se proti očekávání vrátila dříve... a předpokládá se, že zloděje při činu vyrušila.“

Odmlčel se. Novináři pilně zapisovali ta suchá slova a tvářili se při tom zklamaně. Jeden z nich, asi ho k tomu určili předem, začal klást otázky jménem všech. Ptal se mírným, vmlouvavým, soucitným hlasem.

„Mohl byste nám laskavě sdělit, které z těchto zavřených dveří vedou do místnosti, kde vaši ženu.“

Donald se automaticky podíval ke dveřím do obývacího pokoje. Všechny hlavy se tam otočily a mnoho párů očí začalo prohlížet ty nic neříkající bílé dveře. Tužky měly napilno.

„Mohl byste nám říct, co přesně bylo odcizeno?“

„Stříbro... obrazy.“

„Od koho byly ty obrazy,“

Donald zavrtěl hlavou. Byl ještě bledší než předtím.

„Mohl byste nám říct, jakou asi měly hodnotu?“

Po chvíli mlčení Donald řekl: „Nevím.“

„Byly pojištěné?“

„Ano.“

„Kolik tady máte ložnic?“

„Prosím?“

„Kolik máte ložnic?“

Donald se tvářil zmateně. „Myslím že... pět.“

„Mohl byste nám říct něco o vaší ženě? Jaká byla? Co dělala? Nemohl byste nám ukázat její fotografii?“

Ne, to Donald nemohl. Zavrtěl hlavou, řekl: „Promiňte,“ otočil se na patě a odešel pomalu po schodech.

„To je vše,“ prohlásil Frost energicky.

„No, to toho teda moc nebylo,“ reptali.

„A co byste chtěli? Krev?“ Frost otevřel dveře a vybídl je k odchodu. „Snažte se vmyslet do situace toho člověka.“

„Jo, jo, jistě,“ řekl jeden z nich cynicky. Pak všichni odešli.

„Viděl jste, jak se rozhlíželi?“ zeptal jsem se Frosta. „Jak to do sebe sáli?“

Frost se nepatrně pousmál. „Však taky z toho krátkého povídání udělají dlouhý článek.“

Tisková konference nicméně splnila hlavní účel. Většina vozů před domem zmizela a těch pár, co tam ještě zbývalo, jistě zmizí, jakmile se objeví nová senzace.

„Proč se ptali na ty ložnice?“

„Aby mohli odhadnout cenu domu,“ vysvětloval Frost.

„Páni!“

„Stejně to každý z nich odhadne jinak,“ řekl skoro pobaveně. „Vždycky to tak dopadne.“ Zadíval se nahoru na schodiště, kde zmizel Donald, a pak se jako mimochodem zeptal: „Měl váš bratranec nějaké finanční potíže?“

Tuhle jakoby nic‘ metodu jsem už znal.

„Myslím, že ne,“ odpověděl jsem klidně, „ale uděláte nejlíp, když se zeptáte jeho.“

„To jistě udělám.“ Obrátil se ke mně a zaznamenal můj kamenný výraz. „Co o tom víte vy?“

„Já vím jenom to, že policisté jsou chronicky podezíraví,“ řekl jsem pomalu.

Na to nereagoval. „Má pan Stuart obchodní starosti?“

„Nikdy o ničem takovém nemluvil.“

„Mnoho menších soukromých společností se dnes pokládá.“

„Je mi známo.“

„Mají malý obrat,“ dodal.

„Já vám nepomůžu. To si budete muset prohlédnout Donaldovy účetní knihy.“

„To taky uděláme.“

„Jenže, i kdyby se ukázalo, že je firma na dně, stejně by to neznamenal, že by Donald dokázal nafilmovat loupež.“

„Nebyl by první ani poslední,“ namítl Frost suše.

„Jestli potřeboval prachy, mohl jednoduše prodat něco z těch věcí, co tu měl.“

„Třeba to udělal. Něco třeba prodal, třeba toho prodal většinu.“

Zvolna jsem se nadýchl, ale neřekl jsem nic.

„A pak to víno, pane, sám jste říkal, že muselo trvat hodně dlouho, než ho vystěhovali.“

„Donaldova firma je společnost s ručením omezeným,“ ozval jsem se. „Kdyby se podnik položil, Donald by nepřišel ani o dům, ani o vlastní finanční prostředky.“

„Vy toho dost víte, co?“

„Nežiju ve vzduchoprázdnu.“

„Vidíte, a já myslel, že umělci jsou v těchhle věcech nezkušení.“

„Někteří.“

Zadíval se na mě přimhouřenýma očima, jako by se snažil vymyslet nějakou teorii, podle které bych do aféry ‚naplánované‘ loupeže mohl být namočený i já.

„Můj bratranec Donald je čestný člověk,“ řekl jsem pomalu.

„To je staromódní slovo.“

„Ale i dnes je tu a tam na místě.“

Nedůvěřivě se na mě podíval. Ve své práci viděl každodenně příliš mnoho špíny.

Donald váhavě sešel dolů a Frost si ho okamžitě odvedl do kuchyně k dalšímu dlouhému soukromému pohovoru. Říkal jsem si, že jestli se bude Dona vyptávat taky tak ostře jako mě, čekají mého bratrance perné chvíle. Zatímco si povídali, potuloval jsem se bezcílně po domě, nakukoval do přístěnku, otevíral skříně a nahlížel tak do podrobností Donova života.

Bud on nebo Regina museli být sběratelé starých krabic. Našel jsem jich celé tucty, všech tvarů i velikostí, schovaných v nejrůznějších zákoutích a policích: krabice z hnědé lepenky, pestrobarevné ozdobné krabice, krabice od bonbónů s mašlemi, všechny byly buď příliš praktické nebo příliš hezké na to, aby je člověk vyhodil. Lupiči jich mnoho pootvírali, další jen vyhazovali na podlahu. Museli mít vztek, že se škatulemi ztrácejí čas.

Verandě se asi příliš nevěnovali, nebyly tam skoro žádné starožitnosti a obrázek ani jeden. Nakonec jsem se tam usadil v bambusovém křesle mezi zelenými kytkami v kořenáčích a zadíval se do větrem bičované zahrady. Zvadlé listí poletovalo v nepravidelných sprškách z větví smutných stromů a několik pozdních růží se zimomřivě tulilo k trnitým stonkům.

Nemám rád podzim. Je to období bez smutku a umírání. Každý rok mě opouštěla dobrá nálada, jak listí opouštělo stromy, a vracela se teprve s prvním zimním mrazem. Psychiatři ve svých statistikách dokazují, že k nejvyššímu počtu sebevražd dochází na jaře, v době rašení, zrodu a růstu. To jsem nikdy nemohl pochopit. Kdybych chtěl skočit z mostu, určitě bych se k tomu nejspíš odhodlal v měsících uvadání. Na verandě bylo šedivo a chladno. Tu neděli slunce nevysvitlo. Došel jsem si do prvního patra pro kufr a odnesl ho dolů. Za ta léta svého toulání jsem si navyl opačný systém tradičního vybavení malíře: v kufru jsem měl pracovní náčiní a v brašně naopak oblečení. Vnitřek bytelného kufru jsem přizpůsobil pro svoje potřeby a udělal jsem z něho vlastně přenosný ateliér: kromě barev a štětců jsem tam měl skládací stojan, plastické nádoby na olej a terpentýn a přihrádky, do kterých jsem mohl podle potřeby zastrkat až čtyři mokrá plátna. Měl jsem tam také hadry, buničinu a velikou láhev denaturovaného lihu, to vše na čištění a úklid. Řád, který jsem v kufru udržoval, mi ušetřil peníze na hezkých pár obědů. Rozložil jsem stojan, připravil si paletu a rychle jsem si rozvrhl na menší plátno takovou vymyšlenou smutnou krajinu, částečně to byla Donaldova zahrada, taková, jak jsem ji viděl, částečně holé pole a kus zasmušilého lesa. Nebyl to druh věci, jaký obvykle dělávám, a také, abych řekl pravdu, to nebylo nic, co by otřáslo budoucím pokolením. Měl jsem však aspoň chvíli co dělat. Pracoval jsem soustavně, ačkoliv mi byla čím dál tím větší zima, až do chvíle, kdy se Frost rozhodl nás opustit. Odešel, aniž by se se mnou rozloučil. Slyšel jsem jen, jak za jeho rozhodnými kroky zapadly domovní dveře. Donald jsem našel v teplé kuchyni úplně zničeného. Seděl s lokty na stole, hlavu v dlaních, ztělesněné zoufalství. Když mě slyšel vejít, pomalu, unaveně se narovnal a otočil ke mně obličej, zestárlý, ztrhaný. „Víš, co si myslíš?“ zeptal se. „Zhruba ano.“ Vážně se na mě podíval. „Nedokázal jsem ho přesvědčit, že se mýlí. Pořád se kolem toho točil. Pořád dokola se mě ptal na totéž. Proč mi nevěří?“ „Spousta lidí policistům lže, takže oni to pak očekávají automaticky od každého.“ „Chce, abych se s ním zítra sešel v kanceláři. Prý tam přivede nějaké kolegy. Chce prý vidět knihy.“ Přikývl jsem. „No, buď rád, že tě tam netáhl dneska.“ „Asi ano.“ „Víš, Done, nezlob se, mě to mrzí, ale já mu řekl o tom, že zmizelo víno. A to právě u něho vzbudilo podezření... takže vlastně za to můžu, že na tebe byl takový.“ Unaveně zavrtěl hlavou. „Já bych mu to byl řekl sám... ve snu by mě nebylo napadlo, že bych mu to neměl říkat.“ „Jenže... já ho ještě upozornil na to, že muselo hodně dlouho trvat, než to víno vystěhovali.“ „Na to by přišel sám taky.“ „Ale vážně, jak dlouho myslíš, že jim to mohlo trvat?“ „Záleží na tom, kolik lidí to stěhovalo,“ třel si rukou obličej a unavené oči. „V každém případě museli mít správné basy na víno, a to znamená, že museli vědět předem, že tady víno je, nenašli ho jen tak náhodou. No, a to znamená... Frost tvrdí, že jsem víno prodal předem, abych potom mohl předstírat, že mi ho ukradli, a vymáhat odškodné od pojišťovny... nebo, pokud ho skutečně odnesli teprve minulý pátek, tak prý jsem ty zloděje musel upozornit na to, že budou potřebovat správné basy, a to by znamenalo, že jsem celou tu hrůzu sám objednal.“ Chvíli jsme o tom mlčky, zasmušile uvažovali. Konečně jsem se ozval: „A kdo vlastně věděl, že tam to víno je? Kdo věděl, že v pátek nikdo nebývá doma? A o co těm zlodějům vlastně šlo, o víno, o starožitnosti nebo o obrazy?“ „Bože, Charlesi, ty už jsi jako Frost.“ „Odpusť.“ „Dnes má každý podnik potíže s hotovými penězi,“ vysvětloval skoro omluvně, „podívej se třeba na znárodněný průmysl, mají milionové deficity. Nebo se podívej, jak rostou mzdy a daně, prostě je inflace... Tak jak bys mohl očekávat, že malý podnik bude mít stejný obrat, jako míval? Samozřejmě, že máme potíže s obratem. A kdo je dnes nemá?“ „Jak zlé je to u tebe?“ „Je to zlé, ale není to tragické, zdaleka to není takové, že by nám hrozil úpadek. Ostatně, společnost s ručením omezeným nesmí pokračovat v obchodování, jakmile nevydělá na režii, to je zákon.“ „No, kdybys ale měl dost velkou finanční hotovost, tak bys tomu mohl pomoci, že?“ Zadíval se na mě s nepatrným úsměvem. „Stejně nepochopím, že ses právě ty rozhodl žít se malováním.“ „Takhle mám vždycky výbornou záminku jezdit na dostihy, kdykoliv se mi zachce.“

„Jsi lenoch a uličník.“ Ted se v něm objevil stín starého Donalda, ale ihned zase zmizel. „Prosím tě, přece by mě v životě nenapadlo flikovat zkomírající podnik z vlastních soukromých prostředků. Kdyby na tom firma byla tak zle, tak bych to prostě zabalil, taky bych byl blázen, kdybych to neudělal.“

Tiše jsem hvízdal. „Předpokládám, že se tě Frost ptal, jestli ty věci byly pojištěné na víc, než jakou měly hodnotu?“

„Jistě, několikrát.“

„No, kdyby to tak bylo, tak bys mu to asi stejně nevykládal.“

„Jenže to tak nebylo.“

„Ne.“

„Spíš jsem měl všechno podceněné.“ Vzdychl. „Bůhví, jestli mi vůbec něco dají za toho Munningse. Pojistil jsem ho jen telefonicky, ani jsem ještě nezaplatil prémii.“

„To by nemuselo vadit. Jestli máš potvrzení o koupi a ostatní papíry.“

Bezmocně zavrtěl hlavou. „Všechny ty papíry byly v psacím stolku v hale včetně účtu z galerie, kde jsem ten obraz koupil, potvrzení pravosti a potvrzení o proclení. Všechno je to pryč.“

„To se Frostovi nebude zamlouvat.“

„Ne, to ne.“

„No... doufám, žeš ho upozornil na to, že bys nejezdil na cestu kolem světa a nekupoval drahé obrazy, kdybys byl finančně na dně.“

„Řekl, že jsem na dně právě následkem toho, že jezdím kolem světa a kupuju drahé obrazy.“

Frost před ním vybudoval vysokou kamennou zeď z podezření a Donald o ni nadarmo tloukl hlavou.

Musel jsem ho rychle odvést, než si tu hlavu rozbije.

„Pojd, dáme si špagety,“ navrhl jsem.

„Cože?“

„Já nic jiného uvařit neumím.“

„Aha...“ zadíval se nepřítomně na kuchyňské hodiny. Bylo půl čtvrté a můj žaludek mi právem hlásil, že hodina oběda už dávno minula.

„Když myslíš...“ řekl.

Druhý den přijelo policejní auto, aby Donalda odvezlo na mučení do jeho vlastního podniku. Šel jako bez života. Při snídani více méně jasně prohlásil, že se nehodlá hájit.

„To musíš, Done, v téhle situaci se musíš chovat rozumně, rozhodně, klidně, vyjadřuj se přesně, nesmíš se dát, prostě se chovej přirozeně.“

Pousmál se. „Měl bys tam jít místo mne. Já na to nemám energii. A copak na tom vůbec záleží?“ Úsměv zmizel a pod ním prosvítla hluboká beznaděj, jako černá voda pod praskajícím ledem. „Když nemám Reginu... nemá smysl vydělávat.“

„Jenže ted nemluvíme o penězích, mluvíme o tom, že jsi v podezření. Když se nebudeš bránit, budou si myslet, že prostě nemůžeš.“

„Jsem příliš unavený. Nestojí mi to za námahu. Ať si myslí, co chtějí.“

„Done, neblázni, budou si myslet, co připustíš, aby si mysleli.“

„Mně je to jedno,“ řekl tupě. A v tom byla ta potíže. Bylo mu to skutečně jedno.

Zůstal celý den pryč. Já jsem zatím maloval.

Tu smutnou krajinu jsem nechal. Na verandě bylo ještě větší šero a zima, a já neměl chuť se bořit do melancholie. Nechal jsem ležet rozdělané mokré plátno na stole a odstěhoval jsem se se vším všudy do tepla. V kuchyni sice bylo špatné osvětlení, ale ta jediná místnost v domě ještě dýchala životem.

Maloval jsem Reginu, jak stojí u sporáku, v jedné ruce měchačku, ve druhé láhev vjna, jak se usmívá, hlavu trochu skloněnou dozadu. Na tom úsměvu jsem si dal záležet, na nevinném, šťastném úsměvu a zářících očích. Pozadí, kuchyni, jsem maloval podle skutečnosti, Reginu po paměti. Viděl jsem ji v duchu tak jasně, že jsem se přistihl při tom, že zvednu-li oči od práce, chci na ni promluvit a pak se zarazím, když tam není. Byl to zvláštní pocit, kdy se skutečnost překrývala s iluzí.

Málokdy jsem dělal soustavně déle než čtyři hodiny. Jednak se za tu dobu člověk unaví fyzicky, jednak, alespoň u mne, vyvolává dlouhé soustředění vždycky pocit zimy a hrozného hladu. V poledne jsem toho proto nechal, našel jsem někde konzervu s hovězím, k té jsem si dal topinky a kyselé okurky, a pak jsem se šel projít. Zvědavcům u branky jsem se vyhnul, šel jsem přes zahradu a dírou v živém plotě. Bezcílně jsem se potuloval kolem vesnice s roztroušenými domky, uvažoval o práci a zbavoval se přebytečné energie, která se u mne občas takhle nasbírala po delším sezení u práce. Ty záclony potřebují být trochu teplejší, říkal jsem si, možná trochu sieny, a tu pánev bych měl udělat do červena. Regina bude potřebovat trochu okru na košili, aby se rozsvítila, a možná štych zeleně. Taky budu muset něco udělat s

tím sporákem. To je tím, že jsem porušil pravidlo, kterého jsem se jinak vždy držel, nerozdělal jsem to plátno jako celek, pozadí současně s figurou.

Regina měla obličej prakticky hotový, chyběla jen světlá linka na rtech a obočí, to můžu udělat teprve až to trochu zaschne. Měl jsem strach, že kdybych se s ní moc dělal, ztratil bych tu jasnou představu, kterou jsem o ní měl. Ted ovšem bylo to plátno dočista nevyvážené a mně čekal obtížný úkol dostat kuchyni do stejné polohy, ve které jsem měl figuru, kuchyně musela být stejně „udělaná“, aby tam ta figura nevypadala nepatřičně, musel jsem dodatečně spojit přední a zadní plán.

Vítr byl syrově studený a po nebi se hnala stáda temných mračen. Strčil jsem ruce do kapes větrovky a vydal se zpátky. Když začínaly padat první kapky deště, prolézal jsem dírou v živém plotě.

Odpoledne jsem už moc neudělal, brzy se setmělo. Byl jsem nespokojený, že se mi nedařilo namíchat správný barevný tón pro kuchyňské zařízení. Člověk může mít mnohaleté zkušenosti, a stejně se mu stane, že to, co vypadá dobře na paletě, je na plátně úplně špatné. Třikrát jsem to marně zkoušel a nakonec jsem toho nechal.

Když se Donald vrátil, čistil jsem zrovna štětcem. Slyšel jsem zastavit vůz, bouchnout dvířka a pak k mému překvapení zazvonil zvonek u hlavního vchodu. Donald přece má klíče.

Šel jsem otevřít. Za dveřmi stál uniformovaný policista a držel Donalda pod paží. V pozadí jsem zahlédl řadu zvědavých, lačných obličejů. Můj bratranec, předtím bledý, byl teď bílý jako stěna a oči měl vyhaslé jak smrt.

„Done!“ řekl jsem zděšeně, a jistě jsem se tak také zatvářil.

Neodpověděl. Policista se trochu předklonil a řekl: „Tak tady ho máte.“ Dona mi předal nejen symbolicky, ale i prakticky, protože sotva jsem ho převzal, obrátil se policista na podpatku, sedl do čekajícího vozu a odjel.

Zavedl jsem Dona dovnitř a zavřel dveře. V životě jsem neviděl nikoho v takovém stavu úplného zhroucení.

„Ptal jsem se, kdy ji můžu pohřbít,“ řekl.

Obličej měl nehybný a sotva mluvil.

„Řekli...“ zarazil se a zalapal po dechu. „Řekli... že žádný pohřeb nebude.“

„Donalde...“

„Řekli... že prý ji nesmím pohřbít, dokud neskončí vyšetřování. Prý to může trvat celé měsíce. Prý... řekli... prý ji dají do lednice.“

Jeho zoufalství mě děsilo.

„Řekli...“ zapotácel se. „Řekli... že prý tělesné pozůstatky zavražděné osoby patří státu.“

Neudržel jsem ho, zhroutil se mi k nohám. Omdlel.

3

Donald proležel dva dny v posteli a já začínal chápat, čemu se vlastně říká „úplné nervové zhroucení“. Tentokrát dostal uklidňující prostředky bez dlouhých diskusí. Jeho lékař přicházel pravidelně každé ráno a každý večer a přinášel různé prášky a injekce. Byl jsem sice naprosto neschopna ošetřovatelka a ještě neschopnější kuchařka, ale obě funkce mi svěřili, protože nikdo jiný nebyl po ruce.

Vlastně to bylo tak, že Donald prohlásil před doktorem, že nechce nikoho jiného než mne, protože prý s ním nedělám žádné cavyky.

Když byl vzhůru, sedával jsem u něho a pozoroval, jak se zoufale snaží nějakým způsobem vyrovnat s hrůzami, které mu vířily v hlavě. Viditelně hubnul, ve tváři byl propadlý, měnil se mu tvar obličeje jako při těžké nemoci. Kolem očí se mu trvale usídlily temné šedohnědé stíny a z rukou i nohou se mu vytratila všechna síla.

Krmili jsme se konzervami a zmrzlými polotovary, které jsem připravoval přesně podle návodu vytištěného na obalu. Donald mi vždycky poděkoval a snažil se něco z toho sníst, ale měl jsem dojem, že vůbec nevnímá, jakou to má chuť.

Když spal, pokračoval jsem v práci na obou plátnech. Ta smutná krajina už přestala být smutná, byla prostě jen podzimní, na pustém poli se objevili dva koně a jeden z nich se pásł. Takové obrázky mě živily, obrázky, se kterými se dá dobře bydlet a které jsou slušně řemeslně udělané. Šly dobře na odbyt a já dokázal upéct tak jeden za deset dní a byl jsem si přitom plně vědom, že je v nich jen řemeslo a vůbec nic víc.

Zato portrét Reginy byl to nejlepší, co jsem v posledních měsících udělal. Smála se na mne z plátna, veselá, zářící, připadalo mi, že to je opravdu ona. Když člověk na jednom plátně dělá dlouho, často obraz prodělá různé proměny. Jak dny mýjely, potlačoval jsem čím dál tím víc pozadí, kuchyni, byla čím dál tím temnější, s nezřetelnými obrysy, zatímco Regina vystupovala do popředí a zářila. Bylo sice ještě vidět, že

právě vaří, ale důležitá byla samotná figura, dívka, ne to, co dělá. Nakonec to dopadlo tak, že jsem kuchyni udělal jen v úplném náznaku, a z plátna vystupovala figura. Kdykoliv jsem na obraze nedělal, schoval jsem jej do kufru, nechtěl jsem, aby ho Donald znenadání uviděl.

Ve středu ráno přišel na nejistých nohách v županu do kuchyně, pokusil se usmát a snažil se chovat normálně. Sedl si ke stolu, popíjel whisky, kterou jsem právě přinesl, a díval se, jak čistím štětce a paletu.

„Ty jsi tak pořádný,“ řekl.

„Barvy jsou drahé.“

Ukázal chabou rukou na krajinu s koňmi, která pomalu schla na stojanu. „Na kolik tě přijde takový obrázek?“ zeptal se.

„Pokud jde o materiál, tak asi na deset liber. Kdybych počítal ostatní režii, osvětlení, topení, nájem, jídlo, whisky a všeobecné opotřebování vlastní nervové soustavy, tak by to přišlo asi na tolik, kolik bych si vydělal za týden, kdybych s tím praštil a šel zase prodávat reality.“

„Takže by přišel na hodně,“ řekl vážně.

Ušklíbl jsem se. „Ničeho nelituju.“

„To vidím.“

Čištění štětců jsem zakončil tím, že jsem je umyl mýdlem a propral pod tekoucí vodou, pak jsem je našpicoval a postavil do džbánu, aby uschly. Dobré štětce jsou ještě dražší než barvy.

„Když si prohlídlí účetní knihy,“ řekl z ničeho nic Donald, „tak mě odvezli na policejní stanici a snažili se mi dokázat, že jsem ji zabil já sám.“

„To není možné!“

„Vymysleli si, že jsem si mohl odskočit domů v poledne a že jsem to mohl udělat. Prý jsem na to měl dost času.“

Sáhl jsem po whisky a nalil si pořádnou dávku do skleničky. Přidal jsem si kousek ledu.

„To se snad zbláznili!“

„Kromě Frosta tam byl ještě jeden, nějaký superintendant. Myslím, že se jmenoval Wall, takový hubený s tvrdýma očima. Pořád se na mne bez zamžikání jenom koukal a opakoval kolem dokola, že jsem ji zabil, protože se znenadání vrátila a přistihla mě, jak tu loupež organi-zuju.“

„Pane bože!“ vzdychl jsem zhnuseně. „Ale vždyť přece odešla z toho obchodu údajně až v půl třetí!“

„To děvče z květinářství teď vypovídá, že si přesně nepamatuje, kdy Regina odešla, prý jen ví, že to bylo po obědě. A já se z té hospody vrátil až ve tři, šel jsem na oběd pozdě. Celé odpoledne jsem byl s jedním zákazníkem...“ zarazil se a tiskl v ruce skleničku, jako by v ní hledal oporu. „Já ti vůbec nedokážu popsat, jak to bylo ošklivé.“

Tím hůře pro něj, že o té věci hovořil tak umírněně.

„Říkali, že když jde o vraždy vdaných žen, je pachatelem v osmdesáti procentech případů manžel zavražděný.“

Tohle vypadalo na Frosta.

„Nakonec řekli, že můžu jet domů, ale já si myslím...“ trásl se mu hlas. Polkl. Vší silou se snažil zůstat klidný. „Myslím, že se mnou ještě nejsou hotoví.“

Od chvíle, kdy přišel domů a našel Reginu mrtvou, uplynulo pět dní. Když jsem si představil, jaké duševní mučení od té doby vytrpěl, jaký to musel být nápor na jeho morální a citové rezervy, a to v situaci, kdy by lidskost kázala s ním jednat s laskavou šetrností a soucitem, divil jsem se, že je vůbec ještě přičetný.

„Jsou aspoň na stopě těm lupičům?“ zeptal jsem se.

Unaveně se usmál. „Já ti nevím, jestli se vůbec o to snaží.“

„Musí se o to snažit.“

„Snad. Nemluvil o tom.“ Pomalu se napil whisky. „Víš, je to zvláštní. Já si vždycky policie vážil. Netušil jsem, že dovedou být takoví... že dovedou být takoví, jací jsou.“

Není to snadné, říkal jsem si v duchu. Policisté se buď musí na podezřelého vrhnout a bušit do něho ze všech stran v naději, že se sesype a přizná, nebo kladou jen zdvořilé, šetrné otázky a nepořídí nic. Při použití té první metody, která jediná může být úspěšná, trpí nevinní zákonitě mnohem víc než viníci.

„Já tomu nevidím žádný konec,“ řekl Donald. „Žádný.“

Do pátečního oběda nás policie navštívila ještě dvakrát. Jenže utrpení mého bratrance se už nestupňovalo. Byl vyčerpaný, v obličeji šedivý a já jsem měl pocit, že už se u něho míra zoufalství naplnila po okraj, že se ho už nic nemůže dotknout. Slova Frosta a jeho společníka se od něho odrážela jako od ledové zdi a už na něm nezanechávala žádné stopy.

„Tys měl někomu malovat koně, vid’?“ zeptal se náhle, když jsme chystali oběd.

„Oznámil jsem těm lidem, že přijedu později.“

Potřásl hlavou. „Já si pamatuju, že když jsem tě sem zval, tak jsi říkal, že se ti to zrovna hodí, že pak máš nějakou zakázku.“ Chvilí uvažoval. „V úterý. Měl jsi jet do Yorkshiru v úterý.“

„Já tam zavola a vysvětlil těm lidem situaci.“

„Stejně bys tam měl jet.“

Řekl, že to už všechno zvládne sám a že mi za všechno moc děkuje. Pak trval na tom, abych si v jízdním řádu vyhledal vlak, objednal si taxík a abych oznámil svým klientům, že jedu. Pochopil jsem nakonec, že nadešel čas, kdy chce být sám, a tak jsem si šel sbalit věci.

Když jsme čekali na vůz, řekl váhavě: „Ty asi nemaluješ portréty, vid’? Myslím portréty lidí, ne koní.“

„Někdy ano.“

„Tak mě napadlo... nemohl bys někdy... totiž, mám tady docela obstojnou fotografii Reginy...“

Pátravě jsem se na něho zadíval. Zdálo se mi, že se tím snad nemůže nic pokazit. Otevřel jsem kufr a vytáhl z něho to plátno rubem k Donaldovi.

„Je to ještě mokré, nemá to rám a nalakovat to můžu až tak za půl roku. Ale jestli chceš, tak to můžeš mít.“

„Ukaž.“

Otočil jsem obraz. Díval se a díval. Neřekl ani slovo. Před hlavní vchod předjel taxík.

Řekl jsem: „Tak nazdar,“ a postavil plátno ke zdi.

Přikývl, plácl mě po zádech, otevřel mi dveře a krátce mi zamával. Mlčky. Oči měl plné slz.

Strávil jsem v Yorkshiru týden a snažil se co nejlépe ztvárnit pro budoucí pokolení stárnoucího, trpělivého steeplera. Pak jsem obraz odvezl domů, do svého hlučného bytu u letiště Heathrow, kde jsem ho ještě musel dodělat.

V sobotu jsem sbalil náčiní a odjel na dostihy. Měl jsem už práce dost.

Dostihy v Plumptonu, nálada příjemného vzrušení, nádherný pohyb běžících koní, pohyb, který nikdy nelze zachytit v plné kráse na plátně.

Byl bych sám rád jezdil dostihy, ale chyběla mi potřebná šikovnost, praxe a obávám se, že i odvaha. Podobně jako Donald jsem vyrůstal v středostavovském prostředí rodiny menšího podnikatele; můj otec vlastnil dražební podnik v Sussexu. Jako chlapec jsem strávil nekonečné hodiny sledováním tréninku dostihových koní na širokých lukách u Findonu a koně jsem kreslil již od šesti let. K jízdě jsem se dostal jen vzácně, když jsem si tu a tam vyžebal hodinku radosti od hodných tet. Vlastního poníka jsem nikdy neměl. Později jsem zažil dobrá léta na výtvarné škole, ale ve věku jedenadvaceti let jsem se octl sám, oba rodiče zemřeli, a já musel vyřešit problém, jak se uživit. Když jsem se vydal přes ulici do realitní kanceláře hledat místo, považoval jsem to jen za provizorní řešení. Pak se mi ta práce ale do té míry zalíbila, že jsem tam zůstal několik let.

V Plumptonu se sešla skoro polovina všech malířů koní z celé Anglie a nebylo divu, protože tam měl poprvé v sezóně běžet vítěz poslední Velké národní. Je to marné, z obchodního hlediska má mnohem větší šanci obraz, který se jmenuje třeba „Nižinský na newmarketské dráze“ než „Kůň na newmarketské dráze“. Nebo „Vítěz Velké národní na startu“ je určitě mnohem prodejnější než „Dostihový kůň na startu“. Tvrdá životní realita už přivedla mnoho budoucích Rem-brandtů k tomu, že se z oblak snesli k zemi a věnovali pozornost průzkumu trhu.

„Todde!“ ozvalo se za mnou. „Dlužíš mi patnáct babek!“

„To tedy nedlužím!“ ohradil jsem se.

„Tvrdil jsi v Ascotu, že Seesaw je tutovka!“

„Cizím mladíkům nikdy nemáte věřit.“

Billy Pyle se hlaholivě rozesmál a poplácal mě mohutně po zádech. Billy Pyle patřil mezi lidi, se kterými se člověk setkává na různých dostizích, kteří člověka vítají jako nejlepšího kamaráda, zahrnují ho bodrostí, častují pitím a jsou přitom nudní až k smrti. Setkával jsem se s Billem Pylem tu a tam již léta, ale za celý ten dlouhý čas jsem nevynášel taktní systém, jak mu uniknout. Běžné výmluvy a omluvy nebyly nic platné, měl hroší kůži. Nakonec jsem přišel na to, že je mnohem jednodušší si s ním tu skleničku raději rychle odbýt, než před ním celé odpoledne prchat.

Čekal jsem, že řekne ‚co takhle nějaký nápoj‘, říkal to vždycky.

„Co takhle nějaký nápoj?“

„Prima,“ řekl jsem odevzdaně.

„Váš otec by mi nikdy neodpustil, kdybych vás zanedbával,“ dodal. To také říkal vždycky. Věděl jsem, že se s otcem znal obchodně, ale měl jsem temné podezření, že to údajné přátelství vzniklo až posmrtně.

„Tak pojďte, mládenče.“

Nudně se opakující proceduru, která mě čekala, jsem znal z paměti. V baru potkáme jako náhodou Tetu Sal, a já jim pak oběma budu muset také objednat pití. Pro Tetu Sal dvojité brandy se zázvorovým pivem.

„Vida, támhle máme Tetu Sal,“ zahlaholil Billy, když se protlačoval davem lidí u dveří. Vida, vida.

Teta Sal, sedmdesátnice, vášnivá návštěvnice dostihů, v koutku úst věčnou cigaretu, prst vložený na příslušnou stránku programu, byla na místě.

„Máte nějaký tip pro druhý dostih?“ zeptala se mě.

„Dobrý den.“

„Co? Aha, dobrý den. Co tipujete v druhém dostihu?“

„Bohužel nic.“

Zadávala se do programu. „Treetops by mohl být ve slušné formě,“ uvažovala nahlas. „Ale co ta jeho noha, vydrží?“ Náhle vzhlédla a volnou rukou dloubla do svého synovce. „Billy, objednej taky něco pro paní Mathewsovou.“

„Pro koho?“

„Paní Mathewsovou. Co si dáte, Maisie?“

Otočila se ke statné dámě středního věku, která stála opodál ve stínu.

„Ale... třeba džin a tonik, děkuji.“

„Slyšels, Billy? Pro mne dvojité brandy se zázvorovým pivem a pro paní Mathewsovou džin a tonik.“

Paní Mathewsová měla na sobě zcela nové šaty, to bylo vidět na první pohled, a na první pohled z ní koukaly peníze, i když jimi nemá-ovala. Na ruce, kterou sáhla po skleničce, měla obrovský opál zasazený v zářících diamantech. Pečlivě upravený obličej ale nezářil.

„Dobrý den,“ pozdravil jsem zdvořile.

„Cože? Aha, Maisie, tohle je Charles Todd. Tak, co si myslíte o Treetopsovi?“ zeptala se Teta Sal.

„Je slušný.“

Teta Sal se ustaraně zadívala do programu a Billy nám všem rozdál skleničky.

„Tak ať žijem,“ řekla Maisie Mathewsová, ale živě se netvářila.

„Do toho,“ Billy nadzdvihl skleničku.

„Maisii potkala smůla,“ prohodila Teta Sal.

Billy se ušklíbl. „Špatně jste vsadila, co?“

„Vyhořel jí dům.“

Jako tlumič lehké konverzace se tohle prohlášení velmi osvědčilo.

„Ale jděte... no tohle...“ Billy byl rozpačitý. „To je fakt smůla.“

„Že jste přišla o všechno, Maisie, vidíte?“ pobízela ji k vyprávění Teta Sal.

„Úplně o všechno, až na to, co mám na sobě,“ řekla paní Mathewsová zasmušile.

„Dejte si ještě jednu skleničku,“ navrhl jsem.

„Děkuji vám, drahoušku.“

Než jsem se vrátil s pitím, byla už v plném proudu s vyprávěním.

„... já u toho samozřejmě nebyla, šla jsem na návštěvu k sestře, v Birminghamu, a tam se najednou objeví u dveří policajt a vykládá, co jim dalo práce, než mě našli. To už bylo samozřejmě po všem. Když jsem se vrátila do Worthingu, našla jsem tam jen velikou hromadu popela a z toho čouhaly komíny. No, trvalo hodnou chvíli, než jsem se vůbec dozvěděla, co se stalo. Řekli, že to byl bleskový požár, nevím, čemu tak říkají, ale že prý se neví, od čeho vznikl, protože v domě dva dny předtím nikdo nebyl.“

Vzala si ode mne skleničku, krátce, roztržitě se pousmála a pokračovala ve vyprávění.

„Dovedete si představit, jaký jsem měla vztek, takhle přijít o všechno, tak jsem se jich zeptala, proč nehasili mořskou vodou, protože mi předtím samozřejmě vykládali, že to nemohli uhasit, protože neměli dost vody, a přitom měli moře hned u baráku, za tamaryšky pod pobřežní skálou. No, a ten hasič, co mu to povídám, říkal, že to nešlo, protože mořská voda by všechno sežrala a taky by prý pumpy nasály do hadic chaluhy a mušle a tak, a hadice by se ucpaly, a stejně byl odliv.“

Měl jsem co dělat, abych se nedal do smíchu. Všimla si toho.

„Jo, drahoušku, vám to možná přijde legrační, jenže vy jste nepřišel o všechny svoje poklady, které jste celá léta sbíral.“

„Moc se vám omlouvám, paní Mathewsová, neprijde mi to vůbec legrační, já jen...“

„Já vím, drahoušku, ono to má svoji směšnou stránku, je to absurdní, když je někde tolik vody a přitom na hašení požáru není ani kapka, ale já zuřila, to mi věřte.“

„Myslím, že si vsadím na Treetopse,“ prohlásila Teta Sal zamyšleně.

Maisie Mathewsová se na ni nejistě podívala a pak se ohlédla na Billyho Pyla, kterého už cizí strasti také

přestávaly bavit a který vděčně začal o něčem jiném. Poplácal mne znovu po zádech a řekl, že je nejvyšší čas jít, chceme-li vidět příští dostih. •

To bych tedy měl odbyté, oddychl jsem si tajně a šel jsem se dívat. Vylezl jsem až ke střeše tribuny, abych měl pokoj od lidí.

Treetops nevydržel, přišel do cíle poslední a kulhal. Byla to směla jak pro jeho majitele, tak pro jeho trenéra, tak pro Tetu Sal.

Pomalu jsem sešel dolů k padoku, abych se podíval na vítěze Velké národní, kterého tam právě prováděli před dalším dostihem, ve kterém měl běžet, ale ve snu mě nenapadlo, že bych ho chtěl kreslit. Byl jsem přesvědčený, že jako motiv je už obehnaný a že co nevidět už bude nabídka mnohem větší než poptávka. Odpoledne rychle minulo, jako vždy. Něco jsem vyhrál, něco málo prohrál, ale hlavně jsem se potěšil podívanou, která pro mně byla mnohem zajímavější než peníze. Když jsem stál při posledním dostihu na tribuně, vidím najednou, že se ke mně blíží Maisie Mathewsová. Její rudý kabát, zář blahobytu a její široký, vlídný obličej zkušené, zralé paní člověk jen tak zapomenout nemohl. Zastavila se o jeden schod pode mnou. Bez rozpaků, ale s určitými pochybami se na mě dívala.

„Prosím vás, nejste ten mladý muž, se kterým jsem byla společně se Sal a s Billym v baru?“ zeptala se váhavě.

„Ano, jsem.“

„Nebyla jsem si docela jistá.“ Pochyby zmizely. „Teď jste se mi zdál nějak starší.“

„To je světlejší,“ přikývl jsem. Vypadala také starší než v baru, nejméně o deset let. Tlumené světlo každému lichotí.

„Prý jste malíř,“ řekla skoro káravě.

„Ano.“ Díval jsem se při tom, jak koně cválají po cílové rovině.

„To moc nevynáší, vidíte?“

Usmál jsem se. Líbila se mi její přímost. „Záleží na tom, jak komu. Picasso si prý nestěžoval.“

„Kolik by stálo, kdybyste pro mě měl něco namalovat?“

„Namalovat co?“

„No, vám se to možná bude zdát morbidní, a třeba budete mít pravdu, ale když jsem tam dnes ráno byla, a namouduši, že mám pokaždé vztek, když tu spoušť vidím, prostě mě dnes napadlo, když jsem se dívala na tu zříceninu, že by to byl docela zajímavý, bláznivý obrázek, ty holé komíny, ohořelé křoví a v pozadí moře, tak jsem chtěla požádat našeho místního fotografa, co fotografuje na svatbách a tak, aby se tam přišel podívat a udělal mi nějaké barevné obrázky, než se to tam vyklidí a než se začne s novou stavbou, protože si nikdo nemůže představit, jak hrozně to tam vypadá, a já bych to chtěla mít na obrázku a ten bych si pak v novém domě pověsila, aby lidi viděli, jaké to bylo.“

„Ale...“

„Tak kolik byste za to chtěla? Asi je vám jasné, že nejsem zrovna chudá, ale kdyby to mělo stát moc, tak bych si přece jen radši řekla tomu fotografovi, to je jasné.“

„Jistě,“ vážně jsem přikývl. „A co kdybych se tam přijel podívat a udělal vám odhad?“

To se jí zdálo být docela v pořádku. „Dobře, drahoušku, to mně připadá rozumné. Musíte ovšem přijít brzy, protože jakmile to tam vyřídím s lidmi od pojišťovny, tak to nechám vyklízet.“

„No, když jste teď už vlastně tady na půl cesty ke mně, tak co kdybyste tam zajel dnes?“

Chvilí jsme tu možnost probírali. Řekla, že mě tam může vzít svým jaguárem, když nemám auto, a že domů můžu jet vlakem stejně dobře z Worthingu jako z Plumptonu.

Nakonec jsem svolil.

Tak se stává, že člověk nic netuše učiní životní rozhodnutí.

Ta zřícenina byla skutečně „obrazomalebná“, pokud vůbec takové slovo existuje. Dojeli jsme tam prakticky bez zastávky a paní Mathewsová mi cestou vyprávěla o svém zesnulém muži, o Archiem, a jak se o ni hezky staral.

„Tedy, abych tak řekla, vlastně jsem se o něho starala já, protože jsem byla ošetřovatelka, že jo, soukromá ošetřovatelka, drahoušku. Nejdříve jsem se starala o jeho první paní, když byla tak nemocná, byla to rakovina, samozřejmě, a pak jsem tam ještě nějakou dobu zůstala a starala jsem se o Archieho, no – on mě potom požádal, abych tam zůstala napořád, a já jsem s tím samozřejmě souhlasila, drahoušku. Byl samozřejmě mnohem starší než já, a teď už je to deset let, co odešel. Ale postaral se o mě moc dobře, to se musí nechat.“

S láskou a dojetím se zadívala na veliký opál. Říkal jsem si, že by leckterý muž mohl být rád, kdyby na něho někdo tak pěkně vzpomínal.

„Od té doby, co zemřel, a já zůstala takhle dobře zaopatřená, tak jsem si řekla, že bych toho taky měla

trochu užít. Tak prostě dělám, co jsme dřív podnikali společně, těch několik málo let, co nám bylo dopřáno. Chodila jsem na dražby, když se likvidovaly veliké rezidence, protože tam člověk často našel hezké věci za docela rozumnou cenu a takové věci potom člověka těší o to víc, že předtím patřily někomu důležitému nebo slavnému.“ Přeradila, vůz poposkočil a ostře předjel skromný způsobný nakladaček. „No, a teď ty věci shořely, samozřejmě, a já přišla o všechny ty památky na Archieho a na naše cesty, a můžu vám říct, drahoušku, že mě to moc zlobí.“

„Je to skutečně hrozné.“

„To tedy ano.“

Uvědomil jsem si, že se již podruhé během pouhých dvou týdnů ocitám v roli utěšovatele. Cítil jsem se stejně bezmocný jako v Donaldově případě.

Před troskami domu šlápla na brzdu a vůz se zhoupnutím zastavil. Soudě podle výstavných vedlejších budov, nemohl být její příbytek žádná chatrč. Ted z něj zbývaly jen zubaté ohořelé zbytky zevního zdiva, které naznačovaly původní rozlohu domu, a uprostřed vyčníval k nebi z hromady černé suti mohutný zděný komín, přesně tak, jak říkala. Je to paradoxní, myslel jsem si, že požár přežije jen ohniště.

„Tak jsme tady, drahoušku,“ řekla Maisie. „Co vy na to?“

„Musel to být velmi žhavý oheň.“

Povytáhla namalované obočí. „Ale drahoušku, copak nejsou všechny ohně stejně žhavé? Je ovšem pravda, že tady bylo hodně dřeva. Na stavbu těchto domů při pobřeží používali hodně dřevo.“

Ještě než jsme z jejího velikého, světle modrého vozu vystoupili, byl už cítit zápach popela.

„Před kolika dny...“ zeptal jsem se.

„Před týdnem, v neděli.“

Chvilí jsme se na tu spoušť dívali mlčky. Vtom se zpoza komínu vynořil nějaký člověk. Díval se na zem, jako by něco hledal, šel pomalu a za každým druhým krokem se shýbl a hrabal v té suti.

Přestože Maisie byla statné postavy, nohy měla hbité.

„Haló, vy tam!“ zavolala, vyskočila z auta a vykročila za tím člověkem. „Co tady děláte?“

Muž se narovnal a zatvářil se překvapeně. Mohlo mu být tak čtyřicet, měl na sobě plášť do deště, na hlavě klobouk a pod nosem vislý knír.

Zdvořile smekl. „Jsem od pojišťovny, madam.“

„Čekala jsem vás až v pondělí.“

„Měl jsem náhodou co dělat tady poblíž, tak jsem si řekl, co můžeš udělat dnes, neodkládej na zítřek, že?“

„No dobře,“ přikývla Maisie. „Poslyšte, doufám ale, že nebudou žádné průtahy a vytáčky s proplacením náhrady. Moje poklady mi sice nikdo stejně nenahradí a ty by mi byly milejší než já nevím kolik peněz, a těch mám stejně dost.“

Toho člověka zřejmě zarazila, jak na něj spustila. Nebyl na takovou výřečnost zvyklý.

„Já... jaksi... ano.“

„Už jste přišli na to, jak se to stalo?“ ptala se energicky Maisie.

„Ještě ne, madam.“

„No, a kdy to tu můžu nechat vyklidit?“

„Kdykoliv si budete přát, madam.“

Opatrně došel až k nám. Vyhýbal se větším kusům ohořelých trosek. Měl klidné šedé oči, pevnou bradu a vypadal chytře.

„Jak se jmenujete?“ zeptala se Maisie.

„Greene, madam,“ na chvíli se odmlčel. „Greene s ‚e‘ na konci.“

„Tak dobře, pane Greene s ‚e‘,“ řekla Maisie dobrosrdečně. „Chtěla bych to ale od vás písemně.“

Přikývl.

„Jistěže, zařídím to, jakmile podám hlášení.“

Řekla, že dobře, pan Greene znovu smekl, popřál nám dobré odpoledne a odešel ke svému bílému fordu, který zaparkoval o kousek dál u silnice.

„Tak to bychom měli,“ řekla Maisie spokojeně, když viděla, jak mizí. „No, a kolik vy budete chtít za ten obrázek?“

„Dvě stě liber a úhradu dvou noclehů v místním hotelu.“

„To jste tedy trochu přehnal. Ty dva noclehy a sto liber, a to se mi to musí líbit, jinak nedostanete nic.“

„Zaplatíte, až to hříbě uvidíte?“

Dobromyslný úsměv se rozšířil. „Tak nějak jsem to myslela.“

Nakonec jsme se domluvili na sto padesáti librách, pokud se jí obrázek bude líbit, a na padesáti, kdyby

ne. S prací jsem měl začít v pondělí, pokud nebude pršet.

4

Pondělí přineslo vítr od moře, jasné počasí a dokonce malou ozvěnu letního tepla. Do Worthingu jsem jel vlakem a ke spáleništi taxíkem. K pobavení sousedů jsem si rozložil stojan asi tak v místech, kde musela být vrata hlavního vchodu. Vrata požárníci vyvrátili a odnesli. Obě křídla ležela o kus dál na trávníku a na jednom jsem si přečetl dojemný, úhledný nápis:

„Zátiší pokladů.“

Chudák Archie, chudák Maisie.

„Nejdřív jsem celé plátno pokryl hodně rozředěnou hnědí a ještě za mokra jsem na ten podklad tmavším odstínem rozvrhl obrysy domu a horizontály živého plotu, pobřežní skály, moře a nebe. V tomhle stadiu člověk snadno opraví jakoukoliv kompoziční chybu, stačí setřít barvu rozředěnou olejem a terpentýnem kusem hadru a člověk může začít znovu, aby to dostal všechno do správných proporcí, aby to bylo v perspektivě a aby to bylo kompozičně vyvážené.“

Když jsem tuhle etapu skončil a nechával plátno trochu zaschnout, šel jsem se projít po zahradě.

Prohlížel jsem si dům z různých úhlů, přes ohořelé pahýly tamaryšků, zasázených na okraji trávníku před skalnatým břehem. Moře jiskřilo v ranním slunci, a jen tam, kde nad ním pluly kupovité, spěchající mraky, objevovaly se na hladině tmavší, břidlicově šedé skvrny. Všechny vlny měly bílé hřebínky. Byly daleko, protože byl zase odliv a moře ustoupilo za opuštěný pruh mokrého, vodou zvlněného písčitého dna.

Studený vítr od moře mě studil do uší. Vydal jsem se zpátky, abych se dal znovu do práce, když jsem uviděl dva pány v kabátech, jak vylézají z velké dodávky a projevují zcela očividný zájem o trosky Zátiší pokladů.

Šel jsem jim vstříc a setkal jsem se s nimi u svého stojanu, právě když si prohlíželi načatý obraz.

Jeden z nich byl statný padesátník, druhý byl štíhlý a mohlo mu být asi dvacet let. Oba měli výraz klidné sebedůvěry a tvářili se úředně.

Starší vzhlédl, jakmile jsem k nim došel.

„Máte povolení se tady pohybovat?“ zeptal se. Zeptal se klidně, vůbec ne útočně.

„Majitelka domu si přeje, abych to tu namaloval,“ vysvětloval jsem ochotně.

„Ach tak.“ Ve rtech mu trochu zacukalo.

„A vy?“ zeptal jsem se já.

Povytláhl obočí. „Jsme od pojišťovny,“ řekl, jako by ho překvapovalo, že se vůbec můžu ptát.

„Ze stejné jako pan Greene?“

„Jako pan kdo?“

„Greene, s e na konci.“

„Nevím, o kom mluvíte,“ řekl. „My jsme přijeli na základě úmluvy s paní Mathewsovou, abychom odhadli škody na jejím objektu, který je u nás pojištěn.“ Zasmušile se zadíval na výše zmíněné „škody“, jako by očekával, že se každou chvíli musí z popela vynořit Maisie Mathewsová jako fénix.

„Tak Greena neznáte?“

„Ani sena konci ani bez e.“

Tím si mě získal. Mě si totiž koupí každý, pokud projeví alespoň špetku smyslu pro humor.

„Totiž, paní Mathewsová už vás dnes nečekala, protože dotyčný pan Greene, který tvrdil, že je od pojišťovny, jí sdělil, že sem už může povolát demoliční čety, kdykoliv se jí to bude hodit.“

Rázem byl pozorný a napjatý jako struna.

„To myslíte vážně?“

„Byl jsem při tom, byl jsem tady s ní, slyšel jsem to, viděl jsem toho pána, přesně tohle říkal.“

„Ukázal vám navštívenku?“

„Ne, neukázal,“ odmlčel jsem se. „Ehm... vy ostatně taky ne.“

Sáhl do vnitřní kapsy saka a vytáhl vizitku s rychlostí eskamotéra. Vytahovat z kapsy navštívenky pro něho asi byl zcela podvědomý, reflexní úkon.

„Není náhodou proti zákonu pojistit tentýž objekt u dvou různých společností?“ zeptal jsem se a přečetl si vizitku:

Foundation Life & Surety

D. J. Langland, oblastní ředitel

„To je podvod,“ přikývl.

„Pokud to ovšem není tak, že pan Greene s e na konci nemá s žádnou pojišťovnou nic společného.“

„To je dost pravděpodobné.“

Zastrčil jsem vizitku do kapsy od kalhot, protože irské svetry na obchodní jednání zařízené nejsou. Zamyšleně se na mě zadíval, pozorně, ale k žádnému konečnému závěru nedospěl. Připomínal mi v mnohém mého tatínka; byl ve středních letech, měl rád zlatou střední cestu, byl dobrý odborník, ale svět asi nepřetvoří.

Zátiší pokladů také ne.

„Gary,“ obrátil se na svého pomocníka, „zjisti, odkud se dá telefonovat, a zavolej do hotelu Beach. Řekni paní Mathewsové, že tu na ni čekáme.“

„Provedu,“ řekl Gary. Asi už byl takový.

Zatím co byl pryč, věnoval se pan Langland plně spáleništi, a protože proti tomu nic nenamítal, doprovázel jsem ho.

„Co vlastně hledáte?“ zeptal jsem se.

Úkosem se na mě podíval. „Důkaz, že šlo o žhářství. Také zbytky po předmětech, které tu byly údajně zničeny.“

„Nečekal jsem, že budete tak upřímný.“

„Občas si takový přepych můžu dopřát.“

Ušklíbl jsem se. „Paní Mathewsová mi připadá rovná.“

„Já tu dámu neznám.“

Tak to se máte na co těšit, řekl jsem si v duchu.

„Jestli šlo o žhářství, to snad zjišťují požárníci, ne?“

„Ano, taky policie, a my od obou složek získáváme informace.“

„Co vám řeklí?“

„Do toho vám myslím nic není.“

„I když ten dům byl ze dřeva, tak se musí uznat, že shořel opravdu dokonale.“

„Jste odborník, co,“ řekl posměšně.

„Jako kluk jsem často páčil čarodějnice.“

Otočil se.

„Všechno vždycky hořelo líp, když to člověk namočil do parafínu, hlavně po okrajích.“

„Já se zabýval požáry dřív, než vy jste se narodil,“ řekl. „Proč si nejdete malovat?“

„Musí to zaschnout.“

„Tak jestli chcete chodit se mnou, musíte být zticha.“

Neurazil jsem se. Sel jsem s ním. Měl jsem dojem, že se zatím chce jen zorientovat. Tu a tam zdvihl nějaký větší kousek sutí, pečlivě si ho prohlížel, a pak ho zase pečlivě uložil na původní místo. Žádná z věcí, po kterých sáhl, mi nic nepřipomínala. Byl jsem od něho tak na šest stop, ale viděl jsem, že jeho také žádný z těch nálezů nezaulal.

„Smím něco říct?“ zeptal jsem se.

„No?“

„Pan Greene si počínal velice podobně jako vy, jenže se pohyboval v prostoru za komínem“

Vrátil na místo nějakou větší černou hroudou a vztyčil se. „Odnal odtud něco?“

„Po tu dobu, co jsme se na něho dívali, tak ne, ale to byla jen chvilka. Nemůžu vědět, jak dlouho tu byl před námi.“

„To ne.“ Zamyslel se. „Nemohl to být nějaký náhodný výletník, který se tu potuloval ze zvědavosti?“

„Nevypadal na to.“

Pan Langland se zachmuřil. „Co tu tedy pohledával?“

To byla řečnická otázka. Vtom se vrátil Gary se svým vozem a hned po něm dorazila Maisie. V červeném kabátě, v bledě modrém jaguáru, strašně rozzlobená.

„Jak si to vlastně představujete,“ vyjela se sršícíma očima na Langlanda. „Copak ještě není jasné, jestli šlo nebo nešlo o úmyslně založený požár? Ať vás ani nenapadne se teď chtít vykrotit z placení. V sobotu ten váš člověk prohlásil, že je všechno v pořádku, že se to tu může vyklidit a může se zahájit stavba. A i kdyby byl někdo požár založil, je to stejně jedno, protože pojistka kryje i to, samozřejmě.“

Langland několikrát pootevřel a zase zavřel ústa. Konečně se mu podařilo promluvit.

„Náš pan Robinson vám ještě nevysvětlil, že ten člověk, který tu byl v sobotu, není od naší společnosti?“

Náš pan Robinson, tedy Gary, zuřivě přikyvoval.

„Jenže on... pan Greene... výslovně řekl, zeje...“ trvala na svém Maisie.

„Dobře... jak vypadal, prosím vás?“

„Nijak,“ řekla Maisie bez zaváhání. „Nebyl tak mladý jako tady Charles, ani tak starý, jako vy.“ Chvilku se

zamyslela a pak pokrčila rameny. „Prostě vypadal jako člověk od pojišťovny.“

Langland tu urážku mužně polkl.

„Byl asi pět stop vysoký,“ řekl jsem, „opálený, ale s unavenou pletí, vpadlé šedé oči, širší nos, rovná ústa, svislý tmavý knír, dozadu sčesané hnědé vlasy, kouty, nevýrazné obočí, na hlavě zelenohnědý rozepnutý plášť do deště, na malíčku pravé ruky zlatý pečetní prsten, opálené ruce.“

Viděl jsem ho v duchu, jako by stál přede mnou u té hromady suti, smekal klobouk a říkal Maisii „madam“.

„Pane jo!“ vzdychl Langland.

„To víte, to je oko malíře,“ řekla Maisie obdivně. „To je, co?“

Langland prohlásil, že nikdo takový u nich zcela určitě nepracuje, a Gary byl téhož názoru.

„Tak mi teda vysvětlíte,“ Maisie už zase dostávala vztek, „proč si už zase myslíte, že jde o žhářství. A jestli ano, tak mi řekněte, proč by člověk se zdravým rozumem zakládal požár v mém krásném domě, kde jsem měla všechny svoje poklady, to vůbec nemůžu pochopit, kdo by to dělal?“

Maisie, životem protřelá Maisie, přece nemohla být tak naivní. Zahlédl jsem jiskřičku v jejím oku, když se na mě krátce podívala. Určitě nebyla tak naivní. Langland to ovšem nemohl vědět. Chvilí rozpačitě šermoval rukama, a nakonec se rozhodl, že nic vysvětlovat nebude. Měl jsem co dělat, abych se nedal do smíchu. Maisie to dobře viděla.

„Chcete, aby ten váš obrázek byl spíš slunný, jako je dnes,“ zeptal jsem se pak, „anebo spíš zamračený a smutný?“

Zadívala se na jasné nebe.

„Udělejte to trochu víc dramatické, drahoušku.“

Langland a Gary systematicky prošli celé spáleniště, píd' po pídi, trvalo jim to celé odpoledne a já se mezitím snažil vdechnout svému dílu trochu gotické romantiky. V pět jsme toho nechali všichni tři.

„Dodržujete pracovní dobu jako správný odborář?“ ptal se mě ironicky Langland, když viděl, jak si balím věci.

„Takhle k večeru je světlo moc do žlutá.“

„Budete tady zítra?“

Přikývl jsem. „A vy?“

„Možná.“

Šel jsem pěšky na autobus, který mě dovezl k hotelu Beach. Vyčistil jsem štětce, chvíli jsem uvažoval a v sedm jsem se sešel dole v baru s Maisií, jak jsme měli ujednáno.

„Tak co, drahoušku, našli něco?“ zeptala se, když vypila první džin a tonik na povzbuzení.

„Pokud vím, tak nic.“

„To je dobře, drahoušku.“

Napil jsem se piva a pak jsem sklenici opatrně postavil na stůl.

„Tak úplně dobře to není, Maisie.“

„Proč ne?“

„Ty věci, které shořely, můžete mi říct, co to vlastně bylo?“

„No, vás by možná nijak nenadchly, samozřejmě, ale nás bavilo si ty věci pořizovat, a od té doby, co Archie zemřel, tak se tím bavím sama, no, měli jsme tam třeba sbírku starožitných kopí, která patřila Lordu Stequersovi, a já kdysi byla jako ošetřovatelka u jeho neteře, nebo tam byla sbírka motýlů přes celou jednu zeď, na tu se chodili dívat všelijací profesori a tak, nebo tam byla železná kovaná mříž z bývalé rezidence Lady Tytheové, měla s ní oddělenou halu od obývacího pokoje, pak tam bylo mosazné nádobí z jednoho hradu v Irsku, nebo taky takové dvě vysoké urny, které měly na poklicích orly a byly podepsané od Angeliky Kaufmanové, patřily kdysi neteři Mata Hari, namouduši, drahoušku, nebo tam byla mosazná mříž před krb se stříbrnými ozdobami, strašně špatně se to čistilo, nebo stříbrný čajník, který kdysi použila královna Viktorie, drahoušku, a to jsem sotva začala, kdybych vám to měla všechno vypočítávat, trvalo by to celou noc.“

„Má pojišťovna podrobný seznam těch věcí?“

„Ano, má, drahoušku, proč se ptáte?“

„Protože si myslím,“ odpověděl jsem zarmouceně, „že když došlo v domě k požáru, tak tam ty věci nebyly.“

„Cože?“ Zdálo se mi, že Maisie projevuje skutečně nelíčený úžas. „Jakpak by tam nebyly, musely tam být!“

„D. J. mi více méně řekl, že hledá stopy po těch věcech, a že žádné nenašel.“

„D. J.?“

„Pan Langland, ten starší.“

Úžas a rozhořčení přivedly Maisii ke konzumaci dalších dvou dvojitých džinů. Nakonec zvítězila nevíra.

„To jste si musel nějak poplést, drahoušku.“

„Byl bych rád, kdyby tomu tak bylo.“

„Jste ještě mladý a málo zkušený.“

„Možná.“

„Protože když jsem minulý pátek odjížděla k Betty, byly všechny věci samozřejmě na místě, jela jsem za Betty jen proto, že jsme se tak dlouho neviděly, protože jsem byla předtím tak dlouho pryč, vždyť je to opravdu směšné, když se to tak vezme, přece člověk nemůže věčně sedět doma jen proto, že by mu mohl vyhořet barák, a protože by to člověk mohl uhasit, kdyby byl doma, že ano, kdybych takhle uvažovala, nedostala bych se nikam, a byla bych přišla o tu cestu do Austrálie.“

Zmlkla, potřebovala se nadýchnout. Zvláštní náhoda, říkal jsem si.

„Stejně je to zázrak, že jsem si vzala skoro všechny svoje šperky s sebou k Betty, protože já je pokaždé neberu, jenže Archie vždycky říkal, že je to lepší, a on byl samozřejmě tak rozumný, tak pozorný a milý.“

„Vy jste byla v Austrálii?“

„Ano, byla, to je krásné, co? Jela jsem tam na návštěvu k Archieho sestře, žije tam už celá léta a co ov dověla, tak je jí smutno, chudince, tak jsem se tam vydala, abychom se trochu vzájemně povyrazily, ačkoliv jsem jí osobně neznala, jen jsme si posílaly lístky samozřejmě, a zůstala jsem u ní potom šest týdnů. Chtěla, abych tam zůstala napořád, samozřejmě, že jsme spolu báječně vycházely... no, vysvětlila jsem jí, že se musím vrátit domů, do svého domečku u moře, a že si to musím teprve pořádně promyslet. To jsem měla svoje šperky taky s sebou.“

Zeptal jsem se jakoby mimochodem: „Nekoupila jste tam náhodou Munningse?“

Nevím vlastně, proč jsem se na to ptal, snad jen proto, že Donald byl taky v Austrálii. Vůbec jsem netušil, jak na to zareaguje. Jestli předtím žasla, teď přímo zkameněla. Předtím žasla a zuřila, teď žasla a byla zděšená.

Převrhla skleničku s džinem, sklouzla z barové stoličky a zakryla si rukou otevřená ústa.

„Vy jste ho koupila!“ nechtěl jsem tomu věřit.

„Jak jste se to dozvěděl?“

„Já se nic...“

„Vy jste od celníků nebo...“

„Ovšem že ne.“

„Ach ne... ach ne...“ třásla se, byla skoro tak zdrcená jako Donald.

Vzal jsem ji za ruku a odvedl ke křeslu přistavenému k malému stolku opodál baru.

„Sedněte si, prosím vás,“ chlácholil jsem ji, „a všechno mi v klidu povězte.“

Trvalo jí to deset minut a stálo to další dvojité džiny.

„No, drahoušku, já nejsem žádný odborník na umění, to jste asi už poznal, ale měli tam ten obrázek od sira Alfreda Munningse, podepsaný, všechno jak má být, jak by to asi těšilo Archieho, kdyby měl na zdi pravého Munningse, zvlášť když jsme měli oba tak rádi dostihy, no a samozřejmě, že mě do toho Archieho sestra ještě pobízela, a já dostala tak nějak kuráž a prostě jsem ten obrázek koupila.“

Zarazila se.

„Jen pokračujte,“ pobízel jsem ji.

„No, jak to bylo dál, to už jste asi uhádl, ne?“

„Dovezla jste to do Anglie bez proclení.“

Vzdychla. „Ano, drahoušku, to jsem udělala. Udělala jsem hloupost, to je jistá věc, ale víte, já když ten obraz kupovala, tak jsem na proclení nebo zdanění ani nevzdychla, prostě mě to nenapadlo, až za týden, než jsem odjížděla, tak se mě Archieho sestra ptala, jak to chci udělat, jestli obrázek proclím. No, musím se přiznat, že strašně nerada platím clo, vy ne? No, řekla jsem si, že nemůže uškodit, když se přeptám, kolik by to asi dělalo a představte si, že bych byla musela platit něco jako daň z přepychu, prostě bych byla musela zaplatit osm procent z kupní ceny. No uznejte! Já měla dopal, to si ani neumíte představit. Archieho sestra řekla, že bych ten obrázek mohla nechat u ní, když se třeba stejně vrátím, a v tom případě bych tu daň platila pro nic za nic, jenže já si nebyla jistá, jestli se chci vrátit napořád a taky jsem chtěla vidět sira Alfreda Munningse u nás doma, tam, kde by se byl Archiemu určitě líbil. No, obrázek byl krásně zabaleny, mezi prkýnky v silném balicím papíře, tak jsem ho trochu zakamuflovala, že jsem ho zabalila do svojí nejlepší noční košile a strčila do kufru. Na letišti v Heathrow jsem šla východem pro cestující, co nemají nic k proclení, a nikdo mě nezastavil.“

„Kolik byste byla musela zaplatit?“ zeptal jsem se.

„No, abych byla přesná, tak něco přes sedm set liber. Já vím, drahoušku, že to není žádné jmění, ale mě prostě zlobila ta představa, že musím platit daň za něco hezkého jen proto, že jsem to koupila v Austrálii.“ Chvilí jsem v duchu počítal. „Takže ten obrázek musel stát tak asi devět tisíc liber.“

„Je to tak, drahoušku, devět tisíc.“ Tvářila se ustaraně. „Myslíte, že mě ošidili? Ptala jsem se asi jednoho nebo dvou lidí, když jsem se vrátila, a ti říkali, že Munnings může stát taky až patnáct tisíc i víc.“

„To ano,“ odpověděl jsem roztržitě. Někteří Munningsové stáli také jen patnáct set, někteří možná i míň.

„Prostě, drahoušku, já dostala strach, že by se na to mohlo přijít teprve v okamžiku, kdy jsem začala uvažovat o pojištění. Pojišťovna ode mne mohla chtít třeba účet, taky by ho asi chtěla, že, to je samozřejmě, co, a co kdybych se opravdu chtěla vrátit do Austrálie nadobro, pak bych jednoduše zase odvezla obrázek zpátky a vlastně by se nic nestalo.“

„Bylo to složité,“ přikývl jsem.

„No, teď shořel, a vy si třeba myslíte, že mi to patří, a těch devět tisíc lehlo popelem a nedostanu z nich zpátky ani pětník.“

Dopila džin a já jí objednal další.

„Vím, že mi do toho nic není, Maisie, ale jak to, že jste u sebe měla devět tisíc liber, když existují předpisy o omezeném vývozu liber?“

Potutelně se zasmála. „Je vidět, že toho o světě ještě moc nevíte, co, drahoušku? No, prostě, tentokrát to bylo úplně jednoduché. Prostě jsme s Archieho sestrou docapkaly k jednomu klenotníkovi a tomu jsem prodala jednu svoji brož, takovou šerednou ropuchu, s velikánským diamantem na čele, myslím, že měla něco společného se Shakespearem, jenže mi nikdy nebylo jasné, co, každopádně jsem tu věc nikdy nenosila, protože byla tak šeredná, ale s sebou jsem ji měla, že měla takovou cenu. Tak jsem ji prodala za devět tisíc pět set dolarů, tedy australských dolarů, samozřejmě, takže to bylo úplně bez problémů, co?“

Maisie s naprostou samozřejmostí předpokládala, že s ní povečeřím, a tak jsme se společně pomalu vydali do jídelny. Chuť k jídlu měla skvělou, náladu ne.

„Že to nikomu nepovíte, drahoušku, myslím o tom obrázku?“

„Samozřejmě že ne, Maisie.“

„Mohla bych z toho mít velké nepříjemnosti.“

„To vím.“

„Určitě bych musela zaplatit pokutu, a tím by to možná zdaleka neskončilo. Já nevím, že lidi dovedou nadělat tolik cavyků s tím, když si člověk trochu neškodně zapasuje.“

„Nikdo se o tom nedozví, když to nikde nebudete vykládat.“ Zarazil jsem se. „Poslyšte, neřekla jste zatím nikomu, že jste ten obrázek koupila?“

„Ne, drahoušku, neřekla, protože mě napadlo, že udělám nejlíp, když budu předstírat, že ho mám už léta, že jsem ho jenom neměla pověšený, protože měl rozklížený rám a já nevěděla, komu to dát spravit. Měla jsem strach, že by mohl spadnout ze zdi a poškodit se, kdybych ho pověsila.“ Odmlčela se a nabrala na vidličku velké sousto krevetového koktejlu. „Možná že si řeknete, že jsem hloupá, drahoušku, ale já přece jen měla trochu strach, co kdyby se na to přišlo, ne že bych měla výčitky svědomí, to ne, protože já skutečně nechápu, proč by člověk měl platit nějakou nesmyslnou daň, ale já nejen že ten obrázek nepověsila, já ho schovala.“

„Schovala? Zabalený?“

„Ano, drahoušku, vlastně zabalený. Samozřejmě že jsem ho rozbalila, když jsem přijela domů, a to jsem právě zjistila, že má rozklížený rám, takže jsem ho zase zabalila, dokud se nerozhodnu, co s ním udělám.“ Fascinovaně jsem poslouchal. „Kam jste ten obrázek schovala?“ Dala se do smíchu. „No, žádnou vědu jsem z toho nedělala. Totiž šlo mi jenom o to, aby nebyl na očích, aby se mě na něj lidi neptali, tak jsem ho prostě vzala a zastrčila jsem ho za ústřední topení v hale. Netvařte se tak zděšeně, drahoušku, v tom topení se samozřejmě netopilo.“

Celý následující den jsem maloval spáleniště domu, ale nikdo se tam neukázal, ani pan Langland.

V přestávkách mezi prací jsem se tam všelijak prohraboval a na svou vlastní pěst jsem hledal stopy po Maisiných pokladech. Našel jsem spoustu věcí, na kterých bylo možno zjistit, co to je, většinou to byly předměty z odolných materiálů, jako třeba pelesti postelí, kuchyňské potřeby, tělesa ústředního topení, ale všechno to bylo pokroucené a deformované nejen žárem, ale také tíhou celé stavby, která se zhroutila dovnitř i se střechou. Ohořelé zbytky krovů ležely v hromadě popela, ale jinak všechno, co hořet může, shořelo dočista.

Ze všech věcí, které mi Maisie stačila vyjmenovat i z těch co nestačila, jsem našel jen tu železnou mříž z bývalé rezidence Lady Tytheové, kde oddělovala halu od jídelny. Lady Tytheová by tu mříž určitě

nepoznala.

Žádné mosazné nádoby, které přece bylo původně určeno právě k tomu, aby odolávalo ohni. Žádná mříž před krb. Žádný mramorový stůl, žádné starožitné ošěpy.

Samozřejmě že také žádný Munnings.

Když jsem se vrátil do hotelu Beach, ruce celé od barev, čekala na mě už Maisie v hale. Nebyla to ta vlídná, v jádře veselá Maisie, jak jsem ji poznal, ale rozzuřená paní, ze které lítaly blesky na všechny strany.

„Už tady na vás čekám.“ Z očí jí sršely vzteklé jiskry.

Neměl jsem tušení, čím jsem ji mohl tak dopálit.

„Co se stalo?“ zeptal jsem se.

„Pojďme nahoru do mého pokoje, bar je zavřený. Vezměte si věci s sebou.“ Ukázala na můj kufřík. „Mám takový vztek, že nejspíš prasknu.“

Ve výtahu na to skutečně vypadala. Tváře jí hořely, na bledém obličejí měla rudé skvrny. Světlé, odbarvené vlasy, které vždy mívala pěkně upravené jako dáma, jí trčely kolem hlavy v neúhledných chomáčcích a poprvé za tu dobu, co jsem ji znal, neměla nalíčené rty.

Rozrazila dveře do pokoje a energicky vkráčela dovnitř. Já ji následoval v patách a zavřel jsem za sebou.

„Vy mi to prostě nebudete věřit,“ vyrazila ze sebe vztekle. Otočila se ke mně a spustila naplno. „Měla jsem tu celé půldne policii, a druhé půldne ty lidi od pojišťovny. Věřil byste, co mi řekli?“

„Ale Maisie,“ povzdechl jsem si. Bylo to přece nevyhnutelné.

„Co si o mně vlastně myslíte,“ řekla jsem jim, měla jsem strašlivý vztek. Prosím vás, seděli si tu a měli tu drzost tvrdit, že jsem taky mohla všechny svoje poklady prodat, že jsem mohla úmyslně uzavřít vysokou pojistku na barák a že se snažím podfouknout pojišťovnu. Já jim pořád znovu a znovu Opakuju, že všechny věci byly určitě na svém místě, když jsem odjížděla k Betty, a říkám jim, že dům byl proto pojištěný tak vysoko, protože je inflace a protože mi to poradil můj agent, že prý si mám stanovit co nejvyšší částku, pak jsem jim řekla, že jsem teď náramně ráda, že jsem uzavřela tak vysokou pojistku. A pan Langland na to, že prý mi nic nevyplatí, dokud neskončí vyšetřování a tvářil se přitom pěkně protivně, ani trochu mě nelitoval, že jsem o všechno přišla. Prostě se všichni chovali strašně, opravdu strašně a mám jich všech až po krk!“

Na chvíli se odmlčela, aby chytila dech. Viditelně se otřásala pod silnými náporů rozjitřených citů.

„Připadala jsem si před nimi jak coura, no, možná, že jsem na ně taky trochu křičela, taky jsem měla vztek, ale nemuseli být takoví hulváti, chovat se ke mně jako ke zločinci. Prosím vás, jakým právem mě okřikovali, ať prý se ovládám, když mě k tomu sami vyprovokovali svým nemožným chováním, copak za to můžu, že jsem na ně musela zařvat?“

To muselo být nádherné střetnutí, říkal jsem si. Jen by mě zajímalo, v jakém duševním rozpoložení odcházel z bitevního pole pan D. J. Langland.

„Tvrdili, že požár musel být určitě založený úmyslně, a když jsem se jich ptala, jak to že si tím jsou tak jistí, když o tom předtím ani neuvažovali, tak to prý právě proto, že ten Langland nemohl najít ani stopu po mých věcech, to je k tomu přivedlo, a jestli prý jsem ty věci neprodala předtím, tak prý jsem si objednala vloupání a pak vypálení, zatímco jsem byla u Betty, a pořád se mě kolem dokola ptali, kolik jsem komu za to zaplatila, a já měla čím dál tím větší vztek a kdybych byla měla něco šikovného po ruce, tak bych je s tím byla určitě praštila, namouduši.“

„Potřebujete pořádnou dávku džinu.“

„Řekla jsem jim, že místo co by tejrli bezmocnou ženskou, tak by měli honit ty chlapy, co to udělali, a jak jsem si tak představovala, že se ke mně někdo vloupal, ukradl mi všechny ty věci, co jsem měla ráda, a pak ještě zapálil, dostávala jsem čím dál tím větší vztek a taky jsem dostávala čím dál tím větší vztek na ty pitomce, který si nevidí ani na špičku nosu!“

Napadlo mě, že přestože Maisiino rozhořčení je nepochybně upřímné, nepřestává se do toho horoucího vzteku vemlouvát, kdykoliv vlna hněvu začne klesat k normálu. Potřebovala zřejmě mít ten pocit spravedlivého rozhořčení člověka, kterému bylo ukrivděno.

Přemýšlel jsem, proč. Když proud žhavé lávy na chvíli vyschl, zeptal jsem se: „O tom Munningsovi jste jim asi neřekla, viďte?“

Rudé skvrny na tvářích ještě o trochu ztmavly.

„Nejsem přece blázen,“ řekla dopáleně. „Kdyby přišli na tohle, tak bych jim asi těžko dokazovala, že mluvím pravdu.“

„Slyšel jsem, že zloděje nic nepobouří tolik, jako když se mu snaží přišít něco, co neudělal,“ řekl jsem pomalu.

Chvilí to vypadalo, že se pro změnu rozlítí na mě, šlehla po mně rozzuřeným pohledem, ale pak najednou zvítězil její poněkud pocuchaný smysl pro humor a polechtal ji na patě. Tuhý rys kolem úst změkkl, oči změkly, zajiskřily a za jednu dvě vteřiny se usmála.

„Asi máte nakonec pravdu, drahoušku, když tak o tom uvažu.“ Úsměv se rozšířil. „No, a co bude s tím džínem?“

Během večera ještě několikrát začala zuřit, ale soptící, žhavý Vesuv už nepřipomínala.

„Poslyšte, drahoušku, mně se zdá, že vás moc nepřekvapilo, že mě policie takhle podezírala.“ Úkosem se na mě zadívala přivřenýma, pozornýma očima přes okraj hrníčku s kávou.

„Ne, nepřekvapilo. Víte, ono se něco velmi podobného teď nedávno stalo mému bratranci. Je to až nápadně podobné, v mnoha směrech. Kdybyste s tím souhlasila a kdyby s tím souhlasil on, tak by možná bylo dobře, kdybychom k němu společně zajeli.“

„Proč, drahoušku?“

Vyprávěl jsem jí, proč. Tak, jak se předtím rozlítla za sebe, rozzuřila se teď za Donalda.

„Ale to je hrozné! Musíte si myslet, že jsem strašný sobec, když si vzpomenete, co ten chudák musel všechno vytrpět!“

„Já si vůbec nemyslím, že jste sobec, vlastně si myslím, Maisie, že jste dočista prima.“

Zatvářila se potěšeně, málem předla a já si v tu chvíli dovedl úplně jasně představit, jaká asi byla, dokud žil její Archie.

„Je tu ale ještě jedna věc, drahoušku,“ řekla rozpačitě. „Já po tom dnešku ten váš obrázek už nebudu chtít, po tom všem, co mi řekli. Já už si na svůj dům nechci vzpomínat, jak je teď, chci si ho pamatovat jenom tak, jak byl předtím. Nebude vám vadit, když vám dám jen těch padesát liber?“

5

Jeli jsme do Shropshiru v Maisiině jaguáru a cestou jsme se střídali v řízení.

Donald po telefonu nejevil velké nadšení nad tím, že se vracím, ale byl příliš apatický, než aby něco namítal. Když nám přišel otevřít, zděsil jsem se ho.

Od chvíle, kdy jsem od něho odjel do Yorkshiru, uplynuly teprve dva týdny. Za tu dobu zhubnul nejméně o čtrnáct liber a zestárnul o deset let. Obličej měl bledý s šedomodkými stíny a ostře vystupujícími lícními kostmi, ve vlasech se mu objevily šediny.

Tento stín bývalého Donalda vynaložil veškeré své úsilí, aby nás slušně a zdvořile přivítal.

„Pojďte dál,“ vybízel nás. „Já se teď usadil v jídelně. Jistě si dáte něco k pití.“

„To si dáme, drahoušku,“ řekla Maisie.

Zadíval se na ni otupělýma očima a spatřil to, co já: statnou, dob-rosrdečnou paní s načesanými vlasy v nákladných šatech, které byly přesně na hranici elegance a vulgární nastrojenosti. Elegance vyhrávala jen taktak.

Pokynul mi, abych všem nalil, jako by to bylo nad jeho síly, a vybídl Maisii, aby si sedla. Jídelna byla jakž takž zařízena. Byl tam veliký koberec, pak všechna křesílka z verandy a dva malé stoly z ložnic. Sesedli jsme se u jednoho ze stolků, protože jsem přijel proto, abych kladl otázky a potřeboval jsem si zapisovat odpovědi. Můj bratranec se lhostejně díval, jak vytahuji notes a pero.

„Done, byl bych rád, kdyby sis poslechl jednu historku.“

„Dobře.“

Maisie výjimečně vyprávěla stručně. Když došla k tomu, jak si v Austrálii koupila Munningse, nadzdvihl Donald trochu hlavu, podíval se na mě i na Maisii a projevil první známky zájmu. Když skončila vyprávění, bylo chvíli ticho.

Shrnul jsem to. „Takže: oba jste byli v Austrálii, oba jste si koupili Munningse a v obou případech došlo brzy po vašem návratu k vloupání do vašich domovů.“

„Je to zvláštní shoda okolností,“ řekl Donald. Nepřikládal tomu ale žádný mimořádný význam, to bylo jasné. „A to jste přijeli z takové dálky jenom proto, abyste mi tohle řekli?“

„Chtěl jsem vědět, jak se ti daří.“

„To jsi hodný, Charlesi, ale já jsem úplně v pořádku.“

Dokonce i Maisii, která ho předtím neznala, muselo být jasné, že tomu tak není.

„Kde jsi ten obraz koupil, Done? Myslím, kde přesně?“

„V Melbourne. V hotelu Hilton, proti kriketovému hřišti.“

Nedůvěřivě jsem se na něho zadíval. V hotelích sice často prodávají obrazy současných místních umělců, ale ještě jsem neslyšel o tom, že by prodávali právě Munningse.

„Setkali jsme se tam s tím člověkem,“ dodal Donald, „zanesl nám ten obrázek nahoru do pokoje. Přinesl ho z galerie, kde jsme ho předtím poprvé viděli.“

„Ze které galerie?“

Pokoušel se vzpomenout si. „Myslím, že se jmenovala nějak jako Art Centrum.“

„Nemáš tady náhodou útržek z účtu nebo nějaký jiný doklad?“

Zavrtěl hlavou. „Ne, zaplatila to za mě exportní vinařská firma, se kterou jsem jednal, a já pak poslal šek na příslušnou částku jejich londýnské filiálce, když jsem se vrátil.“

„Která firma to byla?“

„Vinohrady Monga, společnost s ručením omezeným, Adelaide a Melbourne.“

Zapsal jsem si to.

„Jak vypadal ten obrázek? Dovedl bys ho popsat?“

Donald byl unavený. „No, byl to jeden z takových těch, znáš to, ‚Před startem‘, prostě typický Munnings.“

„Ten můj taky,“ řekla Maisie překvapeně, „na mém byla řada jezdců v barevných dresech proti tmavému nebi.“

„Na tom mém byli jenom tři koně,“ řekl Donald.

„Na mém ten největší jezdec, vlastně tedy ten, co byl nejvíc vpředu, měl na sobě tmavě červenou košili a zelenou čepičku,“ řekla Maisie. „Možná, že si řeknete, že jsem bláhová, ale to byl vlastně jeden z důvodů, proč jsem ten obraz vůbec koupila, protože když jsme kdysi s Archiem uvažovali o tom, jak by bylo hezké mít vlastního dostihového koně a jezdit s ním na dostihy, říkali jsme si, že bychom si vybrali právě temně červenou a zelenou, jako svoje barvy, samozřejmě, pokud už je nemá někdo jiný.“

„Tak co, Done?“

„Co? Ach tak... byli tam tři cválající koně... pohled ze strany... jeden běžel vpředu... dva zadní se částečně překrývali. Žokejové měli hodně pestré dresy, barvy si už nepamatuji. Pak tam bylo bílé hrazení, jasné, slunečné nebe.“

„Jak to bylo veliké?“

Zamračil se. „Moc ne. Asi tak dvacetkrát osmnáct palců, vnitřní rozměr v rámu.“

„A ten váš, Maisie?“

„Ten byl trochu menší, drahoušku, aspoň myslím.“

„Poslouchej, o co ti vlastně jde?“ zeptal se Donald.

„Chci si být jistý, že mi neunikne žádná další shoda okolností.“

Lhostejně se na mě zadíval.

„Cestou sem mi Maisie vyprávěla, jak to všechno bylo, jak obrázek koupila,“ řekl jsem. Opravdu mi všechno pověděla. „Mohl bys být tak hodný, pověděl bys nám teď, jak to bylo s tím tvým? Můžeš nám kupříkladu říct, jestli jsi měl opravdu v plánu koupit Munningse hned od začátku?“

Donald si unaveně přetřel rukou obličej. Nechtěl se namáhat, neměl chuť odpovídat.

„Done, prosím!“

„Ach jo...“ dlouze povzdechl. „Tak tedy ne, neměl jsem v plánu nic kupovat. Prostě jsme se šli podívat do melbournské galerie, jen tak. Došli jsme k tomu Munningsovi, kterého tam mají... a jak jsme si ho prohlíželi, dali jsme se do řeči s nějakou paní, která tam taky stála, to tak někdy na výstavách je. Řekla, že ví o jiném Munningsovi v nějaké menší prodejní galerii, kousek odtamtud, a prý ten obraz stojí za vidění, i když člověk nemá v úmyslu nic kupovat, a protože jsme měli zrovna čas, tak jsme tam zašli.“

Maisie pootevřela ústa. „Ale drahoušku,“ řekla, když se vzpamatovala, „s námi to probíhalo úplně stejně, tedy s mojí švagrovou a se mnou, jenže to bylo v sydneyjské galerii, místo v melbournské. Visel tam takový ten krásný obraz ‚Před bouří‘, a my ho zrovna obdivovaly, a když se k nám připojil ten člověk a začal si s námi povídat...“

Donald náhle vypadal úplně vyčerpaně, jako nemocný člověk, zmožený přemírou návštěv zdravých lidí.

„Poslyš, Charlesi... doufám, že s tímhle nepůjdeš na policii... protože já... bojím se... myslím, že bych nesnesl další vysvětlování... už by toho bylo na mě příliš.“

„Ne, nepůjdu.“

„Tak k čemu to všechno je, jaký to má smysl?“

Maisie dopila džin s tonikem a nasadila nucené zářivý úsměv.

„Kudy se jde na tu místnost?“ zeptala se a zmizela příslušným směrem.

„Já se prostě nedokážu soustředit,“ zašeptal Donald. „Promiň, Charlesi, ale já prostě nejsem schopný cokoli dělat... prostě nemůžu... dokud mají Reginu... dokud není pohřbená... jen uskladněna...“

Cas, který hojí rány, Donaldovy rány naopak jitřil, jako by představa Reginy v chladičím boxu zastavila přirozenou křivku žalu a zármutku. Slyšel jsem, že těla zavražděných mohou být skladována půl roku i déle, pokud se příslušný případ nevyřeší. Obával jsem se, že tak dlouhou dobu by Donald nepřežil.

Náhle vstal a prošel dveřmi do haly. Sel jsem za ním. Přešel halu, otevřel dveře obývacího pokoje a

vstoupil.

Váhavě jsem ho následoval.

V obývacím pokoji byly stále jen čalouněné pohovky a křesílka, tentokrát rozestavěné úhledně podle zdi. Podlaha, na které předtím ležela Regina, byla vydrhnutá a naleštěná. Bylo tam chladno.

Donald zůstal stát před prázdným krbem a díval se na můj obraz Reginy, opřený o zed' na krbové římse.

„Většinu času trávím s ní, tady,“ řekl, „je to jediné místo, kde dokážu vydržet.“

Přešel k jednomu z křesílek a posadil se tak, aby byl čelem přímo k obrazu.

„Nebude ti vadit, když vás nevyprovodím, Charlesi?“ zeptal se. „Já jsem opravdu hrozně unavený.“

„Dobře. Bud na sebe opatrný.“ Zbytečná rada. Bylo přece zcela jasné, že se podle ní nemůže řídit.

„Já jsem v pořádku, opravdu, nemusíš si dělat žádné starosti.“

U dveří jsem se ohlédl. Seděl nehnutě a díval se na Reginu. Skoro jsem litoval, že jsem ten obraz namaloval.

Na zpáteční cestě celou první hodinu Maisie ani nehlesla, a to byl v jejím případě výkon.

Od Donalda jsme nejdřív zajeli k jednomu ze sousedů, kteří mu předtím nabízeli útočiště, protože bylo jasné, že jestli kdy potřeboval pomoc, bylo to teď.

Paní sousedka nás s pochopením vyslechla, ale pak zavrtěla hlavou.

„Kdepak, já vím, že potřebuje společnost, potřebuje se dostat z domu, mezi lidi, ale on prostě nechce. Už jsem se o to několikrát pokoušela. Telefonovala jsem mu. Nejen já, řada lidí tady v okolí. Vždycky každému říká, že je v pořádku a že nic nepotřebuje. Prostě nechce, abychom mu pomáhali.“

Jeli jsme mlčky, míli po míli, Maisie soustředěně řídila. Konečně se ozvala. „Neměli jsme ho vůbec obtěžovat. Neměli jsme tam jezdit tak brzy poté...“

Tři týdny, říkal jsem si, od té doby uplynuly jen tři týdny. Donaldovi se to jistě muselo zdát alespoň jako tři měsíce, dlouhé a nekonečné. Za tři týdny velikého zoufalství může člověk utratit skoro celý zbytek života.

„Pojedu do Austrálie,“ prohlásil jsem.

„Vy ho máte hodně rád, drahoušku, vidíte?“ řekla Maisie.

Rád? Takhle jsem o našem vztahu nikdy neuvažoval, ale asi to slovo bylo na místě.

„Je o osm let starší než já, ale vždycky jsme spolu moc dobře vycházeli.“ Vzpomínal jsem na minulost.

„Oba jsme jedináčci. Naše matky byly sestry, často se navštěvovaly a vždycky braly mě a Donalda s sebou. Na to, že jsem byl o tolik let mladší, se mnou měl vždycky obdivuhodnou trpělivost.“

„Vypadá velmi špatně, drahoušku.“

„Já vím.“

Dalších deset mil jela beze slova. Pak řekla: „Jste si jistý, že by nebylo lepší to všechno povědět na policii? Myslím jako o těch obrázcích, protože vy si přece určitě myslíte, že s těmi loupežemi nějak souvisejí, že? Policie by si s tím asi poradila snáze, než vy.“

Přikývl jsem. „To určitě, Maisie, jenže, copak s tím za nimi můžu jít? Slyšela jste, co říkal Donald, že by už další vyptávání nevydržel. Tak, jak jsme ho dnes viděli, myslíte si, že by to mohl vydržet? No, a pokud jde o vás, nejen že byste se musela přiznat k pašování a musela byste zaplatit pokutu, měla byste záznam v rejstříku, celníci by vás při každé cestě ven prohledávali až na kůži a vůbec byste měla všechny možné potíže a pokořující nepříjemnosti. Jakmile se z vás stane černá ovce, už vás nikdo neočistí.“

„Nevěděla jsem, že vám na mně záleží, drahoušku.“ Chtěla se zasmát, ale nepovedlo se jí to.

Po chvíli jsme zastavili, abychom si mohli přesednout. Rád jsem řídil její vůz, zvlášť po tříleté pauze, protože od té doby, kdy jsem se vzdal pravidelného výděлку, jsem sám vůz nevlastnil. Pod kapotou tiše předla spoutaná síla a bez námahy hltala míle cestou na jih.

„Můžete si vůbec dovolit cenu letenky, drahoušku?“ ptala se Maisie. „A výdaje za hotel a tak?“

„Mám v Austrálii kamaráda, je to taky malíř, můžu u něho bydlet.“ Nedůvěřivě se na mě zadívala. „Stopem se tam ale nedostanete.“ Usmál jsem se. „Však já už si nějak poradím.“

„Poslyšte, drahoušku, já věřím, že byste to zvládli, ale stejně, opovažte se se mnou dohadovat, ale víte přece, že mám víc než dost pozemských statků díky Archiemu a vy dohromady nemáte nic. A protože se do toho pouštíte do značné míry z mojí viny, že jsem se dala na pašování, tak trvám na tom, že mi dovolíte, abych vám opatřila letenku.“

„To ne, Maisie.“

„Ale ano, drahoušku, nezlobte a pěkně poslouchejte.“ Dovedl jsem si představit, že musela být dobrá ošetřovatelka. Tady máte medicínu, drahoušku, je trochu hořká, ale udělá vám dobře. Nerad jsem přijímal její nabídku, ale je pravda, že bych si byl stejně musel od někoho na tu cestu vypůjčit.

„Můžu namalovat váš portrét, Maisie, až se vrátím?“

„Jistě, drahoušku, tím se to hezky srovná.“

Zastavil jsem u domu poblíž Heathrow, u domu, v jehož podkroví jsem bydlel a kde mě ráno Maisie vyzvedla.

„Jak můžete vydržet tady v tom hluku, drahoušku?“ zeptala se s přivřenýma očima, když nám nad hlavou šplhalo do výše obrovské tryskové letadlo.

„Vzpomenu si vždycky na svoji levnou činži.“

Usmála se, vytáhla z krokodýlí kabelky šekovou knížku, vypsala šek a podala mi ho. Napsala na ten papírek mnohem větší částku, než jakou jsem potřeboval na letenku.

Když jsem se začal vzpírat, zarazila mě. „Jestli vám to dělá takové starosti, drahoušku, tak se můžeme dohodnout na tom, že mi vrátíte to, co vám přebyde.“ Vážně se na mě zadívala svýma Šedomodkýma očima. „Budete opatrný, vidíte?“

„Jistě, Maisie.“

„Protože se může stát, že budete vadit lidem, kteří jsou doopravdy zlí, drahoušku.“

O pět dní později jsem přistál na letišti Mascot. Letěli jsme nízko nad Sydney a já viděl veliký most přes přístav a budovu opery jako na pohlednici.

Jik na mě čekal před celní prostorou, na tváři široký úsměv, v ruce láhev šampaňského a mával na mě.

„Votrok Todd,“ řekl. „Páni, kdo by si to pomyslel!“ zaburácel a hladce překřičel hluk okolního davu. „Tak co, přijel si pozlatit Austrálii?“

Bouchl mě nadšeně do zad pádnou, kostnatou pravicí. Jik Cassave-tes, můj starý kamarád a můj protiklad téměř ve všem, na co si člověk vzpomene.

Měl vousy, a já ne. Byl družný, hlučný, výstřední a nevypočitatelný, a to byly vlastnosti, které jsem mu záviděl. Měl modré oči, plavé vlasy, tvrdé svaly, před kterými ty moje vypadaly směšně, a uměl to se ženskými. Slovník měl jadrný a upřímně pohrdal vším, co jsem kdy namaloval.

Seznámili jsme se ve výtvarné škole, sblížily nás společné útoky za školu při cestách na dostihy. Jik jezdil na dostihy, protože rád hazar-doval, koně neobdivoval a ve snu ho nenapadlo je malovat. Tvrdil, že malíři koní jsou nižší, podřadná kasta. Často říkal, že opravdický výtvarník by raději zašel, než by se snížil ke koňským portrétům.

Jik nemaloval realisticky. Sám byl slunný a rozverný, ale jeho věci byly chmurné a temné, plody deprese, smutku a zoufalství nad špínou, která v našem světě zaplavuje ducha i přírodu.

Život s Jikem byl jako jízda po bobové dráze: pořád z kopce, nebezpečná a vzrušující. Poslední dva roky na škole jsme se dělili o obytný ateliér a střídavě jsme se vyhazovali, když nám přišla dámská návštěva. Nebýt toho, že měl tak výjimečné nadání, byli by Jika určitě ze školy vyhodili, protože se notoricky každé jaro a podzim věnoval své druhé lásce, plachtění, a chodil za školu.

V pozdějších letech jsem s ním několikrát vyjel na širé moře. Je pravda, že jsme se opakovaně jeho vinou ocitli blíže nebezpečí života než je zdrávo, ale pro mě to byla příjemná změna po práci v kanceláři. Byl vynikající námořník, šikovný, hbitý, pečlivý, silný, s vrozeným citem pro vítr a pohyb moře. Bylo mi upřímně líto, když se jednoho krásného dne rozhodl, že pojede sám kolem světa. Poslední večer před jeho odjezdem jsme uspořádali poněkud šílený večírek. Den po jeho odjezdu jsem dal v kanceláři výpověď.

Na letišti mi přijel naproti vozem. Ukázalo se, že mu ten vůz patří. Byl to sportovní, tmavomodrý M. G. britské výroby. To byl celý on, extrovert i introvert: výstřední auto v konzervativní barvě.

„Jak to, že tady tyhle vozy jsou? Tak daleko od kolébky?“

Ušklíbl se. „Je jich tu jen několik. Ted zrovna nejsou ve voblibě, protože žerou jako divý.“ Motor naskočil a souhlasně zaburácel. Začínalo pršet a Jik zapnul stěrače. „Tak teda vítej do slunné Austrálie. Tady pořád leje, kam se hrabe Manchester.“

„Tobě se tu ale líbí, ne?“

„Já to miluju. Sydney je jako ragby, je to tvrdý, má to vervu, má to pohyb a je to krásný.“

„A jak ti to jde finančně?“

„Tady sou celý tisíce malířů, malování je teď vzkvétající národní průmysl.“ Úkosem se na mě zadíval. „Je tu obrovská konkurence.“

„Já sem nepřišel hledat slávu ani zlato.“

„Nějakej důvod ale určitě máš, ne?“

„Nemáš chuť do něčeho trochu napřít sílu?“

„Podle tvýho návodu? Jako za starejch časů?“

„To bývaly dětské hříčky.“

Povytláhl obočí. „Budeme snad něco riskovat? Vo co pude?“

„O násilí a vraždu.“

„No nazdar.“

Modrý vůz vjel elegantně do středu města a vysoké mrakodrapy kolem nás vyrůstaly a houstly jako na chmelnici.

„Bydlím na druhém konci města,“ poznamenal Jik. „Sakra, to zní blbě, co, mluvím jako měšťák, to sem to dopracoval.“

„Za to ti čiší spokojenost z každého póru.“

„To jo, to je fakt, já ti sem poprvé v životě dovopravdy šťastnej. Ale to ty jistě brzy srovnáš.“

Vůz zamířil na nadúrovňovou městskou dálnici směřující na most.

„Když se vohlídneš doprava,“ řekl Jik, „uvidíš vítězství fantazie nad ekonomii. Je to jako Concord. Ať žije šílenství, který jediný dovede trochu pohnout světem dopředu.“

Otočil jsem se a zahlédl v dešti šedivé obrysy budovy opery.

„Takhle ve dne je mrtvá, v noci vožije, to je fantastický.“

Nad námi vyrostl obrovský oblouk mostu spletený z oceli, členitý jak krajka. „Jo, tohle je jedinej kus rovný silnice v celým Sydney, jediná rovina,“ poznamenal Jik. Na levém břehu jsme zase stoupali do kopce.

Vlevo, v průhledu mezi shluky povědomě vyhlížejících výškových staveb jsem zahlédl červeno-oranžovou budovu, která se pak vynořila v celé nádheře, obrovská, blyštivá, kolem dokola pravidelné řady čtvercových oken s kulatými rohy a bronzově zbarveným sklem.

Jik se ušklíbl. „Tady máš formu jedenadvacátého století. Odvaha a fantazie. Já tuhle zem miluju.“

„Kam se poděl tvůj vrozený pesimismus?“

„Když zapadá slunce, tak ty vokna zářej jako zlato.“ Lesklé monstrum zůstalo za námi. „Mají tam kanceláře vodohospodářský společnosti,“ řekl Jik s ironickým výrazem. „Chlap, kterej to tam řídí, kotví hned kousek vedle mne.“

Ulice stoupala a klesala na cestě z města mezi řadami jednopatrových domků postavených těsně vedle sebe. Při pohledu z letadla tvořily jejich střechy červeně kostkovaný koberec.

„Je tu jedna menší překážka,“ řekl Jik, „já se před třema týdny voženil.“

Ta překážka s ním bydlela na palubě lodi, zakotvené mezi mnoha jinými u výběžku pevniny, kterému říkali The Spit. Brzy jsem pochopil, proč Jika alespoň na čas opustily světské chmury.

Nebyla ošklivá, ale také nebyla krásná. Měla oválný obličej, světlejší hnědé vlasy, slušnou postavu a oblečená byla účelně. Ničím nepřipomínala motýlí živost, a půvab Reginy. Kriticky si mě prohlížela hnědýma, chytrýma očima.

„Sáro, tohle je Todd, Todde, to je Sára.“

Řekli jsme dobrý den, buďte vítán, a jaký jsem měl let, a já že dobrý, a přitom jsem tušil, že by byla uvítala, kdybych byl zůstal doma.

Jik měl třicet stop dlouhý dvoustěžník, ve kterém přijel z Anglie. Jeho kajuta předtím připomínala něco mezi ateliérem a hokynářským skladem; ted tam měl záclonky, polštářky, kytku v květináči, a šampaňské nám nalil do naleštěných skleniček s nožkou místo do plastických hrníčků.

„Páni, ale že sem rád, že tě zas vidím,“ řekl.

Sára zdvořile připila na můj příjezd, ale nebyla si jistá, zda sdílí nadšení svého muže. Omlouval jsem se za to, že jsem k nim vtrhnul, když vlastně ještě měli líbáňky.

„Blbost,“ prohlásil Jik a myslel to upřímně. „Nadbytek domácího blaha ničí ducha.“

„Záleží na tom, jestli se ti líp dělá, když máš lásku, nebo když máš samotu,“ poznamenala Sára klidně.

V dřívějších létech Jik určitě spíš potřeboval k práci samotu. Byl bych rád viděl něco, co udělal v poslední době, ale nikde nebylo po ničem ani stopy v té útulné kabině, nebyl tam ani jediný štětec.

„Vznášim se ve voblacích,“ řekl Jik, „dokázal bych vyběhnout na Mount Everest a na vrcholu udělat stojku.“

„Pokud by ti vydržely zásoby. Jestlipak jsi nezapomněl koupit ty raky?“ zeptala se Sára.

Když jsme spolu bydlívali, vařil vždycky Jik a to mu zůstalo i ted. Nikoliv Sára, ale on rychle připravil raky, posypal je sýrem, natřel hořčicí a vstrčil je pod gril. Vypral křehký salát, připravil chleba s křupavou kůrkou a přinesl máslo. Hodovali jsme u stolu dole v kabině, zatímco déšť bubnoval na kulatá okénka, na střechu, a vlny šplouchaly o bok lodí v čerstvém větru. Protože na tom Jik trval, tak jsem jim při kávě vyprávěl, proč jsem vlastně do Austrálie přijel.

Vyslechli mě v soustředěném tichu. Jik, jehož politické přesvědčení směřovalo již od studentských let doleva, zamumlal něco o prasatech a Sára se začala tvářit vysloveně ustaraně.

„Nemusíte se bát,“ řekl jsem jí. „Nechci, aby mi Jik pomáhal, když je teď ženatý.“

„Samozřejmě, že ti pomůžu!“ vybuchl.

Zavrtěl jsem hlavou. „To ne.“

„Co přesně máte v plánu? Čím chcete začít?“ zeptala se Sára.

„Chci zjistit, odkud byli ti dva Munningsové.“

„A co potom?“

„To kdybych věděl, tak bych vůbec nemusel nic hledat.“

„Nezdá se mi, že by to bylo dáno,“ řekla zamyšleně.

„Melbourne,“ vyhrkl náhle Jik. „Říkal si, že jeden z těch obrazů je z Melbourne. A je to! Samozřejmě, že ti pomůžeme, sebereme se a pojedeme tam hned. Je to úplně přesný. Víš, co bude příští úterý?“

„To nevím. Co bude?“ zeptal jsem se.

„Poběží se Melbournské pohár!“

Zatímco triumfálně zářil, Sára se na mě zachmuřeně dívala. „Chyba, že jste přijel,“ poznamenala.

6

Spal jsem tu noc v přestavěné loděnici, která představovala Jikovo trvalé bydliště. Byl tam přístěnek na spaní, minimální kuchyňský kout a očividně nová koupelna; jinak celou zbývající prostorou používal Jik jako ateliér.

Uprostřed místnosti byl velký malířský stojan a po stranách stály dva stolky, na nich úhledné řady tub s barvami, štětce a špátle, nádoby s terpentýnem, lněným olejem a čistícím prostředkem. Prostě obvyklé vybavení.

Rozpracovaného tam nebylo nic, všechno krásně čisté a uklizené. Stejně jako v Anglii měl Jik před stojanem na zemi hrubou rohožku pokrytou nánosem černé, mastné špíny, jak si o ni ze zvyku otíral jen zhruba vymyté štětce, než je namočil do další barvy. Bylo pro něho typické, že tuby s barvami byly zmačkané uprostřed, neměl dostatek trpělivosti na to, aby je vymačkával spořádaně od konce. Paletu měl obdélníkovou, spíš menší, nepotřeboval velkou, protože často nanášel barvy z tuby přímo na plátno a pak je teprve roztíral. Pod stolem měl velkou krabici s hadry, jimiž čistil všechny předměty, které použil k malování, tedy nejen štětce a špátle, ale také vlastní prsty, dlaně, nehty, zápěstí a všechno možné, co se mu právě k práci hodilo. Usmál jsem se. Stav Jikova ateliéru byl pro něho právě tak typický, jako jeho obrazy.

Podél jedné zdi stály dvoupatrové regály s přihrádkami, ve kterých měl zastrčená hotová plátna.

Vysunoval jsem jedno po druhém a prohlížel si je. Temné, ale výrazné barvy, dramatické jako vykičník. Obrazy byly stále ještě poznamenány vizí civilizační zkázy. Tlení, ukřižování, podivné přízračné krajiny, vadnoucí rostliny, mrtvé ryby, myšlenka jen naznačená, člověk ji musel sám domyslet.

Jik svoje obrazy prodával nerad a také je prodával jen zřídka. Často jsem si říkal, že to vlastně není tak velká chyba, protože se s jeho obrazy příliš dobře žít nedá, i skřivánek by z nich zesmutněl. Byla v nich ale síla, kterou jim nebylo možno upřít. Každý, kdo jednou spatřil víc z jeho věcí, nikdy na ně nemohl zapomenout a obrazy by určitě musely ovlivnit jeho myšlení, možná že od základu. Jik je skutečně opravdový malíř, jakým já nikdy být nemůžu, a popularitu u současné veřejnosti považuje u skutečného umělce za osobní neúspěch.

Ráno jsem zašel na lod. Sára tam byla sama.

„Jik šel pro mlíko a pro noviny,“ hlásila. „Udělám vám něco k snídani.“

„Já se přišel rozloučit.“

Upřeně se na mě zadívala. „Teď už to nenapравíte.“

„Napravím, když odjedu.“

„Zpátky do Anglie?“

Zavrtěl jsem hlavou.

„Já si to hned myslela.“ V očích se jí na chvíli objevil úsměv. „Jik mi včera v noci vyprávěl, že jste jediný člověk na světě, který dovede správně z hlavy vypočítat přesnou polohu lodí, když je zapotřebí vysílat volání o pomoc v noci, po čtyřhodinovém zmítání na moři za desetistupňové vichřice, s dírou v lodní přídi, když nefungují pumpy.“

Ušklíbl jsem se. „Jenže on správil tu díru i ty pumpy, a když se rozednilo, tak jsme to volání o pomoc zase odvolali.“

„Byli jste oba janči.“

„Takže jsme měli radši sedět doma?“

Odvrátila se. „Mužský! Musejí riskovat krk, jinak nejsou spokojení.“

Do určité míry měla pravdu. Menší dávku zdravého pocitu fyzického nebezpečí nemůže nikdy škodit,

zvlášť když se na to už jenom vzpomíná. Člověka mnohem spíš ničí čisté náporů na nervy, ty člověk vůbec nemá chuť si zopakovat.

„Některé ženské nejsou o nic lepší.“

„To na mě neplatí.“

„Já s sebou Jiku nevezmu.“

Byla ke mně stále zády. „Kvůli vám přijde o život,“ řekla.

Nic nemohlo dělat nevinnější dojem, nežli ta malá, předměstská galerie, ve které Maisie koupila svůj obrázek. Byla zrušená. Výkladními skříněmi jsme viděli pusté, prázdné prostory uvnitř, a na skleněných dveřích u vchodu visela poněkud zbytečná cedulka s nápisem „Zavřeno“.

V sousedních malých krámcích pokrčili rameny.

„Měli otevřít jenom asi tak měsíc. Velký kšefty nedělali, takže není divu, že to museli zavřít.“

Ptal jsem se, jestli nevědí, která realitní firma prostory výstavní síně pronajímá. Ne, to nevěděli.

„Tím to vadne,“ prohlásil Jik.

Zavrtěl jsem hlavou. „Zeptáme se u místních firem.“

Rozdělili jsme se a strávili jsme pak každý na svou pěst hodinu marným běháním. Žádná z firem, jejichž jména jsme si přečetli na okolních vývěskách „objekt na prodej“, o galerii nic nevěděla.

Pak jsme se zase sešli u těch nic neříkajících dveří.

„Čo teď?“

„Čo ta Městská galerie,“

„Jedeme k Domain.“

Ukázalo se, že Domain je park v centru města, ve kterém je galerie, zdobená zvenčí šesti vysokými sloupy a zevnitř Munningsem, kterého jsme našli po delším hledání.

Nikdo u něho nebyl. Nikdo k nám nepřistoupil, nedal se s námi do řeči a nenabízel informaci o podobném obrázku v menší, laciné galerii na periferii.

Chvilí jsme tam postáli a já obdivoval mistrovství, se kterým Munnings namaloval dva šedé poníky v žlutém světle před bouří a temné stádo v pozadí. Jik dokonce neochotně přiznal, že Munnings aspoň uměl řemeslo.

Jinak se nepříhodilo vůbec nic. Vrátili jsme se vozem k lodi a sedli si k obědu v mírném rozčarování.

„Co teď?“ ptal se Jik.

„Potřeboval bych chvíli telefonovat, jestli smím, tak bych si to šel vyřizovat do loděnice.“

Strávil jsem u telefonu prakticky celé odpoledne, protože jsem systematicky podle abecedy volal všechny realitní kanceláře až k písmenu H, kde jsem se konečně dočkal výsledků. Holloway a syn říkali, že příslušné prostory byly krátkodobě pronajaty Krásnému umění, Severní Sydney.

Jak krátkodobě?

Na tři měsíce, počínaje prvním zářím.

Ne, Holloway a syn netušil, že prostory už jsou prázdné. Ne, nemůžou je pronajmout jinému zájemci před prvním prosincem, protože zákazník zaplatil pronájem na tři měsíce předem. Ne, nemohou mi dát jméno zákazníka. Chvilí jsem něco plácal, snažil jsem se taktně vzbudit dojem, že jsem od stejné profese a že mám klienta, který by o ty místnosti měl zájem. Pak se Holloway a syn zmínili o jistém panu Greyovi, a dali mi číslo jeho poštovní schránky, které jim nechal místo adresy. Pokorně jsem poděkoval. Byli pak ochotnější. Řekli, že pan Grey udával, že galerii potřebuje pro soukromou výstavu, jen krátkodobě, a že je příliš nepřekvapuje, že už je teď prázdná.

Ptal jsem se, jak bych pana Greye poznal, kdybych si s ním dal schůzku. Řekli, že mi nemohou poradit, protože sami s panem Greyem jednali jen telefonicky nebo písemně. Jestli prý můj klient tu galerii chce před prvním prosincem, mám se sám na pana Greye obrátit písemně.

To jistě, říkal jsem si v duchu.

Nakonec jsem ale usoudil, že tím nemůžu nic pokazit. Vyhledal jsem list čistého papíru a v mžiknutí oka jsem krasopisně čínskou tuší napsal panu Greyovi, že mi Holloway a syn dali jeho jméno a číslo schránky a že si ho dovoluji požádat, zda by mi neodprodal pronájem příslušných prostor na poslední dva týdny před koncem smlouvy, protože bych tam velice rád uspořádal výstavu děl svého mladého přítele, který tvoří neobyčejně citem prodchnuté akvarely. Že přijmu jakékoliv rozumné podmínky. A že jsem v úctě oddaný Peregrin Smith.

Zašel jsem k lodi a zeptal se Jiku a Sáry, jestli by jim nevadilo, kdybych jako zpáteční adresu udal jejich číslo schránky.

Sára si nejdřív přečetla dopis. „Ten neodpoví,“ prohlásila. „Jestli je to podvodník, tak určitě ne.“

„Základní potřebou rybáře je návnada,“ poznamenal Jik.

„Jenže na tuhle návnadu by se nenachytala ani vyhladovělá piraňa.“

Dopis jsem odeslal, i když Sára souhlasila jen neochotně. Ani jeden z nás si od toho dopisu nic nesliboval. Jikovi se telefonování dařilo lépe nežli mně. Přestože bylo Mel-bourne před největším dostihem roku přecpané až k prasknutí, zdařilo se mu získat pokoje, které někdo na poslední chvíli odřekl. Říkal, že je to opravdu velká klika, a tvářil se při tom pobaveně.

„Kde jsou ty pokoje?“ zeptal jsem se podezíravě.

„V Hiltonu.“

Bylo to sice nad poměry, ale jeli jsme tam. Jik za svých studentských let žil z finančních částek, které mu byly opatrně přidělovány z rodinného jmění. Jak se ukázalo, tento příjemný zdroj obživy ještě nevyschl. Malováním zaručeně neživil ani loď, ani loděnici, ani auto, ani ženu.

Druhý den ráno jsme letěli na jih, do Melbourne. Pod námi byly Sněžné hory a v hlavě se nám honily mrazivé myšlenky. Sára seděla za mnou a její nesouhlas s celým podnikem mě studil za krkem.

V Sydney zůstat odmítla. Jikův vrozený sklon k dobrodružství i jeho nadšení láska trochu oklestila a já se obával, že už nebude v nebezpečné situaci reagovat tak prakticky a věcně jako dříve. Tedy, pokud se mi vůbec zdaří najít nějaké nebezpečí, na které bychom mohli reagovat. Stopa v Sydney končila zcela slepě, a pokud v Melbourne taky najdeme Munningse jen ve veřejné sbírce, a to bez diváků, a soukromá galerie bude zrušená, co potom? Donaldovy vyhlídky do budoucnosti by byly ještě temnější, nežli ta podivná horstva hluboko pod námi.

Kdyby se mi podařilo najít alespoň sebemenší důkaz o tom, že vyloupení souviselo s koupí obrazu v Austrálii, a já ten důkaz mohl přivést domů, dala by Donaldovi policie konečně pokoj, jemu by se vrátil život do žil a Regina by směla konečně spochynout v hrobě.

Kdyby.

Věděl jsem, že musím spěchat, jinak bude pozdě. Donald sedící nehnutě hodinu za hodinou před portrétem v prázdném domě... Donald na pokraji sil.

V Melbourne byla zima, deštivo a foukal silný vítr. Vděčně jsme klesli do přepychové náruče Hiltonu, hýčkání již od hlavního vchodu pohledem na nádheru čalounění a koberců, na rudou, purpurovou a modrou, na mosaz, zlato a sklo. Usměvaví zaměstnanci, výtahy, které fungují, zdvořilý úžas, když jsem si chtěl sám odnést kufr. Prkenná podlaha mého bytu doma se mi rázem zdála velice vzdálená. Vybalil jsem si. Lépe řečeno, vytáhl jsem z rance svůj jediný, poněkud pomačkaný, oblek a pověsil ho do skříně. Pak jsem se dal do telefonování.

V melbournské kanceláři společnosti Vinohrady Monga mi vlídně sdělili, že pan Donald Stuart z Anglie při své návštěvě jednal přímo s ředitelem vinic, s panem Hudsonem Taylorem, který je toho času ve své kanceláři přímo u vinohradů, severně od Adelaide. Přeji si jeho telefonní číslo?

Ano, děkuji, přál jsem si.

„S potěšením,“ řekli. Zjistil jsem později, že je to australská zkratka pro „Ne, neobtěžuje nás to, uděláme to pro vás s radostí“.

Vytáhl jsem mapu, kterou jsem získal v letadle cestou z Anglie. V jihovýchodním cípu státu Victoria leželo Melbourne, hlavní město. Adelaide, které je hlavním městem státu Jižní Austrálie, leží o čtyřista padesát mil na severozápad; pardon, vlastně o sedm set třicet kilometrů, protože Austrálie už přešla na decimální soustavu (k mému nemalému duševnímu zmatku).

Hudson Taylor ve své kanceláři u vinic nebyl. Čísi hlas mě opět velmi vlídně informoval, že prý odjel do Melbourne na dostihy a že prý mu v Poháru poběží kůň. Do hlasu se vloudila posvátná úcta.

Je v tom případě vůbec možné ho někde dostihnout?

Ano, pokud jde o něco důležitého. Bude bydlet u přátel. Získal jsem telefonní číslo a radu, abych tam zavolał v devět večer.

Trochu jsem si povzdechl a sešel o dvě patra níže, kde jsem našel Sárku a Jiku, jak rozjařeně tancují po pokoji a nepokrytě se z něho radují.

„Máme na zítřka dva lístky na dostihy a taky na úterý,“ hlásil Jik, „a taky máme propustku pro auto a taky máme auto. A západní indický tým bude hrát s Victorií kriket na hřišti proti hotelu, a na to mám taky lístky!“

„Úslužnost Hiltonu hraničí se zázraky,“ řekla Sára. Při vyhlídce na takový program se jí nálada viditelně zlepšila. „Tohle všechno měli objednáno lidé, kteří odřekli ty pokoje, a nám to teď spadlo do klína.“

„Takže, co pro tebe můžeme udělat dnes odpoledne?“ zeptal se Jik velkoryse.

„Myslíte, že byste přežili návštěvu zdejší galerie?“

Prý že by to přežili. Sára s námi dokonce vykročila, aniž nám prorokovala temnou budoucnost. Asi ji povzbudily moje dosavadní neúspěchy. Vzali jsme si taxík, aby jí nezplihly nakadeřené vlasy.

Galerie státu Victoria byla ve veliké moderní, vznosné budově, kde strop tvořila největší vitráž, jakou jsem kdy viděl. Jík zhluboka dýchal, jako by se snažil načerpat životního ducha těch prostor, a volal velikým hlasem, že Austrálie je největší z největších, že je to jediná země, která si zachovala dobrodružného ducha v tomto prohníleném, úplatném, tlejícím, hádavém, hrabivém, nesvobodném, pokryteckém, úzkoprsém, páchnoucím a zaneřáděném světě. Ostatní návštěvníci na něho hleděli s úžasem, ale Sára nehnula ani brvou.

Munningse jsme našli po delším hledání v labyrintu menších výstavních síní. Zářil v tom zvláštním světle, které zaplavovalo celou budovu. Obraz se jmenoval Odjezd chmelařů. Bylo na něm vysoké, jasné nebe a skupina vážných, důstojných cikánů s poníky, dětmi a maringotkami.

Nějaký mladík seděl u štaflí kousek stranou a pracoval na kopii obrazu. Vedle sebe měl stůl s nádobami na terpentýn, olej a čistící prostředek a džbán se štětcem. Vedle ležela otevřená kazeta s barvami. Kolem postávalo několik lidí, kteří se mu nenápadně dívali do ruky, jak to tak bývá ve všech galeriích na celém světě.

Šli jsme se mu s Jíkem postavit za záda, abychom se také podívali. Mladík se na Jíka ohlédl, ale neviděl nic zvláštního, Jík jen povytáhl obočí, jinak nehnul svačím. Dívali jsme se, jak mladík vymačkává na paletu bělobu a pak žluté kadmium a jak obě barvy míchá tvrdým štětcem do hezkého světležlutého odstínu.

Na štaflích měl opřenou započatou studii. Měl rozvržené obrysy, přesně a pečlivě nakreslené, jako opauzované, a kousek modře položeného nebe.

Se zájmem jsme se s Jíkem dívali, jak tou bledě žlutou vybarvuje košili postavy, která byla nejvíc v popředí.

„Poslouchajte,“ vyštěkl Jík náhle a bouchl toho člověka do zad. Rázem roztříštil posvátné ticho galerie na tisíce střípků. „Vy jste podvodník! Jestli vy ste malíř, tak já sem vodbornej instalatér!“

Nebylo to zdvořilé, ale také to nebyl zločin. Okolní diváci se tvářili rozpačité, ale bez většího pohoršení. Zato mladý muž zareagoval přímo dramaticky. Vyskočil, převrhl stojan a vytřeštil na Jíka šílené oči. Jík, který se královsky bavil, tomu pak dal korunu.

„Počínáte si jako zločinec!“ řekl.

Mladík bleskurychlým hadím pohybem sáhl po obou nádobách, s terpentýnem i s olejem a vychrstl obsah Jíkovi do očí. Chytil jsem ho za levou ruku a on ještě stačil pravou vzít paletu plnou barev, rozmáchl se jí a mřít mi na obličej. Rychle jsem se skrčil. Paleta mě minula a zasáhla Jíka, který si držel ruce na očích a řval jako tygr.

Sára letěla k němu, cestou mě smetla, já uvolnil sevření, mladík se mi vykroutil a pádil k východu. Vyhnul se bleskově nějakým dvěma staršími lidmi, kteří právě vcházeli a koukali na nás s otevřenými ústy, a stačil do těch lidí vrazit tak, aby se mi připletli do cesty. Než jsem se z nich vymotal, byl mladík ten tam. Proběhl jsem několik chodeb a síní, ale nenašel jsem ho. On po budově trefil, a já ne. Když jsem konečně tu honičku vzdal, trvalo dost dlouho, než jsem našel cestu zpátky k Jíkovi a k Sáře.

Mezitím se kolem nich shromáždil menší dav a Sára šílela strachy. Jak mě uviděla, vrhla se na mě.

„Tak něco sakra dělej!“ křičela. „Dělej něco, vždyť oslepne... já to tušila... neměli jsme si s tebou nic začínat...“

Chytil jsem ji za zápěstí, protože se mi chystala vletět do obličeje, asi aby pomstila Jíka. Měla nemalou sílu.

„Sáro, neblázni, neoslepne!“ křičel jsem na ni.

„Oslepne! Oslepne!“ kopala mě do holení.

„Ty chceš, aby oslepnul?“ zařval jsem.

To zapůsobilo. Zalapala slepým vztekem a rozhořčením po dechu; moje slova měla stejný účinek jako facka. Vrátil se jí zdravý rozum jak po studené sprše, nepřičetné šílení vyprchalo a s ním i její nepřirozená síla. Zůstala jen obyčejná rozzuřená ženská.

„Lněný olej mu nemůže ublížit vůbec,“ prohlásil jsem rázně, „a pokud jde o terpentýn, ten sice pálí, ale tím to končí. Určitě mu zrak nepoškodí.“

Vztekle se po mně podívala, vytrhla se z mého sevření a obrátila se k Jíkovi, který se ještě stále potácel jako v agonii a dlaněmi s křečovitě staženými prsty si zakrýval oči. Jelikož Jík byl Jík, tak řeč neztratil.

„Skrček jeden mizernej... počkejte, až ho chytím... páni na nebi... sakra... já houby vidím... kde je ten zatracenej Todd... já ho uškrtím... zavolejte sanitku... mně ty voči shořej... do prdele.“

„Oči máš v pořádku,“ zakřičel jsem mu do ucha.

„Di do háje, sou to moje voči, a když říkám, že houby vidím, tak houby vidím.“

„Víš velmi dobře, že neoslepneš, tak přestaň blbnout.“

„Tvý voči to nejsou, srabe!“

„Prosím tě, vyděsíš Sáru!“

Konečně mu to došlo. Odtáhl ruce z očí a přestal se svíjet.

Při pohledu na jeho obličej proběhl davem napjatě přihlížejících diváků příjemný děs. Čelist měl po jedné straně zbarvenou do modra a žlutá nánosem barev z palety toho mladíka, oči měl rudé, zanícené a tekly mu z nich potoky slz, vypadalo to opravdu působivě.

„Zatraceně Sáro, zlato, prosím tě, vodpušť. Ten srábek má pravdu. Po terpentýnu eště nikdo nevoslepnul.“

„Aspoň ne na trvalo,“ dodal jsem. Musel jsem uznat, že v tu chvíli asi skutečně pro slzy nevidí.

Sáru neuchlácholil. „Tak mu okamžitě zavolej sanitku!“

Zavrtěl jsem hlavou. „Tohle spraví čas a voda.“

Jsi omezené, sobecké zvíře. Potřebuje lékaře a nemocniční ošetření!“

Jik ustoupil od dalších hereckých výlevů, vytáhl z kapsy kapesník a začal si opatrně utírat slzící oči.

„Zlato, má pravdu, to chce vodu, von má pravdu. Voda to spraví. Veď mě do nejbližšího záchoda.“

Sáru sice ještě tak zcela nepřesvědčil, ale vzala ho za jednu ruku, za druhou ho vzal jeden soucitný divák a společně ho pak odváděli, jako amatérské vydání Samsona. Zbývající komparz na mě upřel vyčítavé oči a dychtivě vyčkával, co bude dál.

Zadíval jsem se na spoušť, kterou na zemi způsobil převržený stojan a barvy. I diváci se zadívali na zem.

„Prosím vás, nemluvil náhodou někdo z vás s tím mladíkem předtím, než se to tu semlelo?“ zeptal jsem se pomalu.

„My s ním mluvili,“ přihlásila se jedna paní překvapeně.

„My také,“ ozvala se druhá.

„Smím se zeptat, o čem?“

„O Munningsovi,“ řekla první. „O Munningsovi,“ přidala se druhá. Obě se pak zadívaly na obraz, visící na stěně.

„O jeho vlastní práci jste s ním nemluvily?“ Sehnul jsem se pro načaté plátno. Napříč, přes pečlivě vyvedenou kresbu probíhala divoce klikatá světležlutá čára, která vznikla, když Jik toho muže plácl po zádech.

Obě dámy a jejich partneři zavrtěli hlavou a prohlásili, že s tím člověkem mluvili jen o tom, jak by bylo krásné, kdyby tak měli podobného Munningse ve vlastním domě.

Zvolna jsem se usmál.

„A nevěděl náhodou, kde by se takový Munnings mohl získat,“

„Ale víte, že ano? Skutečně to věděl,“ řekli.

„Kde?“

„Poslyšte, mladý muži...“ starší z obou, Američan, asi sedmdesátník, na kterém bylo na první pohled vidět, že je blahobytný, mávnutím ruky ostatní umlčel; musel mít ten pohyb nacvičený, jako by napovídal, zbytečně nemluvte, nedávejte informace, mohli byste na tom prodělat...“ „Mladíku, vy jste nějak moc zvědavý.“

„Já vám to vysvětlím. Nemáte chuť na kávu?“ zeptal jsem se.

Všichni čtyři se podívali na hodinky a pak váhavě připustili, že ano.

„Tady v budově je kavárna,“ řekl jsem. „Zahlédl jsem ji, když jsem toho člověka honil... chtěl jsem, aby mi pověděl, proč mému příteli vychrsl úmyslně terpentýn do očí.“

Vzbudil jsem jejich zvědavost. Chytili se.

Ostatní diváci se rozešli. Požádal jsem svoji čtveřici o chvíličku strpení a začal jsem uklízet věci z podlahy na úhlednější hromádku uzdi.

Na žádném z těch předmětů nebylo jméno majitele. Byly to běžné věci, které člověk koupí v kterémkoliv obchodě s potřebami pro výtvarníky, tedy pro profesionální výtvarníky, ne pro amatéry. Věci byly zánovné. Skica byla rozpracovaná na ‚deklu‘, na plátně nalepeném na kartonu. Všechno jsem to naskládal na sebe a pak jsem si otřel zamazané ruce do hadru.

„Tak to bychom měli. Půjdeme?“

Všichni čtyři byli Američané, všichni byli zámožní lidé v penzi a měli rádi dostihy. Pan a paní Howard Petrovitchovi z Ridgevillu z New Jersey, a pan a paní Wyatt L. Minchlessovi z Carteru v Illinois.

Wyatt Minchless, ten, který předtím ostatní nabádal k mlčení, schůzi zahájil a vedl při pohárech kávy s kopcem husté šlehačky. (Sám si dal černou kávu, protože prý by mu smetana nedělala dobře na srdce, pravil a poklepal rukou na příslušnou krajinu). Byl bělovlasý, měl brýle s tmavými obroučkami, bledou pleť lidí, kteří tráví málo času na vzduchu a měl poněkud důležité chování.

„Tak spustěte, mladíku, hezky od začátku.“

„Ano.“ Jenže kde je vlastně začátek? „Ten mladý malíř napadl mého přítele Jika, protože mu Jik řekl, že si počíná jako zločinec.“

„Ano, to jsem slyšela,“ přikývla paní Petrovitchová. „Byli jsme právě na odchodu. Prosím vás, ale proč?“

„To přece není žádný zločin, když někdo pracuje na kopii nějakého dobrého obrazu,“ ozvala se informované paní Minchlessová. „V Louvrů, v Paříži, ve Francii, tam se pro všechny ty protivné malující studenty člověk pomalu ani nedostane k Moně Lise.“

Měla nadýchané vlasy se šmolkovým přelivem, tmavomodré a zelené šaty z nemačkové látky a ověšená byla tolika diamanty, že by si zasloužila pozornost lupiče specialisty. Od koutků úst jí probíhaly šikmé vrásky věčné nespokojenosti. Měla drobnou postavu a drobný mozek.

„Přijde na to, za jakým účelem kdo kopii dělá,“ poznamenal jsem. „Když se někdo snaží vydávat kopii za originál, tak je to určitě obyčejný podvod.“

Paní Petrovitchová se nadýchla. „Myslíte, že ten mladík chtěl padělat...“ Pan Wyatt Minchless ji přerušil mávnutím ruky a silnějším hlasem.

„Chcete říct, že ten chlap obmalovával Munningse a chtěl ho pak prodat, jako že je pravý?“

„Já...“

Wyatt Minchless byl k nezastavení. „Chcete říct, že ten Munnings, o kterém nám povídal, že by byl ke koupi, že to mohla být taky pod-vržená kopie?“

Všichni se při té představě zatvářili zděšeně a pak se zahleděli s obdivem na Wyatta L., který projevil tak pronikavou inteligenci.

„To nemůžu vědět,“ řekl jsem. „Ale ten obraz bych velmi rád viděl.“

„A vy sám žádného Munningse koupit nehodláte? Ani vás nikdo nepověřil, abyste mu od něho něco koupil?“ Ptal se Wyatt přísně a výhrůžně.

„Určitě ne.“

„Tak tedy dobře.“ Wyatt se rozhlédl po ostatních, zaznamenal jejich tichý souhlas. „Ten člověk řekl Ruth a mně, že ví o dobrém Munningsovi s dostihovou tematikou, který je na prodej za přijatelnou cenu v jedné menší galerii tady poblíž.“ Zalovil v kapse saka palcem a ukazováčkem. „Ano, tady to máme: Galerie Yarra River. Třetí ulice doprava na Swanson Street, asi dvacet yardů od rohu.“

Pan i paní Petrovitchovi se zatvářili odevzdaně. „Řekl nám přesně totéž.“

„Zdál se to být takový slušný člověk,“ řekla paní Petrovitchová zarmouceně. „Tolik se zajímal o naše cestování. Ptal se nás taky, jestli se chystáme sázet na Pohár.“

„Taky se ptal, kam pojedeme z Melbourne,“ dodal pan Petrovitch. „Řekli jsme mu, že se chystáme do Adelaide a do Alice Springs. Řekl, že Alice Springs je úplná Mekka malířů a že se určitě musíme podívat do tamější galerie Yarra River, prý to tam vede táž firma jako tady a prý tam vždycky mívají dobré věci.“ Kdybych se byl na pana Petrovitcha vrhnul, abych ho objal a políbil, byl by se asi podivil. Snažil jsem se soustředit na svůj přepychový kávový pohár a nedat najevo, jak jsem rozčilený.

„My teď pojedeme do Sydney, a pro Sydney nám nic neporadil,“ řekl pan Wyatt L.

Skleněné poháry už byly skoro prázdné. Pan Wyatt se zadíval na hodinky a dopil svoji černou kávu.

„Ještě jste nám neřekl, proč váš přítel vůbec tomu mládenci řekl, že si počíná jako zločinec,“ řekla paní Petrovitchová váhavě. „Chci říct... že jestli to skutečně podvodník byl, tak si lze snadno představit, proč se na vašeho přítele vrhnul a proč se pak dal na útěk. Ale jak vůbec vašeho přítele napadlo, že by o něco takového mohlo jít?“

„Na to jsem se právě chtěl zeptat,“ pravil pan Wyatt. Nafoukaný lhář, říkal jsem si.

„Můj přítel Jik je malíř a výrobek toho mládíka se mu moc nezдал. Když řekl, že si počíná jako zločinec, tak tím prostě myslel, že to za nic nestojí.“

„To bylo vše?“ podivila se zklamaně paní Petrovitchová.

„No, on ten mladík taky kupříkladu míchal barvy, které se míchat nemají. Jik je na tyhle věci citlivý, nesnáší, když někdo neumí s barvami zacházet.“

„Jak to, že se neměly míchat?“

„V barvách jsou chemikálie,“ vysvětloval jsem omluvně, „většinou jedna barva druhou nijak neovlivní, ale přece jenom je třeba být opatrný.“

„Co se stane, když člověk není opatrný?“ zeptala se Ruthie Minch-lessová.

„No, k žádnému výbuchu samozřejmě nedojde,“ usmál jsem se. „Jde prostě o to, že... no, kupříkladu, když smícháte určitou bělobu, která obsahuje olovo, se žlutým kadmiem, které obsahuje síru, získáte hezký odstín světlé žluti, jenže časem dojde k reakci mezi těma dvěma prvky a během delší doby světlá barva ztmavne a změní charakter obrazu.“

„A kvůli tomu řekl váš přítel, že je to zločin?“ Wyatt se divil. „Vždyť na tom snad nemůže moc záležet.“

„No... kupříkladu, když van Gogh maloval slunečnice, použil jasnou, světlou chromovou žlut, tehdy ještě žluté kadmium nebylo. Jenže chromová žlut v průběhu dvou set let ztmavne do černo zelená, a ty slunečnice už dnes mají podivnou barvu a nikdo neví, co s tím.“

„Ten mladý muž ale přece nemaloval pro budoucí pokolení,“ namítala netrpělivě Ruthie. „A pokud z něho nebude druhý van Gogh, tak je to přece jedno.“

Pokládal jsem za zbytečné jim vysvětlovat, že Jik počítá s uznáním veřejnosti ve dvacátém třetím století. Byl problémem trvanlivosti barev přímo posedlý a kdysi mě dokonce dotáhl na kurz o chemii barev.

Američané se zdvihli k odchodu.

„Bylo to velice zajímavé,“ řekl pan Wyatt s blahosklonným úsměvem. „Ale určitě udělám nejlíp, když raději vložím peníze do cenných papírů.“

7

Jik nejen že už opustil místnost pro pány, ale odešel i se Sárrou pryč z galerie do hotelu. Našel jsem oba v jejich pokoji. O Jiku pečovala hezká místní ošetřovatelka. Dveře do chodby byly otevřené, protože sestřička se právě chystala k odchodu.

„Snažte se ty oči netřít, pane Cassavetes,“ říkala, „pokud byste měl nějaké potíže, zavolejte recepci a já se ihned vrátím.“

Ve dveřích mi věnovala profesionální úsměv, vpustila mě dovnitř a energickým krokem odešla.

„Tak co dělají oči?“ zeptal jsem se váhavě.

„Stojí to za houby.“ Spojivky měl rudé, ale už tak neslzel, zlepšovalo se to.

„Tohle na mě bylo trochu moc,“ řekla Sára se sevřenými rty. „Je mi jasné, že tentokrát bude Jik za den za dva v pořádku, ale rozhodně nehodlám nadále podstupovat další riziko.“

Jik mlčel a ani se na mě nepodíval.

Ne že by mě to bylo překvapilo. „Dobře,“ řekl jsem. „No, tak si tu ten víkend hezky užíjte a v každém případě za všechno děkuji.“

„Todde...“ ozval se Jik.

Sára mu do toho rychle skočila: „Ne, Jiku, tohle není naše záležitost. Todd může říkat co chce, ale strasti jeho bratrance se nás skutečně ani v nejmenším netýkají a nebudeme se do téhle věci už plést. Já proti tomuhle nesmyslnému čenichání byla od samého začátku, a teď to končí.“

„Todd toho nenechá,“ poznamenal Jik.

„Pak je hlupák.“ Řekla to ostře, pohrdlivě a rozhněvaně.

„Jistě, každý, kdo se snaží napravit nějakou křivdu, tak je dnes hlupák,“ řekl jsem. „Je samozřejmě mnohem rozumnější se do ničeho neplést, do ničeho nemíchat, nepřebírat zbytečně za nic zodpovědnost. Správně bych měl sedět na zadku ve svém podkroví v Heathrow, pěkně malovat, starat se o sebe a nechat Donalda, ať se trápí, až se utrápí. Ano, jistě, bylo by to z mého hlediska moudřejší. Ale copak se na něho můžu jen tak vykašlat? Když přesně vím, v jakém je pekle? Nemůžu, aspoň potud ne, pokud existuje možnost ho z toho dostat. Je pravda, že se mi to nemusí podařit, ale nikdy bych si neodpustil, kdybych se o to aspoň nepokusil.“

Odmlčel jsem se.

Chvilí bylo ticho.

Pokusil jsem se o úsměv. „Zde končí přednáška největšího žijícího bláhovce. No, koukejte si to dobře užít na dostizích. Co můžete vědět, třeba se tam taky ukážu.“

Zamával jsem jim a protáhl se dveřmi ven. Nefekli ani slovo. Tiše jsem za sebou zavřel a odjel výtahem do svého patra.

S tou Sárrou je to směla, říkal jsem si, jestli si Jik nedá pozor, tak mu co nevidět natáhne kostkované bačkory, bude ho chovat v bavlne a Jik už nikdy nenamaluje ani jeden z těch svých zasmušilých, nádherných obrazů, které prýštily z vnitřních bouří, které už si nebude smět dopřát. Pro Jiku bude pocit spokojenosti a bezpečí totéž, co abdikace, konec.

Podíval jsem se na hodinky a došel k závěru, že galerie Yarra River by ještě mohla mít otevřeno. V každém případě to stálo za pokus.

Jak jsem tak zvolna šel po Wellingtonově třídě a pak Swansonovou ulicí, uvažoval jsem o tom, jestli se tam třeba neukáže ten mladý vrhač terpentýnu, a když ano, jestli mě pozná. Stál jsem předtím za ním, zahlédl jsem jeho obličej jen na okamžik, byl bych mohl přísahat jedině na to, že byl hnědovlasý, měl špatnou pleť, kulatou bradu a plné rty. Vypadal nejméně na sedmnáct let, nejvíce na dvacet. Měl na sobě džíný, bílé tričko a na nohou tenisky. Byl asi pět stop osm palců vysoký a mohl vážit tak sto třicet liber. Uměl se hbitě pohybovat a snadno podléhal panice. Malíř nebyl.

Galerie byla otevřená. Za jasně osvětlenou výlohou stál na ozdobném pozlaceném stojanu obraz koně.

Munnings to nebyl. Byl to portrétní obraz koně a jezdce od australského malíře, realistický, jako vyšitý, na můj vkus až příliš. Stojan stál v centru výkladu, po jedné straně stála černá tabulka, na které bylo zdobným zlatým písmem napsáno, že v galerii je toho času mimořádná výstava výtvarných děl s motivem koní. Vedle tohoto oznámení byla menší tabulka s jednoduchým nápisem: Vítáme návštěvníky Melbournského poháru.

Galerie vypadala stejně jako stovky jiných na celém světě. Měla úzkou frontu do ulice a táhla se hluboko dozadu, do nitra budovy. Viděl jsem, že uvnitř přechází několik diváků a prohlíží si vystavené práce, rozmístěné po světle šedých stěnách.

Vyrazil jsem původně s úmyslem si galerii prohlédnout i uvnitř. Stále jsem ještě měl v úmyslu vejít, ale váhal jsem na ulici s pocitem, jako bych stál na věži lyžařského můstku. Vždyť je to nesmysl, říkal jsem si, kdo se nedívá, nic nevidí, kdo se o nic nepokusí, nic nezíská a vůbec.

Nakonec jsem se zhluboka nadýchl a vykročil k pohostinným dveřím.

V místnosti byl tmavozelený koberec a šikovně, poblíž dveří, stál starožitný psací stůl a za ním mladší žena, která rozdávala katalogy a úsměvy zdarma.

„Jen se u nás porozhlédněte,“ vybízela mne, „další obrazy najdete o patro níže.“

Podala mi katalog, strojem psané listy vložené do bílých lesklých desek. Rychle jsem stránky přelétl. Měli tam sto šedesát tři vystavených věcí, seřazených podle pořadových čísel. U každého bylo vždy uvedeno jméno díla, jméno autora a cena. Dále tam bylo upozornění, že obrazy, které jsou již prodané, mají na rámu červenou nálepku.

Poděkoval jsem a prohodil, že jsem šel náhodou kolem a že se jen porozhlédnu.

Přikývla, povinně se usmála a očima rychle přelétla mé plátěné kalhoty a bundu a všeobecný nedostatek švihu, typického pro jet set. Sama byla oblečena podle nejnovější módy, uměla se v šatech pohybovat a vyzařovala z ní přímou a bezprostřednost, která imponuje finančním velmožům. Byla to Australanka, sebejistá, až příliš sebejistá a suverénní na to, aby byla obyčejná uvaďečka.

„Budte nám v každém případě vítáni,“ řekla.

Pomalou jsem procházel místností a porovnával obrazy v katalogu. Většinou vystavovali australské výtvarníky a já začínal chápat, jak to Jik myslel s tou silnou konkurencí. Byla přinejmenším tak silná jako doma, ne-li víc, a co do úrovně v mnoha případech dokonce lepší. Jako obvykle, když jsem si tak prohlížel práce nadaných lidí, zmocnily se mě pochyby o vlastních schopnostech a možnostech.

Na konci přízemní výstavní síně vedlo schodiště do suterénu. Nad schody byl nápis, který hlásal: Další obrazy o patro níže.

Sešel jsem dolů. Týž koberec, totéž osvětlení, jen tam chyběli návštěvníci, prohlízející si obrazy a katalogy.

V suterénu nebyla jedna velká místnost, ale několik menších síní, do kterých se vstupovalo z dlouhé chodby. Asi nemohli zbořit zdi mezi sály, protože byly nosné. Za schodištěm byla kancelář, v ní opět vznešený psací stůl, dvě nebo tři křesla pro eventuální zájemce o koupi a řemeslně i architektonicky dobře provedené registratury z teakového dřeva. Na zdech visely obrazy v masivních rámech a za psacím stolem seděl neméně masivní pán a zapisoval cosi do většího foliantu.

Když mě zahlédl u dveří, zvedl hlavu.

„Přejete si něco, prosím?“ zeptal se.

„Ne, děkuji, jen se dívám.“

Bez zájmu se na mě podíval a pak se opět věnoval své práci. Ten člověk i celý podnik dělali velice seriózní dojem, v ničem to tam člověku nepřipomínalo tu pochybnou galerii v Sydney. Takové důstojné prostory určitě nemohou být tím, co hledám, říkal jsem si, musel jsem to nějak poplést a teď mi nezbude než počkat, než se mi podaří přimět pana Hudsona Taylora k tomu, aby mi vyhledal Donaldův šek a tím mi naznačil, kam se vrhnout.

S povzdechem jsem se vydal na další pouť místnostmi, protože jsem usoudil, že neuškodí, prohlédnu-li si, co v Austrálii umějí. Na několika rámech jsem zahlédl červené nálepky, ale ceny uvedené v katalogu byly tak vysoké, že koupi kteréhokoli obrazu si mohli dovolit jen opravdu zámožní.

V poslední místnosti, která byla o něco větší než ostatní, jsem našel Munningse. Tři. Na všech třech byli koně: jeden dostihový motiv, jeden honební, na třetím obrázku cikáni.

V katalogu nebyli.

Visely si tam jakoby nic v řadě podobných exponátů, ale v mých očích vypadaly jako labutě mezi husami. Přešel mi mráz po zádech. Nebylo to jen pro dokonalost těch věcí, způsobil to jeden určitý obraz. Konec před startem. Řada koní a jezdců, pestré barvy proti tmavému nebi. První žokej měl červeno-zelený dres. V duchu jsem slyšel Maisiino švitoření, jak popisovala, co si pamatovala a na co já se teď díval. „...“

Možná, že si řeknete, že jsem bláhová, ale to byl jeden z důvodů, proč jsem ten obraz koupila... když jsme kdysi s Archiem uvažovali o tom, jak by bylo hezké, mít vlastního dostihového koně... říkali jsme si, že bychom si vybrali právě temně červenou a zelenou jako svoje barvy, pokud už je samozřejmě nemá někdo jiný.“

Munnings často používal fialovou a zelenou na stíny a pozadí. Ale... ten obraz, ten motiv, velikost, barvy, všechno odpovídalo přesně Maisinu popisu obrazu, který měla schovaný za ústředním topením a který údajně shořel.

Ten olej vypadal jako pravý Munnings, měl patinu, která asi tak odpovídala době, jež uplynula od autorova života, bylo tam Munning-sovo brilantní řemeslo i to nedefinovatelné cosi, co odlišuje veliké umění od dobrého umění.

Jemně jsem přejel prstem po povrchu plátna; všechno se mi zdálo takové, jak má být.

Za mnou se ozval anglický hlas: „Mohu vám být nějak k službám?“

„Prosím vás, není tohle Munnings?“ zeptal jsem se jakoby nic a otočil se.

Stál ve dveřích, nahlížel do místnosti, v obličeji výraz opatrné ochoty, kterou je možno očekávat, když prodávající vidí, že si jeho nejlepší exponát prohlíží někdo, kdo na to očividně nemá.

Poznal jsem ho okamžitě. Hnědé, prořídle vlasy sčesané dozadu, šedé oči, svislý knír, opálená pleť.

Naposledy jsem měl příležitost si ho prohlédnout před třemi týdny v Anglii, na sussexském pobřeží, když se prohraboval na spaleništi v černé kouřící suti.

Pan Greene. S e na konci.

Jemu to trvalo o vteřinu déle. Nejistě se zadíval na obraz a pak znovu na mě, a pak na něm bylo vidět, že si s uleknutím vzpomněl, odkud mě vlastně zná. Rychle ustoupil o krok zpět a rukou sáhl někam na zed před dveřmi do místnosti.

Byl jsem na cestě ke dveřím, ale nebyl jsem dost rychlý. Přes celý vchod spadla hustá ocelová mříž a zaklapla do zámku v podlaze. Pan Greene zůstal stát venku, tvářil se užasle, ústa pootevřená. Rychle jsem si v duchu zopakoval své oblíbené teorie o tom, jak je nebezpečí prospěšné pro duši a dostal jsem takový strach jako nikdy.

„Co se tady děje?“ zeptal se čísi hluboký hlas z chodby.

Pan Greene nebyl schopen slova. Za jeho zády se objevil ten pán z kanceláře a díval se mříží dovnitř na mě.

„Zloděj?“ zeptal se popuzeně.

Pan Greene potřásl hlavou. Pak se na scéně objevila další osoba, v obličeji dychtivou zvědavost, pupínky na tvářích jako při spalnících.

„Počkejte,“ řekl překvapeně. Mluvil s australským přízvukem. „To je ten chlap, co mě honil v galerii.

Přísahám, že mě sem nesledoval, namouduši přísahám!“

„Bud zticha,“ okřikl ho ten člověk z kanceláře ostře. Upřeně si mě prohlížel a já jeho.

Stál jsem uprostřed jasně osvětlené místnosti asi patnáct čtverečních stop veliké, bez oken, s jediným vchodem, a na tom ted byla mříž. Nebylo kam se schovat a neměl jsem žádnou zbraň. Pode mnou byl sjezd z lyžařského můstku s neobyčejně tvrdým dopadem.

„Poslyšte, co má tohle vlastně znamenat?“ zeptal jsem se dotčeně. Došel jsem k mříži a zaklepal na ni.

„Otevřete tu věc, chci odtud odejít.“

„Co tu vůbec děláte?“ zeptal se člověk z kanceláře. Byl nejen vyšší než Greene vzrůstem, ale očividně i postavením v galerii. Měl nevlídný pohled, brýle s tmavými obroučkami, podbradek a pod ním puntíkováného motýlka. Měl malá ústa a širší dolní ret. Prořídle vlasy.

„Podívejte se, já si tu jen prohlížím obrázky,“ řekl jsem zmateně. Snažil jsem se vzbudit dojem nevinátka se sníženou inteligencí.

„Honil mě po galerii,“ trval na svém ten mládenec.

„Protože jste vstříkl terpentýn tomu pánovi do očí,“ řekl jsem rozhořčeně. „Mohli jste ho oslepit.“

„Ten pán, to byl váš přítel?“ zeptal se člověk z kanceláře.

„Ne, já se tam prostě náhodou při tom ochomejtl, jako tady. Prohlížel jsem si obrázky. Ale na tom snad není nic zlého, ne? Vždycky všude chodím na výstavy.“

Pan Greene konečně našel řeč. „Viděl jsem ho v Anglii,“ obrátil se ke kolegovi z kanceláře. Pak se zadíval na Munningse, vzal toho druhého za ruku a odvedl ho na chodbu z doslechu.

„Prosím vás, pusťte mě ven,“ žádal jsem mladíka, který se na mě ještě stále díval.

„Neumím to vtevírat, a i kdyby, tak by mě za to asi moc nepochválili,“ řekl.

Ostatní dva se vrátili. Pak si mě prohlíželi všichni tři a já začínal mít veliké pochopení pro všechna stvoření, která musí žít v klecích.

„Kdo vlastně jste?“ zeptal se pán z kanceláře.

„Nikdo, totiž, přijel jsem sem na dostihy a taky samozřejmě na kriket.“

„Jméno?“

„Charles Neil.“ (Jmenuji se Charles Neil Todd.)

„Co jste dělal v Anglii?“

„Já jsem tam doma! Poslouchejte, tohohle člověka,“ ukázal jsem na Greena, „jsem viděl u domu mojí známé ze Sussexu.“ Vysvětloval jsem ovládaným tónem, jako bych už toho všeho začínal mít dost.

„Mnoho se s tou paní neznám, jen mě vezla domů z dostihů, protože jsem zmeškal spojení ve Worthingu a snažil jsem se dostat domů stopem, hledal jsem na parkovišti, kdo by mě svezl. No, a ona zastavila, naložila mě, a pak řekla, že by to ráda vzala oklikou kolem svého domu, který prý nedávno vyhořel, a když jsme tam přijeli, tak tam byl tenhle pán, říkal, že se jmenuje Greene a že je od pojišťovny, víc o tom pánovi nevím. Prosím vás, o co vlastně běží?“

„Je to zvláštní náhoda, že jste tady zase na sebe narazili, po tak krátké době.“

„To tedy ano,“ souhlasil jsem energicky, „jenže to přece není sakra důvod k tomu, abyste mě tu takhle zavírali.“

Bylo vidět, že váhají, a já doufal, že si nepovšimnou, jak se potím.

Netrpělivě jsem pokrčil rameny. „Prosím vás, tak teda zavolejte policii nebo někoho, ať si mě zjistí, jestli si myslíte, že jsem tu něco provedl.“

Pán z kanceláře sáhl zvenčí na zed, chvíli tam něco kutil a pak se mříž pomalu vzesla vzhůru, mnohem pomaleji, než předtím sjela.

„Promiňte,“ řekl ten člověk stručně. „To víte, musíme být opatrní, když tu máme tolik cenných exponátů.“

„Copak, to bych chápal,“ pomalu jsem vykročil. „Ale stejně...“ nasadil jsem dotčený tón. „Stejně, no, nakonec se nic nestalo.“ Trochu velkorysosti nemůže uškodit.

Provázeli mě chodbou, pak vzhůru po schodišti, horní výstavní síní až ke vchodu, a mým nervům to vůbec neprospívalo. Ostatní návštěvníci galerie mezitím zcela zmizeli, a uvaděčka právě zamykala dveře.

Měl jsem tak sucho v krku, že jsem nedokázal polknout.

„Myslela jsem, že už tu nikdo není,“ řekla překvapeně.

„Trochu jsem se zdržel,“ řekl jsem s chabým zasmáním.

Profesionálně se na mě usmála a znovu odemkla. Otevřela dveře, přidržela je a počkala, až vyjdu.

Šest kroků.

A byl jsem na čerstvém vzduchu!

A jak mi ten vzduch voněl! Otočil jsem se. Všichni čtyři stáli u vphodu do galerie a dívali se za mnou.

Pokrčil jsem rameny a přidal do kroku. Mírně poprchávalo a já byl slaboučký jako myš, kterou právě pustil ze spárů jestřáb.

Podařilo se mi chytit tramvaj, a ujížděl jsem tím obrovským městem do zcela neznámých končin. Ovládalo mě jediné přání, být co nejdřív co nejdál od toho podzemního vězení.

Určitě budou ještě o věci uvažovat, budou váhat, jestli udělali dobře, určitě! Bude je mrzet, že mě víc nevyzpytávali, než mě pustili. Přitom nemohli vyloučit, že to všechno byla jen náhodná shoda okolností, protože v životě se stávají mnohem podivnější náhody, jako třeba to, že když byl zavražděn Lincoln, měl právě sekretáře, který se jmenoval Kennedy, a když byl zavražděn Kennedy, měl právě sekretáře, který se jmenoval Lincoln. Jenže čím déle ti lidé o tom budou uvažovat, tím se jim ta náhodnost bude zdát méně pravděpodobná.

Pokud mě budou chtít najít, kde asi tak začnou? V Hiltonu určitě ne, pomyslí jsem si pobaveně. Na dostizích! Řekl jsem jim, že tam půjdu. Začínal jsem litovat, že jsem jim to řekl.

Na konečné stanici tramvaje jsem vystoupil a zjistil, že stojím přímo před zajímavě vypadající restaurací, která má na dveřích velkými písmeny napsáno PVP. Jelikož se ve mně jako obvykle vznášel zdravý hlad, vešel jsem dovnitř, objednal si biftek a požádal o nápojový lístek.

Číšnice se na mě překvapeně podívala. „My jsme přece pévépé,“ řekla.

„Co je to PVP?“

Obočí jí vyjelo ještě o trochu výše. „Vy jste cizinec? To je, přineste si vlastní pití. My tu nápoje nepodáváme, jen jídlo.“

„Ach tak.“

„Jestli chcete něco k pití, tak byste si musel dojet támhle kousek, je to asi tak sto yardů, tam je obchod s pitím a mají tam ještě otevřeno. Můžu vám tu ten biftek zamluvit a počkáme s tím, až se vrátíte.“

Zavrtěl jsem hlavou. Rozhodl jsem se, že budu abstinovat. Po večeři při kávě jsem se pobaveně těšil pohledem na nápis, který tam měli na stěně: „Uzavřeli jsme dohodu s místní bankou: banka se zavázala,

že nebude prodávat bifteky a my se zavázali, že nebudeme brát šeky.“

Když jsem se pak vracel tramvají do středu města, zahlédl jsem ten obchod s nápoji. Byl to podnik, ve kterém se dalo nakupovat z vozu a z dálky vypadal jako garáž. Kdybych nebyl věděl, co to vlastně je, určitě bych byl předpokládal, že tam ta dlouhá fronta vozů čeká na benzín. Začínal jsem chápat, proč se Jikovi tak líbí australská vynalézavost. Protože je v ní zdravý rozum i smysl pro humor.

Přestávalo pršet. Vystoupil jsem z električky a dvě míle jsem kráčet pěšky osvětlenými ulicemi a tmavými parky. Tu a tam jsem se zeptal na cestu. Přemýšlel jsem o Donaldovi, o Maisii, o panu Greenovi sena konci, o obrazech, o loupežích a nelítostných lidech.

Základní princip celého podniku se zdál být dost jednoduchý. V Austrálii prodávali obrazy, které pak v Anglii zase kradli, spolu s dalšími věcmi, které se jim přitom dostaly pod ruku. Protože jsem se během pouhých tří týdnů setkal se dvěma takovými případy, muselo to znamenat, že jich muselo být víc, bylo přece naprosto nepravděpodobné, že bych byl čirou náhodou narazil na jediné dva, i při úvaze, že zde byla neobvyklá dvojí návaznost malování a vztahu k dostihům. Ovšem, mýlil jsem se v tom, že k těm loupežím docházelo jen v Anglii, k tomu jsem došel po rozhovoru s Minchlessovými a Petrovitchovými. Proč ne také v Americe? Nebo kdekoliv jinde, kde to za to riziko stálo?

Proč neuvažovat o možnosti, že existuje výpadová skupina zlodějů, která pohotově stěhuje bedny starožitností z jednoho světadílu do druhého se zárukou okamžitého odbytu. Jak řekl inspektor Frost, málokdy se stalo, že by se ukradené věci našly. Poptávka byla obrovská a nabídka samozřejmě omezená.

Kdybych já byl zločinec, určitě bych nechtěl zbytečně utrácet čas tím, že bych v cizí zemi dlouze zkoumal, které domy stojí za vyloupení. Zůstal bych jednoduše sedět doma, v Melbourne, a prodával obrazy zámožným návštěvníkům, kteří si mohli dovolit koupit na místě, jen tak, exponát v ceně kolem deseti tisíc liber. S takovými zákazníky bych se pustil do řeči, povídal bych si s nimi o sbírce obrazů, kterou mají doma, a pak bych jako by nic převedl řeč také na jiné umělecké předměty, na stříbro nebo na porcelán. O zákazníky, kteří mají doma Rembrandty nebo klenoty Fabergé bych nestál, protože tak unikátní věci jsou neprodejné. Vyhledával bych výhradně magnáty menšího formátu, takové, kteří mají doma nanejvýš Gauguinovy kresby, staré stříbro nebo chippendaleské židle.

Pokud by si ode mne takový zákazník něco koupil, získal bych jeho adresu. A bylo by to. Jednoduché.

Já být takový zločinec, podnikal bych ve velkém, hleděl bych mít velký obrat s cenově dostupnějšími zbožím. Snažil bych se o to, aby moje oběti byly rozumně rozmístěné, aby místní policii nebylo nápadné, že postižení v posledních dvou letech navštívili Austrálii. Také bych počítal s tím, že při tisících nároků na odškodné za loupeže by si pojišťovny té shody s cestami do Austrálie vůbec nepovšimly.

Nepočítal bych ovšem s tím, že se mi na smůlu připlete do cesty právě pan Charles Neil Todd.

Kdybych byl zločinec a měl při tom takovou vzkvétající důstojnou galerii, určitě bych neriskoval dobrou pověst podniku tím, že bych tam prodával plagiáty. To, že je olej zfalšovaný, lze prakticky vždy dokázat mikroskopicky, nemluvě o tom, že zkušený obchodník obrazy musí poznat podvrženou kopii na první pohled. Malíř nezanechává svůj podpis jen v dolním rohu, ale na celé ploše plátna, protože každý malíř zachází štětcem zcela specifickým způsobem, každý má svůj vlastní ‚rukopis‘. Tahy štětce jsou stejně charakteristické, individuální a průkazné, jako rýhy na vystřelené kulce.

Kdybych byl zločinec, čekal bych jako pavouk v síti a jako návnadu bych měl pravého Munningse nebo třeba i Picassovu kresbu, nebo dílo zemřelého současníka, jehož práce jsou početné, ale přitom vysoce ceněné. Pak bych čekal na bohaté mouchy, které by mi přihrávali moji hovorní komplicové, jejichž úkolem by bylo postávat ve státních galeriích právě za tímto účelem. Takhle nachytali Donalda i Maisii.

Řekněme, že bych obraz prodal do Anglie, pak bych ho nechal ukrást, tím bych ho získal nazpět a prodal ho znovu třeba do Ameriky. Pak bych ho znovu ukradl a šlo by to pořád dál, znovu dokola.

Řekněme, že bych prodal určitý obraz Maisii v Sydney, získal ho nazpět a dal ho znovu do prodeje v Melbourne... Tím můj vnitřní dialog skončil, protože to celé nehrálo.

Kdyby byla Maisie nechala obraz lidem na očích, býval by byl ukraden spolu s ostatními věcmi, které tam měla. Možná, že to tak bylo, možná, že ten obraz teď visí v galerii Yarra River. Ale proč v tom případě vypálili dům a proč se pan Greene přehraboval na spaleništi?

To by bylo možné vysvětlit jediné tím, že Maisiin obraz musel být kopie a zloději ho při vloupání nemohli najít. Než aby ho tam někde nechali, raději dům podpálili. Ale před chvílí jsem si přece říkal, že bych se neodvážil prodávat kopie... Pokud ovšem... poznala by taková Maisie, že nejde o originál, ale o kopii? Určitě ne.

Povzdychl jsem si. Na to, aby člověk oklamal třeba i jen Maisii, potřeboval stejně dobrého malíře, ochotného se vzdát vlastní práce a věnovat se výhradně kopiím, a takoví malíři jsou vzácní jak šafrán.

Maisie ale koupila ten olej v malé, jen přechodně otevřené galerii v Sydney, ne v Melbourne, takže oni možná riskují prodej podvržených kopií jinde, ale doma v Melbourne ne.

Docházel jsem na konec parku a přede mnou rostl obrovský masív hotelu. Čelo mi chladil noční vzduch. Měl jsem najednou pocit neskutečnosti, připadal jsem si jako zrnko písku pod hvězdným nebem obrovského cizího světadílu. Jakmile jsem vstoupil do hlučného, teplého Hiltonu, srazil se svět zase do únosných rozměrů.

Ze svého pokoje jsem zavolał pana Hudsona Taylora na číslo, které jsem dostal od paní sekretářky. Přesně v devět hodin. Mluvil vlídně, měl asi dobrou náladu po dobré večeři, měl zvučný, zdvořilý hlas a výrazný australský způsob řeči.

„Bratranec pana Donalda Stuarda? Prosím vás, je to pravda, že chudák Regina je mrtvá, že byla zavražděna?“

„Bohužel ano.“

„To je skutečně tragické. Byla to taková milá osoba!“

„Ano.“

„Tak co pro vás můžu udělat, chcete lístky na dostihy?“

„Děkuji, ne.“ Pak jsem vysvětlil, že Donald potřebuje pro pojišťovnu údaje o podniku, ve kterém koupil svého Munningse, protože mu všechnu dokumentaci, kterou měl doma, při vloupání ukradli. Donald si vůbec žádná jména nepamatuje a potřebuje se teď s tím podnikem spojit... A když jsem do Melbourne stejně jel kvůli Poháru...

„To zvládneme snadno,“ řekl pan Taylor vlídně, „já si pamatuju, kde to koupil. Šel jsem se tam s Donaldem na ten obraz podívat. Vedoucí té galerie nám potom obrázek donesl přímo do Hiltonu a tam jsme vyřídili finanční stránku věci. Počkejte...“ Chvilí bylo ticho, uvažoval. „Ted momentálně si nemůžu vzpomenout, jak se ta galerie jmenovala, ani jak se jmenoval ten vedoucí... to víte, je to už několik měsíců. Mám to ale určitě napsané ve své melbournské kanceláři a tam já zítra ráno musím v každém případě zajít, tak se po tom podívám. Jdete zítra na dostihy?“

„Ano.“

„Tak co kdybychom si tam zašli společně na skleničku? Musíte mi povědět, co víte o chudákovi Regině a Donaldovi, a já vám dám tu informaci, co potřebujete.“

Řekl jsem, že to je výborný nápad, a on mi pak podrobně popsal, kde se sejdeme a kdy. „Budou tam hrozné davy lidí, ale když budete čekat přesně na tom místě, jak jsem vám řekl, tak se nemůžeme minout,“ dodal.

Místo schůzky bylo na veřejném, frekventovaném místě. Pevně jsem doufal, že mě tam najde jen on a nikdo jiný.

„Určitě přijdu,“ slíbil jsem.

8

Jik zavolał v osm hodin ráno.

„Přijď dolů na snídani do malý jídelny.“

„Dobře, přijdu.“

Sjel jsem výtahem do haly a vešel do denní restaurace. Seděl u stolu sám, v černých brýlích a právě se pouštěl do celé hory míchaných vajíček.

„Kafe ti přinesou, ale pro všechno vostatní si musíš dojít támhle k tomu stolu,“ ukázal na velkou, jídlem obtěžkanou tabuli uprostřed světle modrozelné místnosti. „Tak co, jak se vede?“

„Nevede se mi.“

Ušklíbl se. „Uličníku.“

„Co tvoje oči?“

Dramaticky sundal brýle a předklonil se, abych na něho lépe viděl. Oči měl ještě zarudlé, zanícené, ale bylo jasné, že se to lepší.

„Co Sára, dala si říct?“

„Její nějak blbě.“

„Nepovídej!“

„Tak snad ne, aspoň doufám, co jeden ví. Mně by se teď zrovna děcko moc nehodilo. Ale nemá nic zpožděného a tak.“

„Je to milá holka.“

Úkosem se na mě podíval. „Říká, že osobně proti tobě nic nemá.“

„Ale...“

Přikývl. „Právě, má ke mně mateřský komplex.“

„Mně zrovna jako dítě nepřipadáš.“

Odložil nůž a vidličku. „Já sobě taky ne, sakra. Řekl sem jí, ať se trochu sebere, ať s náma radši tuhle záležitost rychle vyřídí, abychom to měli co nejdřív za sebou, a ať se smíří s tím, že si nevzala za muže žádnýho bačkoru.“

„Co ona na to?“

Ušklíbl se. „Prej po tom, jak sem se včera v noci předvedl, tak prej si bačkoru vzala.“

Těžko jsem dovedl odhadnout, jestli jejich manželský život bude zdařilý či ne, pokud jde o sex. Podle výpovědí jedné či dvou slečen, které se rozpovídaly, když u mně celé hodiny na nespolehlivého Jíka čekaly a začaly se mi svěřovat, musel být velmi náladový milovník. Snadno se vzrušil, ale snadno se také dal odradit. Prý stačilo, když zaštěkal pes, a byl s ním konec. Tak se mi zdálo, že se v tomto ohledu mnoho nezměnilo.

„No, vo to teď nejde,“ řekl. „Jde vo to, že máme to vypůjčený auto a byla by úplná blbost, kdybys s náma na ty dostihy nejel.“

„Nebude se Sára mračit?“ zeptal jsem se opatrně. „Tvrdí, že ne.“

Nabídku jsem přijal, ale v duchu jsem si povzdechl. Bylo mi jasné, že Jík v budoucnosti nepohne bez Sářina souhlasu ani prstem. Jestlipak takhle dopadne každý zbojník, který se ožení? Manželská spokojenost a blaho asi způsobují, že orlům vypadá peří z perutí. „Cos dělal včera večer?“ zeptal se.

„Navštívil jsem Alladinovu jeskyni a měl jsem co dělat, abych utekl před vroucím olejem.“ Pak jsem mu vyprávěl o tom, jak jsem zašel do té galerie, o Munlingsovi a o svém krátkém uvěznění. Taky jsem mu řekl, co si o těch loupežích myslím, a jemu se to velice líbilo. Zahořelo mu v očích i celá záležitost ho začala vzrušovat.

„Jak jim to dokážeme?“ zeptal se.

Sotva otázku vyřkl, sám si uvědomil, že použil první osobu množného čísla. Zasmál se, ale jiskra pohasla.

„Tak jak to dokážeme?“

„To mi zatím není jasné.“

„Já bych ti rád pomáhal,“ řekl omluvně.

Napadla mě spousta jedovatých poznámek, ale ovládl jsem se. Rušivý živel jsem představoval já, ne oni. Zvyk z minulosti nesměl pokazit budoucnost.

„Budeš dělat to, co bude chtít Sára,“ řekl jsem konečně. Řekl jsem to jako rozkaz, ne jako kousavou ironii.

„Nemusíš mě komandovat.“

Pomalů jsme dojedli snídani a v ovzduší přátelského porozumění jsme cílevědomě budovali nové vztahy na troskách těch starých.

Když jsem se později s oběma setkal v hale, bylo mi ihned jasné, že i Sára mezitím na sobě zapracovala.

Pozdravila mě s pracným úsměvem a napřaženou pravicí. Potřásl jsem jí rukou a dokonce jsem ji symbolicky políbil na tvář. Přijala to také symbolicky.

Uzavřeli jsme příměří, podmínky byly dohodnuty a podepsány. Parlamentář Jík se tvářil nadmíru spokojeně.

„Podívej se na něho,“ ukázal na mě. „Perfektní úspěšnej měšťák, no ne? Pěkněj voblek, kravata, naleštěný polobotky. Když si nedá bacha, tak skončí jako člen Královský akademie umění.“

Sára se tvářila nechápavě. „Já myslela, že to je velká pocta.“

„Přijde na to,“ ušklíbl se Jík rozveseleně. „Vobstojný výtvarníci s vynikajícím chováním se tam dostanou ve třiceti, vynikající výtvarníci s vobstojným chováním ve čtyřiceti, velký umělci bez vychování v padesáti.“

Když je někdo skutečnej génius, kašle na to a nedostane se tam třeba do smrti.“

„Takže podle tebe patří Todd do té první kategorie a ty do poslední, ne?“

„Samozřejmě.“

„To přece dá rozum,“ poznamenal jsem, „už jsi někdy slyšela o ‚mladých mistrech‘? Mluví se přece vždy jen o ‚starých mistrech‘.“

„Proboha, snad abychom už vyrazili na ty dostihy,“ řekla Sára.

Jeli jsme pomalu, protože se kolem nás sunuly proudy vozů ve stejném směru. Když jsme dojeli na parkoviště u flemingtonského dostihového závodiště, vypadalo to tam jako na obrovském, vznešeném autokempu. Všude mezi zaparkovanými vozy se obědvalo, byly tam stoly s ubrusy, talíře, příbory, sklenice, všechno. Nad stoly se optimisticky tyčily barevné slunečníky navzdory temným mrakům na obloze. Převládala bujará nálada, nálada alkoholického veselí, která až křečovitě zdůrazňovala všeobecnou spokojenost se životem právě pro ten okamžik.

K mému překvapení přijeli Jík se Sárrou také patřičně vybaveni. V mžiku vytáhli z kufru vypůjčeného vozu stůlek, židle, pití i jídlo. Když prý člověk ví, kde to všechno objednat, je to jednoduché, vysvětlili mi.

„Mám strýce, který nese hrdý titul nejrychlejšího barmana v celé západní oblasti,“ hlásila Sára. „Od okamžiku, kdy šlápne na brzdu, k okamžiku, kdy nalévá první skleničku, mu to trvá přesně deset vteřin.“ Ona se opravdu snaží, říkal jsem si, a nesnaží se jen kvůli Jikovi, snaží se doopravdy. A pokud ji to snad stojí velké sebezapření, není to na ní vůbec vidět. Měla na sobě olivově zelené šaty a široký klobouk ve stejné barvě. Musila si ho chvilkami přidržovat, aby jí ho vítr neodnesl. Sára byla jiná, hezčí, přirozenější, méně úzkostlivá.

„Libo šampaňský?“ nabízel Jik a vystřelil zátku. „Libo zapékané bifteky s ústřicemi?“

„Ach, ach, jak já si zase zvyknu na brambory s kakaem!“

„Budeš předzásobenej energií.“

Zničili jsme všechny ty dobroty a uklidili věci do kufru. Když jsme se se Sárou a Jikem protlačovali davem lidí k bráně na „posvátné kolbiště“, měl jsem pocit, jako bych se zúčastňoval nějaké obrovské, náboženské slavnosti.

„V úterý to bude ještě horší,“ poznamenala Sára, která to už v minulosti několikrát absolvovala.

„Melbournský pohár je národní svátek. Celé město má tři milióny obyvatel a z toho se jeden a půl miliónu pokouší sem natlačit.“ Musela křičet, aby přehlušila hluk okolního davu, a přidržovala si klobouk, jak do ní ze všech stran někdo vrážel.

„Kdyby ty lidi měli rozum, seděli by doma a koukali na bednu,“ lapal jsem po dechu, protože mi vrazil do zad loket jakýsi pán, který se snažil probojovat se ke zdroji piva.

„Melbournská televize to nebude vysílat, jen rozhlas.“

„Nepovídej! Proč ne, prosím tě?“

„Protože chtějí, aby lidi přišli sem. Jinak to přenáší televize v celé Austrálii, jen ne v místě konání.“

„S kriketem a golfem to máš stejný,“ řekl Jik, „a u toho si ani nemůžeš pořádně vsadit.“

Protlačili jsme se úžinou a díky propustkám, které jsme zdědili v hotelu, jsme pak prošli další branou do klidnějších vod zeleného čtverce „pouze pro členy“. Všechno mi to připomínalo Derby doma v Anglii. Vítězství optimismu nad počasím, zářící obličej pod zachmuřeným nebem. Teplé pláště přehozené přes hezké letní šaty, parádní klobouky a deštník v rezervě. Když jsem maloval dostihové publikum v dešti, což jsem dělával dost často, lidé se většinou těm obrázkům smáli, ale mně to nevadilo. Rád jsem si představoval, že pochopili, že teplo, které prýští ze spokojenosti a radosti nad něčím, co má člověk rád, nemůže žádný déšť zchladit. Troubit na trumpetu člověk může i za bouřky. Vlastně bych mohl namalovat návštěvníka dostihů, jak troubí v bouřce na trumpetu. Možná že by i Jik uznal, že v tom je přece jen nějaká myšlenka.

Moji přátelé se právě přeli o vyhlídkách různých koní v prvním dostihu. Ukázalo se, že v sázkařských zkušenostech si Sára s Jikem mnoho nezadá, a v onom okamžiku se právě neshodli v názoru.

„Uznávám, že to v Randwicku bylo minulý týden hodně měkké, ale tady je to dnes taky pořádně rozmoklé po tom dešti a on běží líp po tvrdším povrchu.“

„Jenže v Randwicku mu to natřel jen Boyblue a ten za ním zůstal při Caulfieldově poháru bůhví kde.“

„Když si nedáš říct, tak jak myslíš, ale já si stejně myslím, že pro Grapevina bude dráha příliš měkká.“

„Nechceš si vsadit?“ zeptal se mě Jik.

„Já o těch koních nic nevím.“

„Jako by to vadilo.“

„Tak dobře.“ Podíval jsem se do programu. „Tak tedy dva dolary na Generátora.“

Oba si ho nalistovali a oba se ptali, proč právě toho.

„Když jsi na rozpácích, vsad na jedenáctku. Jednou jsem sázel na jedenáctku prakticky celý den.“

Začali vydávat posměšné a pochybovačné zvuky a taky mi radili, že bych ty dva dolary mohl bookmakerům nebo vatu věnovat přímo.

„Co je vatu?“ zeptal jsem se.

„Výbor totalizátorové agentury.“

Dozvěděl jsem se, že u nich jsou bookmakeři výhradně při závodisti a všechny sázkové kanceláře mimo závodisti patří pod onu jedinou agenturu, která odvádí slušný podíl z příjmu na provoz dostihového sportu, který díky tomu stojí na pevné základně a krásně vzkvétá. Ať prý koukám, co Austrálie všechno dovede, řekl Jik.

Vybrali jsme si každý svůj tip, vsadili peníze, a Generátor vyhrál dvacet pět ku jedné.

„První vyhrání z kapsy vyhání,“ poznamenala Sára.

Jik se rozesmál. „Tohle není první vyhrání, Todda vyhodili už z mateřské školy pro nedovolenou hazard.“ Zahodili sázenky a soustředili se na druhý dostih a pak opět uspořádali výpravu za sázkami. Já vsadil na číslo jedna čtyři dolary.

„Proč?“

„Volím dvojnásobnou částku na poloviční číslo.“

„Já se z tebe zblázním!“ vzdychla Sára.

Jeden z průbojnějších mraků dopnul přímo nad nás a spustil sprchu. Méně otužilejší publikum začalo rychle vyhledávat přístřeší.

„Pojďme se posadit támhle pod střechu,“ navrhol jsem.

„Jděte vy dva sami, já tam nesmím,“ řekla Sára.

Dal jsem se do smíchu. Myslel jsem, že žertuje, ale pak jsem se dozvěděl, že to nebyl žádný vtip. Vlastně to vůbec nebylo ani trochu žertovné. Dvě třetiny nejlepších míst na tribuně pro členy byly rezervovány výhradně pro muže.

„A kam si jdou sednout jejich ženy nebo slečny?“ žasl jsem.

„Můžou jít nahoru na střechu.“

Sáře se na tom nezdálo nic zvláštního, protože byla Australanka. Pro mně, a jistě i pro Jiku, to bylo naprosto absurdní.

Naladil vážný obličej a začal vysvětlovat: „Na mnoha větších závodištích mají páni vejboři, který řídějí dostihovej sport, zasklený verandy s křeslama a dívaj se na dostihy vodtamtud, taky mají restaurace a bary, kde jedí a pijou jako králové, a jejich ženský musej jíst po kafeteriích a sedět na tvrdejch židličkách na votevřený tribuně s vos-tatníma. Ty chlapi to považujou za úplně normální. Všechny antropo-logický skupiny považujou svoje nejpitomnější a nejpodivnější kmenový tradice za normální.“

„Já myslel, že v Austrálii obdivuješ bez výhrady všechno.“

Jik si zhluboka povzdechl. „To víš, nikde to není dokonalý.“

„Začínám mít moko v botech,“ hlásila Sára.

Odjeli jsme po pohyblivých schodech na střechu, kde mezi diváky převládaly ženy nad muži v poměru dvě ku jedné, kde foukal vítr, pršelo, a sedělo se na tvrdých lavicích.

„Nic si z toho nedělej, jsem na to zvyklá,“ řekla Sára pobaveně, když viděla, jak zděšeně se tvářím nad údělem australských žen.

„Myslel jsem si, že tahle země je pyšná na to, že si tu jsou všichni rovni.“

„Jo, tady si je rovná tak asi polovička populace,“ řekl Jik.

Z našeho místa jsme nádherně viděli na celou dráhu. Sára s Jikem zuřivě křičeli a povzbuzovali svoje koně, ale jednička stejně přišla první o dvě délky, a to byla osm ku jedné!

„To je přímo pobuřující,“ prohlásila Sára, když opět trhala svůj tiket. „A co tipuješ do třetího dostihu?“

„Já tu na třetí s vámi nezůstanu, mám schůzku, jdu s jedním člověkem na skleničku, s jedním Donaldovým známým.“

Jakmile jí to došlo, ztratila náladu. „Jde o další... o vyšetřování?“

„Já toho nemůžu nechat.“

„Ano.“ Polkla a pak se hrdinně ovládla. „Tak tedy... mnoho zdaru.“

„Jsi ohromná holka.“

Zatvářila se překvapeně, nevěděla s jistotou, jestli to nemyslím ironicky, ale měla z mého prohlášení přece jen radost. Když jsem sjížděl po schodech dolů, ještě jsem se usmíval při vzpomínce, jak se jí na obličej zrcadlily všechny její smíšené pocity.

Travnatý prostor pro členy hraničil z jedné strany s tribunami, na protější straně s pěšinkou, po které přiváděli koně od boxů k padoku, krátkou stranou sousedil přímo s padokem. Schůzku s Hudsonem Taylorem jsem měl právě v rohu, kde pěšinka od boxů ústila do padoku.

Už skoro nepršelo a to bylo pro můj oblek velmi vítané překvapení. Došel jsem na určené místo, stál jsem tam a obdivoval nádhernou šarlatovou červeň květin na dlouhém záhonu, který lemoval zábradlí u pěšinky. Červené kadmium s oranžovými světlými s trochou běloby a možná že i kousek drahé rumělky.

„Pan Charles Todd?“

„Ano... pan Taylor?“

„Hudson Taylor. Těší mě.“ Potřásl mi rukou. Měl suchý, pevný stisk. Bylo mu tak k padesáti, středně vysoký, rozložitý, s přátelskýma, trochu smutnýma očima, se šikmo spadajícími zevními koutky. Byl jedním z mála přítomných, kteří přišli v žaketu, ale pohyboval se v něm s naprostou samozřejmostí, jako ve svetru.

„Pojďme někam do sucha, pojďte za mnou,“ řekl.

Vedl mne po schodech do nitra tribuny, pak nekonečnou chodbou, která vedla od jednoho konce ke druhému, minuli jsme uniformované strážné a nápis, který hlásal „Jen pro členy výboru“. Nakonec mne zavedl do větší čtvercové místnosti, útulně zařízené jako malý bar. Cestou jsme se museli ustavičně

protlačovat mezi kohortami vznešených návštěvníků, ale v baru bylo ticho a skoro prázdné. Byla tam čtveřice mladších lidí, dvě ženy a dva muži, bavili se spolu a v rukou drželi nedopité skleničky. Pak tam ještě byly dvě další dámy zahalené v kožešinách, které si hlasitě stěžovaly, jaké je chladno.

„Hrozně je těší, když mohou vytáhnout svoje soboly,“ řekl Hudson Taylor, když přinesl skotskou. Pokynul mi, abych si sedl k malému stolku. „Když je touhle dobou některý rok horko, mají po radosti.“

„Bývá často horko?“

„V Melbourne se počasí dokáže změnit během hodiny i o dvacet stupňů.“ Říkal to skoro hrdě. „No, teď ale k té vaší záležitosti.“ Zalovil ve vnitřní kapse saka a vytáhl složený kus papíru. „Tady to máte, napsal jsem to Donaldovi na stroji. Ta galerie se jmenuje Yarra River.“

Byl bych se divil, kdyby ne.

„Ten člověk, se kterým jsme tam jednali, se jmenuje Ivor Wex-ford.“

„Jak vypadal, prosím vás,“

„To si už moc nepamatuji, nezapomeňte, že to bylo už v dubnu.“

Chvilku jsem uvažoval a pak jsem vytáhl z kapsy malý skicák.

„Když vám ho nakreslím, myslíte, že byste ho poznal?“

Zatvářil se pobaveně. „Těžko říct, není to vyloučené.“

Rychle jsem měkkou tužkou načrtl celkem obstojně obličej pana Greena, jenže bez kníru.

„Byl to tenhle?“

Hudson Taylor se tvářil skepticky. Přikreslil jsem knír. Rozhodně potřásl hlavou. „Ne, to není on.“

„A co tenhle?“

Začal jsem kreslit na další volnou stránku. Hudson Taylor se tvářil zamyšleně, zatímco jsem se snažil co nejlíp zpodobnit toho pána ze suteréní kanceláře.

„To by mohl být on.“

Zvětšil jsem ještě trochu dolní ret, přikreslil brýle s tmavými obroučkami a tečkovaného motýlka.

„To je on,“ řekl Hudson překvapeně. „Toho motýlka si pamatuju naprosto přesně, protože toho už moc lidí nenosí. Jak jste na toho člověka přišel? Vy ho znáte?“

„Prošel jsem včera odpoledne několik galerií.“

„Máte ale opravdu nadání, to musím uznat,“ poznamenal se zájmem a díval se, jak strkám notes do kapsy.

„To je taky cvik.“ Když si člověk celá léta prohlíží různé obličejy a vnímá různé proporce, vzdálenosti, tvary a křivky, tak se naučí si je zapamatovat. Hudsonovy oči bych už v tu chvíli dovedl nakreslit popaměti. Na tohle jsem byl šikovný již od dětství.

„Vy kreslíte pro potěšení?“ zeptal se Hudson.

„Jsem výtvarník z povolání. Většinou maluju koně.“

„Skutečně?“ Rozhlédl se po portrétech koní, které visely kolem nás na stěnách. „Něco jako tohle?“

Přikývl jsem a pak jsme si chvíli povídali o tom, jaké to je, když si člověk vydělává na živobytí malováním.

„Jestli můj kůň dobře zaběhne v Poháru, tak vám možná dám zakázku.“ Usmál se a u koutků očí se mu objevily jemné vrásky. „Jestli přijde mezi posledními, tak asi budu mít spíš chuť ho odstřelit.“

Vstal a pokynul mi, abych ho následoval. „Už je čas na další dostih. Nechcete se jít dívat se mnou?“

Vynořili jsme se na denní světlo uprostřed nejlepší části tribuny, odkud bylo krásně vidět na padok, ve kterém prováděli koně před dostihem a kde také osedlávali vítěze. Pobavilo mě, když jsem viděl, že celou první řadu sedadel zabrali muži: těsně před námi šly dva manželské páry; rozdělily se jako améby, pánové odešli dolů vlevo, dámy vzhůru vpravo.

„Pojďme támhle,“ Hudson ukázal dolů.

„Nahoru se smí jen v průvodu dámy?“ zeptal jsem se.

Úkosem se na mě podíval a pak se usmál. „Vám se asi naše zvyky zdají zvláštní, co? Ale půjdeme nahoru, když si přejete, samozřejmě.“

Vedl mě vzhůru a usadil se pak s klidnou samozřejmostí v převážně dámské společnosti. S mnoha lidmi se pozdravil a mě představoval jako svého přítele Charlese z Anglie. V Austrálii se lidé hned oslovují křestními jmény, hned jsou kamarádi.

„Regina tohle rozdělování podle pohlaví nesnášela,“ řekl. „Ale ten zvyk má zajímavé historické kořeny.“

Usmál se. „V Austrálii pomáhala skoro celé minulé století podporovat vládu britská armáda. Páni důstojníci zanechávali své ženy v Anglii, a jak příroda káže, vyhledávali tady společnost dam pochybné pověsti. Přitom si nepřáli, aby jejich kolegové viděli, jak nízkou úroveň jejich partnerky mají. Tak si vymysleli pravidlo, že v oddělení tribuny, vyhrazené pro důstojníky, nesmí sedět ženy, a tím předešli prosbám svých slečen, aby je vzali s sebou na dostihy.“

Zasmál jsem se: „To se mi líbí.“

„U nás je mnohem snazší s tradicí začít, než s ní skoncovat,“ řekl Hudson.

„Uvedli jste krásnou novou tradici ve vinařství, aspoň to tvrdí Donald.“

„Ve smutných očích zajiskřila civilizovaná radost. „Ano, byl celý nadšený. Navštívil samozřejmě všechny větší vinice, nebyl jenom u nás.“

Koně, kteří běželi ve třetím dostihu, cválali ke startu. V čele se nesl neklidný kaštanový hnědák s příliš velkou bílou lysinou.

„Je to sice šereda,“ řekl Hudson, „ale vyhraje.“

„Vsadil jste si na něho?“ zeptal jsem se.

Usmál se. „Něco málo ano.“

Dostih odstartovali, koně vyletěli tryskem vpřed a Hudsonovi zbělely klouby prstů, kterými křečovitě držel dalekohled u očí. Tak mě napadlo, kolik asi bylo to jeho „něco málo“. Kaštanový hnědák přišel čtvrtý.

Hudson zvolna odložil dalekohled a díval se na neuspokojivý finiš s kamenným výrazem v obličeji.

„Co se dá dělat,“ smutné oči ještě zesmutněly. „Třeba to vyjde jindy.“ Rezignovaně pokrčil rameny, pak se vzmužil, potřásl mi rukou, požádal mě, abych pozdravoval Donalda a ještě se mě zeptal, jestli trefím sám ven.

„Děkuji vám mnohokrát za vaši ochotu.“

„Kdykoliv byste něco potřeboval...“

Na zpáteční cestě z tribuny ven jsem to spletl jen dvakrát a zahrnul jsem za nesprávný roh. Přitom jsem poslouchal útržky australského hovoru.

„... jako člen výboru prý je k ničemu. Prý otevře pusu, jen když přešlápne z nohy na nohu...“

„... měl hrozný žaludeční ujímání, proto nepřišel...“

„... jsem mu řekl, ať přestane kňourat jako šakal a ať se do toho radši pustí...“

„... si vyhrál dvacet? Ty teda jedeš, Johnie...“

A přitom se všude ozývala slova s obdivuhodně vyslovovanými samohláskami, kdy ku příkladu v slůvku „no“ se o skládá asi z pěti různých zvuků; nedokázal bych to nikdy napodobit. Na cestě do Austrálie mi kdosi vyprávěl, že všichni obyvatelé země mluví anglicky se stejnou výslovností. To je nesmysl, jako kdyby někdo tvrdil, že všichni Američané nebo všichni Britové mluví stejně. Angličtina je velmi pružná, a melbournská angličtina je živá, vzkvétající a skvěle se jí daří.

Když jsem se vrátil k Jikovi a Sáře, právě se dohadovali o koních, které tipují do Victoria Derby, do příštího dostihu.

„Ivory Balí do této třídy nepatří a šanci má asi takovou jako slepej v bludišti.“

Sára dělala, jako když neslyší. „Vyhrál minulý týden v Moonee Valley a dnes ho doporučuji hned dva tipari.“

„Tak sou asi voba vožralý.“

„Poslyš, Todde, když jsi tu, vyber, prosím tě, honem číslo,“ volala na mě Sára.

„Deset.“

„Proč deset?“

„Jedenáct bez jedné.“

„No nazdar,“ řekl Jik, „dřív si přece jen občas trochu myslel.“

Sára si koně vyhledala. „To je Royal Road. Ve srovnání s Royal Road je Ivory Balí úplná tutovka.“

Vsadili jsme si a pak jsme vyjeli na střechnu. Nikdo z nás se netrefil. Sára zhnuseně křičela na svého koně, který přišel pátý, zatímco Royal Roadem zůstal úplně na konci pole. Vyhrála dvanáctka.

„Tys měl k té jedenáctce jedničku přičíst, ne odečíst, děláš úplně základní chyby,“ řekla Sára.

„Na co se tak koukáš?“ ptal se Jik.

Díval jsem se upřeně do davu diváků, kteří sledovali dostih z travnaté prostory vyhrazené členům.

„Půjč mi dalekohled, prosím tě!“

Podal mi ho. Zdvihl jsem dalekohled, dlouze jsem se zadíval a pak jsem ho pomalu položil.

„Co je?“ zeptala se Sára úzkostlivě. „Co se děje?“

„Že to je všechno nejen v háji, ale přímo v pytli.“

„Co?“

„Vidíte támhle ty dva chlapy... asi tak dvacet yardů od padoku... jeden z nich je v žaketu.“

„Co je s nima?“ ptal se Jik.

„Ten člověk v žaketu je Hudson Taylor, byl jsem s ním před chvílí na skleničce. Je to ředitel vinařské firmy, se kterou můj bratranec několikrát jednal, když tady byl. Ten druhý se jmenuje Ivor Wexford a je vedoucím galerie Yarra River.“

„Co z toho plyne?“ ozvala se Sára.

„Že si umím živě představit, o čem si asi právě teď ti dva povídají. Nejspíš asi takhle: odpust'te, pane, ale neprodal jsem vám náhodou v poslední době jeden obraz? Ne, mně jste ho neprodal, ale mému příteli, panu Donaldovi Stuartovi. A prosím vás, kdo byl ten mladý muž, se kterým jste se tady před chvílí bavil? To byl bratranec pana Stuarta, pane Wexforde. Prosím vás, a vy ho nějak blíže znáte? Já vím, že je malíř, profesionál, a že nakreslil váš portrét, pane Wexforde, a že se mě ptal, jak se jmenujete.“

Odmlčel jsem se. „Pokračuj,“ pobízel mě Jik.

Sledoval jsem, jak Wexford a Hudson Taylor domluvili, jak se loučí a jak se rozcházejí, každý na jinou stranu.

„Ivor Wexford teď už ví, že včera udělal osudnou chybu, když mě nechal z galerie odejít.“

Sára se na mě pátravě podívala. „A to podle tebe znamená, že je situace vážná, považuješ ji za vážnou, vid'?“

„Ano, opravdu si to myslím.“ Snažil jsem se uvolnit napjaté svaly a usmál se. „Přinejmenším ten pán teď už bude ve střehu.“

„A přinejhorším po tobě pude,“ řekl Jik.

„No... co kdybychom se urychleně dali na cestování, co vy na to?“

„Kam?“

„Do Alice Springs,“ řekl jsem.

9

Cestou na letiště si Jik ani na vteřinu nepřestal stěžovat na to, že: za první, přijde o kriket, za druhé, že jsem mu nedovolil zajet do Hiltonu pro věci, za třetí, že mu v šatech, ve kterých byl na Derby, bude v Alice Springs horko, a za čtvrté, že nehodlá promeškat Melbournský pohár kvůli nějakému cvokovi s puntíkováným motýlkem.

Během svého květnatého proslovu se ani slůvkem nedotkl skutečnosti, že cestovní výlohy nás všech bude hradit ze svého konta na úvěrovou kartu, protože já nechal svoje cestovní šeky v hotelu.

Na to, že bude lépe se tam nevracet, přišla Sára.

„Jestli chceme zmizet, tak musíme mizet rychle,“ řekla. „Už moc lidí se spálilo při požárech jen proto, že se do hořícího domu vraceli pro tašku.“

„Nemusíš s námi jezdit,“ poznamenal jsem váhavě.

„To už jsme všechno probrali. Co myslíš, jak bych dopadla, kdybych zabránila Jikovi v tom, aby ti pomáhal, a tobě se pak něco stalo!“

„Nikdy bys mi to neodpustila.“

Trpce se usmála. „To máš pravdu.“

Pokud jsem byl schopen si to ověřit, podařilo se nám ze závodistiště odejít nepozorovaně. Cestou na letiště nás určitě žádný vůz nesledoval, také se nám nikdo nepřipletl pod nohy, ani pan Greene s e na konci, ani ten mladík, který nebyl žádný malíř. Letěli jsme bez jakýchkoliv zvláštních příhod poloprázdným letadlem do Adelaide, kde bylo mezipřistání, a týmž letadlem ještě více vylidněným, jsme pokračovali do Alice Springs.

Jak jsme putovali k severu, měnila se barva krajiny pod námi ze svěží zeleně do šedozelené až konečně v cihlově červenou.

„To je vaps,“ řekl Jik.

„Cože?“

„V. A. P. S., Velká Australská Prdel Světa.“

To mě rozesmálo. Země pod námi skutečně vypadala pustá, opuštěná, vyprahlá, starší než čas, jen tu a tam prašná cesta, a v neuvěřitelných vzdálenostech osamělé usedlosti. Fascinovaně jsem se díval, dokud se nezačalo stmívat a zemi nezalily fialově temné stíny jako nezadržitelný příliv. Letěli jsme na sever přes pustý střed země.

V Alice bylo v noci takové horko jako v kuchyni, když někdo zapomene vypnout troubu. Štěstí, které nás provázelo již z letiště v Melbourne, kde se nám podařilo získat letenky na letadlo, které se právě chystalo k odletu, nás neopustilo ani po přistání. Nemluvný taxikář nás zavezl přímo k zánovnímu motelu, kde pro nás měli volné pokoje.

Když jsme taxikáři blahopřáli k tak šťastné volbě a děkovali mu, prohlásil: „Vždyť už je po sezoně a na turisty bude hnedle moc horko.“

Naštěstí jsme měli klimatizované pokoje. Jik a Sára byli v přízemí a k jejich pokoji se šlo po zastřešené cestičce, která vedla kolem zahrádky a bazénu. Mne ubytovali ve druhém patře vedlejší budovy za parkovištěm. Do pokojů se chodilo po venkovním schodišti a po otevřeném, dlouhém pavlači, zastíněném

velkými stromy. Všude vládl klid, všude byla zeleň, mírně a diskrétně osvětlená několika reflektory skrytými ve větvích stromů nebo mezi listy palm.

Restaurace v motelu zavírala již v osm, takže jsme se vydali po hlavní třídě najít nějaký jiný podnik, kde bychom se mohli najíst. Vozovka byla dlážděná, ale některé postranní ulice ne, stejně jako části chodníku, které měly poněkud různorodý povrch. Často jsme kus cesty šli po štěrku, musel být červený, soudě podle barvy prachu, který jsme zahlédli ve světle projíždějících vozů.

„To je tak zvaný býčí prach, ještě jsem ho nikdy předtím neviděla. Moje teta se dušovala, že jí jednou vlezl do zamčeného kufru, když jela se strýcem k Ayers Rock.“

„Co je Ayers Rock?“ zeptal jsem se.

„Jsi anglická hlava čajová, ničeho neznalá,“ smála se Sára. „Je to velikánský kus pískovce, dvě míle dlouhý a třetinu míle vysoký, který tu zapomněl nějaký nepořádný ledovec v době ledové.“

„Je to na míle daleko v poušti,“ dodal Jik. „Místo vopředený kouzlem věků a znesvěcovaný našema lidovejma umělcema.“

„Byls tam?“ zeptal jsem se stručně.

Ušklíbl se. „Ne.“

„Proč se ptáš?“ ozvala se Sára.

„Chce říct, tedy náš hlubokomyslný kamarád to jako myslí tak, že člověk nikdy nemá dělat závěry na dálku.“

„Ale člověk přece může uvěřit, že má žralok ostré zuby, i když se od toho žraloka nenechal přímo sežrat,“ namítala Sára. „Lze přece uvěřit očitému svědectví někoho druhého.“

„Záleží na tom, jak a na co se ten druhý díval.“

„Fakta nelze zaměňovat za závěry a závěry za fakta,“ hlásal Jik. „To bejval vždycky jeden z Toddových zákonů.“

Sára se na mě úkosem podívala. „Ty máš v hlavě asi jenom vodu s ledem, vid’?“

„Emoce nepatří do politiky. To taky říkal,“ pokračoval Jik. „Jo, a taky že závist je kořen všeho zla. Eště sem něco vynechal?“

„Nejnebezpečnější lži hlásají ti, kteří jim sami věří.“

„No vidíš, takovej von je, škoda, že neumí malovat.“

„Děkuji ti.“

Došli jsme k restauraci, kde nám předložili tak vynikající večeři, že jsem chtěl nechtěl musel žasnout nad organizačním úsilím, které muselo být vynaloženo na to, aby se do města o třinácti a půl tisících obyvatel uprostřed nedozírné pouště dopravily všechny nutné potraviny, oblečení a další nezbytné potřeby.

„Tohle město založili před sto lety jako mezistanici pro transkontinentální telegrafické spojení,“ vysvětlovala Sára. „Ted se posílají zprávy přes hvězdy.“

„Mám dojem, že ty zprávy často nestojí za to úsilí, který se na takovou techniku vynaložilo. Představte si, jak třeba ve vesmíru vibruje poselství jako „Tak ahoj, máme teda spicha v pátek, Ethel.“

Díky instrukcím, které nám dali v restauraci, jsme se vraceli jinou cestou a úspěšně jsme našli galerii Yarra River v místním vydání.

Galerie byla v areálu malého, uzavřeného nákupního centra, na náměstíčku s arkádami, přístupném jen pro pěší. Výkladní skříně nebyly osvětlené, ale v matném světle pouličních lamp jsme viděli, že tam mají vystavené dvě jasné oranžové pouštní krajiny.

„To je jak facka,“ podotkl Jik. Přitom sám ani střídmou ani tlumenou paletu nepoužíval.

„Uvidíš, celej ten podnik bude zaplavený místníma napodobenina-ma Alberta Namatjiry. Turisti to kupujou na kila.“

Svorně a družně jsme pomalu kráčeli k motelu, v lepší náladě a lepším vztahu než kdy předtím. Možná že nekonečná poušť kolem nás přinášela klid a mír. Když jsem potom dával Sáře políbení na dobrou noc, nebyl to už jen symbol příměří jako ráno, ale bylo to z upřímného přátelství.

Při snídani mě uvítala: „Hádej co! Hlavní ulice se tady jmenuje Todd Street a řeka Todd River.“

„To víš, to je pravý věhlas,“ řekl jsem skromně.

„A je tu jedenáct galerií!“

„Četla propagační brožuru o Alice Springs, kterou vydává a rozdává místní cestovní kancelář,“ vysvětloval Jik.

„Je tu taky laciná čínská jídelna, kde ti zabalí co chceš domů.“

Jik se ušklíbl. „A to všechno strčili sem, doprostřed tý sahary.“

Během dne bylo skutečně strašlivé horko. V rozhlase spokojeným hlasem prorokovali, že v poledne bude třicet devět stupňů, což znamenalo sto dva Fahrenheita ve stínu. První krok z klimatizovaného pokoje do

žáru na Otevřené pavlači byl příjemný, ale pěší pochod do galerie Yarra River byl překvapivě vyčerpávající, přesto, že to bylo jen půl míle, možná méně.

„Člověk by si na to možná zvykl, kdyby tady žil pořád,“ řekl Jik. „Ale sem rád, že si Sára vzala ten klobouk.“

Snažili jsme se držet ve stínu stromů, zatímco místní obyvatelé hrdě kráčeli v poledním slunečním žáru prostovlasí, jako by se jich ty žhnoucí paprsky nedotýkaly. V galerii Yarra River bylo chladno a ticho a hned u vchodu byla připravena křesílka pro znavené návštěvníky.

Jak Jik správně prorokoval, byly zdi z větší části pokryty precizními, tvrdými akvarely, typickými pro žáky Namatjiry. Nebyly vlastně špatné, někomu se to líbí, mně ale ne. Mám raději měkčí, méně ostré kontury, mlhavé stíny, nejasné hrany, více imprese, méně vykřičníků. Namatjira, kterého nutno ctít jako prvního a také největšího domorodého malíře, maloval tak, jak viděl, ostře a jasně, jako když ryje diamantem. Mám dojem, že jsem někde četl, že namaloval asi dva tisíce věcí, a bylo nesporné, že jeho vliv ve městě, kde se narodil, musil být a zůstal velmi silný. Jedenáct galerií! To byla skutečná Mekka pro malíře. A turisté to kupovali po tunách! Pamětní deska na stěně hlásala, že Namatjira zemřel v nemocnici v Alice Springs 8. srpna 1959.

Už jsme se po galerii procházeli nejméně pět minut, než se někdo objevil. Pak se odhrnula záclona z umělé hmoty, která zakrývala menší dveře, a z těch se tiše vynořil vedoucí galerie.

„Vybrali jste si něco, prosím?“ zeptal se.

V jeho tónu se mísila všeobecná nechuť k turistům a přání, abychom co nejrychleji zaplatili a vypadli. Byl menší, dlouhohlasý, bledý, s unylým pohledem, velké tmavé oči pod unaveně přivřenými víčky. Musel být asi stejně starý jako my s Jikem, ale byl mnohem drobnější.

„Máte ještě nějaké jiné obrazy?“ zeptal jsem se.

Rychle zkontroloval, jak jsme oblečení. Měli jsme oba na sobě košile a kalhoty, ve kterých jsme předtím vyrazili na dostihy. Kravatu ani sako jsme neměli, ale asi jsme jako eventuální zákazníci přece jen vypadali slibněji, než kdybychom byli přišli v džínách. Bez velkého nadšení před námi odhrnul závěs na postranních dveřích a zavedl nás do další místnosti.

„Tady prosím,“ řekl.

Místnost osvětlovalo veliké stropní ateliérové okno a stěny byly doslova vydlážděny obrazy zavěšenými těsně vedle sebe od podlahy až skoro ke stropu. Vyřeštili jsme oči. Na první pohled se totiž zdálo, že jsme se ocitli v přebohaté pokladnici starých Holanďanů, francouzských impresionistů a Gainsboroughových portrétů. Při bližším nahlédnutí jsme pak zjistili, že to sice byly oleje a originály, ale „druhá jakost“, obrazy, o kterých se říká, že jsou z té či oné školy či dílny, ale které příslušný malíř opomenul podepsat.

„Tohle je samá Evropa,“ hlásil vedoucí galerie znuděně. Australan nebyl, Brit také ne, možná Američan, těžko říct.

„Máte nějaké obrazy koní?“ zeptal jsem se.

Dlouze, klidně se na mě zadíval. „Ano, máme, ale tento měsíc je zde expozice australského umění a méně známých evropských mistrů.“ Nepatrně si šlapal na jazyk. „Pokud si přejete vidět obrazy koní, musíme do depozitáře.“ Ukázal na další závěs v protější stěně na dalších dveřích. „Máte na mysli něco určitého?“

Zamumlal jsem několik jmen australských malířů, která jsem si zapamatoval z Melbourne. Trochu ožil.

„Ano, máme něco z toho, o čem jste se zmínil.“

Zavedl nás do místnosti za druhým závěsem, tedy do třetí místnosti, která, jak se ukázalo, byla pro nás nejzajímavější. Polovinu prostory zabíraly regály, ve kterých ve dvou řadách byly zasunuty obrazy, druhou polovinu místnosti využívali jako kancelář, rámárnu a balírnu. Přímo proti nám byly další dveře, zasklené, vedly na zaprášenou, vyprahlou zahrádku. Místnost opět osvětlovalo ateliérové stropní okno.

Před skleněnými dveřmi stál malířský stojan a na něm plátno. Z různých známek bylo jasné, že se na obraze pracuje a že práce byla přerušena jen nedávno.

„To je vaše?“ zeptal se Jik zvědavě a šel se na plátno podívat.

Bledý pan vedoucí zatřepal bezmocně rukou, jako by chtěl Jika zastavit, kdyby to bylo možné. To, jak se Jik tvářil, na mě zapůsobilo. Jako magnet, takže jsem mu byl v mžiku po boku.

Kůň zblízka, ze tří čtvrtin v kompozici, elegantní hlavu zvednutou, jako by něčemu naslouchal. V pozadí bylo krásné staré sídlo, dobře zakomponované do krajiny, se stromy a loukou. Obraz se mi zdál být dokončený.

„To je vynikající,“ řekl jsme nadšeně. „Je to na prodej? Moc rád bych si to koupil.“

Po krátkém zaváhání řekl, bohužel, že je obraz zadán.

„To je škoda! Nemohl byste mi ho přece jen přenechat a namalovat jiný?“

Smutně se na mě usmál. „Obávám se, že ne.“

„Prosím vás, můžete mi říct vaše jméno?“ zeptal jsem se vážně.

Chtě nechtě se cítil polichocen. „Harley Renbo.“

„Máte tu ještě nějaké svoje věci?“

Ukázal na regály. „Tak jednu nebo dvě. Všechny obrazy koní jsou v dolních přihrádkách u zdi.“

Začali jsme všichni tři vytahovat obrazy jeden po druhém, a při tom jsme troušili poznámky, typické pro laiky.

„Tohle je hezké,“ řekla Sára. Držela v ruce menší plátno, na kterém byl baculatý šedý poník a dva venkovští chlapi, ve staromódním oblečení. „Vám se nelíbí?“ ukázala obrázek Jikovi a mně.

„Je to hezké,“ souhlasil jsem shovívavě.

Jik se odvrátil, jako by ho to nezajímalo. Harley Renbo stál, ani se nehnul.

„No nic, mně se prostě ten obrázek líbí.“ Sára pokrčila rameny, vrátila obraz do přihrádky a vytáhla jiný. „A co tahle klisna s hříbát-kem? To je přece také pěkné!“

Jik se snažil ovládnout. „Je to moc sentimentální,“ řekl.

Sára se zatvářila zkroutěně. „Možná že to není velké umění, ale mně se to líbí.“

Pak jsme našli konečně obraz s výrazným podpisem Harley Renbo. Bylo to velké plátno, nalakované, ale nezarámované.

„Á, to je vaše práce, že?“ řekl jsem obdivně.

Harley Rendo přikývl. Jik, Sára i já jsme se s uznáním dívali na dílo, ke kterému se hrdě hlásil.

Připomínalo to nápadně Stubbse. Štíhlé, dlouhonohé a dlouhokrké koně s úzkými hlavami zasadil do brownovské krajiny. Kompozice byla slušná, anatomie zvířat mizerná, provedení po řemeslné stránce dobré, originalita nulová.

„To je vynikající. Kde jste to dělal?“ zeptal jsem se.

„Tady.“

„To jste dělal z hlavy? To je obdivuhodné!“ žasla Sára.

Na naše naléhání vytáhl Harley Renbo ještě dvě ze svých prací. Ani jedna z nich nebyla o nic lepší než ta první, ale jedno plátno bylo aspoň podstatně menší.

„Na kolik by přišlo tohle?“ zeptal jsem se.

Jik se na mě ostře podíval, ale mlčel.

Harley Renbo vyřkl cifru, která pro mně byla zcela nepřijatelná.

Zavrtěl jsem hlavou. „Je mi líto, vaše práce se mi opravdu líbí, ale...“

Nastalo zdvořilé smlouvání, které trvalo hodnou chvíli, a skončilo jako obvykle na částce, která byla podstatně vyšší, než si přál kupující, a podstatně nižší, než v jakou doufal prodávající. Jik mi rezignovaně půjčil svoji úvěrovou kartu a já si pak odnesl získanou trofej.

„Páni, to mě podrž,“ vybuchl Jik, jakmile jsme byli bezpečně z doslechu. „Nač si tu mazaninu potřeboval? Takhle si ty uměl malovat už v mateřský škole!“

„Protože Harley Renbo je ten kopista.“

„Jenže tohle je jeho vlastní strašlivý trestuhodný dílo,“ Jik ukázal na balík, který jsem nesl pod paží.

„Je to jako s otisky prstů?“ ptala se Sára. „Poznáš podle toho obrázku, jestli ty druhé maloval taky on?“

„Moje žena myslí přímo hlavou,“ řekl Jik. „Jenže ten vobraz, co ho nechtěl prodat, mně vůbec žádnýho Munningse nepřipomínal.“

„Protože se nikdy na obrazy koní nedíváš, když nemusíš.“

„Však sem se na ty tvoje hrůzy nakoukal víc než dost.“

„A co takhle Raoul Millais?“ zeptal jsem se.

„Páni!“

Rázovali jsme po rozpálené ulici a ani jsme to vedro nevnímali.

„Nevím, jak vy, ale já si koupím bikinky a strávím zbytek odpoledne v bazénu.“

Všichni tři jsme si koupili plavky, převlékli se do nich, dlouho jsme se šplouchali v bazénu, pak jsme si lehli na ručníky, abychom oschli. V zahradě bylo stinné ticho a klid a kromě nás tam nebyla živá duše.

„Sáro, pamatuješ si na ten obrázek poníka se dvěma chlapy, co se ti tak líbil?“

„Jistě. Ale mě se opravdu líbil,“ řekla omluvně.

„To byl Munnings.“

Prudce si sedla.

„Proč jsi mi to neřekl?“

„Čekal jsem, jestli nám to oznámí náš přítel Renbo, jenže on nám to neohlásil.“

„Opravdický Munnings, nebo kopie?“ zeptala se Sára.

„Vopravdickej,“ odpověděl Jik, oči zavřené proti slunečním paprskům, které probleskovaly listím stromů.

„Taky se mi zdál pravý,“ řekl jsem ospale. „Z raného období. Munnings měl takového šedého poníka řadu let, když byl mladý, a mockrát ho maloval. Je to tentýž, jako na tom. Přicházející bouře.“

„Vy toho takhle dost víte, hoši,“ řekla Sára a zase si lehla.

„Technici se zase vyznají ve šroubech a závitech,“ poznamenal Jik. „Co myslíte, dají nám tady najíst?“ Podíval jsem se na hodinky. Byly už skoro dvě. „Půjdu se zeptat.“

Natáhl jsem si kalhoty a košili přes sluncem vysušené plavky a odplížil se ze slunce do klimatizované haly motelu. Paní recepční mi sdělila, že žádný oběd nebude, ale můžeme si prý koupit oběd v bufetu, kde nám ho zabalí, a pak si ho můžeme sníst doma. Totéž prý platí o pití. Prý si můžeme koupit láhev v nápojích a u vchodu na zahradu prý najdeme automat na led a na pohárky z umělé hmoty.

„Mockrát děkuju,“ řekl jsem.

„Nemáte věru zač.“

Zahlédl jsem automat na led, když jsem se vracel ven, a povšiml si nápisu, který visel hned vedle:

„Nešpiníme vám vodu doma ve vaně, nešpiňte nám vodu v bazénu.“ To mě rozesmálo. Pak jsem Jikovi a Sáře vylíčil situaci s obědem.

„Já pro něco dojdu,“ nabídl jsem se. „Co byste chtěli k jídlu?“

Prý cokoliv.

„A co k pití?“

„Cinzano,“ řekla Sára a Jik souhlasně kýval. „Bílé, suché!“

„O. K.“

Našel jsem v trávě svůj klíč od pokoje a šel jsem si pro peníze na nákup. Vyšel jsem po schodech zastíněných stromy do druhého poschodí a pak jsem vkročil na rozpálenou pavlač.

Nějaký člověk šel proti mně. Byl asi stejně veliký a stejně starý jako já. Současně jsem zaslechl, jak za mnou někdo jde po schodech.

Nepřikládal jsem tomu žádný význam. Myslel jsem, že jsou to asi hosté jako já, kdo jiný by to taky byl?“

Tak se stalo, že jsem na ten útok vůbec nebyl připravený, ani na útok, ani na to, jak bude tvrdý.

10

Jednoduše ke mně zvolna vykročili, jeden zepředu, druhý zezadu.

Došli ke mně současně a vrhli se do akce bleskově, jako vzteklé kočky. Vytrhli mi z ruky klíče od pokoje. Zápas, pokud se vůbec o nějakém dá mluvit, trval sotva pět vteřin. Byli to silní chlapi, asi jako Jik, jeden mě vzal za nohy, druhý pod paží a hodili mě přes balkon.

Pád z druhého poschodí asi trvá jenom mžik, ale já za tu dobu stačil pomyslet na to, jaké to bude, jak se moje tělo, zatím celé, rozmlátí na kusy, a že před tím katastrofálním koncem už není úniku, že je nevyhnutelný. Byl to podivný a velmi nepříjemný pocit.

Nakonec to dopadlo tak, že jsem nejdříve narazil na větev mladého stromku, který rostl poblíž schodiště. Větev se prohnula, praskla a já propadl na tvrdé betonové dláždění u vjezdu.

Náraz byl tak prudký, že jsem měl pocit, jako bych ve zlomku vteřiny přestal existovat. Jako když bouchnou pojistky. Záblesk a pak nic. Ležel jsem na zemi, napůl v bezvědomí a nebylo mi jasné, jestli žiju, nebo ne.

Bylo mi teplo, ale to jsem neregistroval jako myšlenku, jen jako smyslový vjem.

Jinak jsem nevnímal nic. Nedokázal jsem pohnout jediným svalem, vlastně jsem si ani neuvědomoval, že nějaké svaly mám a že bych se mohl pokusit o pohyb. Byl jsem jak hrouda hlíny.

Později jsem se od Jika dozvěděl, že mě šel hledat až po deseti minutách, a to jen proto, protože mne chtěl ještě požádat, abych k tomu Cinzanu přinesl citrón, pokud by mě ještě zastihl.

„Panebože!“ zaslechl jsem Jikův zděšený, tichý hlas někde daleko blízko.

Slyšel jsem ho zřetelně a slova jsem chápal.

Tak tedy jsem naživu, říkal jsem si, myslím, tedy jsem.

Konečně jsem otevřel oči. Světlo bylo příliš prudké, oslňující. Tam, odkud předtím zazníval Jikův hlas, nikdo nebyl. Možná že se mi to jen zdálo. Ne, nezdálo. Svět se najednou začal jasně a zřetelně vracet.

Věděl jsem s jistotou, že jsem si ten pád nevymyslel. Také jsem zjistil, a to až příliš citelně, že nemám ani zlomený vaz ani páteř někde na jiném místě. Vnímání bolesti, které předtím jako by vymizelo, se rychle obnovovalo a to velmi vehementně, ozývalo se z každého potlučeného místa. Bylo obtížnější zjistit, co mě vlastně nebolí, než co mě bolí. Vzpomněl jsem si, že jsem propadl větvemi stromů. Měl jsem pocit, že jsem roztrhaný na hadříky a rozemletý na kaši. Ohromné.

Po chvíli se Jikův hlas vrátil: „Žije, ale to je tak asi všechno.“

„Nemůže se stát, aby z naší pavlače někdo přepadl!“ To byl hlas recepční, rozčilený a ustaraný. Pro motel by to nebyla moc dobrá reklama, kdyby jim hosté padali z balkonů.

„Nedělejte... paniku.“ Mluvení mi moc nešlo.

„Todde!“ objevila se Sára. Klečela vedle mě na zemi a byla úplně bledá.

„Když na mě nebudete spěchat...“ řekl jsem, „... tak... pro to cinzano dojdou.“ Jak dlouho by asi museli čekat? Milion let? To by mělo stačit.

„Ty srábků!“ Jik vstal a zadíval se na mě. „Tys nás ale pěkně vyděsil.“ Držel v ruce ulomenou větev.

„Odpusť.“

„Tak teda vstaň.“

„Jo, hned.“

„Mám odvolat sanitku?“ zeptala se recepční plná naděje.

„To ne, ať radši přijede.“

Přestože byla neděle, v nemocnici v Alice Springs se ukázali být tak pohotoví a schopní, jak by člověk mohl očekávat od Základny létajících lékařů. Vyšetřili mě, osnímkovali, zašili a pak mi předali seznam škod:

Jedna zlomená lopatka (vlevo).

Dvě zlomená žebra (vlevo, bez zranění plic).

Rozsáhlé zhmoždění na levé straně lebky (bez poškození kosti).

Čtyři větší tržné rány na trupu a levé dolní končetině (sutura).

Četné drobnější tržné rány.

Oděrky a zhmoždění na celé levé polovině trupu a na končetinách.

„Děkuji,“ řekl jsem s povzdechem.

„Děkujte tomu stromu, kdybyste ho byl minul, dopadl byste mnohem hůř.“

Doporučili mi, abych se u nich zdržel alespoň do příštího dne, prý by to bylo rozumné. Říkali to velmi důrazně.

„Dobře,“ souhlasil jsem rezignovaně. „Jsou tu prosím vás ještě moji přátelé?“

Byli tam. Seděli v čekárně a téměř vedle mé rakve se hádali o to, koho tipovat na Melbournský pohár.

„Newshound bude...“

„Určitě na konci pole.“

„No to mě podrž!“ vzdychl Jik, když jsem se tam opatrně přisunul. „Von chodí!“

Trochu jsem si připadal jako mumie, jak jsem byl zamotaný do obvazů od hlavy až k patě, levou paži úplně uvězněnou, přibalenou k tělu. Pomalu jsem se posadil na opěradle křesla.

„Tak se mi sakra nesměj,“ ohrazoval jsem se.

„No ale uznej, že z toho balkonu může spadnout leda úplnej cvok!“

„Ano, jenže já nespádl, mě shodili.“

Otevřeli ústa jako ryby na suchu. Vyprávěl jsem jim, co se vlastně stalo.

„Co to bylo za chlapy, nevíš?“

„Ne. V životě jsem je neviděl a při této příležitosti se mi nepředstavili.“

„Musíš to ohlásit na policii,“ řekla Sára rozhodně.

„Ano. Jenže... já v tom neumím chodit, taky nevím, jaká u vás policie je. Tak jsem si mysl... kdybyste tu věc mohli vysvětlit tady ve špitále, že by se to spustilo pěkně v klidu a bez senzací.“

„Jistě,“ řekla. „Když považuješ svržení z balkonu za klidnou a nesenzační záležitost.“

„Vzali mi klíče od pokoje, tím vlastně začali. Nemohli byste se jít podívat, jestli mi neukradli náprsní tašku?“

Pomalů jim to začalo docházet. Neměli radost.

Přikývl jsem. „Právě. Taky ten obrázek.“

Přišli dva policisté, vyslechli mě, psali si poznámky a zase odešli. Tvářili se zcela nezaujatě. Prý se v Alice nikdy nic podobného nepříhodilo. Místní lidé prý to udělat nemohli. Ale prý je v městě stále spousta cizích lidí a podle zákona pravděpodobnosti se mezi nimi musí občas vyskytnout i nějaký lupič a násilník. Bylo mi jasné, že by s tou věcí nadělal podstatně víc, kdybych byl mrtvý. Byl jsem rád, že to berou tak klidně a věcně.

Než se Sára s Jikem vrátili, dostal jsem přidělenou postel a vlezl do ní. Bylo mi mizerně, třásl jsem se a byla mi zima. Prostě mě přepadla reakce organismu na násilné poškození, jinými slovy šok.

„Ten obraz sebrali,“ hlásil Jik. „A tvoji tašku taky.“

„Ta galerie je zavřená a slečna z boutique odnaproti říká, že viděla Harleye brzo zavírat krám, odcházet ho neviděla. Prý chodí zadem, protože tam parkuje,“ řekla Sára.

„Policie byla taky v motelu. Řekli sme jim vo tom vobrazě, ale asi z toho nic nebudou dělat, pokud jim neřekneme celou tu historii.“

„Musím si to ještě rozvážit.“

„A co teď uděláme?“ zeptala se Sára.

„Co? No, tady už nemáme co dělat, tak se zítra můžeme sebrat a odjet do Melbourne.“

„Zaplaťpánbůh,“ oddechla si se zářivým úsměvem. „Už jsem měla strach, že nás nepustíš na Pohár.“

Strávil jsem velmi mizernou bezesnou noc, navzdory tomu, že mě hýčkali místní andělé a navzdory různým práškům. Nevydržel jsem ležet na zádech. Taky mi bylo hrozně horko, asi to byla reakce po šoku. Nejméně na patnácti místech mě pálo a cukalo. Každý pohyb zabořil a zaskřípal jako v nenamazaném stroji. Úplně jsem chápal, proč mi radili, abych tam zůstal do příštího dne.

Až do rána jsem si trpělivě opakoval, že vlastně musím být rád, že to mohlo dopadnout mnohem hůř.

Musím říct, že mě ani tak nevyděsil vražedný postup těch dvou útočníků, jako rychlost, s jakou nás našli.

Od chvíle, kdy jsem uviděl Regininu ubohou hlavu mi bylo jasné, že člověk, který to všechno vede, musí být naprosto bezohledný a krutý. Počinání týmu vždy obráží osobnost vedoucího. Kdyby vedoucí byl méně nelítostný, Reginu by byli jen spoutali a zacpali jí ústa roubíkem, nebyla by surově zavražděna.

Došel jsem k závěru, že mě z té pavlače shodili právě jen díky tomu celkovému chladnokrevně surovému přístupu. Nebyl to pokus o vraždu, na to to bylo příliš nejisté, pád z druhého patra člověk může přežít, i když nepropadne stromem. A ti dva, pokud jsem věděl, se ani nenamáhali se jít podívat, jestli žiju či ne, a taky mě nepřišli dodělat, když jsem tam ležel napůl v bezvědomí a úplně bezmocný. Buď jim šlo jenom o to, aby mi mohli nerušeně prohlédat pokoj a volili poněkud ostřejší způsob k tomu, abych jim do toho nevpadl, anebo mě z toho balkonu shodili ve snaze mě doopravdy řádně poranit, vyřadit z činnosti, pokud možno upoutat na dlouho na nemocniční postel, abych se jim přestal plést pod nohy.

Taky mohli sledovat oba cíle. Ale jak nás našli?

Různě jsem to přemítal v hlavě, ale k žádnému řešení jsem nedošel. Nejpravděpodobnější bylo, že Wexford nebo Greene z Melbourne telefonovali Harleyi Renboovi, aby ho pro každý případ přede mnou varovali. I když jistě mezi těmi pány vznikla značná panika, když zjistili, že jsem viděl, jak toho Munningse, tak čerstvou kopii Millaise, a dokonce jsem si odnesl Renboovo plátno, nebylo dost dobře možné, aby se ti dva najatí násilníci přenesli v tak krátkém časovém úseku z Melbourne do Alice Springs.

Od chvíle, kdy jsem koupil obraz, až do toho útoku uplynuly jen čtyři hodiny, a ti chlapi museli také nějaký čas ztratit tím, než zjistili, ve kterém motelu či hotelu bydlíme, ve kterých pokojích, a pak museli čekat nahoře na pavlači, dokud nepřijdu od bazénu.

Možná že nás skutečně sledovali už z flemingtonského závodiště, nebo si nás našli v seznamech cestujících na letišti. V tom případě by však opravdu byli Renboa varovali, že se tam chystáme, a ten by nikdy nebyl dopustil, abychom viděli to, co jsme viděli.

Vzdal jsem to. Vždyť jsem ani nevěděl, jestli bych ty dva chlapy poznal, kdybych je někde viděl. Toho, co stál za mnou, bych nepoznal určitě, protože jsem ho vlastně vůbec pořádně zepředu neviděl.

Mohl jsem celkem s dost velkou pravděpodobností počítat s tím, že byli přesvědčeni, že se jim to povedlo a že budu na dlouho vyřazený z provozu. Do určité míry se jim to také opravdu povedlo.

Chtěli tedy získat čas. Čas na co?

Aby mohli udělat bezpečnostní opatření, zahladit stopy pro případ, že bych přece jen policii přesvědčil o souvislosti loupeží s prodejem obrazů, pro případ, že by policie skutečně začala tu věc vyšetřovat, aby našla jen důstojné, bezúhonné stěny.

I když se dozvědí, že jsem zůstal naživu, budou alespoň předpokládat, že v několika nejbližších dnech nebudu schopen akce: právě proto musím v nejbližších dnech akci zahájit.

To mi bylo jasné. Mozek mi napovídal, že to je logické, ale tělo od hlavy dolů se vzpouzelo.

Když se v jedenáct hodin vrátil Jik se Sárrou, byl jsem ještě v posteli. Posadil jsem se, ale do skoku mi nebylo.

„No nazdar, vypadáš ještě hůř než včera,“ řekla Sára.

„Pěkně děkuju.“

„Takhle přece do Melbourne nemůžeš,“ vzdychla. „Ano, s Pohárem se rozloučíme.“

„Vy přece můžete klidně odjet,“ namítl jsem.

Stála vedle postele. „A co si jako myslíš, že tě tu takhle necháme a pojedeme se věnovat radovánkám?“

„Proč ne?“

„Nebud osel.“

Jik se rozvalil v křesle pro návštěvy. „Nakonec, co nám je do jeho záležitostí, co je nám do toho, když ho někdo shazuje z pavlače,“ řekl.

Sára se na něho osopila: „No dovol, jak vůbec můžeš něco takového říct?“

„Přece se nechceme do ničeho zaplést, ne?“

Ušklíbl jsem se. Papouškoval škodolibě to, co Sára sama říkala před pouhými třemi dny. Rozhodila bezmocně ruce. Ted už jí bylo všechno jasné.

„Jseš lump a uličník.“

Jik se spokojeně usmál, jako kočka, když sežere myš.

„Jo, šli jsme kolem té galerie, je pořád zavřená. Vobešli sme to do zahrady a nakoukli dovnitř těma skleněnejma dveřma a hádej, co sme viděli.“

„Nic.“

„Přesně, žádný štafle s kopií Millaise, nic. Všecko uklizený, nic závadného, všecko pěkně jak má bejt, normálka.“

Trochu jsem se zavrtěl, abych ulevil různému dloubání a bolení, které se následně ozvalo z jiných míst. „I kdybyste se nakrásně dostali dovnitř, tak byste tam nic nenašli, dám na to krk, že všechno, co by je tam mohlo jakkoliv kompromitovat, zmizelo hned včera odpoledne.“

Jik přikývl. „Určitě.“

„Když sme se vrátili, ptali jsme se slečny v recepci, jestli nás mezitím někdo nehledal,“ řekla Sára.

„No a?“

Kývla. „Prý volal nějaký pán, měla dojem, že to mohlo být tak v deset, ptal se po panu Charlesovi Toddovi a jeho přátelích, a když mu ta slečna řekla, že tam bydlíš, chtěl tvoje číslo pokoje. Ze prý ti chce něco doručit.“

„Pěkně děkuju.“ To byl dobrý doručovatel. Doručoval lidi shůry dolů. Expres.

„Řekla mu číslo pokoje a nabídla se, že ti ten balíček předá, když jí ho přinese do recepcce.“

„To ho asi rozesmálo.“

„Pochybuj, že by měl smysl pro humor,“ podotkl Jik.

„Říkáš že asi tak v deset?“ zeptal jsem se zamyšleně.

„Volal, když jsme byli pryč,“ řekla Sára, „asi hned, jak jsme odešli z galerie a šli si koupit plavky.“

„Ale proč nám ta ženská nevyřídila, že nás někdo hledal?“

„Šla na svačinu a neviděla nás, když jsme se vraceli. Pak na to zapoměla. Nezdálo se jí to asi důležité.“

„Víš, ono v Alice zase tolik motelů není,“ řekl Jik, „takže jim nemuselo dlouho trvat, než nás našli, když věděli, že ve městě určitě sme. Nejspíš se to celý dalo na pochod, když sem zavolali ty lidi z Melbourne.“

„Vsadím se, že byli na mrtvici, když se dozvěděli, žeš koupil ten obraz.“

„Mrzí mě, že jsem ho neschoval,“ řekl jsem, ale ihned jsem si vzpomněl na Maisii, jak svůj obrázek schovala a jak jí pak podpálili dům.

Sára vzdychla. „Dobře... a co podnikneme teď?“

„Nejvyšší čas jet domů,“ řekl jsem.

„Jedeš taky?“ ptala se.

Chvilí jsem poslouchal zoufalé prosby své potlučené tělesné schránky, abych ji nechal na pokoji, ale pak jsem si vzpomněl na Donalda v tom studeném prázdném domě. Sáře jsem neodpověděl.

Tiše poslouchala, jak mlčím. „Jasně. Jaký navrhuješ postup?“ zeptala se.

„No... nejdřív ze všeho oznamte té slečně v recepci, že se mi vede mizerně a že tu zůstanu nejmíň ještě týden, a že to klidně může říct každému, kdo by se po mně ptal.“

„Taky bysme vůbec nepřeháněli,“ zabručel Jik.

„Řekněte jí, že kdyby se někdo po mně ptal, ať mu to klidně řekne. Pak jí řekněte, že odjíždíte do Melbourne, zaplaťte za oba pokoje a objednejte si na odpoledne letenky. Moji starou objednávku zrušte. Pak klidně jděte na autobus na letiště.“

„A co ty? Jak odjedeš ty?“ ptala se Sára.

„S vámi, pokud se vám podaří vymyslet, jak dostat do letadla zafačovanou mumii, aniž to bude působit nápadně.“

„To nech na mně,“ zajásal Jik. To bylo něco pro něho.

„Pak zavolejte na letiště a objednejte jednu letenku pro mne, ale na jiné jméno.“

„Dobře.“

„A prosím vás, kupte mi košili a kalhoty, protože to, co jsem měl na sobě, skončilo v popelnici.“

„Stane se.“

„Taky počítejte s tím, že vás budou sledovat.“

„Máme se tedy tvářit zarmouceně, ano?“ ptala se Sára.

„Bylo by mi ctí,“ ušklíbl jsem se.

Jik chtěl vědět, co uděláme, až přiletíme do Melbourne.

Kousal jsem se do rtu. „Myslím, že bychom se měli vrátit do Hilto-nu. Máme tam oblečení, já tam mám taky pas a peníze. Wexford a Greene třeba vůbec nevědí, že jsme tam bydleli, třeba tam budeme úplně a docela v bezpečí, nehledě k tomu, že bychom stejně nikde jinde nesehnali ubytování zrovna noc před Pohárem, nemyslíte?“

„Jenže když tě vyhoděj z vokna v Hiltonu, tak už toho moc nenapovídáš,“ podotkl Jik vesele.

„Tam je to neproveditelné, okno jde otevřít jen na malou škvíru.“

„To je tvoje štěstí.“

„A zítra? Jak si to představuješ zítra?“ ptala se Sára.

Váhavě jsem jim vyprávěl, jak bych si představoval program pro příští den, pro den, kdy se poběží Pohár. Když jsem skončil, oba mlčeli.

„Tak co, nechcete jet domů?“

Sára vstala. „My si to promyslíme, za chvíli se vrátíme a povíme ti, k čemu jsme došli.“

Jik se taky zdvihl. Podle jeho naježených vousů mi bylo jasné, pro co bude hlasovat. Když jsme se spolu plavili po Atlantiku, byl to vždycky on, kdo volil nebezpečnější cestu. V jádře byl ochoten riskovat mnohem víc než já.

Vrátili se ve dvě a přinesli veliký papírový pytel ňa zeleninu, ze kterého vykukoval kus ananasu a hrdlo láhve whisky.

„Lahůdky pro nemocného kamaráda,“ řekl Jik a postavil pytel v nohách postele. „Jak se cejtíš?“

„Cítím úplně každý nerv.“

„Nepovídej. Jo, Sára říká, že do toho jdeme.“

Pátravě jsem se na ni podíval. Hnědé oči neuhnuly. Souhlasila, ale bez nadšení. Nebyla proti, ani nebyla moc ráda, prostě se dala na vojnu, protože jí nezbývalo nic jiného než bojovat, z přesvědčení do toho nešla.

„Tak dobře,“ řekl jsem.

Jik se ponořil do pytle s nákupy; „Číslo jedna, jedny šedivý kalhoty, dvě, světlemodrá bavlněná košile.“

„Výborně.“

„Počkej, ty si na sebe brát nebudeš, až v Melbourne. Na odjezd z Alice Springs sme ti přichystali něco dočista jinýho.“

Oba se tvářili pobaveně, takže jsem se s určitými obavami zeptal, co tam ještě mají.

Se vzrůstajícím veselím rozložili na příkrývce součásti oděvu, které zakoupili, abych v nich mohl zmizet z Alice Springs.

Když jsem se pak těsně před odletem procházel po malém letišti, byl jsem středem pozornosti všech přítomných. O to se zasloužili moji kamarádi. Měl jsem na sobě oprané džíny ustřižené v půli lýtek a pečlivě roztřepané na okrajích, ponožky žádné, na nohách jen placaté sandály bez paty s provázkovou podrážkou, přes sebe oranžově rudé roucho připomínající pončo, které mi volně splývalo z ramen až k bokům, jako pelerína. Pod tím jsem měl bílé tričko a na nose velké černé brýle. Kůži jsem měl na viditelných místech natřenou na hnědo, jako že jsem hrozně opálený. Korunou všeho byl velikánský slaměný klobouk, rovněž s roztřepeným okrajem, takový, kterým lidé v buši odhánějí mouchy. Mouchy jsou metla Austrálie a pohybu, kterým člověk odhání mouchy se prý říká, „veliký australský pozdrav“. Na klobouku jsem měl stuhu, takovou jakou mají v oblíbě turisté, s výrazným nápisem „Byl jsem na Ayers Rock“.

Skončil jsem tedy takhle vyšňořený, v ruce kabelu transaustral-ských aerolinek, kterou Sára zakoupila cestou do Alice. V kabele se skrýval střídmy, rozumný oděv.

Když mi Jik ukazoval moji garderobu, pravil pyšně: „Až si to navlíkneš, nikoho na světě nenapadne, že seš mrtvola na pochodu.“

„Spíš mě budou mít za blázna na pochodu.“

„Nebudou od pravdy daleko,“ poznamenala Sára.

Na letišti jsem našel Sáru s Jikem, jak sedí přiměřeně zasmušilí a čekají na odlet. Nenápadně se po mně podívali a pak se oba soustředili na podlahu, protože, jak mi později sdělili, měli co dělat, aby se ovládli a nedali se do hysterického smíchu, když spatřili, jak se tam procházím jako maskara.

Zašel jsem pomalu ke stánku s pohlednicemi a tam jsem raději zůstal stát, protože to bylo, po pravdě

řečeno, pohodlnější, než si sedat. Na většině pohlednic byly barevné fotografie toho oranžového skalního obra, Ayers Rock, brané z nejrůznějších úhlů. Ten obrovský pískovcový masív v poušti tam byl v každou minutu denní od svítání do soumraku.

Chvilími jsem si prohlížel vystavené obrázky, občas jsem se nenápadně rozhlédl po hale. Bylo tam asi padesát čekajících cestujících nejrůznějšího druhu, pak několik klidných a neuspěchaných zaměstnanců letiště a dva domorodci, trpělivi, černí, čekali, až je letadlo odnese zpět do jejich země snů. Klimatizace uvnitř budovy byla dobrá, ale všichni přítomní se stejně pohybovali tak, jak byli zvyklí se pohybovat v slunečním žáru, to jest pomalu.

Nikdo nevypadal nebezpečně.

Hlásili přípravu k odletu naší linky. Různorodý shluk cestujících, včetně Jika a Sáro, se dal do pohybu, zavazadla v ruce, a zvolna proudil ven na přistávací plochu.

V tu chvíli jsem ho zahlédl.

Byl to ten člověk, který ke mně na pavlači v motelu přišel zpredu a který mě přehodil přes zábradlí.

Poznal jsem ho vlastně hned, ale za několik okamžiků jsem si byl zcela jistý. Seděl předtím mezi ostatními čekajícími pasažéry a četl noviny. Pak je složil, vstal, a díval se, jak Jik se Sároou předkládají svoje palubní letenky u východu na betonovou plochu letiště. Sledoval je očima až k letadlu. Když vyšli nahoru po schůdkách a zmizeli uvnitř, rychle se otočil a vyrazil směrem ke mně.

Srdce se mi rozbušilo tak prudce, že to až bolelo. Utíkat jsem nemohl.

Byl to on. Nebylo pochyb. Mladý, silný, energický, mrštný jako kočka. Blížil se ke mně.

Jik by v takové situaci řekl „no nazdar“.

Ten člověk se po mně ani nepodíval. Tři yardy přede mnou se zastavil u telefonního automatu a začal lovit v kapse drobně.

Nohy jako by mi zarostly do země. Byl jsem ještě stále přesvědčený, že mě uvidí, že si mě pořádně prohlédne, že mě pozná... a že pak určitě něco provede, že mě to přijde draho. Cítil jsem, jak mi obvazy vlhnou potem.

„Poslední výzva pro cestující do Melbourne a Adelaide.“

Musím, říkal jsem si, prostě kolem něho k těm dveřím projít musím.

Odlepil jsem se z místa. Dal jsem se na pochod. Při každém kroku jsem čekal, že se za mnou ozve, že začne křičet nebo že mi na rameno padne jeho ruka, a to by bylo špatné.

Došel jsem k východu, předložil palubní jízdenku a vyšel na přistávací plochu.

Pak jsem se na vteřinu ohlédl. Přece jen mi to nedalo. Viděl jsem ho za sklem, mluvil soustředěně do telefonu, ani se po mně nepodíval.

Vzdálenost, kterou jsem musel dorazit k letadlu, na mě byla víc než dost. No nazdar, říkal jsem si, to to bude vypadat, když zvadnu takhle jako kytička, sotva mě někdo jen trochu postraší.

11

V letadle jsem seděl až vzadu. První část letu jsem znovu pozoroval s obrovským zaujetím nekonečné míle pusté, rudé, pravěké země hluboko pod námi. Pod námi poušť, pod pouští se prý skrývala voda, místy byla i velká jezera i malá skalní mořská oka. Poušť, ve které v rozpáleném prachu přežívala suchá semínka, aby při dešti rozkvetla jako zahrada. Jinak zničující žár, krajina pustá, tvrdá, nelítostná, ale i krásná.

VAPS. Mně připadala ta země vznešená, vzbuzovala posvátnou úctu, ale nelákala mě k tomu, abych ji maloval.

Po chvíli jsem si sundal ten bláznivý klobouk, položil ho na vedlejší sedadlo a pokusil se vyhledat pohodlnější pozici, což se mi nedařilo, protože kdykoliv jsem se pokusil opřít o opěradlo, začala se moje zlomená lopatka velice bránit. Člověk by skoro nevěřil, že se taková lopatka vůbec může zlomit; ta moje praskla pod tíhou mých liber při přímém dopadu na neobyčejně tvrdou zem.

No co... chvilku jsem zavřel oči a velice jsem si přál, abych už konečně přestal být tak slabý a roztřesený. Za propuštění z nemocnice jsem vděčil jednomu z lékařů, který prohlásil, že mě tam nemůže držet násilím, když chci mermomocí pryč, i když by mi vřele doporučoval, abych se tam aspoň ještě jeden den zdržel.

„Promeškal bych Pohár,“ namítal jsem.

„Jste blázen.“

„Možná... ale chtěl jsem vás poprosit, nebylo by možné, abyste na eventuální telefonické dotazy po mém zdraví sdělili, že můj stav je uspokojivý nebo že se lepší, ale abyste prosím v žádném případě nikomu neřekli, že už jsem propuštěný?“

„Prosím vás, proč?“

„Protože bych byl rád, kdyby si ti uličníci, kterým vděčím za to, že jsem se k vám dostal, mysleli, že jsem ještě stále mimo provoz. Rád bych, aby si to mysleli ještě několik dní, kdy už budu bezpečně pryč, když se nebudete zlobit.“

„Přece nemyslíte, že by se znovu o něco pokusili?“

„To člověk nemůže vědět.“ Pokrčil rameny. „Chcete snad říct, že máte strach?“

„Skoro ano.“

„Tak dobře, aspoň pár dní, nikomu tím v žádném případě neuškodíme, a když vás to uklidní...“

„Uklidní mě to,“ řekl jsem vděčně.

„Co to tady máte?“ zeptal se a ukázal na Jikovy nákupy, které byly ještě rozložené na posteli.

„Tak si můj přítel představuje vhodný cestovní oděv.“

„Děláte si ze mne legraci?“

„Můj kamarád je výtvarník,“ vysvětloval jsem. Vrátil se asi za hodinu a přinesl nějaký formulář, který jsem musel před odchodem podepsat. Jikova úvěrová karta mi při této příležitosti opět prokázala platné služby. Když pan doktor spatřil, jak jsem vyparáděný, málem se udusil. Už jsem se pracně oblékl do šatů a právě jsem si zkoušel ten slušivý klobouk.

„Vy skutečně chcete odjet na letiště v tomhle?“ žasl. „Ano, jistě.“

„Čím?“

„Nejspíš taxíkem.“

„To bych vás tam tedy raději dovezl sám,“ vzdychl. „Kdyby vám bylo moc zle, vzal bych vás jednoduše zase zpátky.“

Jel pomalu a opatrně a bylo vidět, že by se rád dal do smíchu. „Když má někdo tolik odvahy, že se takhle vydá na veřejnost,“ poznamenal, „tak se přece nemůže zaleknout nějakých dvou obyčejných násilníků.“ U vchodu do letištní budovy mi pozorně pomohl vystoupit a se smíchem odjel.

Z mého zasnění a vzpomínání mě vytrhl Sárin hlas.

„Todde?“

Otevřel jsem oči. Šla uličkou dozadu k toaletám a zastavila se u mého sedadla.

„Jsi v pořádku?“

„Ano.“

Ustaraně se na mě podívala a šla dál. Když se opět z té zadní místnosti vynořila, probral jsem se už natolik, že mně to začalo myslet. Zastavil jsem ji na zpáteční cestě. „Sáro... sledovali vás na letišti. Myslím, že byste měli počítat s tím, že vás budou sledovat i v Mel-bourne. Řekni Jikovi... řekni Jikovi, aby si vzal taxíka, zjistil, kdo ho sleduje, snažil se ho zbavit, a až se toho někoho zbaví, ať jede taxíkem zpátky na letiště a teprve vyzvedne to pronajaté auto. Jasně?“

„Je ten někdo... tady, v letadle?“ Poplašeně se při té představě rozhlížela.

„Ne. Ale telefonoval... z Alice.“

„Ano.“

Vrátila se na své sedadlo. Letadlo přistálo v Adelaide, několik lidí vystoupilo, jiní nastoupili a my se znovu vznesli na poslední úsek cesty do Melbourne. Po chvíli se vydal na cestu do zadní části letadla k hygienickým prostorám sám Jik.

Když se vracel na svoje místo, krátce se u mě zastavil.

„Tady máš klíče od vozu,“ řekl. „Sedni si dovnitř a čekej na nás. Do Hiltonu takhle nemůžeš a bez naší pomoci se nepřevlíkneš.“

„Ale převlíknu.“

„Nehádej se. Zbavím se toho chlapa, kterej se na nás pověsí a hned se vrátíme. Čekej na nás.“

Odešel bez ohlednutí. Vzal jsem klíče a vstrčil je do kapsy u džínsů. V duchu jsem pak kdekomu i osudu děkoval, a tak mí uběhl čas.

Po přistání jsem úmyslně šel hodně pozadu, daleko za Jikem a Sárou.

V důstojném, vážném finančním centru budilo moje oblečení ještě větší pozornost a pohoršení, ale mně to bylo srdečně jedno. Úvaha a strach jsou výborný lék proti rozpakům v trapné situaci.

Jik a Sára měli jen malá příruční zavazadla, a tak prošli prostorou, kde se vykládají kufry, přímo k frontě zájemců o taxíky. Na letišti bylo dusno, lidé, kteří se sjížděli na Pohár, spěchali sem a tam, ale ze všech těch lidí jen jeden člověk, pokud jsem stačil postřehnout, spěchal výlučně za mými vzdalujícími se přáteli. Krátce jsem se usmál. Mladý, mrštný jako úhoř, protáhl se davem, odstrčil nějakou maminku s dítětem a podařilo se mu vsednout do taxíku, který jel hned za Jikovým. Asi ho na tuto akci poslali, protože znal Jika od vidění. Byl to ten člověk, který mu v galerii vychrstl ter-pentýn do očí.

To by nebylo tak zlé, říkal jsem si, není příliš chytrý a Jik by se ho mohl snadno zbavit. Chvilí jsem se ještě bezcílně procházel po hale, ale nezahlédl jsem nikoho, kdo by vypadal sebeméně podezřele. Pak jsem opatrně vyšel na parkoviště.

Ve srovnání s Alice Springs byla tady noc velmi chladná. Odemkl jsem vůz, usadil se na zadním sedadle, odložil úspěšný klobouk a čekal na Jikův návrat.

Přišli až za dvě hodiny a já za tu dobu byl čím dál tím ztuhlejší a bolavější, také jsem pomalu začínal klít.

„Odpust“, omlouvala se Sára udýchaně, otevřela dvířka a dopadla na přední sedadlo.

„Dalo nám hroznou práci, než sme toho cvoka setřásli,“ řekl Jik a vlezl ke mně dozadu. „Seš v pořádku?“

„Je mi zima, mám hlad a jsem ve špatné náladě.“

„Tak je to tedy v pořádku,“ řekl vesele. „Ten srábek se nás držel jako klíště. Víš, ten kluk z galerie.“

„Ano, já ho viděl.“

„My vletěli do hotelu Victoria Royal, chtěli sme zase hned vyklouznout a honem chytit taxíka, jenže von šel za náma. Tak sme se ulili do baru, jako že na skleničku, jenže von se nehnul z haly, dělal, že si prohlíží u stánku knížky.“

„Řekli jsme si, že bychom se měli snažit předstírat, že o něm nevíme, pokud to bude možné,“ vysvětlovala Sára. „Tak jsme si to celé znovu rozmysleli, pak jsem šli ven, vzali si taxík a odjeli do The Naughty Ninety, protože to je jediné taneční varieté v celém Melbourne a je tam vždycky rámus a zmatek.“

„Bylo tam narváno, musel sem dát deset dolarů, abych dostal stůl, ale stálo to za to, bylo to přesný, tedy pro nás. Samý tmavý kouty, bláznivý barevný flekatý světla a tak. Vobjednali sme si pití, za který sme hned zaplatili, a prohlíželi sme si jídelní lístek. Pak sme šli tancovat,“ vyprávěl Jik.

„Naposled jsme ho viděli, jak stojí frontu na stůl těsně u vchodu. Vyběhli jsme nouzovým východem a pak chodbou v šatnách, kde jsme si předtím nechali věci. Pak jsme si věci krásně vyzvedli a šli.“

„Myslím, že neví, že sme před ním utíkali,“ dodal Jik, „protože v tom podniku byl tak krásnej zmatek.“

„Výborně.“

S Jikovou zručnou pomocí jsem vyměnil kostým „turisty ve stylu Alice Springs“ za kostým „návštěvníka dostihů v Melbourne“. Jik nás pak zavezl do Hiltonu a dal vůz na parkoviště. Vešli jsem společně do hlavní haly, jako bychom ani nebyli delší dobu pryč.

Nikdo si nás nevšímal, v předvečer dostihů tam byl velký ruch a rozčilení. Lidé ve večerním přicházeli po schodech z tanečního sálu a postávali v hovorných skupinkách, než se rozešli. Vraceli se hosté, kteří byli ve městě na večeri, a hlásili se o skleničku něčeho dobrého před spaním. Všichni probírali nadcházející dostih.

Jik vyzvedl v recepci klíče od pokojů.

„Vzkaz sme tam neměli žádnéj, asi nás nikdo nepostrádal,“ řekl.

„To je dobře.“

„Todde, necháme si s Jikem poslat večeri nahoru do pokoje“ připojíš se k nám?“ ptala se Sára.

Přikývl jsem. Vyjeli jsme výtahem do jejich patra a pak jsme se v tichosti najedli, byli jsme všichni tři unavení.

Konečně jsem se zvedl k odchodu. „Tak dobrou, a děkuju za všechno.“

„Počkej s tím děkováním na zítra,“ poznamenala Sára.

Minula noc. Tedy, minula jakž takž.

Ráno jsem se jednou rukou trochu oholil, několik vybraných tělesných partií jsem si i umyl a pak jsem počkal na Jika, aby mi pomohl s oblékáním, jak jsem mu musel slíbit. Otevřel jsem mu ve spodcích a v županu. Když jsem si župan svlékl, musel jsem chvíli snášet Jikův komentář.

„No nazdar, no páni, máš vůbec nějakej kousek těla, kterej nebyl modrej nebo sešívanej?“

„Taky jsem mohl dopadnout na obličej.“

Vytřeštěně se na mě podíval. „Těbůh.“

„Prosím tě, pomoz mi s těmi obvazy.“

„Kdepak, na ty já nesáhnu.“

„Neblázní, Jiku. Tyhle horní musíš sundat, strašně mě to pod nimi svědí a taky jsem už zapomněl, jak vůbec moje levá ruka vypadá.“

Rozebral pracné dílo nemocnice v Alice Springs za použití velmi pestrého výběru hříšných kleteb. Zevní obvaz se skládal ze širokých pruhů lněného plátna, spojených svorkami. Pruhy byly přiloženy tak, aby mi podporovaly levý loket a aby mi držely celou ruku a paži ve stejné poloze, s dlaní na hrudníku, prsty směrem k pravému rameni. Pod nejhořejší vrstvou bylo několik dalších vrstev z pružného obinadla, které také zajišťovalo stálou polohu ruky. Na hrudníku jsem měl krunýř z pruhů náplastí, asi kvůli těm zlomeným

žebrům. Těsně pod lopatkou na zádech objevil Jik mulový polštář. Opatrně odhrnul jeden cíp a pak mi vlídně sdělil, že se pod tím polštářem skrývá poněkud zapatlaná výšivka.

„Ty sis málem utrhl celej kus zad, máš to tu celý zastupovaný, vypadá to jako železniční křižovatka.“

„Tak to zase zalep.“

„To už sem udělal, kamaráde, to se neboj.“

Našli jsme ještě tři podobné polštářky, dva jsem měl na levém stehně a jeden menší pod kolenem.

Polštářky byly přilepené ke kůži proužky náplasti. Nechali jsme je tak, jak byly.

„Co oko pacienta nevidí, to srdce pacienta nebolí,“ prohodil Jik. „Co ještě pro tebe můžu udělat?“

„Odvaž mi tu ruku.“

„Upadne ti.“

„To risknem.“

Zasmál se a odmotal další kusy obinadel. Opatrně jsem natahoval ruku v lokti. Nestalo se celkem nic, až na to, že taková stálá, vzdálená bolest přestala být vzdálená.

„Slavný to není, co?“ ptal se Jik.

„Mě hlavně bolí svaly, vadí jim, že byly tak dlouho v jedné poloze.“

„No, a co teď?“

Vypracovali jsme nový projekt, který Jik realizoval z části obvazů. Loket jsem měl zavěšený a přitom jsem si už nepřipadal jako ve svěrací kazajce, tak to bylo dobré. Také jsem mohl z obvazu snadno vytáhnout ruku, třeba i celou paži, kdyby bylo třeba. Když jsme s tím vším skončili, zbyla na podlaze hromádka přebytečných obinadel a svorek.

„Prima,“ pochláchlil jsem si to.

Sešli jsme se v hale v půl jedenácté.

Kolem nás to vřelo vzrušeným očekáváním, hosté, kteří doufali, že vyhrají, hlasitě rozprávěli a slavili budoucí úspěchy pitím. V hotelu dokonce zřídili u vchodu z haly do baru skutečnou nádrž se šampaňským. Jik prohlásil se zářícíma očima, že takovou věc člověk musí využít.

„Pítí zdarma, je to vůbec možný...?“ vzdychl zbožně, vzal skleničku a podržel ji pod pramínkem vzácné tekutiny, která prýštila z výšky tenkým zlatým bublavým pramínkem. „Není špatný,“ pronesl, když ochutnal. Nazdvihl sklenici. „Ať žije umění, pánbůh s ním.“

„Vita brevis, ars longa, život je krátký, umění věčné,“ dodal jsem.

„Takové řeči nemám ráda,“ zlobila se Sára a neklidně se na mě podívala.

„To byl oblíbený citát Alfreda Munningsa. Neboj se, moje láska, Munnings žil do vosumdesáti.“

„Doufejme, že se ti to taky podaří.“

Připili jsme si na to. Sára měla na sobě světlé šaty se zlatými koflíky, přísně elegantní, strohé, skoro připomínaly uniformu. Byla vypravená do boje.

„Tak nezapomeňte, kdybyste viděli Wexforda nebo Greena, postarejte se o to, aby oni viděli vás.“

„Ukaž nám je radši ještě jednou,“ řekla Sára.

Vytáhl jsem z kapsy malý skicák a podal jsem jí ho, přestože si to oba už prohlíželi předešlý večer při jídle.

„Jestli takhle skutečně vypadají, tak bych je snad mohla poznat,“ vzdychla. „Můžu si ty kresby vzít s sebou?“ Vstrčila skicák do kabel-ky.

Jik se zasmál. „Víš, musím přece jen uznat, že Todd umí udělat hlavu, aby si to bylo podobný. Nemá žádnou představivost, umí nakreslit jen to, co vidí.“ Jako obvykle to řekl zlehčujícím tónem.

„Tobě vůbec nevadí, že tvoji práci takhle zlehčuje?“ zeptala se Sára.

Ušklíbl jsem se. „Když stejně vím, co si o ní myslí?“

„No, jestli tě to trochu upokojí, tak ti můžu sdělit, že Todd byl hvězdou našeho ročníku. Na škole se v tom samozřejmě houby vyznali.“

Podíval jsem se, kolik je hodin. Dopili jsme šampaňské.

„Vsaď za mě na vítěze,“ řekl jsem Sáře a políbil ji na tvář.

„Třeba ti to štěstí nevydrží.“

Ušklíbl jsem se. „Vsaď mi na jedenáctku.“

V očích měla obavy, byly temnější než jindy, zato Jikovy vousy se bojovně ježily jako před nadcházející bouří.

„Běžte,“ pobídl jsem je, „uvidíme se pak.“

Díval jsem se skleněnými dveřmi, jak odcházejí, a byl bych si toužebně přál, abychom takhle odcházeli všichni tři, abychom jednoduše šli strávit obyčejný, hezký den na dostizích na Melbournském poháru. Byl

bych se velice rád vyhnul vši té námaze, která nás čekala. Byl bych rád věděl, jestli ti dva také trnou při pomýšlení na to, co nás čeká, a tiše jsem doufal, že o tom tak neuvažují. Nejhorší je začít, utěšoval jsem se. Jakmile se člověk do něčeho dá, tak už nemůže couvnout, a je to. Ovšem, než se do toho dá, má čas na úvahy, má možnost si to ještě rozmyslet, změnit plány, a pokušení zatroubit na ústup bylo demoralizující.

Nač se škrábat na Mount Everest, když si člověk může lehnout na jeho úpatí a pěkně se slunit.

S povzdechem jsem se vydal k pokladně a vyměnil několik cestovních šeků za hotové peníze. Maisiina velkorysost se ukázala být prozíravá, bylo mi jasné, že než se dostanu domů, mnoho mi toho nezbude.

Čtyři hodiny jsem musel čekat. Šel jsem do svého pokoje a uklidňoval si tam nervy tím, že jsem kreslil pohled z okna. Na nebi visely velké mraky jako husté černé pavučiny a nejvíc se jich shromáždilo nad flemingtonským závodistištěm. Doufal jsem, že během Poháru nebude pršet.

Z Hiltonu jsem odešel půl hodiny předtím, než měli Pohár odstartovat. Šel jsem pěšky, pomalu, po Swanstonově ulici a pak do hlavního obchodního centra. Všude bylo samozřejmě zavřeno, protože Melbournský pohár byl něco jako národní svátek, během Poháru se život v městě zastavil.

Vytáhl jsem levou ruku opatrně ze závěsu a vstrčil ji do rukávu košile a saka.

Muže s kabátem přehozeným přes jedno rameno by si lidé mohli pamatovat, to mi bylo jasné. Zjistil jsem, že když strčím palec za pásek u kalhot, mám paži přece jen slušně zavěšenou.

Na Swanstonově ulici zdaleka nebyl takový ruch jako jindy. Uháněly tam sice ještě skupinky lidí tempem, které bylo pro melbournské chodce charakteristické, ale ty uhánějící skupiny byly jen asi tak po deseti, ne po tisících lidech. Tramvaje ještě projížděly, ale byly jen zpola obsazené. Pokud se objevovaly osobní vozy, viděl jsem, že si jejich řidiči nebezpečně hrají s rádiem. Do dostihu, který na krátko každoročně zastaví v Austrálii čas, zbývalo už jen patnáct minut.

Jik dorazil na minutu přesně. Přijel do Swanstonovy ulice v pronajatém šedivém voze a klidně zahnul za roh, kde jsem čekal. Zastavil proti galerii Yarra River, vystoupil, otevřel kufr a vytáhl odtamtud hnědý pracovní oblek, jaký nosí skladníci.

Pomalu jsem k němu vykročil. Vytáhl malý tranzistor, zapnul, vyladil, a pak rádio postavil na střechu vozu. Hlas komentátora zněl tence. Recitoval údaje o koních, které právě v tom okamžiku prováděli po padoku na flemingtonském závodistišti.

„Ahoj,“ řekl Jik klidně, když jsem došel. „Jedem?“ Přikývl jsem a přistoupil ke dveřím do galerie. Strčil jsem do nich. Byly zamčené. Jik se znovu vnořil do kufru a vytáhl další část druhého nákupního tažení v Alice Springs.

„Tady sou rukavice.“ Jedny mi dal, jedny si nechal. Byly nitěné, bavlněné, s pevnějším páskem na zápěstí a bylo na nich na první pohled vidět, že jsou zcela čisté a musí být nové. Otřel jsem s nimi zadní blatník Jikova auta a Jik, když mě viděl, udělal totéž.

„Držátka a lepidlo.“

Podal mi je, abych to zatím podržel. Byla to kovová, chromová držadla s plochými konci, ve kterých byly vyvrtané otvory na šrouby. Držadla byla důkladná a dostatečně velká, aby je člověk mohl pořádně vzít do ruky. Jedno jsem podržel konci vzhůru a Jik plošky na připevnění natřel speciálním lepidlem. Přišroubovat jsme ta držadla v daném případě nemohli, mohli jsme je jediné přilepit.

„Teď to druhý. Dokážeš ho podržet v levý ruce?“

Přikývl jsem a Jik se dal do práce. Kolem přešli tak jeden dva lidé, ale nás si ani nevšimli. Stáli jsme s vozem na zakázaném místě, ale nad tím se také nikdo nepozastavoval.

Přešli jsme přes chodník ke galerii. Fronta do ulice byla rovná, celá prosklená, jen na pravém konci ustupovala a v ustupující části byl hlavní vchod, také čelem do ulice. Mezi poslední přední výkladní skříní a dveřmi byla spojovací boční skleněná stěna.

Na tuto stěnu jsme přitiskli držadla, lépe řečeno přidělal je tam Jik, asi tak ve výši pasu. Po minutě zkusil, jestli drží dostatečně pevně. Pak jsme se vrátili k vozu.

Zase přešli kolem asi tak dva lidé. Otočili se po rádiu na střeše a usmáli se bratrsky našemu společnému, všennárodnímu zájmu. Jak se blížila hodina H, ulice se rychle vyprazdňovaly.

„Jezdec Vinery jede v barvách pana Hudsona Taylora z Adelaide a má slušnou šanci se umístit. V Caulfieldově poháru byl čtvrtý a v Randwicku skončil jako druhý za Brain Teaserem, před Afternoon Tea...“

„Sakra, vykašli se na ten blbej dostih!“ okřikl mě Jik ostře.

„Odpusť.“

„Jdeme na to?“

„Jo.“

Vrátili jsme se ke vchodu do galerie. Jik nesl sklenářský diamant. Aniž se rozhlédl, jestli se náhodou na nás nikdo nedívá, přiložil diamant na sklo a dal se do práce. Táhl značnou silou po obvodu skleněné stěny. Já stál za ním a dělal jsem mu zed, kdyby někdo šel kolem.

„Drž to pravý,“ řekl, když začal řezat poslední, levou svislou hranou shora dolů.

Stoupl jsem si vedle něj a chytil se za držadlo. Tu a tam ještě někdo prošel kolem, ale nikdo nám nevěnoval pozornost.

„Až to povolí, tak proboha drž.“

„Jo.“

„Vopři se kolenem vo sklo. Ale proboha vopatrně.“

Poslechl jsem jeho příkazy. Dokončil poslední řez.

„Teď vopatrně zatlač.“

Opět jsem poslechl. Jik se také opíral kolenem o sklo. Levou rukou držel druhé chromované držadlo a pravou dlaní pomalu pružně rozhoupal okraj těžké skleněné desky.

Jik v minulosti mnohokrát řezal sklo, i když za poněkud jiných okolností. Veliká deska pod naším tlakem krásně praskla po celém obvodu přesně tam, kde ji naříz, bez jediného drobného úlomku. Držadlo, které jsem měl v ruce, najednou neslo strašnou váhu a Jik přidržoval celou velikou, volnou skleněnou desku pomocí obou rukou, kolen a vydatného proklínání.

„Jen to proboha nepuště!“

„Ne.“

Chvění, které ve skle vznikalo otřesem při vylomení, pomalu ustávalo a Jik mi vzal pravé držadlo z ruky. Pak celé sklo vysadil jakoby nic, jako by otvíral dveře. Prolezl vzniklou dírou, zdvihl skleněnou desku za obě držadla, odnesl ji několik stop a postavil u stěny vpravo vedle vchodu, tedy vedle skutečného vchodu. Jik zase vylezl a oba jsme se vrátili k vozu. Přesto že to bylo jen deset stop od galerie, nebylo od auta vůbec vidět, že je boční strana výlohy beze skla. Stejně už skoro nikdo nebyl na ulici, aby si toho všiml.

„... většina jezdců je již v sedle a koně co nevidět vyrazí na dráhu...“

Zdvihl jsem rádio. Jik odložil diamant a vyndal kladivo a pilku na železo. Zavřel kufr a oba jsme potom vstoupili do galerie výkladní skříní, jako by se to rozumělo samo sebou. Zloděje často prozradí jen to, že se tváří příliš obezřele. Když si člověk počíná s dostatečnou samozřejmostí, málokoho v tu chvíli napadne, aby ho z něčeho podezíral.

Bývalo by bylo nejlepší, kdybychom pak dokázali otevřít hlavní vchod, ale po krátké prohlídce nám bylo jasné, že to nepůjde. Byly tam dva dobré zámky bez klíčů.

„Schody jsou vzadu,“ řekl jsem.

„Jdi napřed.“

Prošli jsme po vznešeném zeleném koberci až na konec sálu ke schodům. Nad schodištěm byl panel s elektrickými vypínači: rozsvítili jsme v suterénu a v přízemí jsme nechali zhasnuto.

Teď to bude o nervy, říkal jsem si. Stačí, kdyby šel kolem policista, začal se zabývat autem zaparkovaným na zákazu stání, a Cassavetes s Toddem by putovali za mříže.

„... koně vycházejí na dráhu. Vpředu Foursquare, je neklidný a zpocený, jeho jezdec Ted Nester ho stěží dokáže zvládnout...“

Sešli jsem po schodech. Já zahrnul dozadu ke kanceláři, Jik vykročil dopředu chodbou.

„Nechod tam, co kdyby spadla ta mříž...“ varoval jsem ho.

„Klid, přece vo ní vod tebe vím.“ Zastavil se na prahu poslední místnosti. Chvilí stál a nahlížel dovnitř, pak se rychle vrátil.

„Je to dobrý, všichni tři Munningsové tam jsou. Pak je tam ale eště něco, to budeš koukat co. Běž se podívat, já zatím votevřu ty dveře.“

„... cválají ke startu, vzrušení mezi diváky stoupá...“

Také jsem byl rozčilený. Chvátal jsem chodbou až na konec a tam jsem se zastavil v bezpečné vzdálenosti od dveří, abych nespustil nějaký poplašný mechanismus. Zadíval jsem se do místnosti, kde viseli ti Munningsové. Byli přesně tam, kde jsem je naposledy viděl, ale o kus dál na téže stěně bylo něco, co mne skutečně ohromilo, jak Jik předpovídal. Kaštanový hnědák s nadzdviženou hlavou, jako by naslouchal. V pozadí panský dům. Byl to ten obraz od Raoula Millai-se, který jsme viděli v Alice. Vrátil jsem se k Jikovi, který mezitím s pomocí kladiva a dláta přemohl zámek u dveří do kanceláře.

„Tak co?“ ptal se. „Je to originál nebo kopie?“

„Na tu vzdálenost těžko říct, ale vypadá pravý.“

Přikývl. Vešli jsem do kanceláře a dali se do práce.

„... ke startu přibíhá Derriby a Speciál Bet... koně tančí na místě, poslední kontrola obříšníků a...“

Postavil jsem rádio na Wexfordův psací stůl. Připadalo mi jako přesýpací hodiny, odpočítávalo minuty jako padající zrnka písku.

Jik se věčně soustředil na zásuvky psacího stolu. Všechny byly otevřené. Zato jedna z registratur byla zamčená. Díky Jikově síle a šikovnosti dlouho zavřená nezůstala.

Prošel jsem také všechny zásuvky. Kromě různých katalogů a dopisních papírů v nich dohromady nic nebylo.

Ve vypáčené registratuře jsme našli zlatý důl.

Přiznám se, že jsem si to hned neuvědomil, prostě tam byly běžné šanony s běžnými nadpisy.

„... rychlým cvalem se blíží ke startu, je ve výborné formě, možná že si běží pro cenu deseti tisíc dolarů...“

V kanceláři visela celá řada zarámovaných plátěn, další plátěna stála na zemi opřena o zeď. Jik si je bleskurychle prohlížel, jako kdyby se přebíral v gramofonových deskách.

„... zavádějí koně do startovních boxů, vidíte, jak Vinery tančí...“

Listiny ve většině šanonů z horních dvou polic se týkaly pojištění. Byla tam všelijaká korespondence, uzavřené pojistky, doklady o úředních odhadech a podobné věci. Nejhorší bylo, že jsem vlastně nevěděl, co hledám.

„No to mě podrž!“ ozval se Jik.

„Co je?“

„Pojď se podívat.“

„... se sešlo více než sto tisíc diváků, aby přihlíželi, jak třiadvacet koní bude bojovat na trati dlouhé tři tisíce dvě stě metrů...“

Jik už prošel všechny obrazy a právě si prohlížel poslední ze tří nezarámovaných plátěn, svázaných volně provázkem. Podíval jsem se mu přes rameno. Na první pohled to byl Munnings, a Alfréd Mun-nings byl také jasně a zřetelně podepsaný v pravém rohu. Na obrázku byla skupina čtyř koní cválajících ke startu. Barvy ještě nebyly zaschlé.

„Co je na těch druhých dvou?“ zeptal jsem se.

Jik roztrhl provázek. Obě plátěna byla stejná jako první.

„Páni!“ vzdychl Jik s úžasem.

„... Vinery nese jen jedenapadesát kilogramů a poběží ve výhodné pozici u bariéry. Nelze tedy vyloučit...“

„Prohlížej dál,“ řekl jsem a věnoval se šanonům.

Jména, data, adresy. Netrpělivě jsem potřásl hlavou. Ty kopie Munningse nám nestačí, musíme najít ještě něco.

„Sakra!“

Jik si právě prohlížel velké ploché desky, které v galeriích používají na skladování grafických listů.

„Na startu už chybí pouze Derriby...“

Desky byly zastrčené mezi psacím stolem a zdí. Jik nad nimi stál jako zkamenělý.

Zahraniční zákazníci. Znovu jsem se podíval na nápis slohy, kterou jsem držel v ruce. Zahraniční zákazníci. Podíval jsem se dovnitř. Seznam klientů, seskupený podle zemí. Byly toho celé stránky. Jména a adresy.

Anglie.

Dlouhý seznam. Při našem nedostatku času bylo vyloučené, abych to přečetl.

Celá řada jmen byla přeškrtnutá.

„... odstartováno! Na tento okamžik jsme všichni čekali! Vpředu Speciál Bet...“

„Pojd se podívat...“ znovu se ozval Jik.

Donald Stuart, přeškrtnuto. Donald Stuart, Shropshire, Anglie. Přeškrtnuto.

Zatajil se mi dech.

„... cválají poprvé kolem tribun, v čele Speciál Bet, pak Foursqua-re, Newshound, Derriby, Wonderbug, Vinety...“

„Pojďte se podívat...“ přivolával mě Jik netrpělivě.

„Vezmeme to s sebou, zbývají už sotva tři minuty do konce dostihu a Melbourne se probudí.“

„Ale...“

„Vezmi to s sebou a ty kopie taky.“

„... Special Bet stále v čele, těsně za ním Newshound, pak Wonderbug...“

Zavřel jsem registraturu.

„Zastrč tuhle slohu do těch desek a vypadneme.“

Vzal jsem rádio a Jikovy nástroje, protože on sám měl co dělat, aby pobral tři rozvázaná plátěna a veliké

desky.

„... na vzdálené části trati u řeky je stále ještě na špici Speciál Bet, na druhé místo se propracoval Vinery...”

Vyšli jsme po schodech a vypnuli světla. Pak jsme opatrně vyhlédli směrem k vozu.

Stál tam klidně, nikde nikdo, nic se nezměnilo. Nikde žádný policista. Všichni lidé byli někde schovaní a poslouchali reportáž z dostihu.

Jik se tiše dovolával nebes.

„... v posledním oblouku před cílovou rovinkou zůstává Speciál Bet vzadu, dopředu jde Derriby a Newshound...”

Pomalu jsme prošli výstavní síní.

Hlas komentátora stoupal rozčilením se zvukovou clonou řevu diváků.

„... Vinery je v třetí pozici s Wonderbugem a podél tribun se teď rychle blíží Ringwood...”

Na ulici se nepohnulo ani smítko. Vylezl jsem jako první dírou ve výloze, ven ze včelího úlu, a vděčně jsem stanul na chodníku. Za mnou prolezl Jik s ukradeným medem, který rychle odnesl do vozu. Uložil věci do kufru, vzal mi z ruky náradí a taky je tam hodil.

„V pořádku?”

Přikývl jsem. V ústech jsem měl sucho. Nastoupili jsem, jako by se nic nedělo. Hlas komentátora se snažil přehlušit davy.

„... k cíli přibíhá jako první Ringwood o celou délku před Wonderbugem, třetí Newshound, pak Derriby...”

Ve voze se rozléhalo burácení rozčilených davů a mísilo se s hlukem nastartovaného motoru. Odjeli jsme.

„... možná že v rekordním čase. Slyšíte jásot diváků! Opakujeme výsledky: na prvním místě Ringwood, majitel Rober Khami... druhý Wonderbug...”

„Fuj,” odplivl si Jik a ústa se mu roztáhla od ucha k uchu. Vousy měl krásně naježené. „To sme ale zaváleli! Víš, kdyby někdo potřeboval vykrást nějaký politický lejstra, tak by si nás klidně mohl najmout!”

„Obávám se, že v tomhle oboru je příliš silná konkurence,” poznamenal jsem se širokým úsměvem.

Oba jsme byli rozjaření, jak člověk bývá po překonaném nebezpečí.

„Koukej, jen klid, ještě nás toho čeká víc než dost,” poznamenal jsem věcně.

Zajel k Hiltonu a odnesl obrázky i desky do mého pokoje. Pohyboval se bleskově, jako kdysi na lodi, ani jediný zbytečný pohyb, neztratil ani vteřinu, aby se mohl co nejrychleji vrátit na dostihy za Sárou, jako by odtamtud vůbec neodešel.

„Vrátíme se co nejdřív, jak to půjde,” slíbil a zamával mi na rozloučenou.

Dvě vteřiny poté, co za ním zapadly dveře, se ozvalo zaklepání.

Otevřel jsem. Stál tam Jik.

„Poslyš, přece jen bych měl vědět... kdo vlastně vyhrál?”

12

Jakmile odešel, začal jsem si prohlížet naši kořist.

Čím déle jsem se na to díval, tím mi bylo jasnější, že to je opravdu zlatý poklad. Najednou jsem litoval, jak zbytečně ztrácíme čas tím, že se Sára s Jikem šli ukázat na dostihy, byl jsem hrozně nesvůj z toho, že čekám v Hiltonu s takovou náloží dynamitu sám. Podvědomí mi radilo rychle utéct.

Nezasvěcenému by seznam zahraničních zákazníků připadal úplně nevinný, proto také stačilo, když ty papíry měl Wexford zavřené jen v obyčejné registratuře. Pravděpodobnost, že by někdo náhodou ty seznamy uviděl, a pochopil, co znamenají, byla tak jedna ku miliónu. Donald Stuart, Wrenston House, Shropshire.

Přeškrtnuto.

Na každé stránce byly tři sloupce, dva užší po stranách, vprostřed široký sloupec. Vlevo byla data, uprostřed jména a adresy, vpravo, vždy vedle jména, byla krátká řádka čísel a písmen, zdánlivě náhodně seskupených. Proti Donaldovu jménu kupříkladu bylo napsáno MM 3109 T. Tato písmena a čísla nebyla přeškrtnutá, jméno ano. Možná, že jsou to inventární značky, napadlo mě, možná, že se vztahují k prodanému obrazu.

Rychle jsem prohlížel ostatní škrtnutá jména v anglickém seznamu. Jméno Maisie Mathewsové tam nebylo.

Zatraceně. Jak to, že tam není?

Rychle jsem listoval v dalších papírech. Pokud jsem stačil postřehnout, většina zahraničních kupců byla z anglicky mluvících zemí. Poměr přeškrtnutých a nepřeškrtnutých jmen byl tak asi jedna ku třem. Pokud každé přeškrtnuté jméno znamenalo vloupání, musely být těch loupeží od počátku celé akce doslova stovky.

Mezi posledními listinami ve sloze jsem našel další seznamy, opět rozdělené podle zemí na jednotlivé stránky, ale kratší.

Anglie.

Zarazil jsem se tak v polovině stránky. To jméno přímo bilo do očí.

Maisie Mathewsová, Zátíší pokladů, Worthing, Sussex.

Přeškrtnuto.

Skoro jsem se začal třást. Datum v levém sloupci odpovídal zhruba době, ve které asi Maisie obrázek koupila. Nepřeškrtnutá značka vedle jména byla M SMC29R.

Odložil jsem papíry a pět minut jsem nehnutě koukal do zdi a přemýšlel.

Můj první a konečný závěr byl, že toho musím strašně moc stihnout zařídít, než se Jik se Sárou vrátí z dostihu. Takže se ukázalo, že i podvědomí se může zmýlit.

Veliké desky, které tak vyvedly z míry Jika, ležely na posteli. Rozevřel jsem je a začal si prohlížet jejich obsah.

Asi jsem vypadal jak blázen, když jsem tam nad tím stál s otevřenými ústy jako sloup. V deskách bylo několik jednoduchých lineárních kreseb na hladkém bílém plátně. Byly to velice pečlivé, přesně vyvedené kresby, vypadaly jako pauzy, byly takové, jako kresba, kterou vybarvoval ten hošík v galerii.

Zjednodušené rozvržení kopie obrazu, jen obrysy, krásně přesné, jedna ku jedné.

Bylo jich tam sedm a na všech byly koně. Podle černobílé lineární skicy bylo těžko soudit, ale zdálo se mi, že první tři budou nejspíš Munnings, další dvě Raoul Millais, a dvě zbývající...

Upřeně jsem se díval na protáhlá, štíhlá těla koní, typická pro ono období... Stubbs to být nemohl... jeho věci byly příliš dobře dokumentované... Co Herring? Herring, ano, to bude nejspíš Herring. Poslední dva obrazy připomínaly skutečně Herringa.

K jednomu z pláten byl obyčejnou svorkou připevněný lístek vytržený ze zápisníku a na něm byla rukou napsaná poznámka: „Nezapomenout poslat originál. Zjistit, jestli používal jen běžné barvy.“

Zadíval jsem se na tři stejné, dokončené obrazy, které jsme také přinesli. Plátna, napnutá na dřevěných rámech, se patrně kdysi zrodila právě z takových jednoduchých, přesných lineárních kreseb. Všechna tři měla stejný šeps a po rubu stejnou strukturu textilní vazby.

Po řemeslné stránce nebylo možno obrázkům vytknout nic, vypadaly opravdu jako Munningsova práce, a časem jistě budou vypadat ještě věrohodněji, až barva zaschne a až budou natřená pryskyřicí. Různé barvy schnou různě dlouho, a k tomu ještě záleží na příměsi oleje nebo terpentýnu, kterou malíř použil při ředění barev. Hrubým odhadem se ty práce zdály být tak tři, nanejvýš šest dní staré od chvíle, kdy byly dokončeny. Barva zasychala na všech stejně, to znamená, že malíř nejspíš pracoval na všech současně, jako na výrobní lince. Červená čepice... červená čepice... červená čepice... Tak se ušetří čas i barvy. Musel jsem ale uznat, že rukopis štetce je neobyčejně přesný a pečlivě důsledný, nic ten dotyčný neodbyl, zbytečně nechvátal. Míra pracnosti a péče byla obdobná jako u kopie Milliase, kterou jsme si prohlíželi v Alice.

Bylo mi jasné, že se právě dívám na práce, které dělají z Harleje Renboa tak vysoce ceněného muže. Vznik a existence těch obrazů byla zcela v mezích zákona, není žádný zločin, zhotovit kopii jakéhokoliv díla, je však nepochybně trestné, snaží-li se někdo podvrhnout kopii za originál a jako takový kopii prodávat.

Znovu jsem si to všechno promyslel a pak jsem se dal rychle do práce.

Když jsem o hodinu později sešel dolů k recepci, zaměstnanci hotelu byli neobyčejně ochotní a hodně mi pomohli.

Jistě, ochotně to zařídí, jak prý si přeji. Jistě, mohu použít jejich xerox, tudy prosím. Jistě, mohu zaplatit účet předem, i když hodlám odcestovat až později.

Poděkoval jsem jim za jejich vynikající služby.

„Bylo nám potěšením,“ řekli, a co víc, mysleli to doopravdy. K neuvěření.

Musel jsem čekat na Jika a Sáru. Vrátil jsem se do pokoje a sbalil si věci. Pak jsem si sundal sako a košili a pokusil se ze zbytků obinadel vybudovat rekonstrukci fixačního obvazu, který jsem měl v Alice, s pevně přišněrovanou rukou k hrudníku. Málo platné, přece jen to bylo podstatně míň bolestivé, než když mně ruka jen tak volně bez podpory visela a při chůzi se pohybovala. Zapnul jsem si ještě košili u krku. Jestli jsou na silnicích veliké zácpy, může to Jikovi trvat dost dlouho, než se dostane do hotelu, říkal jsem si. Byl jsem trochu ustaraný a bylo mi nanic. Čekal jsem.

Čekal jsem přesně jen pět minut. Pak zazvonil telefon na nočním stolku a já zdvihl sluchátko.

Ozval se Jik, mluvil úsečně a rozkazovačně.

„Charlesi, laskavě okamžitě přijď do našeho pokoje.“

„Já...“ zaváhal jsem. „Je to důležité?“

„Zatracená rumělká nerudá!“ vyštěkl prchlivě, „copak se musíš vždycky o všem dohadovat?“

„Ach ne!“

Zhluboka jsem se nadechl. „Prosím tě, počkej deset minut, jen deset minut. Já teď vylezl z vany... jsem jen ve spodcích, jen se obleču.“

„Dobře, Charlesi.“ Položil telefon.

V duchu mě napadaly různé Jikovy oblíbené kletby, a jen jsem tím darmo ztrácel čas. Jestli jsme kdy potřebovali pomoc z nebes, tak to bylo teď.

Snažil jsem se zahnat ochromující pocit strachu, který mi svíral žaludek. Zdvihl jsem telefon a rychle vytočil několik místních linek.

„Pošlete prosím teď hned nosiče do pokoje sedmnáct set osmnáct, pro zavazadla pana Cassavetese.“

„Vedoucí pokojských? Prosím vás, pošlete někoho do pokoje sedmnáct set osmnáct, musí se tu rychle uklidit, panu Cassavetesovi bylo špatně...“

„Prosím vás, pošlete okamžitě zdravotní službu do pokoje sedmnáct set osmnáct, pan Cassavetes má záchvat...“

„Mohl byste laskavě ihned poslat čtyři láhve vašeho nejlepšího šampaňského a deset skleniček na pokoj číslo sedmnáct set osmnáct.“

„... prosím pošlete hned tři kávy na pokoj číslo sedmnáct set osmnáct.“

„Elektrikáři? Prosím, přijďte okamžitě, na pokoji číslo sedmnáct set osmnáct vylítly všechny pojistky.“

„... v koupelně přetéká vana, prosím pošlete nám sem neprodleně údržbáře.“

Koho ještě? Zadíval jsem se znovu na seznam služeb, které hotel poskytuje. Manikérku, maséra, holiče, sekretářku nebo žehličku těžko můžu chtít okamžitě a naléhavě... televize... proč ne?

„Přišel byste se laskavě ihned podívat se televizor v pokoji číslo sedmnáct set osmnáct? Kouří se z něho a páchne, jako když se v něm něco pálí...“

Tak, to by mohlo stačit. Ještě jsem jednou zavolaal za svůj pokoj, a požádal jsem, aby mi poslali nosiče pro zavazadla. Řekli, že ho pošlou ihned a já slíbil, že mu dám deset dolarů, budou-li zavazadla dole v hale do pěti minut. Vzdálený hlas mi přívětivě s australskou výslovností sdělil, že to zařídí s potěšením. Prý nosič už jde.

Nechal jsem pootevřené dveře, aby se dostal dovnitř a sjel jsem výtahem o dvě patra níž. V sedmnáctém podlaží bylo ticho, chodba pustá a prázdná, k pokoji Jika a Sárovy zatím ještě nikdo nechvátil.

Deset minut už uplynulo. Příliš rychle.

Byl jsem netrpělivý.

Jako první dorazil vrchní se šampaňským. Nepřišel s tákem, ale přijel s vozíkem, plným kbelíků s ledem, bílých ubrusů a ubrousků a sklenic. Víc jsem si ani nemohl přát.

V okamžiku, kdy vrchní přibrzdňoval před Jikovými dveřmi, objevily se na konci chodby dvě další spěchající postavy a za nimi se vynořila v dálce uklízečka, tlačila před sebou veliký vozík s různými košťaty a jiným náčiním.

4Poděkoval jsem vrchnímu se šampaňským za to, že si tak pospíšil, dal jsem mu deset dolarů, což ho mile překvapilo, a pak jsem ho vyzval, aby šampaňské hned šel nalít.

Ušklíbl se a zaklepal na Jikovy dveře.

Jik otevřel až po několika vteřinách. Vypadal vzrušeně a napjatě.

„Tady máte to šampaňské, pane,“ hlásil vrchní.

„Ale já si přece nic...“ Vtom mě Jik uviděl, jak na něho za zády číšníka mávám, aby ustoupil. Přestal se tvářit tak úzkostlivě, skoro se usmál.

Couvl zpět do pokoje a za ním vjel číšník s vozíkem.

Pak se téměř současně dostavili: elektrikář, instalatér a opravář televize. Dal jsem každému z nich deset dolarů, vysvětlil jsem jim, že jsem vyhrál na dostizích a že jsem rád, že přišli tak brzy. Přijali s úsměvem peníze, zaklepalí a Jik jim otevřel.

„Elektrikář... instalatér... televize...“ povytáhl obočí. Pak mu to došlo. Podíval se na mě, rozevřel dveře dokořán a všechny tři pány srdečně pozval dovnitř.

„Nabídni jim šampaňské,“ poradil jsem mu.

Dále se v rychlém sledu objevili: nosič, číšník s kávou a zdravotní sestra. Všem jsem dal po deseti dolarech ze své vybájené výhry a poslal je dovnitř, ať to jdou oslavit. Jako poslední se dostavila uklízečka s vysoko naloženým vozíkem. Přijala mých deset dolarů, potřásala mi rukou, pogratovala k výhře a vešla dovnitř, aby se zúčastnila radovánek.

Ted' už záleží jen na Jikovi, říkal jsem si, víc jsem udělat nemohl.

On i Sára konečně vylétli ze dveří jako zátky z lahví. Vteřinu zůstali na chodbě nerozhodně stát. Chytil jsem Sáru za ruku a přitáhl ji k sobě.

Křikl jsem na Jika, aby rychle vstrčil vozík úklidové čety do pokoje a převrhl ho.

Nezaváhal. Slyšel jsem, jak kbelíky a smetáky padají na zem. Jik přibouchl dveře.

Já už mezitím utíkal se Sárou k výtahům. Bylabledá, měla vyděšené oči a mně bylo jasné, že ať už se v jejich pokoji odehrálo cokoli, na ni to bylo příliš.

Jik běžel za námi. V sedmnáctém patře bylo šest výtahů, a většinou musel člověk čekat jen několik vteřin, než některý přijel. Ty vteřiny (a bylo to opravdu jen několik vteřin) nám tentokrát připadaly nekonečné.

Konečně se jedny z dveří milosrdně otevřely, my skočili dovnitř a všichni tři jsme se jak blázni vrhli na tlačítko, kterým se zavírají dveře.

Dveře se zavřely.

Výtah tiše, rychle klesal.

„Kde máš auto?“ zeptal jsem se. „Na parkovišti.“

„Utíkej pro něj a přijed' k postrannímu vchodu.“

„Dobře.“

„Sáro!“

Vyděšeně se na mě dívala.

„V hale bude stát moje brašna. Můžeš mi ji prosím tě vzít?“

Nejistě se na mě podívala a konečně si uvědomila, že jsem jednoru-ký, že mi sako volně visí z levého ramene.

„Sáro!“

„Ano... samozřejmě.“

Vlítli jsme do haly plné lidí, kteří se vraceli z Poháru. Hovorné skupinky hostů se různě mísily a přeskupovaly, takže bylo skoro nemožné místnost přehlédnout. Tím líp, říkal jsem si.

Můj kufr a brašna stály poblíž hlavního vchodu a u nich stál neochotně nosič v uniformě.

Rozloučil jsem se s další desetidolarovou bankovkou. „Moc vám děkuji.“

„Není zač, pane. Budete si přát taxík?“

Zavrtěl jsem hlavou. Vzal jsem do ruky kufr, Sára brašnu a vykročili jsme ze dveří. Klidným krokem jsme zamířili vpravo, pak za roh, k postrannímu vchodu, kde jsme se měli sejít s Jikem.

„Není tady,“ Sára ztrácela nervy.

„On se objeví,“ uklidňoval jsem ji. „Půjdeme mu pomalu naproti.“

Šli jsme. Já se co chvíli neklidně otáčel, jestli za námi nikdo neběží, ale nikde nikdo. Pak se zpoza rohu vyřítil Jik s vozem. Jel po dvou kolech, a když u nás zabrzdil, odletovaly mu od kol kousky asfaltu. Sára skočila dopředu a já s kufrům dozadu. Jik se bravurně otočil o sto osmdesát stupňů a uháněl s námi nedovolenou rychlostí pryč, co nejdál od Hiltonu.

„Páni!“ rozesmál se úlevou po přestálém strachu. „Jak si prosím tě na tohle přišel?“

„To bylo po vzoru bratří Marxových.“

Přikývl. „To byla fraška!“

„Kam jedeme?“ zeptala se Sára.

„Prosím tě, už sis všiml, jak je moje žena ve všech situacích vestře věčná?“

Město Melbourne se rozkládá na obrovské ploše.

Ujížděli jsme nazdařbůh na sever a na východ zdánlivě nekonečnými předměstskými čtvrtěmi, míjeli úhledné domy, obchody, vzkvétající autoopravny a menší továrny. Připomínalo mi to Ameriku.

„Kde vlastně sme?“ ptal se Jik.

„Jmenuje se to tu Box Hill.“ O tom jsem se poučil z nápisů na obchodech.

„Taky dobrý.“

Ujeli jsme ještě několik mil, než jsme zastavili u moderního motelu střední cenové skupiny, na které upoutávala pozornost mnohobarevná vlajkosláva. Drobné, trojhranné vlaječky se vesele třepotaly ve vzduchu. Hilton to určitě nebyl, ale pokoje, do kterých nás pak zavedli, byly tak čisté, že to až bylo proti přírodě.

Byly tam jednoduché gauče, na zemi tenké čtvercové koberce, na okrajích přibité k podlaze, na stole lampa přišroubovaná k stolní desce. Na stěně bylo pevně přilepené zrcadlo a otáčecí křeslo bylo také pevně přidělané k podlaze. Jinak tam byly hezké barevné záclony a v koupelně tekla horká voda.

„Zdá se, že nechtějí, abysme si vodtud něco vodnesli. Tak jim zato tady namaluju fresku na zeď.“

„Ne!“ zděsila se Sára.

„V Austrálii mají takový pořekadlo: ‚Když se to hejbe, tak po tom střílej, když to roste, tak to usekni,‘“ poučoval mě Jik.

„Co to s tím má společného?“ ptala se Sára.

„Nic, to já jen, že by to mohlo Todda zajímat.“

„Nebesa, dejte mi sílu!“

O to jsme se právě oba snažili, jenže každý po svém.

Sára seděla na jednom gauči, já na druhém a Jik se točil na křesle. Kufr i brašnu jsem postavil na zem.

„Uvědomujete si, že jsme utekli z Hiltonu bez zaplacení?“ řeka Sára.

„Ne, nechali sme tam věci, takže tam sme pořád ještě ubytovaný. Já tam příležitostně zavolám.“

„Ale Todd...“

„Já už zaplatil, než jste se vrátili.“

Hned byla spokojenější.

„Jak vás Greene našel?“ zeptal jsem se.

„Nemám tušení,“ vzdychl Jik zasmušile.

„Jak víš, že tam byl Greene?“ Sára žasla. „Jak jsi vůbec přišel na to, že u nás někdo je? Jak jsi věděl, že jsme v takové situaci?“

„Řekl mi to Jik.“

„Přece ti to nemohl říct! Nemohl si dovolit, aby tě varoval. Musel ti říct, abys přišel, prostě musel, opravdu...“ zatřásl se jí hlas, měla slzy na krajíčku. „Oni ho k tomu donutili...“

„Stejně mi to řekl,“ namítl jsem suše. „Za prvé mi začal říkat ‚Charlesi‘, a to nikdy nedělal, takže jsem hned věděl, že se něco děje. Za druhé se ke mně choval velice úsečně, já vím, ty si myslíš, že se mnou vždycky mluví hrozně, ale to je něco jiného. No, a za třetí mi přímo napověděl jméno člověka, a já měl uhádnout, že je u vás a že oba vás pod hrozbou násilí nutí k tomu, abyste mě přivolali, abych krásně nakráčel do naličené pastičky. Řekl mi ‚rumělko nerudá‘, což je pěkný nesmysl, a jiná rumělka než červenaje zelená, a zelenaje green.“

„Z vás dvou by se člověk zbláznil!“ Slzy zmizely. „Zelená!“

„To víš, to je cvik, dlouholetý,“ poznamenal Jik rozveseleně.

„Řekněte mi, jak to probíhalo,“ prosil jsem.

„No, vodjeli sme před posledním dostihem, než začne na silnicích ta nejhorší zácpa. Vrátili sme se k Hiltonu, já zaparkoval a pak sme šli nahoru do pokoje. Jen sme tam přišli, tak už někdo klepal na dveře, a jak sem vteřel, tak se jednoduše vmáčkli dovnitř.“

„Kdo?“

„Byli tři. Greene, toho sme ihned poznali podle té tvój kresby, pak tam byl ten kluk z galerie a pak ještě takovej ježatej vazoun, samej sval a žádněj mozek.“

Zamyšleně si mnul levou polovinu hrudníku.

„Praštil tě?“ zeptal jsem se.

„Jo, šlo to náramně rychle, ani sem se nestačil nadechnout...“ řekl omluvně. „Nacpali se dovnitř a hned bum prásk... pak už měli Sárú, zkroutili jí ruku za záda a řekli, že jí nalejou terpentýn do vočí, když tě ihned nezavolám.“

„Měli zbraň?“ zeptal jsem se.

„Ne... měli zapalovač. Víš, prosím tě, nezlob se, já vím, že to zní blbě, ale ten ježatej ji držel dost neurvale a náš hošíček malíř měl velký zapalovač, plamen jako autogén, kousek vod Sářinýho vobličej... já byl přece jen trochu zblblej po té ráně... ho a Greene sliboval, že ji spáje, když tě neseženu... a se všema třema najednou sem se stejně nemoh poprat...“

„Prosím tě, přestaň se omlouvat,“ brzdil jsem ho.

„Jo... no tak sem ti teda zavolal. Řek sem Greenovi, že přijdeš až za deset minut, protože si svlečenej, ale von tě asi stejně slyšel, protože stál hned vedle mě a dával bacha. To víš, neměl sem tušení, jestli ti to došlo, ale přece jenom sem doufal... teda, měl si vidět, jak se hoši tvářili, když si to tam přihasil ten vrchní s vozejkem. Ten Ježek honem pustil Sárú a hošíček tam stál s vtevřenou pusou a zapalovač mu v ruce hořel dál jako pochodeň...“

„Greene říkal, že jsme žádné šampaňské neobjednali, a ať s tím zase odjede,“ vyprávěla Sára. „Jenže my jsme s Jikem naopak tvrdili, že to objednané je a ať nám hned naleje.“

„Než se mu podařilo vystřelit první korek, tak už se začali trousit ty druhý... a potom už se každěj chytil sklenice... v pokoji bylo najednou plno... a ještě k tomu Greene, ten kluk i Ježek byli zrovna u vokna, dál vod dveří, a byli vlastně zabarikádovaný všema těma lidma a tím vozejkem... tak sem chytil Sárú a vzali sme roha. Když sem naposled zahlídl Greena a ty druhý, tak se snažili probíjet ke dveřím, ale měli sme

tam těch hostů hodně a všichni se zrovna snažili dostat k tomu šampaňskému... no, a to, jak sem převrhl ten uklízeči vozejk nám pomohlo, že sme měli náskok k výtahu.“

„Moc by mě zajímalo, jak asi dlouho ta oslava ve vašem pokoji trvala,“ poznamenal jsem.

„Dokud byly bublinky.“

„Museli si všichni myslet, že jsi blázen,“ řekla Sára.

„Při Poháru asi projde všechno a zaměstnanci Hiltonu přece musí být zvyklí na excentrické hosty, ne?“

„A co když měl Greene revolver?“ zeptala se.

Usmál jsem se na ni. „Nevím, jestli by se mu chtělo s ním mávat před tolika svědky.“

„Třeba ano.“

„Třeba ano... ale k východu z hotelu to měl příliš daleko.“ Kousal jsem si palec. „Poslyšte... jak ale vůbec věděl, že jsem v Hiltonu?“

Chvilí bylo hrobové ticho.

„Já mu to řekla sama,“ ozvala se konečně Sára. Mluvila napůl útočně, napůl provinile. „Jik ti to všechno nepověděl... Nejdřív řekli... tedy Greene řekl... že mně popálí obličej, jestli jim Jik nepoví, kde tě najdou. Nechtěl jim to říct, ale vlastně musel... tak jsem jim to radši řekla sama, aby to nemusel prozrazovat on... asi ti to připadá nesmyslné.“

Naopak, její vysvětlení mi imponovalo. To musela být opravdu veliká láska, s neobvyklou mírou porozumění.

Usmál jsem se na ni. „Než jsi jim to pověřila, tak tedy nevěděli, kde jsem, ano?“

Jik zavrtěl hlavou. „Já mám dojem, že vůbec nevěděli, jestli si v Melbourne. Když jim Sára řekla, že si nahoře v pokoji, tak byli překvapení. Podle mého nevěděli nic víc než to, že už nejsi ve špitále v Alice Springs.“

„Věděli o našem vloupání?“

„Určitě ne.“

Ušklíbl jsem se. „Ty se zblázníš, až na to přijdou.“

Jik se stejně jako já pečlivě vyhýbal jakékoliv zmínce o tom, co by se bylo stalo, kdybych se byl do jejich pokoje hned dostavil; viděl jsem na něm, že mu to je jasné... možnost, že bych z toho nakonec vyvázl živý byla nepříjemně mizivá.

Prohlásil jsem, že mám hlad.

Sára se usmála. „Ty máš přece vždycky hlad.“

Najedli jsme se v malé PVP restauraci blízko motelu. Kolem nás u stolků se všichni bavili o tom, jak dopadli se sázkami na Poháru.

„No nazdar,“ vzdychla Sára, „já úplně zapomněla!“

„Na co?“

„Na tvoji výhru, na Ringwooda.“

„Ale...“

„Měl číslo jedenáct.“

„To snad ani není pravda!“

Otevřela kabelku a vyndala z ní silný svazek bankovek. Jakýmsi řízením osudu se jí podařilo při všem tom strašlivém zmatku v Hiltonu uniknout nebezpečí, aniž pustila svoji světlou koženou kabelku z ruky. Často jsem žasnul nad silou instinktu, který káže ženám, aby se držely svých kabelek. Ten den mohla sloužit jako zářný příklad tohoto zvláštního úkazu.

„Čtyřicet ku jedné,“ řekla. „Vsadila jsem za tebe dvacet dolarů, tak že ti dám osm set, je to přímo amorální.“

„Tak se o to rozdělíme,“ smál jsem se.

Zavrtěla hlavou. „Nechci ani cent... Abych řekla pravdu, tak jsem počítala s tím, že jedenáctka nemá vůbec žádnou šanci, a vsadila jsem dvacet s tím, že o ně určitě přijdeš, abych ti dala lekci, že se takhle nesází, jinak bych byla dala jen deset.“

„Stejně už většinu těch peněz dlužím Jikovi,“ namítl jsem.

„Jen si to nech, účtovat budeme až nakonec. Mám ti nakrájet biftek?“

„Bud tak hodná.“

Uhledně mi ten plátek masa nakrájela a pak mi zase talíř přistrčila, vidličku pěkně připravenou.

„Jak to probíhalo na dostizích?“ zeptal jsem se a nabodl první šťavnaté sousto. „Viděli jste tam někoho?“

Biftek nejen dobře vypadal, ale také dobrý byl. Najednou jsem si uvědomil, že přesto, že mě ještě kdeco píchá a bolí, cítím se už vlastně dobře, a že jsem přestal být jako mátoha. Zdálo se, že je vše na dobré cestě.

„Greena sme neviděli, toho kluka taky ne a Ježka taky ne,“ hlásil Jik.

„Vsadím se, že oni viděli vás.“

„Myslíš?“ ptala se Sára starostlivě.

„Nejspíš ano, nejspíš vás viděli na dostizích a pak vás jednoduše sledovali až k Hiltonu.“

„Ach jo,“ zaskučel Jik. „A my je ani vokem nezahlídlí. Bylo tam všude děsnejch vozů.“

Přikývl jsem: „Já vím, a jely pomalu. Stačilo, aby Greene jel tak o tři vozy za vámi, a mohl vás tak mít klidně pořád na očích a vy jste ho přitom vidět nemohli.“

„Poslyš, je mi to děsně líto.“

„Prosím tě, neblázni, stejně to nakonec dobře dopadlo.“

„Až na to, že zase nemáme nic na sebe,“ poznamenala Sára.

„Vždyť vypadáš hezky,“ řekl jsem roztržitě.

„Tak tedy, na dostizích jsme viděli jednu známou ze Sydney a s tou jsme se dívali na první dva dostihy a taky jsme se bavili s její tetou. Potom, když se Jik vrátil, jsme si povídali s jedním fotografem, se kterým se oba známe... takže můžeme snadno dokázat, že jsme s Jikem byli celé odpoledne na dostizích, jak sis přál.“

„Wexforda jste neviděli?“

„Ne, pokud vypadá tak, jako na té tvé kresbě, tak ne,“ řekla Sára. „Mohl tam ale samozřejmě být, ono je to hrozně těžké najít v takových davech mužského, kterého človek v životě neviděl, jen na obrázku.“

„Povídali jsme si ale s kdekým, i s lidma, který Sára zná málo, jen vod vidění, měla prima záminku, představovala všem svého čerstvě ulovenýho manžela.“

„Mluvili jsme dokonce i s tím pánem, se kterým jsi se sešel v sobotu, vlastně on dokonce přišel za námi a sám se s námi dal do řeči,“ řekla Sára.

„Hudson Taylor?“

„Ten, co sme ho viděli, jak se baví s Wexfordem,“ přikývl Jik.

„Ptal se, jestli tam taky seš, prý by tě chtěl pozvat na skleničku. Řekli jsme mu, že ti to vyřídíme.“

„Jeho kuň myslím běžel docela slušně, ne?“ zeptal jsem se.

„My se s tím pánem setkali ještě před Pohárem. Přáli jsme mu mnoho štěstí a on řekl, že ho bude potřebovat.“

„Jo, on taky sází.“

„Prosím tě, kdo nesází?“

Vzdychl jsem. „Tak už mám po komisi. Slíbil mi, že jestli jeho Vinery vyhraje, že mně zadá její portrét.“

„Necháváš se najímat jako štetka, přímo se mi hnusíš,“ řekl Jik.

„No, vyhráls na Ringwoodovi víc, než kolik bys byl dostal za obrázek, tak co,“ utěšovala mě Sára.

Zatvářil jsem se dotčeně a Jik se dal do upřímného smíchu.

Vypili jsme kávu, vrátili se do motelu a rozešli se do svých pokojů. Netrvalo ani pět minut a Jik už klepal na dveře.

„Pojd dál,“ otevřel jsem mu.

Ušklíbl se. „Vidím, žes mě očekával.“

„No, napadlo mě, že asi přijdeš.“

Sedl si a začal se s křeslem točit. Zabloudil pohledem na můj kufr, položený na gauči.

„Cos udělal s těma věcmá, co sme vodnesli z galerie?“

Řekl jsem mu to.

Přestal se točit a chvíli seděl bez hnutí.

„Ty se s věcmá moc nesereš, vid’?“ řekl konečně.

„Za několik dní odjedu domů.“

„A do té doby co?“

„Do té doby... rád bych si zachoval náskok před Wexfordem, Greenem, Ježkem i tím hošíčkem z galerie, a taky před tím vazounem z Alice Springs.“

„Nemluvě o našem kamarádovi kopistovi, panu Harleyi Renboovi.“

Chvíli jsem uvažoval. „Ano, před tím taky.“

„Myslíš, že se nám to podaří?“

„Žádné ‚nám‘, od této chvíle ne. Ty se ted sebereš a odjedeš se Sárou domů.“

Pomalů zavrtil hlavou. „Poslouchej, já vopravdu nemyslím, že bychom byli v tom případě ve větším bezpečí než s tebou, nás moc snadno najdou. Za prvé sme v sydneyjském telefonním seznamu. Za drahý, Wexford přece klidně může napochodovat na lod a zamávat na nás něčím drobet větším než zrovna zapalovačem.“

„V tom případě bys mu jednoduše řekl, co jsem ti teď pověděl.“

„A všechno bych tím zvorál.“

„Občas se musí zatroubit na ústup.“

Zavrtěl hlavou. „Když zůstaneme s tebou, tak třeba vůbec nebude nutný troubit. Z těch dvou zel bych si vybral určitě tohle. A vůbec...“ V očích mu zablýskl ohýnek, který se tam dříve objevoval častěji. „Náhodou to bude veliký... hra na kočku a na myš. Kočky nebudou vědět, že sou vlastně myši, který honěj myši, který sou vlastně kočky.“

Obával jsem se, že to budou spíš býčí zápasy a v aréně že budu já s červeným hadrem, abych k sobě přilákal býka. Taky jsem si představoval, že budu jako kouzelník, který musí připoutat pozornost diváků na jednu ruku, zatímco tou druhou nepozorovaně provede trik. Musím se přiznat, že představa kouzelníka mi byla podstatně příjemnější, protože kouzelníci většinou představení přežijí bez úrazu.

13

Větší část noci jsem strávil studiem seznamu zahraničních zákazníků, a to jednak z toho důvodu, že mi ještě stále dělalo velké potíže najít snesitelnou pozici na spaní, jednak proto, že jsem nic jiného ke čtení stejně neměl.

Bylo mi čím dál tím jasnější, že jsem toho vlastně ukradl málo. Seznam byl samozřejmě sám o sobě skvělý, ale kdyby k němu byl přiložen inventární soupis všech obrazů s příslušnými značkami, byl by ještě skvělejší.

Jinak bylo celkem logické, že inventární značky musely být sestaveny podle nějakého kódu, a budu-li šije dostatečně dlouho prohlížet, je možné, že z toho něco vyluštím.

Většina značek začínala písmem M, hlavně v tom prvním, obsáhlejším seznamu. V kratším seznamu, který jsem našel až na konci slohy, se M vyskytovalo na prvním místě jen zřídka, zato se tam často objevovalo S, A, W a B.

Značka Donaldova obrazu začínala M, Maisiina značka S.

M by tedy mohlo jednoduše znamenat Melbourne a S Sydney, tedy města, ve kterých byly obrazy prodány.

Co potom mohlo znamenat A, W a B? Možná že Adelaide, Wagga Wagga a Brisbane.

Nebo Alice?

V prvním seznamu následovala další písmena a čísla po M jak se zdálo zcela neuspořádaně, zatímco v kratším seznamu bylo ve skupině písmen vždy C, poslední písmeno R, a čísla více méně následovala po sobě, i když byla rozdělena podle jednotlivých zemí. Nejvyšší číslo byla čtyřiapadesátka, obraz prodaný jakémusi panu Normanovi Updikovi z Aucklandu na Novém Zélandu s inventární značkou WHC 54 R.

Podle data v levém sloupci k prodeji došlo teprve před týdnem a jméno pana Updika nebylo přeškrtnuté.

Všechny obrazy v kratším seznamu musely být prodány v průběhu posledních tří let. Nejstarší data v obsáhlejším seznamu byla stará pět a půl let.

Zajímalo by mě, co bylo první, před těmi pěti a půl lety, jestli byla dřív galerie, nebo plán akce, jestli Wexford byl původním povoláním podvodník a zločinec, anebo jestli kdysi začínal jako poctivý obchodník s obrazy, který se nechal zlákat na scestí vyhlídkou na snadné, nezákonné zisky. Pravděpodobnější se mi zdála druhá hypotéza, alespoň soudě podle Wexfordovy osobnosti, pokud jsem ji vůbec mohl posuzovat, i podle celkové vážné atmosféry v galerii. Co mi v tom nehrálo, byl ten spodní proud krutosti a násilí, který vřel těsně pod povrchem všeho toho ponikání.

S povzdechem jsem odložil seznamy a zhasil světlo. Ležel jsem potmě a uvažoval o telefonickém hovoru, který jsem měl poté, co ode mne odešel Jik.

Telefonovat z motelu bylo obtížnější než z hotelu, ale nakonec jsem měl velmi dobré spojení, slyšet bylo úplně zřetelně a jasně.

„Dostal jste můj telegram?“ zeptal jsem se.

„Čekám na váš hovor už půl hodiny.“

„Odpustěte.“

„Co si tedy přejete?“

„Poslal jsem vám dopis, ale raději bych vám řekl přímo, co vám píšu.“

„Ale...“

„Prosím vás, napřed mě vyslechněte,“ zarazil jsem ho. Hovořil jsem dlouho a z druhého konce se ozývaly jen občasné souhlasné, netrpělivé nebo pohoršené zvuky.

„Jste si tím vším zcela jist?“

„Většinou ano, jen z malé části to jsou dohady.“

„Opakujte to prosím znovu od začátku.“

„Jak si přejete.“ Vyprávěl jsem to stejně podrobně či stručně jako poprvé.

„Já si vás nahrál.“

„Dobře.“

„Hm... co teď hodláte udělat?“

„Chci už brzy odjet domů, ale do té doby hodlám i nadále strkat nos do věcí, do kterých mi nic není.“

„S tím samozřejmě nemohu souhlasit.“

Ušklíbl jsem se do telefonu. „Samozřejmě, ale kdybych zůstal v Anglii, nevěděli bychom teď to, co víme. Ještě jedna věc... můžu se s vámi v případě potřeby narychlo spojit telexem?“

„Telexem? Moment.“

Čekal jsem.

„Ano... tady je to...“ Nadiktoval mi číslo, a já jsem šije zapsal. „Jakoukoliv zprávu adresujte přímo na mě a označte jako naléhavé.“

„Dobře. A mohli byste mi prosím ještě zjistit odpovědi na tři otázky?“ Vyslechl je a prohlásil, že to bude možné. Řekl jsem, že mu mnohokrát děkuju, a tím náš hovor skončil.

Ráno měli Jik i Sára ospalé a blaženě lenivé oči. Usoudil jsem, že noc asi byla úspěšná.

Odhlásili jsme se z motelu, já si zabalil věci, strčil zavazadla do kufru auta a usadil se vpředu vedle řidiče, abych vypracoval rozvrh akcí pro celý den.

„Nemohli bychom si prosím zajet do Hiltonu pro šaty?“ prosila Sára nešťastně.

Oba jsme s Jikem dvojhlasně vyhrkli, že ne.

„Jdu tam zavolat,“ prohlásil Jik. „Řeknu jim, aby nám poslali účet za pokoje.“ Vysoukal se z vozu a šel to vyřídit.

„Vezmi si tu moji výhru a jdi si koupit, co potřebuješ,“ nabízel jsem Sáře.

Zavrtěla hlavou. „Já mám peníze, o to nejde. Já jen... prostě bych si přála... přála bych si, aby to už všechno skončilo.“

„Už to tady brzo skončí,“ poznamenal jsem klidně. „Poslyš, jak by sis vůbec představovala ideální život?“ zeptal jsem se.

„Já...“ otázka ji překvapila. „No, teď bych byla nejraději s Jikem na lodi, a tam bych se radovala ze života tak jako předtím, než jsi se objevil.“

„A co dál?“

Zasmušile se na mě podívala. „Ty si možná, Todde, myslíš, že si neuvědomuju, jak složitý člověka jsem si vzala, ale přece stačí, abych se podívala na jeho obrazy... jde mi z nich mráz po zádech. Je v nich Jik, kterého neznám, protože od té doby, co se známe, nenamaloval vůbec nic. Možná, že si myslíš, že svět o něco přijde, když si Jik užije trochu obyčejného štěstí, ale já přece nejsem tak hloupá, já vím, že to jednoho dne skončí, že to, co ho nutí malovat tak, jak maluje, se určitě zase vrátí... vím, že tyhle první měsíce, které jsme spolu strávili, jsou strašlivě drahocenné... mně ani tolik nevadí to fyzické nebezpečí, do kterého jsi nás nahnal, jako pocit, že ztrácím zbytek toho drahocenného času, který mi zbýval a který se teď najednou určitě o celé týdny zkrátí... tys připomenul Jikovi jeho práci a jakmile odjedeš, Jik začne dělat.“

„Tak ho přemluv, ať s tebou vyjede na moře, na moři je vždycky šťastný.“

„Tobě na tom všem vůbec nezáleží, vid?“

Zadíval jsem se do jejích temně hnědých, zasmušilých očí. „Záleží mi na vás obou, moc mi na vás záleží.“

„Pak tedy pomoz pánbůh tomu, koho nemáš rád.“

A pomoz pánbůh mně, říkal jsem si, budu-li mít čím dál tím radši ženu svého nejstaršího přítele. Odvrátil jsem se od ní a zadíval se z okénka. Přátelská náklonnost je jistě nezávadná, ale cokoliv víc by bylo zlé.

Jik se vrátil. Tvářil se spokojeně. „Všecko už je vyřízený. Jo, řekli mi, že tam máš dopis, Todde, prej ho tam někdo osobně donesl, teď ode mne chtějí tvoji adresu.“

„Cos jim na to řekl?“

„Že jim určitě zavoláš.“

„V pořádku... tak pojedeme.“

„Kam?“

„Nejspíš na Nový Zéland, ne?“

„Jo, to by mohlo stačit, teda na vzdálenost,“ řekl Jik suše.

Odvezl nás na letiště, kde se hemžily davy návštěvníků Poháru, kteří se vraceli domů.

Jestli po nás Wexford s Greenem jdou, tak budou určitě číhat na letišti,“ poznamenala Sára.

A jestli nás nehledají na letišti, budeme se muset postarat o to, aby po nás zůstala nějaká stopa, říkal jsem si v duchu. Jikovi to bylo také jasné a také mlčel.

„Takhle na veřejném místě nám nemůžou ublížit,“ utěšoval jsem Sárú.

Koupili jsme si letenky a zjistili jsme, že do Aucklandu máme dvě možnosti spojení: buď za hodinu přes Sydney, anebo přímý let až v poledne.

„Přes Sydney,“ prohlásila Sára rozhodně. Čerpala sílu z představy, že stane na prahu domova.

Zavrtěl jsem hlavou. „Poletíme přímo do Aucklandu. Pojďme se podívat, jestli by nám v restauraci ještě nedali něco k snídani.“

Proklouzli jsme do jídelny navzdory významným pohledům personálu na hodiny a hodinky. Objednali jsme si vejce na slanině. „Proč letíme na Nový Zéland?“ zeptala se Sára. „Chceme navštívit jednoho pána kvůli jednomu obrázku a chceme tomu pánovi poradit, aby se nechal dobře pojistit.“

„To myslíte vážně?“

„Ano.“

„Já dost dobře nechápu, proč se řítíme do takové dálky, když Jik tvrdí, že jste toho v té galerii našli dost a že by se to celé mohlo nechat bouchnout.“

„Jenže my to nechceme nechat bouchnout,“ vysvětloval jsem jí. „Chceme to policii předat v úhledném balíčku.“ Zadívala se na mě. „Vyjadřuješ se v jinotajích.“

„No, na plátně ne,“ utrousil urážlivě Jik.

Když jsme se najedli, šli jsme si prohlédnout obchody na letišti. Zakoupili jsme pro Sárú a Jiku další kartáčky na zuby a další brašnu aerolinek. Po Wexfordovi, Greenovi, Ježkovi, Renboovi ani po chlapečkovi z galerie nikde ani vidu ani slechu, ani po tom vazounovi z Alice Springs. Mohli tam ovšem být a mohli nás vidět, aniž jsme je upozorovali.

„Jdu zavolat do Hiltonu,“ řekl jsem.

Jik přikývl. Telefon byl hned vedle, takže mě oba se Sárú během hovoru slyšeli a já na ně viděl.

„Volám kvůli tomu dopisu...“ hlásil jsem slečně v recepci, „já vám zatím nemohu udat žádnou adresu, právě odjíždím na Nový Zéland, do Aucklandu, asi během dvou hodin poletím.“ Ptali se, co s tím dopisem mají dělat.

„Prosím vás, nebyla byste tak velmi laskavá... nemohla byste ho otevřít a přečíst mi ho do telefonu?“

Prý zajisté, s potěšením. Psal Hudson Taylor, že velice lituje, že jsme se na dostizích minuli, a pokud prý bych chtěl během svého pobytu v Austrálii navštívit některé vinice, bylo by mu potěšením, kdyby mě mohl provést po těch svých.

Řekl jsem slečně, že pěkně děkuju, a slečna řekla, že jí bylo potěšením. Ještě jsem dodal, že kdyby se snad po mně někdo sháněl, tak aby vyřídila, kam jsem odjel. Zajisté. Zařídí to s potěšením.

V průběhu další hodiny zavolał Jik firmě, od které měl najaté auto, dohodl se s nimi, kam mu mají poslat účet a že vůz nechá stát na parkovišti u letiště. Já si podal zavazadla u kóje společnosti Air New Zéland. S cestovními pasy jsme si život komplikovat nemuseli. Já svůj měl sice pro jistotu s sebou, ale Sára s Jikem žádný nepotřebovali, protože hraniční přechody mezi Austrálií a Novým Zélandem jsou zcela bez formalit, jako mezi Anglií a Irskem.

Po Wexfordovi nebo Greenovi stále ani vidu ani slechu. Seděli jsme po odbavení v odletové hale a každý z nás myslel na své.

Teprve v okamžiku, kdy hlásili přípravu k odletu naší linky, jsem spatřil „hlídku“. Naskočila mi husí kůže.

Byl jsem slepý, říkal jsem si, hloupý a slepý.

Nehlídkoval ani Wexford, ani Greene, ani ten mladík, ani Renbo, ani Ježek, ani vazoun. Elegantní šaty, přičísnuté vlasy, nenápadná kabelka, nenápadné střevíčky, klidný, soustředěný obličej. Všiml jsem si jí, protože se tak upřeně dívala na Sárú. Stála před odletovou halou a dívala se skleněnou stěnou dovnitř. Žena, která mě vítala v galerii Yarra River, která mi nabídla katalog a která mě pak zase z galerie vypouštěla.

Ucítila, že se na ni dívám a otočila se. Bleskově jsem se zadíval jinam a tiše jsem doufal, že neví, že jsem ji viděl a poznal.

Jik, Sára a já jsme vstali a loudali se pomalu s ostatními k východu, k letadlu. Ve skleněných dveřích jsem zahlédl odlesk: stála a dívala se za námi, jak odcházíme. K letadlu jsem došel bez ohlednutí.

Paní Updiková stála na prahu svého domu, vrtěla hlavou a oznamovala nám, že se její muž před šestou určitě nevrátí.

Byla hubená, s ostrými rysy, a mluvila se silným novozélandským přízvukem. Jestli prý chceme hovořit s jejím mužem, musíme přijít později.

Kriticky si nás prohlížela: Jikův rozcuchaný vous, Sárú v mírně pomačkaných jednoduchých šatech, mě, s rukou pod košilí, sako přes rameno.

Určitě jsme nebyli nenápadná trojice, která každému rychle vymizí z paměti. S přísně staženými ústy se za námi dívala, jak odcházíme po cestičce přes zahrádku před domem.

„Něžná duše, co?“ zabručel Jik.

Odjeli jsme vozem, který jsme si vypůjčili na letišti.

„Kam teď?“ ptal se Jik.

„Nakupovat,“ prohlásila Sára rozhodně. „Musím si koupit něco na sebe.“

Zjistili jsme, že hlavní nákupní centrum je v Queen Street a že obchody zavírají až za půl hodiny. Počkali jsme s Jikem ve voze a pozorovali život na ulici.

„Teď je hodina, kdy choděj kočky domů,“ prohlásil Jik blaženě. „A co z toho?“

„Můžu si tu pěkně sedět a počítat ty, co nenosej podprsenku.“

„Jsi ženatý.“

„Jo, to víš, zvyk je železná košile.“

Napočítali jsme osm jistých a jednu spornou, než se Sára vrátila. Měla na sobě olivově zelenou sukni s růžovou halenkou a připomínala mi pistáciovou zmrzlinu.

„Hned je mi líp,“ vzdychla a hodila na zadní sedadlo dva veliké pytle s nákupy. „Tak můžeme jet.“

Blahodárný účinek nového oblečení jí vydržel po celou dobu, kterou jsme strávili na Novém Zélandě, a mně to nepřestávalo přivádět v úžas. Asi měla větší pocit jistoty, když věděla, že je v čistém a vypadá úpravně, měla také ihned lepší náladu. Textilní brnění, Hkal jsem si. Protišoková léčba v nezehlivé úpravě, protijed v nové broži.

Pomalů jsme se vrátili na kopec, na kterém stál v husté řadě podobných domů v úzké ulici dům Normana Updika. Byla to velká stavba, ale sousední domy ji příliš tísnily. Teprve, když jsme domem prošli, bylo zjevné, že domy jsou tam tak natlačené kvůli nádhernému pohledu z oken na město, které se táhlo dole podél pobřeží až do nedohledna, domky všude blízko sebe, na malých pozemcích.

Jak byla paní Updiková nemluvná, tak byl její muž hovorný. Měl kulatou, olýsalou hlavu a krátké, zavalité tělo. Svě ženě říkal Smíšku a nemyslel to ironicky.

Řekli jsme s Jikem, že jsme oba výtvarníci z povolání, že se velmi zajímáme o obraz, který nedávno koupil a že bychom mu byli velmi vděční, kdybychom si obraz směli prohlédnout.

Zeptal se, jestli nás za ním poslali z galerie a potěšeně zářil nad poklonou, kterou jsme nepřímo učinili jeho vkusu i jeho finančním možnostem.

„Více méně ano,“ odpověděli jsme a Jik dodal: „Můj přítel má doma v Anglii jméno jako uznávaný malíř koní, jeho věci visí v mnoha významných galeriích a několikrát měl práce vystavené v Královské akademii...“

Připadalo mi, že to trochu přehnal, ale panu Normanu Updikovi to zjevně zaimponovalo. Zešíroka před námi rozevřel dveře.

„Pojďte dál, jen pojdte dál, obraz je v obývacím pokoji. Tudy, děvčátko, prosím.“

Zavedl nás do veliké, přeplněné místnosti s tmavým, hlubokým plyšovým kobercem, tmavým nábytkem a nádhernou vyhlídkou na sluncem ozářený záliv.

Jeho žena, Smíšek, seděla zarytě před televizorem a sledovala slabomyslnou anglickou komedii. Bez pozdravu, nevraživě se na nás podívala. Norman Updike se důstojně proplétal mezi řadou těžkých křesel. Stále zářil. „Tady prosím. Co tomu říkáte?“ Majetnickým gestem ukázal na zarámované plátno uprostřed stěny.

Byl to menší olej, asi tak čtrnáct na osmnáct palců. Černý kůň se štíhlou, ohnutou šíjí, proti modrobílému nebi. Kůň měl zastřižený ocas a stál na zažloutlé trávě. Pryskyřice, kterou byl obraz nakonzervován, vypadala staře.

„Herring,“ zašeptal jsem s posvátnou úctou.

Úsměv pana Normana Updika se ještě rozšířil. „Vidím, že se v tom vyznáte. Tohle je cenný kousek.“

„To jistě,“ přikývl jsem.

„Získal jsem ho za velmi slušnou cenu, v galerii, kde jsem ho koupil, tvrdili, že kdybych ho chtěl prodat, určitě bych na tom vydělal.“

„Mohu se podívat zblízka?“ zeptal jsem se zdvořile.

„Samozřejmě.“

Pozorně jsem si plátno prohlížel. Bylo výborné a skutečně to vypadalo jako Herring, který zemřel v roce 1895. Práce ale také nápadně připomínala pečlivého pana Renboa. Abych si mohl být jistý, byl bych potřeboval mikroskop a chemika.

Odstoupil jsem a rozhlédl se po místnosti. Neviděl jsem nic, co by mohlo mít větší hodnotu. Všechny ostatní obrazy v pokoji byly reprodukce.

„Je to krásné,“ znovu jsem se obdivně zadíval na Herringa. „Ten vynikající, charakteristický styl, byl to skutečný mistr.“

Updike zářil.

„Ted si budete muset dát pozor na zloděje,“ dodal jsem.

Zasmál se. „Slyšíš to, Smíšku? Slyšíš toho mládence, prý si máme dát pozor na zloděje!“

Paní se na mě na vteřinu kysele podívala a znovu se soustředila na televizní obrazovku.

Updike poplácal Sáru po zádech. „Můžete vašeho přítele ujistit, že si s lupiči nemusíme dělat žádné starosti.“

„Jak to?“

„Máme po celém domě zavedené poplašné zařízení,“ zářil. „Žádný strach, tady by se zloděj daleko nedostal.“

Jik i Sára se rozhlédli po místnosti, stejně jako předtím já, a také neviděli nic, co by stálo za ukradení.

Tedy, určitě nic, co by opravňovalo instalaci nákladného poplašného zařízení po celém domě. Updike se na ně pobaveně díval a zářil jak měsíček.

„Tak co, Smíšku, mám těm mladým lidem ukázat naše poklady, co myslíš?“

Ani se nepohnula. Z televize se ozýval konzervovaný smích.

„Jsme moc zvědaví,“ řekl jsem.

Spokojeně, majetnický se usmál, byl si jistý, že to, co se nám chystá ukázat, budeme náležitě obdivovat. Třemi kroky došel k velké skříni zabudované ve zdi a dramaticky rozevřel obě křídla dveří.

Uvnitř bylo asi tak šest hlubokých polic, na každé několik kusů vyřezávaného jantaru, řezba byla jemná jako krajka, jantar byl narůžovělý, světle žlutý, nazelenalý, hladký, lesklý, drahocenný. Každý kus měl samostatný těžký černý podstavec. Jik i Sára vydávali poslušně obdivné zvuky a úsměv pana Normana Updika se stále rozšiřoval.

„Jsou samozřejmě z Hongkongu,“ vysvětloval. „Já tam řadu let pracoval. Docela slušná sbírka, co, co myslíte?“ Šel k další skříni a otevřel dvojité horní i dolní dvířka. Uvnitř byly další police a další kusy jantarových řezb.

„Obávám se, že toho o jantarech mnoho nevím,“ omlouval jsem se. „Asi nedokážu vaši sbírku ocenit tak, jak by si nepochybně zasloužila.“

Pověděl nám pak o vyřezávaných jantarech mnohem víc, než jsme si přáli vědět. V pokoji měl sbírku ve čtyřech skříních a přebývající kusy v ložnici a v hale.

„V Hongkongu bývaly kdysi k mání prakticky za babku. Já tam pracoval dvacet let, víte.“

Podívali jsme se na sebe s Jikem. Já nepatrně přikývl.

Jik se okamžitě začal s panem Updikem loučit, potřásl mu rukou, vzal Sáru kolem ramen a řekl, že už musíme jít. Updike se tázavě zadíval na Smíšku. Paní seděla nepohnutě před televizí a nejevila sebemenší známky toho, že by se snad chtěla ujmout povinností hostitelky. Když se na nás ani nepodívala, pokrčil pan Updike dobromyslně rameny a doprovázel nás k východu. Jakmile otevřel dveře, Jik se Sárou vyšli ven a nechali mě s panem Updikem samotného v hale.

„Budte tak hodný, pane Updiku, můžete mi říct, který pán vám toho Herringa v galerii prodával?“

„Pan Grey,“ odpověděl bez zaváhání.

Pan Grey... pan Grey...

Zamračil jsem se.

„Takový příjemný člověk, přiznal jsem se mu, že toho o obrazech mnoho nevím, ale on mě ubezpečil, že mně ten malý Herring určitě přinese stejné potěšení jako moje sbírka jantarů.“

„Vy jste mu o té sbírce vyprávěl?“

„Jistě. Tedy... víte, když toho člověk o něčem moc neví, tak... prostě se pak snaží ukázat, že zase ví hodně o něčem jiném, jestli víte, jak to myslím. Je to lidské, ne?“

Stále se usmíval.

„Máte pravdu,“ s úsměvem jsem přikývl. „A jak se jmenovala ta galerie, ve které pracuje pan Grey?“

„Prosím?“ zmateně se na mě zadíval. „Myslel jsem, že vás odtamtud za mnou poslali.“

„Chodím do tolika galerií, že si teď najednou nemůžu za nic na světě vzpomenout, jak se tahle jmenovala.“

„Galerie Ruapehu, byl jsem tam minulý týden.“

„Tam...“

„Ve Wellingtonu.“ Úsměv zmizel. „Poslyšte, co to má vlastně znamenat?“ zatvářil se podezíravě. „Proč jste sem vlastně přijeli? Začínám mít dojem, že vás za mnou pan Grey vůbec neposlal.“

„Ne, neposlal. My jsme ale za vámi přišli v dobrém, o tom vás můžu ubezpečit, pane Updiku. Opravdu

jsme oba malíři. Jenže... teď, když jsme viděli vaši sbírku jantarů... domníváme se, že bychom vás měli varovat. Víme o několika případech vloupání do domů osob, které si koupily krátce předtím cenný obraz. Říkáte, že máte poplašné zařízení, v tom případě bych vám radil, abyste si ho nechal přezkoušet, abyste měl jistotu, že skutečně funguje.“

„Ale... přece...“

„Potuluje se tu gang zlodějů,“ vysvětloval jsem. „Mají přehled o tom, kdo kde koupil jaký obraz a pak vykradou dům příslušného kupce. Vycházejí z předpokladu, že když si někdo může dovolit třeba takového Herringa, bude mít určitě doma víc cenných věcí a vloupání bude stát za to.“

Upřeně se na mě díval. Začínalo mu svítat. „Chcete říct, že když jsem tomu panu Greyovi řekl o své sbírce jantarů...“

Skočil jsem mu do řeči. „Nechci říct nic víc, než že bude dobře, budete-li v budoucnosti hodně opatrný a zajistíte si bezpečnost domu.“

„Ale... na jak dlouho?“

Potřásl jsem hlavou. „To vám bohužel nemůžu říct. Možná že už natrvalo.“

Na dobromyslném obličeji se objevil starostlivý výraz. „To jste přijel proto, abyste mi tohle všechno řekl? Co vás k tomu přimělo?“ zeptal se.

„Byl bych ochoten udělat cokoliv, co by pomohlo tuhle bandu lupičů zničit.“

Zeptal se proč, a tak jsem mu to řekl. „Můj bratranec si taky koupil obraz, a pak mu vyloupili dům. Zena mého bratrance náhodně lupiče vyrušila a oni ji zavraždili.“

Updike se na mě dlouze, pozorně zadíval. I kdybych se byl snažil zamaskovat hněv, který ve mně trvale doutnal, nebylo by se mi to podařilo. Updike se otřásl.

„Musím říct, že jsem rád, že nejdete po mně,“ řekl.

Usmál jsem se. „Prosím vás, pane Updiku... buďte opatrný. Možná, že se tu v budoucnosti jednoho krásného dne objeví policie, že si budou přát vidět váš obrázek a budou se vás ptát, kde jste ho koupil... tedy, pokud to bude v mých silách, objeví se tu policie určitě.“

Usmál se. Chápal mě a věřil mi. „Budu ty pány očekávat,“ řekl.

14

Jik nás zavezl z Aucklandu do Wellingtonu. Vozem to trvalo osm hodin.

Přenocovali jsme v motelu v městě Hamilton, jižně od Aucklandu, a ráno jsme pokračovali v jízdě. Nikdo za námi nejel, nikdo nás neobtěžoval, nikdo nás nesledoval. Byl jsem si skoro jistý, že nás ve městě na severu nikdo nenašel a že také nikdo neví, že jsme byli u Updiků.

Wexford ale jistě ví, že mám seznamy zahraničních kupců, ví také, že na seznamech je několik novozélandských adres. Nemohl vědět, kterou z nich si výběru, ale mohl předpokládat, že mě písmeno W v inventární značce zavede přímo do Wellingtonu.

Ve wellingtonské galerii určitě budou mít pohotovost...

„Tváříš se strašně zarytě, Todde,“ poznamenala Sára.

„Odpusť.“

„O čem přemýšlíš?“

„Kdy zastavíme na oběd.“

Rozesmála se. „Vždyť jsem sotva snídala!“

Minuli jsme odbočku na Rotorua a oblast horkých pramenů. Jik se ptal, jestli jsme náhodou nezatoužili po horké bahenní lázni. Prý o kus dál je také elektrárna, kde je zdrojem energie pára vyvěrající pod tlakem ze země, vyprávěla Sára, a jsou tam také hrozivě černé krátery páchnoucí sírou. Země je prý v té oblasti tak tenká, že místy dutě duní. Když byla Sára ještě malá, tak prý ji vzali do toho kraje, jmenovalo se to tam Waiotapu, a měla z toho prý dlouho hrozné noční můry a už nikdy se tam nechtěla jet podívat.

„To je toho, mají tam zemětřesení jen jednou tejdne, vždycky v pátek,“ řekl Jik.

„Někdo mi vykládal, že ve Wellingtonu je zemětřesení tak často, že všechny nové úřední budovy stavějí na výkvných základech,“ řekla Sára.

„Houpací mrakodrap... houpý hou,“ zanotoval tenkým hláskem Jik.

Slunce statečně svítilo a krajina, kterou jsme projížděli, se zelenala neznámými rostlinami. Míjeli jsme ostře brčálové mýtiny, i hluboké stinné lesy, propasti a skály, obrovité stromy, vysoké, jemňounce rozvětvené traviny, které člověku sahaly až k ramenům. Divná země, divoká a krásná.

„Všimni si toho chiaroscuro,“ obrátil se ke mně Jik, když jsme začínali sjíždět do jednoho z nejromantičtějších údolí.

„Co je chiaroscuro?“ ptala se Sára.

„Hra světla a stínu, kontrast a rovnováha, je to odborný termín. Celej svět je jediné veliké chiaroscuro a lidi

v něm sou světlý a tmavý skvrny.“

„Každý jednotlivý život je chiaroscuro,“ dodal jsem.

„A každá duše.“

„Nepřítel je šedý.“

„A když zpatláš dohromady červenou, modrou a bílou, vyjde ti taky šedá.“

„Šedé životy, šedá smrt, všechno splývá v šedivé nicotě.“

„No, vy dva určitě šedí nejste,“ podotkla Sára.

„Šedaje ‚grey‘! Já blbec!“ vykřikl jsem.

„Prosím tě, co to blábolíš?“

„Ten člověk, který si pronajal tu předměstskou galerii v Sydney se jmenoval Grey, stejně jako člověk, který panu Updikovi prodal toho údajného Herringa.“

„Ach jo!“ vzdychla Sára. Rázem ztratila náladu a den pro ni přestal být zářivý.

„Odpusť,“ omlouval jsem se.

Bylo jich moc. Wexford a Greene, pak ten mladík, ta ženská, Harley Renbo, ti dva násilníci z Alice Springs, od vidění jsem znal jen jednoho, druhého, toho, co na mě šel zezadu, jsem neviděl. Mohl to ovšem být Ježek, pokud ne, tak musím Ježka počítat jako dalšího.

Ted' přibyl Grey. A pak musel být ještě někdo. Někde. Přejmenším jich tedy bylo devět, možná deset. Je vůbec možné se jim postavit, aniž člověk přijde k úrazu? Nejhorší by bylo, kdyby na to doplatila Sára nebo Jík. Jakmile jsem udělal krok, narostla sani další hlava.

Bylo by mě zajímalo, kdo vlastně prováděl ty loupeže, jestli posílali dva nebo tři ze svých lidí za moře, nebo jestli si na tu práci najímali tak říkajíc „domorodý personál“.

Pokud posílali vlastní lidi, který z nich asi zabil Reginu?

Setkal jsem se už s Regininým vrahem? Možná že mě právě on shodil v Alice Springs přes zábradlí.

Bezvýsledně jsem uvažoval, myšlenky se mi honily hlavou kolem dokola, tu a tam se objevila nová...

Bude na mě čekat ve Wellingtonu?

Do hlavního města jsme dojeli odpoledne a ubytovali se v hotelu Townhouse, protože odtamtud byl krásný výhled na přístav. Když mají tak nádherné pobřeží, byl by to opravdu hřích, kdyby měli nehezká města, říkal jsem si. Byl jsem sice v taji duše stále přesvědčený, že žádné město na světě nemůže být tak fascinující jako starý, placatý, provlhlý Londýn, ale to bylo něco docela jiného. Wellington, nové, vzorně udržované město mělo nicméně víc než dost vlastní atmosféry i charakteru.

Našel jsem si galerii Ruapehu v telefonním seznamu a zeptal se v recepci, jak bych se tam nejlépe dostal.

O galerii v životě neslyšeli, ale věděli, kde najdu ulici, prý poblíž Thorndonu.

Prodali mi automapu města a okolí, prý to s ní snáz najdu. Pak mi sdělili, že hora Ruapehu je vyhaslá sopka (doufejme) s teplým jezerem v kráteru a že jsme museli jet kolem, jedeme-li z Aucklandu.

Pěkně jsem poděkoval a odnesl mapu Jíkovi a Sáře do pokoje.

„Copak vo to, tu galerii bychom našli, ale co tam chceš vlastně dělat?“ ptal se Jík.

„Můžeme na ně vyplazovat jazyk skrz výkladní skříň.“

„To by vám oběma bylo podobné,“ vzdychla Sára.

„Jedme se tam aspoň podívat,“ navrhoval jsem, „když zůstaneme ve voze, tak si nás nevšimnou.“

„No co, proč ne, stejně chceme, aby vo nás věděli,“ prohlásil neopatrně Jík.

„Cože?“ ptala se Sára s úžasem.

„No to sem tomu dal!“

„Proč?“ začínala mít srach.

„Zeptej se Todda, to byl jeho nápad.“

„Proč, Todde?“

„Protože chceme, aby soustředili všechny síly tady a aby zatím po sobě nezahlazovali stopy v Melbourne. Přece chceme, aby se o ně nakonec postarala policie, přece je nemůžeme zatknout sami, ne? No, a až se policie dá do práce, musí pro ni ještě něco zbýt, musí něco najít, jinak by to bylo celé k ničemu.“

Přikývla. „Tak jsi to tedy myslel, když jsi říkal, že jim to chceš předat v úhledném balíčku. Ale... o tom, že je chceš úmyslně hnát po naší stopě, o tom jsi se nezmínil ani slovem.“

„Todd má ty seznamy a ty vobrázky, který sme tam vzali,“ řekl Jík. „Ty voni budou chtít dostat zpátky. A Todd zase chce, aby se na to úplně soustředili, myslí, že si budou myslet, že když ty věci vod nás dostanou, tak na ně nebudeme moct, tak nás umlčej... Nebudeme mít v rukou nic.“

„Jiku, nepřeháníš to?“ vskočil jsem mu do řeči.

Sára si nás oba postupně pomalu prohlédla. Pak u ní strach vystřídal rezignovaný klid.

„Pokud si budou myslet, že mohou všechno získat zpátky a nás že mohou umlčet, znamená to, že nás budou usilovně hledat proto, aby nás zabili. A ty je v tom chceš podporovat. Je to tak?“

„No, v určitém smyslu ano,“ řekl jsem.

„Hledat nás budou v každém případě,“ namítl Jik.

„Takže my vždycky křiknem: kuk, tady jsme?“

„Já myslím, že už stejně vědí, kde jsme.“

„Bože, dej mi sílu,“ vzdychla. „Dobře. Teď je mi jasné, oč ti běží, a taky je mi jasné, proč jsi mi to až do této chvíle neřekl. Taky je mi jasné, že jsi pěkná sketa. Na druhé straně uznávám, že ti všechno až dosud vycházelo mnohem líp, než bych byla čekala, a že si tu zatím sedíme celí a živí. Dobře, tak jim tedy dáme vědět, že tu jsme, ale jen pod tou podmínkou, že zůstaneme hezky při zdi až do okamžiku, kdy to všechno vyřídíš s policií v Melbourne.“

Políbil jsem ji na tvář. „Domluveno.“

„Takže, jak budeme postupovat?“

Ušklíbl jsem se na ni.

„Nejdřív ze všeho budeme trošku telefonovat.“ Nakonec na sebe ten telefonický hovor vzala Sára, protože jsme usoudili, že její australská výslovnost bude méně nápadná, než kdybychom volali my, Angličané.

„Je tam prosím galerie Ruapehu? Budte tak laskavá, mohla byste mně poradit...“ začala. „Ráda bych mluvila s panem vedoucím. Ano... je to důležité... ano, počkám...“ přikryla mluvítko dlaní. „To byla asi sekretářka. V každém případě je to Novozélandanka.“

„Jsi ohromná,“ pochválil jsem ji.

„Haló? Ano... prosím, řekl byste mi laskavě své jméno?“ Vytřeštila oči. „Wexford. Děkuji, tedy... pane Wexforde, obracím se na vás, protože mě před chvilkou navštívila taková podivná trojice mladších lidí, chtěli vidět obraz, který jsem si před nedávnou dobou u vás zakoupila. Ti tři opravdu vypadali podivně, tvrdili, že jste je za mnou poslal vy, ale mně se to nějak nezdálo, tak jsem je raději nepozvala dál. Ted vám ale přece jen volám, abych si to pro jistotu ověřila. Prosím vás, posílal jste za mnou někoho?“

Z druhého konce se ozývaly rozčilené zvuky.

„Jestli bych je uměla popsat? No, jeden světlovlasý, vousatý mladík, další mladší člověk s poraněnou rukou a taková neupraveně vyhlížející slečna. Poslala jsem je pryč, nějak se mi nelíbili.“

Ušklíbla se do telefonu a poslouchala další proud slov.

„Samozřejmě, že jsem jim nedala žádné informace, vždyť vám říkám, že se mi vůbec nelíbili, nepůsobili důvěryhodně. Kde bydlím? No přece tady, ve Wellingtonu. Ano... děkuji vám mnohokrát, pane Wexforde, jsem moc ráda, že jsem vám přece jen zavolala.“

Z druhého konce se sice ještě stále ozýval hovor, ale Sára rychle zavěsila.

„Chtěl vědět, jak se jmenuju.“

„Seš skvělá,“ řekl obdivně. Jik. „Moje žena je velická herečka!“

Wexford. Wexford osobně.

Zapůsobilo to.

V duchu jsem zajásal.

„Ted, když vědí, že jsme tady, chtěla bys radši odjet jinam?“ zeptal jsem se.

„Ne,“ vyhrkla Sára automaticky. Zadívala se z okna na přístav. „Je tu krásně a už jsme celý den byli na cestě.“

Nic jsem nenamítl. Stejně jsem se obával, že by jeden telefonický hovor nemusil stačit na to, aby nepřítel soustředil všechny síly na Wellington, a o odjezdu jsem uvažoval jen kvůli Sáře.

„Budou-li nás po hotelích hledat jen telefonicky, tak nás nenajdou, i kdyby je napadlo zavolat sem, do Townhousu, protože se budou ptát po Cassavetesových a Toddovi, ne po Andrewsových a Peelovi,“ poznamenal Jik.

„My jsme Andrewsovi a Peelovi?“ ptala se Sára.

„My jsme Andrewsovi, Todd je Peel.“

„To je dobře vědět.“

Manželé Andrewsovi a pan Peel povečeřeli v restauraci hotelu bez zvláštních příhod. Pan Peel pro tuto příležitost odložil obvaz, protože by mohl být poněkud nápadný. Pan Andrews odmítl oholit vous, ačkoliv mu to bylo z téže motivace doporučeno.

Rozešli jsme se do svých pokojů a šli jsme spát. Strávil jsem kratochvilnou hodinku odlepováním náplastí, které jsem měl na noze, abych se mohl obdivovat výšivkám vyrobeným v Alice. Větve stromu způsobily nepravděelné tržné rány, které se ani zdaleka nepodobaly úhledným úpravným operačním řezům.

Prohlížel jsem si ty dlouhé klikaté žebříčky na rudo-černo-fialovo-žlutém pozadí a došel jsem k názoru, že doktoři v Alice Springs podali hrdý výkon. Od mého úrazu uplynuly čtyři dny, já se po tu dobu určitě nepovaloval; bylo s podivem, že při mé čilé aktivitě žádný steh nepovolil. Uvědomil jsem si, že jsem téměř nepozorovaně přešel ze stadia, kdy mi bylo mizerně, do stadia, kdy mi nebylo skoro nic. Je to neuvěřitelné, říkal jsem si, jak se lidské tělo dokáže rychle hojit, když mu v tom nic nebrání.

Přikryl jsem památku na naše dobrodružství novou náplastí, kterou jsem prozíravě koupil v Hamiltonu, a zalehl jsem. Dokonce se mi podařilo najít v posteli polohu, při které se moje pomlácené kosti příliš nebránily. Spokojeně jsem usoudil, že se můj zdravotní stav výrazně lepší, že se všechno lepší.

Několik faktorů jsem asi trochu podcenil. Za prvé jsem podcenil sílu zarytého odhodlání, se kterým nás Wexford sledoval na Nový Zéland. Za druhé jsem podcenil rozzuřenou důkladnost, se kterou nás hledal. Také jsem podcenil, jak silně může zapůsobit naše amatérské vloupání na profesionální zloděje. Podcenil jsem naše úspěchy. Podcenil jsem strach a zuřivost, které jsme podnítili.

Moje představa Wexforda, jak si v komickém vzteku rve zbytky vlasů, byly zcestná. Pronásledoval nás s tvrdošíjností, která hraničila s posedlostí, tvrdě, rychle a bezohledně.

Ráno jsem se vzbudil pozdě. Venku bylo větrno, svítilo teplé jarní slunce. Uvařil jsem si kávu, na kterou bylo v pokoji všechno přichystané, a pak zavolał Jík.

„Poslyš, Sára říká, že si prostě musí umejt hlavu, asi se jí zdá, že už má vlasy slepený špínou.“

„Mně se zdá, že vypadá normálně.“

Tušil jsem, jak se asi pošklebuje. „To víš, manželství mužskému teprve otevře nové vobzory do světa ženských. Prostě a krátce, čeká dole v hale a chce, abych ji vedl do nějakýho krámu, kde by si mohla koupit šampón, tak sem ti to chtěl radši říct.“

„Prosím tě, buďte opatrní...“ řekl jsem nejistě.

„Jasně. Nepojedeme daleko a vůbec ne směřem ke galerii, prostě jenom k nejbližším krámům. Jakmile se vrátíme, tak se vozvu.“

Zavěsil. O pět minut později znovu zvonil telefon. Zdvihl jsem sluchátko.

Byla to slečna z recepce. „Vaši přátelé vám vzkazují, abyste za nimi přišel k vozu, na parkoviště.“

„Dobře.“

Jen tak, bez saka jsem sjel výtahem dolů, dal klíč do recepce a prošel hlavním vchodem na sluncem rozpálené, větrné parkoviště. Rozhlížel jsem se po Sáře a Jíkovi. Čekali na mě ale zcela jiní přátelé. Možná že bych na tom byl o trochu líp, kdybych neměl levou ruku pod košilí. Takhle mě bez okolků, lehce vzali, zdvihli a hodili potupně jako balík na zadní sedadlo svého auta.

Uvnitř seděl Wexford, jednočlenný uvítací výbor. Díval se za těžkými brýlemi mrazivě, nenávistně. Bylo vidět, že tentokrát je tvrdě odhodlaný, že nebude váhat, měl mě v hrsti, jako za tou ocelovou mříží, a nehodlal se dopustit další chyby.

Pod krkem měl zase motýlka. Veselé puntíčky se k té veselé situaci vůbec nehodily.

Ukázalo se, že síla, která mě do vozu vnesla, patřila Greenovi s e na konci a nějakému silákovi, kterého jsem sám nikdy předtím neviděl, ale který zhruba odpovídal popisu Ježka.

Rychle jsem přišel o náladu. Vmáčkli mě na zadní sedadlo mezi Wexforda a Ježka, zatímco Greene sedl za volant.

„Jak jste mě našli?“ zeptal jsem se.

Greene se jedovatě usmál, vytáhl z kapsy fotografii z polaroidu a ukázal mi ji. Na obrázku jsme byli všichni tři, Jík, Sára a já, jak stojíme před obchodem na melbournském letišti. Pochopil jsem, že ta žena z galerie nemařila zbytečně čas, když nás před odjezdem pozorovala.

„Pak jsme s tím obešli hotely. Bylo to jednoduché.“

Protože nebylo co dodat, mlčel jsem. Také jsem trochu obtížně lapał po dechu.

Ostatní nebyli o nic hovornější. Greene nastartoval a vyjel z města. Wexford si mě prohlížel a v jeho pohledu se mísil vztek s uspokojením. Ježek mi zkroutil pravou ruku za záda, takže mi nebylo do skoku ani do řeči. Nedopustili, abych se narovnal, měl jsem hlavu skoro mezi koleny. Bylo to krajně nepříjemné a taky nedůstojné.

Wexford konečně promluvil: „Chceme ty seznamy.“

Přestal mluvit jako džentlmen, nevedl lehkou, společenskou konverzaci. Zuřivá, pomstychtivá zášť z něho číselně skoro viditelně, i o jeho pocitech nemohly být nejmenší pochyby.

Pane bože, říkal jsem si, já pitomec, takhle do toho vlézt, jak ovce!

„Slyšíte? Chceme ty seznamy, všechny vostatní věci, který ste sebral, jasný?“

Neodpovídal jsem. Měl jsem co dělat, abych se vyrovnal s bolestí.

Podle zvuků, které ke mně doléhaly z ulice, jsem usuzoval, že projíždíme nejživějšími ulicemi, kde je v

pátek ráno velký ruch, ale ven jsem neviděl, protože jsem nemohl nadzdvihnout hlavu.

Po hodné chvíli odbočil vůz ostře doleva a začal stoupat do kopce. Stoupání pokračovalo celé míle a než vůz dojel k vrcholu, motor už vzdychal námahou. Pak jsme zase sjížděli dolů.

Během cesty všichni mlčeli. Představa, co mě nejspíš čeká na konci té cesty, byla tak nelákavá, že jsem se raději snažil na ni nemyslet. Řekněme, že bych Wexfordovi ty seznamy vrátil, co pak? Právě, co pak? Po dlouhém úseku jízdy z kopce vůz na chvíličku přibrzdl a pak zahnul doprava. Zvuky města zmizely a ozvaly se zvuky moře. Také jsem už nezaslechl ani jediný míjející vůz. Došel jsem k neveselému závěru, že jsme museli opustit hlavní silnici a že jsme zajeli na nějakou nefrekventovanou vedlejší cestu. Konečně vůz s trhnutím zastavil.

Ježek mě pustil. Posadil jsem se, celý ztuhlý, bolavý a bez elánu. Opuštěnější místo by byli těžko hledali. Cesta vedla těsně podél pobřeží, krajnici už vlastně tvořily ostré skalnaté hroty, omývané zpěněnými vlnami, úplná skalní džungle, v nejmenším mi to nepřipomínalo klidné, mírné břehy Anglie.

Vpravo od silnice se tyčila strmá, rozeklaná skalní stěna, vpředu končila cesta slepě v jakémsi kamenolomu. Na udusané, prašné zemi se válely velké kvádry vylomené ze skály, místy byly velké hromady hrubých, ostrých kamenů, pak hromady šterku a šterku; kamení bylo hrubé, drsné, černé, jakoby sopečného původu.

Nikde žádní lidé. Žádné stroje. Lom byl opuštěný.

„Kde je ten seznam?“ vyštěkl Wexford.

Greene se ke mně od volantu otočil a vážně se na mě zadíval.

„Vždyť vy nám to stejně nakonec povíte, buď po dobrým nebo po zlým, a kdyby po zlým, tak si pamatujte, že vás nebudeme tlouct pěst-ma, ale kamenama.“

Ježek se zatvářil dotčeně. „Nevím, co je na takový pěsti špatného.“ Na Greenově pěsti bylo špatného totéž, co na mojím: nikdy bych nedokázal nikoho praštit takovou silou, aby rána měla žádaný efekt.

Nepochyboval jsem o tom, že místní kamení je dostatečně účinné.

„A co bude, když vám to řeknu?“ zeptal jsem se.

Nečekali, že by to mohlo jít tak snadno. Tvářili se překvapeně a to mně vlastně mohlo do určité míry lichotit. Také se ale tvářili číhavě a to nevěstilo nic dobrého. Vzpomněl jsem si na Reginu a její roztříštěnou hlavu.

Zadíval jsem se na skály, na lom, na moře. Nikde nebyl žádný nouzový východ. Za námi vedla cesta zpět, ale kdybych se po ní rozběhl, pokud bych vůbec dokázal utíkat, jednoduše by mě přejeli.

Polkl jsem a zatvářil se zoufale. Nedělalo mi to velké potíže.

„Já vám to řeknu... ale venku.“

Chvíli bylo ticho. Uvažovali. Nakonec nic nenamítali, asi uznali, že v autě je příliš málo prostoru, že tam jsme moc namačkaní a že by se tam tím kamením ani nemohli pořádně rozmáchnout.

Greene se natáhl k příhradce před sedadlem pro spolujezdce, otevřel malá dvířka a vytáhl pistoli. O střelných zbraních jsem nevěděl skoro nic, ale rozeznal jsem revolver od automatu. Tohle byl revolve-ra a já věděl, že právě tato zbraň vyniká tou vlastností, že se nikdy nezasekne.

Greene s pistolí nezacházel suverénně, spíš s úctou. Mlčky mi ji ukázal a pak ji vrátil do příhrádky. Dvířka nechal otevřená, abychom všichni dobře viděli na prostředek krajního řešení.

„Tak vylez,“ řekl Wexford.

Vystoupili jsme všichni a já si dal dobrý pozor na to, abych zůstal na straně vozu přivrácené k moři.

Slunce jasně zářilo, ale na nechráněném pobřeží byl studený vítr ještě silnější. Wexfordovi rozcuchal pečlivě přičísnuté vlasy a obnažil olysálé temeno. Ježek vypadal ještě omezenější než jindy. Greenovy oči nepřestaly být ani na vteřinu ostražitě a tvrdé, jako drsná krajina kolem nás.

„Tak dobře. A teď, kde sou ty seznamy?“ Wexford musel křičet, aby přehlušil bouření větru a moře.

Otočil jsem se na patě a utíkal ze všech sil k moři. V běhu jsem zastrčil pravou ruku za košili, mezi obvazy, které mi přidržovaly levou paži.

Wexford, Greene a Ježek zuřivě křičeli a rozběhli se za mnou. Vytáhl jsem z ob vazů seznamy zahraničních zákazníků, zamával s nimi nad hlavou a pak jsem je jako disk hodil co nejdál jsem mohl nad moře.

Listy papíru plachtily pomalu ve vzduchu, ale vítr, který vanul od pobřeží brzy většinu volných stránek posbíral a zanesl nad vodu.

Když jsem doběhl na kraj příboje, nezůstal jsem stát, vkročil jsem přímo na nehostinné kolbiště, kde místo bajonetů číhaly skály ostré jako žraloci zuby, omývané zelenou, zpěněnou mořskou vodou. Uklouzl jsem, upadl, zase vstal, potácel se dál; brzy jsem poznal, že proud je mnohem silnější a dno zrádnější. Pochopil jsem, že prchám před jedním smrtelným nebezpečím a vrhám se jako blázen zase do jiného.

Na zlomek vteřiny jsem se ohlédl.

Wexford udělal jeden, dva roky do vody, ale asi hlavně proto, aby vylovil jeden z listů, který neodletěl tak daleko jako ostatní a spadl do moře u břehu. Stál tam, zpěněné vlny mu kroužily kolem nohou, a prohlížel si promáčený papír.

Greene stál u vozu a nakláněl se dovnitř. Stál na pravé straně, ne u volantu.

Ježek na mě koukal s otevřenými ústy. Soustředil jsem se na otázku přežití.

Dno břehu se svažovalo, jak už to bývá, a já se každým dalším krokem ocital v silnějším proudu, který mnou cloumal a táhl mne s sebou, jako bych byl kousek korku. Voda mi sahala skoro po pás a já se jen stěží držel na nohou; kdykoliv jsem uklouzl, bylo zle, protože nad hladinou i pod vlnami číhaly ostré, hrotilé skály, připravené bodat a drásat.

Byly to skály, jaké jsem nikdy nepoznal, nebyly jako doma, veliké, oblé, vyhlazené mořem, byly to sopečné, surové útvary, ostré jako pemza. Když po nich člověk chtěl přejet rukou, kůže ve dlani se za to drsné krajkoví zachytila a potrhala, se šaty to nedopadlo o nic lépe. Než se mi podařilo urazit asi třicet yardů, krvácel jsem z nespočetných povrchních oděrek, a povrchní oděrky krvácejí velmi přesvědčivě. Levou ruku jsem měl ještě stále v obvazech, ve kterých jsem ode dne, kdy se běžel Pohár, skrýval seznam zahraničních zákazníků, pro případ, že by mi prohledali a vyloupili pokoj jako tehdy v Alice.

Obvazy byly úplně promočené a lepily se mi na tělo jako pijavice, košile také. Svaly, zeslabené úrazem a nucenou nečinností, si s tím nedovedly poradit. Několikrát jsem upadl, hlavně díky tomu, že jsem měl jen jednu ruku volnou.

Stoupl jsem nešikovně na šikmou hranu skály skryté pod hladinou a ihned jsem cítil, jak mi ostrí kamene odírá kůži na noze. Ztratil jsem rovnováhu, padal dopředu, snažil se zachytit rukou, nezdařilo se mi to.

Dopadl jsem hrudníkem přímo na rozeklaný hrot malého skaliska, které vyčnívalo z moře přímo přede mnou. Jen tak tak jsem stačil uhnout hlavu, abych nepadl také na obličej.

Kus skály těsně vedle mne se náhle rozpadl, roztrhl, jako by vybuchl, cítil jsem, jak mě drobné úlomky bodají do tváří. V první chvíli jsem nechápal. Pak se mi podařilo otočit se a já se s nepříjemným tušením zadíval ke břehu.

Stál tam Greene a mířil na mě pistolí s úmyslem zabít.

15

Třicet až třicet pět yardů je pro pistoli dost velká vzdálenost, ale mně se zdál být Greene strašně blízko. Viděl jsem, jak mu vítr čuchá svislý knír a zplhlé vlasy, viděl jsem jeho oči, viděl jsem na jeho postoji, jak je soustředěný. Stál roznožený, ruce v předpažení, pistoli držel oběma rukama a mířil.

V hukotu vln tříštících se o skály jsem výstřely neslyšel, neviděl jsem, jak tiskne spoušť, ale zřetelně jsem viděl, jak mu po každé ráně nadskočí ruce. Napadlo mě, že nedělám dobře, stojím-li pitomě na místě jako nehybný terč.

Přiznám se, že jsem měl strach. Musel jsem mu připadat stejně blízko jako on mně, musel si být jistý, že mne zasáhne, i když jsem podle úcty, s jakou ve voze s pistolí zacházel, soudil, že s ní asi větší zkušenosti nemá.

Odpotácel jsem se ještě asi o jeden až dva yardy dál do moře, i když to bylo čím dál tím horší, proud byl čím dál tím silnější a souboj s vodou a se skalami mě připravoval o zbývající sílu.

Musí to už skončit. Musí.

Uklouzl jsem, upadl a roztrhl si vnitřní stranu pravého předloktí. Zase mi tekla krev. No nazdar, říkal jsem si, teď musím být pomalu celý červený, když mi to teče z celé stovky malých oděrek.

To mě přivedlo na spásnou myšlenku.

Stál jsem po pás ve zrádných vodách, kde většina skalisek vroubí-cích břeh se už schovávala pod hladinou, ale o kus dál vybíhala od pobřeží řada větších špičatých skal jako přízračný vlnolam. Snažil jsem se od těch zlověstných kamenů držet v uctivé vzdálenosti, protože do nich vlny bušily s obzvlášť velkou zuřivostí, ale byla to teď jediná možnost, kde se člověk mohl krýt. Vykročil jsem směrem ke skalní hradbě a proud mi pomáhal.

Ohlédl jsem se na Greena. Nabíjel pistoli. Wexford ho pobízel ke spěchu a skoro přitom tancoval netrpělivostí. Ježek asi neuměl plavat, proto mě nepronásledoval.

Greene měl nabito, zdvihl zbraň a znovu na mě zamířil.

Rozhodl jsem se riskovat všechno.

Přitiskl jsem roztržené předloktí vpředu na košili, napřímil se, proud se mnou lomcoval, ale Greene mě jasně viděl od pasu nahoru.

Díval jsem se, jak s napřaženýma rukama míří. Věřil jsem, že jen zkušený střelec by dokázal zasáhnout bezpečně cíl na takovou vzdálenost a v takovém větru, zkušený střelec, kterému neposkočí paže při

každé ráně.

Pistole mířila přímo na mě.

Viděl jsem, jak poskočila, když stiskl spoušť.

Na zlomek vteřiny jsem zkameněl, měl jsem pocit, že střelil přesně. Necítil jsem však nic, ani jsem nezaslechl, že by kolem mne proletěla smrt.

Rozhodil jsem ruce, na chvíli jsem znehybněl, aby stačil zahlédnout, jak mám zkrvavenou košili.

Pak jsem se divadelně hroutil, klesl do vody a tiše doufal, že uvěří, že mne zabil.

Moře nebylo o mnoho milosrdnější než kulky. Jen bezedný strach z toho, co by mě čekalo jinak, mě udržel ve vlnách, které mnou tloukly a bušily o ponořená kamenná ostří, až jsem si připadal jak kousek sýra na struhadle.

Vlny mě zanesly k vyšším skalnatým pilířům vlnolamu a já se na nich zoufale snažil zachytit, zatím co mě moře vždy znovu odtáhlo a znovu mnou mrštilo nazpět a já měl kůži čím dál odranější.

Potíž byla také v tom, že jsem musel bojovat pokud možno neviditelně, protože kdyby mě Wexford nebo Greene zahlédli, jak se tam plácám, bylo by celé moje skvělé divadelní vystoupení k ničemu.

Dílem štěstí a dílem vlastním úsilím se mi nakonec podařilo, že jsem se vklínil do spáry mezi dvěma skalisky, kam mě moře zaneslo. Na břeh jsem odtamtud neviděl. Snažil jsem se najít něco, čeho bych se mohl zachytit rukou a pak jsem se s ohnutými koleny zapřel o skálu nohama. Snažil jsem se tam vši silou udržet, zatímco se moře snažilo mně odtamtud vyrvat. Pokaždé, když se přihnula vlna, vyplavila mi obě nohy ze spáry a táhla mě pryč. Držel jsem se, pak jsem zoufale šlapal vodu, zase jsem se držel, zase šlapal vodu a ztrácel poslední síly.

Neslyšel jsem nic, jen jak se vlny tříští o skály. Zoufale jsem se snažil odhadnout, jak dlouho tam Wexford s Greenem zůstanou, jak dlouho se budou dívat na moře, jestli tam nezahlédnou známky života.

Neodvážil jsem se vyhlédnout, aby mě neviděli.

Voda byla ledově studená a moje oděrky zvolna přestávaly krváčet, včetně té šikovné tržné rány na předloktí. Říkal jsem si, že není nad to mít zdravé, mladé, odolné tělo na suché zemi, v jedné ruce štětec, v druhé ruce pivo, žádné peníze na činži a nad hlavou hřmící přátelská letadla.

Vyčerpání mě nakonec donutilo, abych se podíval na břeh. Měl jsem na vybranou, buď se držet dál jako klíště, až doslova únavou odpadnu a nebudu už mít sílu na návrat do života, nebo riskovat.

Pokud jsem se chtěl podívat na břeh, musel jsem se pustit. Snažil jsem se chytit někde na příhodnějším místě, ale nepovedlo se mi to, první vlna, která se od skalisek odrazila, mě odnesla s sebou a další mě zase hodila zpátky.

Za tu chvíli, kdy si se mnou moře takhle pohazovalo, jsem stačil zahlédnout pobřeží.

Cesta tam byla, skály tam byly, byl tam ten lom, nic se nezměnilo. Bylo tam také auto a lidé.

Zatraceně.

Pokoušel jsem se zachytit na stejném místě jako předtím, ale měl jsem v prstech křeč, odřeniny se znovu rozkrvácely a ztuhl jsem zimou. Panebože, jak dlouho to ještě může potrvát. Jak dlouho!

Protože jsem byl tak vyčerpaný, nechal jsem se třikrát odnést a zase přinést vlnou, než mi došlo, že ten vůz na břehu není Wexfordův a že na cestě stojí někdo jiný než Wexford.

A když to nebyl Wexford, bylo mi srdečně jedno, kdo to je.

Znovu jsem se pustil a pokusil se odjet na další vlně co nejdál od skal, a pak jsem usilovně plaval, aby mě moře nestáhlo nazpět. Pod hladinou byly samé špičaté skály a těch několik yardů ke břehu mi připadalo nekonečně daleko.

Opatrně jsem se vzpřímil a snažil se našlapovat pečlivěji, než když jsem byl na útěku. Znovu jsem se dlouze podíval k pobřežní cestě.

Šedobílý vůz. U vozu stáli dva lidé, muž a dívka. Muž držel dívku kolem ramen.

Vybrali si hezké, opuštěné místo, říkal jsem si kysele, doufejme, že mě odvezou někam, kde bude sucho.

Odstoupili od sebe a zadívali se na moře.

Já se díval na ně.

V první chvíli se mi to zdálo nemožné. Začali na mě zuřivě mávat a běželi k vodě. Byli to Sára a Jik.

Jik shodil sako, odhodlaně se vrhl do vln, ale brzy se zarazil, když mu tvrdá realita začala odírat kůži z nohou. Po krátkém zaváhání nicméně postupoval s větší opatrností dál.

Pomalu jsem klopytal zpátky. I při tempu, kdy člověka nic nenutilo k rychlosti, byly ty skály schované pod vodou k lidské kůži krajně nepřátelské. Než jsme k sobě s Jikem došli, byli jsme oba celí do červena.

Zadívali jsme se jeden na druhého. Jik řekl „Kriste“, já „Ježíši“. Zdálo se mi, že přivoláváme nebesa na pomoc v poslední době příliš často.

Jik mě chytil kolem pasu, já se ho držel kolem ramen, a tak jsme společně pomalu klopytali ke břehu.

Několikrát jsme upadli a zase se zdvihli, celí udýchaní, znovu jsme se jeden druhého chytili a pokračovali v pouti.

Pustil mě, když jsme došli na cestu. Sedl jsem si na kraj silnice, nohama k moři a sklonil hlavu.

„Toddé!“ zavolala na mě Sára vylekaně. Šla ke mně. „Todde! Ty se směješ?“

Ušklíbl jsem se na ni. „Jasně. Vadí ti to?“

Jik měl potrhanou košili a z té mé zbyly jen cáry. Svlékli jsme se a sušili si těmi hadry vytrvale krvácející oděrky. Soudě podle toho, jak se tvářila Sára, museli jsme vypadat jako dva úplní blázni.

„To je pěkně blbý místo na koupání,“ prohlásil Jik.

„Máš zadarmo vydrbaná záda,“ namítl jsem.

Podíval se na mě zezadu. „Spadl ti ten vobvaz z Alice Springs.“

„Jak vypadají ty stehy?“

„Držej.“

„Tak sláva!“

„Dostanete oba zápal plic, když tu takhle budete sedět,“ řekla Sára.

Omotal jsem si zbytek obinadel a s povděkem jsem uznal, že mi můj obvaz vlastně docela dobře posloužil. Náplast, kterou jsem měl přímo na kůži kvůli zlomeným žebrům, se skoro úplně odmočila, tak jsem ji také sundal. Náplast na noze, jak jsem zjistil, se asi utopila v moři, a nebylo divu, kalhoty jsem měl samou díru.

„To sme dorychtovaný,“ řekl Jik a vyléval vodu z bot. Třásl se zimou.

„Musíme se dostat k telefonu.“

„Bože, dej mi sílu,“ vzdychla Sára. „Potřebujete ze všeho nejdřív vlézt do vany s horkou vodou, pak potřebujete teplé suché oblečení a intenzivní psychiatrickou péči.“

„Jak jste se sem vlastně dostali?“ zeptal jsem se. „Jak to, že nejsi mrtvej?“ zeptal se Jik.

„Nejdřív vy dva!“

„My jsme vyšli z toho obchodu, kde jsem si byla pro šampon, a zahlédli jsme, jak kolem projíždí Greene. Já málem omdlela. Stála jsem jak solný sloup a tiše jsem doufala, že se nepodívá mým směrem, že mě nezahlédne. Nepodíval se... zahnul doleva rovnou kolem mě... viděla jsem, že ve voze sedí ještě dva chlapi... tak jsem šla honem k vozu a řekla jsem to Jikovi.“

„Eště sme si říkali, jaká je to klika, že nás neviděli.“ Jik si vytrvale sušil plačící oděrky. „Vrátili sme se do hotelu, ale tys tam nebyl, tak sme se zeptali v recepci, jestlis nám tam nenechal nějaký vzkaz, a ta slečna nám řekla, že si vodjel s nějakým známým autem... že s tebou jel nějaký mužskej s knírem.“

„Známí!“ vzdychla Sára.

„Pak sme se snažili spolknout vztek, dopal a vůbec, a řekli sme si, že bysme se měli povohlídnout po tvý mrtvole.“

„Jiku!“ vyhrkla Sára pohoršené.

Ušklíbl se. „A kdo se dal do breku? Jen se přiznej!“

„Nech si to!“

„Sára tě v tom autě neviděla, ale napadlo nás, že si třeba hraješ na pytel brambor a sedíš v kufru, nebo tak, tak sme vzali mapu, šlápli na plyn a vyjeli na pátrací výpravu. Zahnuli sme doleva, tam, kde zahnul Greene, a pak sme dlouho stoupali do kopce na nějakou blbou horu.“

Zahleděl jsem se na naše odrané partie a prohlásil jsem, že asi budeme přece jen potřebovat nějaké dezinfekční prostředky.

„Nejlíp se v nich rovnou vykoupat,“ navrhoval Jik.

„To není špatný nápad.“

Slyšel jsem, jak mu drkotají zuby, úplně stejně jako mně.

„Měli bychom jít z toho větru, krvácet můžeme taky klidně v autě.“ Zalezli jsme pracně dovnitř. Sára poznamenala, ať jsme rádi, že máme koženková sedadla. Jik si sedl za volant.

„Jeli sme celý dlouhý míle,“ pokračoval ve vyprávění. „Už sme začínali ztrácet nervy. Pak sme dojeli na vrchol toho kopce a zase dolů. Pod kopcem silnice zahejbá doleva a my podle mapy viděli, že vede podle moře, že vobjíždí několik zálivů a nakonec se zase vobrací zpátky do Wellingtonu.“

Nastartoval vůz, vycouval, otočil a pomalu vyjel. Do pasu byl nahý, od pasu dolů mokrá a po kůži mu stále ještě stékaly tenké potůčky krve z mnoha drobných ranek a odřenin. Byl to neobvyklý řidič. Vousy měl zase hrdě zježené.

„Jeli jsme po té silnici dál a pořád jsme neviděli nic než ty zubaté skály a moře,“ řekla Sára.

„Ty skály musím udělat,“ zamumlal Jik.

Sára se na něho podívala, pak se podívala na mě. Dobře si všimla, s jakým zaujetím tu větu řekl. Zlaté

časy minuly.

„Pak sme to votočili,“ pokračoval Jik, „viděli sme tu vedlejší silnici, u který bylo napsáno ‚průjezd zakázán‘, a tak sme na ni vjeli. Ty samozřejmě nikde. Tak sme zůstali stát u toho lomu. Sára vylezla a začala brečet jako malej harant.“

„Tys taky zrovna nejásal!“

„Dobrý. No, já sem chvilku kopal do kamínků a přemejšlel, co dělat, až sem najednou našel ty nábojnice.“

„Co jsi našel?“

„Nábojnice na kraji silnice, byly tam pěkně pohromadě. Asi vylítaly z revolveru nebo z čeho.“

„Když jsme je našli, tak jsme si mysleli...“ ozvala se Sára.

„Někdo se odtamtud taky klidně mohl střílet do racků,“ řekl jsem. „Ale stejně uděláme nejlíp, když se pro ně vrátíme.“

„To myslíš vážně?“

„Jo.“

Zastavil, otočil a zase jsme jeli nazpět.

„Na racky se z revolveru nestřílí,“ poznamenal. „To spíš na malíře špatnejch obrazů pomalejch koní.“

Znovu se před námi objevil opuštěný lom. Jik zastavil, Sára řekla, ať zůstaneme sedět, vyskočila a šla hledat ty nábojnice.

„Skutečně po tobě stříleli?“ zeptal se Jik.

„Střílel Greene, ale nestrefil se.“

„Nešika jeden.“ Zavrtěl se bolestivě na sedadle. „Asi se vraceli přes ten kopec, zatímco sme jezdili kolem zálivů.“ Podíval se za Sárou, která prohledávala okraj cesty. „Vzali ti ty seznamy?“

„Hodil jsem je do moře,“ trpce jsem se usmál. „Byl bych si připadal jako ovce, kdybych jim je byl jen tak pěkně předal... taky je to na chvíli zaměstnalo. Snažili se ty papíry vylovit. Našli toho aspoň tolik, aby je to přesvědčilo, že mají, co chtěli.“

„To musela bejt velká legrace.“

„K popukání.“

Sára našla nábojnice, posbírala je a utíkala zpátky.

„Tady jsou, strčím je zatím do kabelky.“ Sedla si vedle Jika.

„A teď k telefonu,“ řekl jsem.

„Takhle?“ Zadívala se na mě. „Máš vůbec ponětí jak...“ zarazila se. „Dobře, v prvním krámě, který uvidíme, vám oběma koupím košili.“ Polkla. „Opovaž se zeptat, co udělám, když to bude koloniál.“

„Co když to bude koloniál?“ zeptal se Jik.

Znovu jsme vyjeli, a na křižovatce jsem zatočili doleva, do kopce, protože tamtudy to bylo podstatně kratší.

Před vrcholem stoupání byla větší vesnice, kde měli takový ten krásný obchod, ve kterém člověk nakoupí všechno, od kladiva až po natáčky na vlasy a chleba. Ukázalo se, že mají na skladě dokonce i košile.

Sára se vítězoslavně na Jika ušklíbala a zmizela uvnitř.

Navlékl jsem si tmavomodré tričko, které mi opatřila, a odbelhal se hledat telefon se Sářinou kabelkou v ruce.

„Je to centrál? Prosím vás, můžete mi říct, ve kterém hotelu mají telex?“

Vyjmenoval tři, a jeden z nich byl Townhouse. Zdvořile jsem poděkoval a odzvonil.

Zavolal jsem Townhouse a pracně jsem se soustředil na to, abych nezapomněl, že se jmenuju Peel.

„Ale, pane Peel...“ slečna v recepci byla zmatena. „Váš přítel... ten s knírkem, ne ten s plnovousem... byl tady, zaplatil za vás účet a odnesl vaše věci... Já vím, že to není tak docela v pořádku, ale on měl od vás pro nás písemný vzkaz, abychom mu vydali klíč od vašeho pokoje... Je mi to hrozně líto... ve snu mě nenapadlo, že jste to nepsal vy... ano... odnesl všechno... právě tam je pokojská a uklízí...“

„Poslyšte... můžete mým jménem poslat telex? Účtujte to na pokoj mého přítele... tedy, pana Andrewse...“

Řekla, že ochotně. Nadiktoval jsem jí zprávu, kterou po mně opakovala, a slíbila, že ji ihned odešle.

„Já si za chvíli zavolám, jestli už mi přišla odpověď,“ řekl jsem.

Sára nám ještě koupila dřínky a suché ponožky. Jik odjel za vesnici, našel příhodné místo a tam jsme se oblékli. Ne že by nám to dokonale padlo, ale aspoň nebyly tak vidět rány, které jsme utrpěli na kůži.

„Tak kam teď? Na oddělení intenzivní péče?“ zeptal se Jik.

„Znovu k telefonu.“

„No to mě podrž!“

Zajel nazpět do vesnice a já znovu volal hotel Townhouse. Slečna v recepci už měla odpověď a přečetla

mi ji do telefonu. „Okamžitě telefonujte na účet volaného...“ četla. „Je tu také číslo.“ Dvakrát mi ho odrecitovala a já to po ní opakoval. Hezky jsem poděkoval.

„Není zač. A kvůli vašim věcem mě to skutečně moc mrzí.“

Zavolal jsem mezinárodní ústřednu a objednal to číslo. Řekli mi, že hovor bude mít automaticky přednost před jinými, prý mě spojí během deseti minut. Mám prý čekat.

Telefon byl na zdi budky uvnitř toho obchodu se smíšeným zbožím a nebylo tam, na co si sednout, což mě nemálo mrzelo.

Minuty pomalu ubíhaly, velmi pomalu. Prostě uplynulo devět minut třicet vteřin.

Telefon zazvonil a já zdvihl sluchátko.

„Máte tu vaši Anglii...“

Zázrak století. Člověk je u protinožců, a může si přitom klidně povídat s inspektorem Frostem jako by bydlel za rohem. Ve Welling-tonu bylo jedenáct hodin dopoledne, ve Shropshiru jedenáct hodin v noci.

„Váš dopis přišel dnes, pane,“ hlásil Frost. „Akci jsme už zahájili.“

„Přestaňte mi říkat pane, říká se mi Todd.“

„Dobře. Poslali jsme telex do Melbourne, aby byli připraveni. Prověřovali jsme postupně všechny osoby na seznamu anglických kupců. Došli jsme k neuvěřitelným výsledkům. Na všech přeškrtnutých adresách, které jsme až dosud stačili zkontrolovat, došlo v minulosti k vloupání. Upozornili jsme na případ kolegy z ostatních zemí, kterých se to týká. Je tu ale jedna věc, vy jste nám poslal fotokopii, nemáte originál?“

„Ne, většina listů z originálu byla zničena. Vadí to hodně?“

„V zásadě ne. Mohl byste nám sdělit, jak jste vůbec ty seznamy získal?“

„Já... snad kdybyste se prostě spokojil tím, že jsem je získal.“

Z druhého konce světa, se ozval krátký suchý smích.

„No dobře. A co se děje teď, že mě taháte z postele?“

„Vy jste doma?“ zeptal jsem se provinile.

„Ne, ve službě. Tak spustě.“

„Mám dvě věci... Za prvé, můžu vám ušetřit čas a námahu, pokud jde o inventární značky. Ale hlavně...“ vyprávěl jsem mu, že Wex-ford a Greene byli ve Wellingtonu, a jak mi ukradli všechny věci. „Mají můj pas a moji šekovou knížku a mají také kufřík se vším mým náčiním.“

„Vím, ten jsem viděl u vašeho bratrance.“

„Tak ten. Taky si myslím, že mají u sebe aspoň jednu nebo dvě stránky toho originálu...“

„Opakujte, co jste teď řekl.“

Opakoval jsem to. „Většina listů spadla do moře dál od břehu, ale Wexford nejméně dva vylovil. Napadlo mě... asi se vracejí do Mel-bourne... nejspíš už dnes... mohou tam být všichni každou chvíli... a při přistání by byla celkem dobrá příležitost... budou mít u sebe aspoň něco z toho, co...“

„To dojednám s celníky.“ Přerušil mě. „Ale jak si mohli troufnout s tím odjet...“

„Nevědí, že o tom vím, oni si myslí, že nežiju.“

„Ne! Jako?“

„Stříleli po mně. Pomůže vám, když přivezu nábojnice? Kulku jsem na štěstí nezískal, ale nábojnic mám šest.“

„To by mi mohlo pomoci...“ vydechl. „A co ty inventární značky?“

„Ano. Tak v tom kratším seznamu... máte ho?“

„Mám ho před sebou.“

„Výborně. První písmeno znamená město, ve kterém došlo k prodeji. M znamená Melbourne, S Sydney, W Wellington. Druhé písmeno znamená malíře: M je Munnings, H je Herring a R je nejspíš Raoul Millais. C znamená kopii. Všechny obrazy na tom kratším seznamu jsou padělky, na delším seznamu jsou skutečné originály. Máte to?“

„Ano. Pokračujte.“

„Číslo jsou prostě jen čísla, nejsou v kódu. Prodali celkem padesát čtyři kopií, než se mi seznam dostal do ruky. Poslední písmeno R, znamená Renbo, Harley Renbo, to je ten, co pracoval v Alice Springs, jestli si vzpomínáte, jak jsem vám už o něm říkal.“

„Ano, vzpomínám si.“

„Wexford a Greene strávili celé poslední dva dny tím, že se za námi honili po Novém Zélandu, takže je naděje, že nestačili odstranit inkriminující doklady a věci v melbournské galerii. Pokud může tamější policie zařídit prohlídku, měli by tam najít poklady.“

„Tamější kolegové se domnívají, že ztráta seznamu zákazníků z galerie nepochybně vedla ke zničení veškerých dalších důkazních materiálů.“

„Není vyloučené, že se pletou. Wexford a Greene nemají tušení, že jsem si nechal udělat fotokopie a že jsem vám to poslal, myslí si, že se ty seznamy bezpečně utopily v moři a já s nimi.“

„Předám vaše informace Melbourne.“

Ještě prosím vás, existuje další galerie ve Wellingtonu, víme o kopii Herringa, kterou odtamtud prodali jednomu člověku v Aucklandu...“

„Proboha...“

Dal jsem mu adresu galerie Ruapehu a zmínil se o Normanu Updi-kovi.

„Jo, a protože se v těch seznamech dost často opakuje písmeno B, mají pravděpodobně ještě další galerii, možná že v Brisbane. Taky není vyloučené, že mají ještě jednu v Sydney, řekl bych, že ta předměstská, o které jsem vám už vyprávěl, se jim zdála moc daleko od centra, proto ji zavřeli.“

„Dost.“

„Odpusťte. Ale tahle organizace je jako plevel... semínka jsou zavrtaná v zemi, ale kam se člověk koukne, tak ho začíná narůstat.“

„Řekl jsem dost, protože musím vyměnit pásku v magnetofonu. Tak. Už můžete zase pokračovat.“

„Ach tak.“ Zasmál jsem se. „Prosím vás, získal jste pro mě od Donalda odpovědi na ty otázky?“

„Ano.“

„Šetrně?“

„Budte klidný,“ řekl suše. „Řídili jsme se přesně podle vašich pokynů. Pan Stuart odpověděl na prvou otázku ‚ano, samozřejmě‘, na druhou ‚ne, proč bych to dělal‘, a na třetí ‚ano‘.“

„Byl si tím naprosto jistý?“

„Naprosto,“ odkašlal si. „Zdá se být nesdílný a netečný, všechno je mu lhostejné, ale tímhle si byl zcela jistý.“

„Jak je mu?“

„Většinu času tráví tím, že se dívá na obraz své ženy. Pokaždé, když za ním jdeme, vidíme oknem, jak sedí v obývacím pokoji a jen se dívá.“

„Je vůbec ještě... normální?“

„To nedovedu posoudit.“

„Nemohli byste mu aspoň říct, že už ho nepodezříváte z toho, že si sám tu loupež objednal a sám tak způsobil Regininu smrt?“

„O tom musí rozhodnou moji nadřízení.“

„Tak je k tomu dokopejte. Copak policie stojí o to, aby u lidí měla za každou cenu špatné jméno?“

„Však vy jste nás ještě rád požádal o pomoc,“ namítl suše.

Jo, ale do té doby jsem dělal za vás, říkal jsem si v duchu. Nahlas jsem neřekl nic, ale mlčení dovede být výmluvné.

„Tak tedy ne o pomoc, ale o spolupráci,“ skoro se omluvil. Pak se odmlčel. „Kde jste teď? Až se spojím s Melbourne, budu s vámi ještě chtít mluvit.“

„Jsem ve veřejné telefonní budce v obchodě se smíšeným zbožím v jedné vesnici v kopcích nad Wellingtonem.“

„A chystáte se kam?“

„Nikam, nehnu se odtud, dokud je Wexford s Greenem ve městě, nechci ani v nejmenším riskovat, že by mě mohli někde zahlédnout.“

„Dejte mi telefonní číslo.“

Přečetl jsem mu je.

„Rád bych jel co nejdřív domů,“ dodal jsem. „Budete pro mě moci něco udělat, pokud jde o můj pas?“

„Obráťte se na konzulát.“

Ach jo, povzdychl jsem si unaveně, zavěsil telefon a odbelhal se k vozu.

„Víte co?“ obrátil jsem se na ty dva, když jsem si sedal dozadu. „Docela bych si dal dvojitou porci sekaných bifteků a flašku brandy.“

Seděli jsme ve voze dvě hodiny.

V obchodě neprodávali ani teplé jídlo, ani alkohol. Sára nám koupila sušenky a ty jsme snědli.

„Přece tu takhle nebudeme celý den sedět,“ vybuchla po chvíli zasmušilého ticha.

Nevěděl jsem, jestli ji a Jika Wexford nehledá a jestli nemá ty nejhorší úmysly, ale měl jsem dojem, že udělám líp, když to Sáře nebudu vykládat.

„Tady se nám nic neděje,“ podotkl jsem.

„Akorát že pomalu chcípáme na votravu krve,“ řekl Jik.

„Zapomněla jsem si v Hiltonu pilulky,“ vzdychla Sára.

Jik se na ni vyjeveně zadíval. „Co to s tím má co dělat?“

„Nic, jen jsem si myslela, že bys to radši měl vědět.“

„Jako ty pilulky?“ zeptal jsem se já.

„Ano.“

„No nazdar,“ zaúpěl Jik.

Do kopce vyjela dýchavičně nějaká dodávka a zastavila před obchodem. Vystoupil člověk v modrákách, otevřel zadní dveře, vytáhl z vozu veliký pekařský táč a odnesl ho do krámu.

„Jídlo,“ vydechl jsem s nadějí.

Sára to šla vyšetřit. Jik si mezitím opatrně odlepoval košili od odřené kůže. Já se s tím nenamáhal.

„Když s tím nic neuděláš, tak to k tobě přiroste,“ varoval mě. Šklebil se a sykal přitom bolestí.

„To se potom odmočí.“

„Dokud sme byli ve vodě, tak sem ty škrábance skoro necejtí.“

„To je pravda.“

„Ale časem se to rozleží, co?“

„No.“

Podíval se na mne. „Tak proč aspoň neřveš nebo něco?“

„To je moc velká námaha. Proč neřveš ty?“

„Já se rozeřvu na plátně.“

Sára přinesla kokakolu v plechovkách a čerstvé koblihy. Pustili jsme se do toho a hned nám bylo líp.

Asi po půl hodině se ve dveřích obchodu objevil pan vedoucí a začal na mě mávat a volat.

„Máte telefon...“

Odbelhal jsem se dovnitř. Byl to Frost. Slyšet ho bylo krásně.

„Wexford, Greene a Snell mají letenky do Melbourne. Tam je už na letišti budou čekat.“

„Kdo je Snell?“ zeptal jsem se.

„Jak to mám vědět? Jede s těmi druhými dvěma.“

To bude asi Ježek, říkal jsem si.

„A teď mě dobře poslouchajte,“ řekl Frost. „My jsme málem zavařili telex mezi námi a Melbourne, a výsledek je ten, že tamější policie chce, abyste s nimi spolupracoval, aby tu věc mohli uzavřít...“ Hovořil delší dobu a nakonec se zeptal: „Tak co, uděláte to?“

Byl jsem unavený, pomlácený, a rozlámaný a všechno mě bolelo. Měl jsem pocit, že už jsem toho udělal víc než dost.

„Dobře, ano.“

A co, když tak to aspoň dotáhnu do konce.

„Melbournská policie chce vědět, jestli ty tři Munningsovy kopie, které se, ehm... které se vám dostaly do ruky, skutečně ještě jsou tam, kde jste mi říkal, že jsou.“

„Ano, jsou tam.“

„Výborně. Tak... mnoho zdaru.“

16

Letěli jsme zpět do Melbourne novozélandskými aerolinkami a v letadle se o nás starali andělé ve světlezeleném. Sára vypadala úpravně a svěží, Jik poněkud opotřebovaně, a já prý měl barvu, jako když se smíchá okř s šedí a bělobou (podle Jikových slov), i když si myslím, že taková kombinace vůbec není možná.

Díky telexům z vyšších míst jsme cestovali hladce a jako v peřince. Vyzvedli jsme z hotelu Townhouse Sářiny věci a odjeli na letiště, kde se nás ihned ujali a zavedli nás do nějaké zvláštní místnosti pro hosty, napájeli nás alkoholem a pak nás zavezli osobním vozem přes přistávací plochu přímo až k letadlu.

Letěli jsme tisíc mil nad Tasmanovým mořem, pojedli na palubě svačinu a po přistání nás zase ihned od letadla zavezli do další zvláštní místnosti, kde sice nebyl žádný alkohol, ale zato tam na nás čekal statný australský policista.

„Porter,“ představil se a stiskl nám ruku kovářskou dlaní. „Kdo z vás je prosím Charles Todd?“

„To jsem já.“

„Výborně, pane Todde.“ Díval se na mě s nelibostí. „Vám není dobře, nebo co?“ Měl zvučný hlas a taky drsné jednání. Obojí je u policisty výhodné, protože to odpuzuje přílišnou familiárnost a u méně silných jedinců to dopomáhá k tomu, aby při výslechu brzy podlehli. Pochopil jsem, že v mém případě jeho chování naznačuje, že je chťe nechťe ochoten mě přechodně uznávat jako níže postaveného kolegu.

„Je mi dobře,“ řekl jsem s pozvedchem. Čas a letový řád na nikoho nečekají. Kdybych se byl zdržoval

lékařským ošetřením, byl bych zmeškal jediné letecké spojení.

„Lepej se na něho šaty,“ řekl Jik. To se obvykle říká, když je velké horko, ale ten den bylo v Melbourne chladno. Porter se na Jika nejistě zadíval.

Ušklíbl jsem se. „Podařilo se vám zařídit všechno tak, jak jste měli v plánu?“ zeptal jsem se. Porter se rozhodl, že Jik je blázen a soustředil se na mě.

„Rozhodli jsme se počkat, dokud nepřiletíte,“ pokrčil rameny. „Venku čeká vůz.“ Vyrázil ze dveří, ani je nepřidržel, aby Sára mohla vyjít, a rázně odkráčel.

Ve voze seděl šofér. Porter si sedl dopředu a mluvil do vysílačky. Opatrně hlásil, že ohlášená návštěva přijela a že se může všechno chystat.

„Kam jedeme?“ zeptala se Sára.

„Můžeš se těšit na shledání se svými šaty, do hotelu.“

Rozzářila se. „Dopravdy?“

„Proč to?“ zeptal se Jik.

„Aby si myš přišla pro sýr.“ Nebo aby býk naběhl na meč, nebo aby se kouzelník dočkal okamžiku pravdy.

„Máme vaše věci, Todde,“ hlásil Porter s uspokojením. „Wexforda, Snella a Greena obrátili po příletu naruby a všechno u nich našli. Zámky u vašeho kufru byly poškrábané zohýbané, ale nebyly otevřené. Obsah by měl být netknutý. Ráno si k nám můžete pro věci dojet.“

„To je vynikající. Našli jste u nich aspoň nějakou stránku z těch seznamů zahraničních zákazníků?“

„Jo, sice celé zmáčené, ale čitelné to je. Máme Kanadu.“

„To je dobře.“

„Ted právě dělají prohlídku v galerii Yarra River a Wexforda mají u toho. Zařídíme to tak, aby slyšel, co potřebujeme, a jakmile dám povel, tak ho nechají jednat.“

„Myslíte, že bude jednat?“

„Poslyšte, vy byste na jeho místě nejednal?“

Říkal jsem si, že bych se asi danajských darů bál, jenže já nejsem Wexford a nehrozí mi kriminál.

Zastavili jsme se před postranním vchodem do Hiltonu. Porter hbitě vyskočil a stanul na chodníku jako pevná skála.

Se špatně skrývanou netrpělivostí přihlížel, jak s Jikem a Sárrou pomalu vylézáme z vozu. Prošli jsme společně důvěrně známou temně červenou a modrou nádherou veliké haly a pak dvířky v recepčním pultu dozadu, do kanceláře vedoucího hotelu.

Jeden ze zaměstnanců Hiltonu, vysoký pán v tmavém obleku, nám nabídl křesla, kávu a sendviče. Porter se podíval na hodinky a nabídl nám nekonečné čekání.

Bylo šest hodin. Asi po deseti minutách nějaký člověk v košili s kravatou bez saka přinesl Porterovi vysílačku. Porter si vstrčil naslouchátko do ucha a soustředil se na hlasy z éteru.

Místnost, ve které jsme seděli, sloužila zřejmě jako pracovna, bylo tam stropní neónové osvětlení, praktický funkční nábytek a na zdi byly rozvěšené různé plány, rozvrhy a seznamy personálu. Okna tam nebyla, člověk nepoznal, jestli je venku světlo nebo tma.

Seděli jsme, popíjeli kávu a čekali. Porter jedl tři sendviče najednou. Čas pomalu míjel.

Sedm hodin.

Sára v tom osvětlení vypadala bledá a unavená, Jik byl také skleslý, vousy měl až na prsou. Já uvažoval o životě a smrti a o puntíkových motýlcích.

Ve čtvrt na osm se Porter najednou chytil za ucho a zadíval se upřeně na strop. Pak se otočil a tlumočil nám vzrušující zprávu, kterou právě vyslechl.

„Wexford udělal přesně to, co jsme očekávali. Už to jede.“

„Co jede?“ ptala se Sára.

Porter se na ni chladně zadíval. „Uskutečňuje se to, co jsme měli v plánu,“ vysvětloval s ovládanou trpělivostí.

„Ach tak.“

Porter se znovu zaposlouchal a pak se otočil ke mně: „Skočil na špek.“

„Je to pitomec.“

Málem se usmál. „Všichni gauneři jsou pitomci, aspoň v něčem.“

Minulo půl osmé. Zadíval jsem se na Portera a ten zavrtěl hlavou.

„Nemůžu si rádiem moc povídat,“ poznamenal. „Člověk neví, kdo to všechno poslouchá.“

Jako v Anglii, říkal jsem si, mohlo by se stát, že by se tisk dostavil na místo činu dříve než policie, a myš by poznala, že leze do pastičky.

Čekali jsme. Minuty se vlekly. Jik zíval a Sára měla z únavy kruhy pod očima. Zvenku z haly k nám

doléhaly zvuky čilého ruchu, hosté si vesele povídali, chystali se na příští den, na poslední dostihy v období karnevalu.

V sobotu se běželo Derby, v úterý Melbournský pohár, ve čtvrtek Oaks (ten jsme promeškali) a v sobotu se měl běžet Mezinárodní pohár. Žádný pořádný dostihový fanoušek, pokud nemusí, nejede domů dřív, než celá tahle sada lahůdek skončí.

Porter se znovu chytil za ucho a poslouchal. Ztuhl.

„Je tady,“ řekl.

Z neznámých důvodů se mi hrozně rozbušilo srdce. Nebyli jsme přece v žádném nebezpečí, a srdce mně navzdory tomu bilo jako zvon na poplach.

Porter se odpoutal od vysílačky, odložil ji na psací stůl a vyšel do haly.

„Co teď máme dělat?“ ptala se Sára.

„Nic, jen poslouchat.“

Přešli jsme všichni tři ke dveřím a já je přidržel tak na šest palců pootevřeně. Slyšeli jsme, jak si lidé říkají o klíče od pokojů, jak se ptají, jestli tam pro ně není žádný vzkaz nebo pošta, jak se ptají po panu X. Y., kudy se jede do Tooraku nebo kudy se jde k Fanny's.

Najednou jsem zaslechl povědomý hlas a po zádech mně přeběhl mráz jako elektrický výboj, zabrnělo mě to až v konečcích prstů. Klidný, sebejistý hlas, nepočítal s žádnými komplikacemi. „Přišel jsem si pro balíček, který mi tady u vás nechal minulé úterý pan Charles Todd. Prý mi ho uložil v zavazadlové šatně. Mám tady pro vás od něho písemný vzkaz, abyste mi to vydali.“

Zašustil papír, jak dopis předával. Sára měla vylekané, do široka rozevřené oči.

„Psal jsi to?“ zašeptala. Zavrtěl jsem hlavou. „Ne.“

Slyšeli jsme recepčního. „Děkuji, pane. Kdybyste laskavě posečkal, hned vám ten balíček donesu.“

Pak byla delší přestávka. Až na to, že mně tak bušilo srdce, se nedělo nic.

Recepční se vrátil: „Tady to máte. Obrázky, že?“

„Ano, v pořádku.“

Pak bylo slyšet nejasné zvuky, jak vynášeli balíček s obrazy a desky na grafiku ven, za pult.

„Já vám to vynesu, pane,“ ozvalo se těsně u našich dveří. O kousek dál, směrem k východu: „Myslíte, že to poberete?“

„Jistě, jistě, děkuji vám.“ Mluvil netrpělivě, kořist už měl, tak chvátal. „Děkuji mnohokrát, a nashledanou.“ Sára se právě chystala říct „a to je všechno?“, když se do sametové nádherly Hiltonu zařízl Porterův hlas jako meč.

„Já bych si od vás ty věci převzal, když dovolíte. Jsem Porter, mel-bournská městská policie.“ Pootevřel jsem dveře a vyhlédl. Porter stál v hale jak žulový pilíř, s napřaženou rukou.

Po boku měl dva policisty v civilu a u hlavního vchodu stáli dva další, uniformovaní. Předpokládal jsem, že mají ostatní východy také obsazené. Nechtěli zbytečně riskovat.

„Ale... pane inspektore... to bude omyl, zašel jsem sem pro něco svému příteli, panu Charlesovi Toddovi.“

„A co ty obrazy?“

„Nemám tušení, co to je, pan Todd mě jen požádal, abych mu je tady vyzvedl.“

Tiše jsem vyšel z kanceláře a prošel dvířky v pultu z recepcie. Unaveně jsem se opřel o pult. Byl ode mne jen asi šest stop, kdybych byl natáhl pravou ruku, mohl jsem se ho dotknout. Doufal jsem že tahle vzdálenost Porterovi bude stačit, jak bylo domluveno.

Mezi hosty v hale panovaly mírné rozpaky. Postávali kolem v nepravidelném půlkruhu a nenápadně se dívali, co se děje.

„Pan Charles Todd vás požádal, abyste mu ty věci vyzvedl?“ zeptal se Porter hlasitě.

„Ano, jistě.“

Porter se prudce obrátil ke mně.

„Požádal jste ho o to?“

„Ne.“

Účinek byl mnohem dramatictější a silnější, než melbournská policie doufala a než já očekával. Žádná zdvořilá konfrontace, žádné spořádané, civilizované zatčení. Měl jsem to tušit, měl jsem si vzpomenout na vlastní teorie, že za celým tím podnikem musí být někdo naprosto krutý, bezohledný a brutální.

Díval jsem se do očí rozzuřeného býka.

Pochopil, že se nechal chytit. Usvědčil se sám, vlastními slovy a vlastním počínáním, když se dostavil tam, kam se dostavil a řekl, proč přišel. Nepříčetný vztek v něm překypěl a vytryskl jako gejzír. Skočil mi po krku.

„Ste mrtvej,“ křičel. „Ste přece sakra mrtvej!“

Ztratil jsem pod jeho tíhou rovnováhu a padl na kolena. Dusil jsem se v jeho sevření a pod masou sto dvaceti liber. Bušil jsem do něj, jak jsem mohl, ale nebylo mi to nic platné. Byl rozlícený do bílého žáru. Těžko říct, co vlastně chtěl udělat. Porterovi lidé ho odtáhli, než se mu podařilo spáchat vraždu na vznešeném hotelovém koberci. Jak jsem se pracně zdvíhal ze země, uslyšel jsem, jak zaklapla želízka. Stál kousek ode mne, drželi ho, třásl se, ztěžka dýchal, byl celý rozcuchaný a v očích měl nenávist. V jediném okamžiku nepřičetného běsnění civilizovaná slupka dočista zmizela a zbylo jen surové, kruté jádro.

„Nazdar, Hudsoně,“ řekl jsem.

„Odpustěte,“ omlouval se Porter suše. „Nenapadlo nás, že by mohl být agresivní.“

„Omyl.“

„Jak?“

„Vždycky byl agresivní.“

„No, vy byste to vlastně mohl vědět, já toho chlapa dnes vidím poprvé.“ Kývl na Sáru, na Jiku, pak na mne a spěchal za odcházejícím vězněm.

Otupěle jsme se na sebe podívali. Hoteloví hosté si nás ještě chvilku zvědavě prohlíželi a pak se zvolna začali rozcházet. Zhroutili jsme se všichni tři na nejbližší modrou pohovku, Sára uprostřed.

Jik ji vzal za ruku a ona vzala za ruku mě.

Bylo to dlouhých deset dní.

Trvalo to příliš dlouho.

„Nevím jak vy,“ prohlásil Jik, „ale já bych si dal pivo.“

„A teď spust', Todde,“ nařídila Sára.

Seděli jsme nahoře, v mém pokoji, Jik i Sára byli v lenivé, spokojené náladě, já měl na sobě Jikův župan a oba dva jsme se vznášeli ve výparech dezinfekčních prostředků.

Zívl jsem. „Jako o Hudsonovi?“

„O kom jiném? A opovaž se usnout, dokud nám to nedopovíš.“

„No... hledal jsem ho, vlastně tedy někoho, jako je on, hned od začátku, ještě než jsem se s ním setkal.“ Jak to?“

„Kvůli tomu vínu,“ vysvětloval jsem. „Kvůli vínu, které ukradli u Donalda ze sklepa. Ať už ty láhve ukradl kdokoliv, musel to být někdo, kdo o nich věděl a kdo věděl o tom sklepe, do kterého se jde po schodech dveřmi, které vypadají jako dveře od skříně... já v tom domě přece byl mockrát a o existenci toho sklepa jsem neměl ani tušení... a Donald taky tvrdil, že zloději na to víno museli mít zvláštní basy. Víno se většinou balí do beden po dvanácti kusech... Donaldovi ukradli víc jak dva tisíce lahví. Tak když si to spočítáte, muselo trvat sakra dlouho, než to všechno přestěhovali, a muselo jim to dát hodně práce a čas je pro lupiče náramně důležitý. To víno mělo samo o sobě značnou cenu, Donald tvrdí, že reprezentovalo malé jmění, byl to vzácný druh vína, který lidé kupují jako investici; pokud vůbec kdy kdo nějakou láhev vypije, tak ví, že pije svůj týdenní plat. Prostě to bylo víno, se kterým se musí také odborně zacházet a není jednoduché ho prodat. Muselo se prodat dobře, zloději chtěli, aby se jim vyplatila všechna námaha vynaložená na stěhování toho vína... Donaldův obor bylo víno a do Austrálie jel také kvůli vínu, proto jsem od začátku hledal někoho, kdo znal Donalda, kdo věděl, že si koupil Munningse, kdo věděl, o tom drahocenném víně a kdo ho taky uměl prodat. Na Hudsona Taylora to sedělo jako ušité. Skoro až moc, vypadalo to příliš jednoduché... a on sám na to v přímém styku nevypadal vůbec.“

„Příjemný a přátelský,“ přikývla Sára.

„A bohatý,“ dodal Jik.

„Nejspíš je penězoholik,“ prohlásil jsem a šel si odestlat. Toužebně jsem se zadíval na lákavá, chladivá bílá prostěradla.

„Co že byl?“

„Penězoholik. To slovo jsem si právě vymyslel pro lidi, kteří trpí nenasytnou žízni po penězích.“

„Takových lidí je skoro většina,“ namítl Jik.

Zavrtěl jsem hlavou. „Většina lidí na světě pije, ale jen alkoholici trpí posedlostí. Penězoholici také trpí posedlostí, nikdy nemají dost. Oni ani nemůžou mít dost, protože bez ohledu na to, kolik mají peněz, vždycky chtějí mít ještě víc. Já nemluvím o lidech, kteří mají věčně do dělat, aby vyšli, mluvím o skutečných blázních na peníze. Peníze, peníze, peníze. Pro ty lidi je to droga. Takový penězoholik je ochoten se propůjčit ke všemu, jen aby jich měl víc... Je ochoten vraždit, podvádět, vyloupit banku, prodat vlastní babičku... cokoliv.“

Seděl jsem na posteli s nohama nahoře a moc dobře mi nebylo. Byl jsem příliš otlučený a odřený,

všechno mě páliło a bolelo. Jíka asi taky, ty skály byly ošídne.

„Penězoholismus je velmi často se vyskytující choroba,“ přednášel Jík jako pro méněcenné žáčky, „kterou pochopí každé, kdo v životě byl aspoň někdy něčeho chtívej, a to byl každé.“

„Povídej dál o Hudsonovi,“ vybízela mě Sára.

„Hudson měl skvělý organizační talent... když jsem přijel, neměl jsem tušení, že ta jeho organizace je tak veliká, ale bylo mi jasné, že nějaká organizace existuje, rozumíte mi? Bylo to podnikání na dálku, v zámoří a to není jednoduché, to chce odborníka a týmovou práci.“

Jík otevřel plechovku s pivem a podal mi ji. Jak se ke mně natahoval, přivřel oči bolestí.

„Jenže Hudsonovi se podařilo mě přesvědčit, že jsem na špatné stopě.“ Napil jsem se. „Byl velice opatrný. Věrohodně předstíral, že musí pracně zjišťovat, jak se jmenuje galerie, ve které Donald obraz koupil. Nepředpokládal ovšem, že bych mohl být nebezpečný, pro něho jsem prostě byl jen Donaldův bratranec... aspoň do té doby, než tehdy na dostizích promluvil s Wexfordem.“

„Na to se pamatuju,“ řekla Sára. „Tehdy jsi prohlásil, že je všechno nejen v háji, ale přímo v pytli.“

„Ano... tehdy jsem si ovšem jenom myslel, že Hudson řekl Wexfordovi, že jsem Donaldův bratranec, zatím co mnohem podstatnější bylo, že Wexford řekl jemu, že mě nejen viděli u Maissiiny ruiny v Sussexu, ale že jsem se taky objevil v galerii a prohlížel si tam originál obrazu, který údajně shořel u Maissie.“

„No nazdar, v tom případě se vůbec nedivím, že sme honem vzali roha do Alice Springs.“

„Ano, ale já si tehdy ještě nemyslel, že hlavní osoba, kterou hledám, je Hudson. Hledal jsem někoho surového, bezohledného, který svoje zákeřné, tvrdé metody předává svým zaměstnancům. Jenže Hudson vůbec nevypadal krutě nebo surově,“ nadechl jsem se. „Jediný okamžik, kdy to u něho trochu vyrazilo na povrch, byl, když viděl, že špatně vsadil a stiskl dalekohled tak křečovitě, až mu zbělely klouby. Ale člověk přece nemůže mít někoho za zločince jenom proto, že dotyčný dostane vztek, když prohraje peníze.“

Jík se ušklíbl. „V tom případě bych byl taky padouch.“

„To docela určitě,“ řekla Sára.

„Všechno jsem to v duchu probíral, když jsem ležel v nemocnici v Alice Springs... Tehdy ti násilníci nemohli stačit přijet z Melbourne za dobu, která uplynula od okamžiku, kdy jsme koupili Renboův obraz, do chvíle, kdy jsem sletěl z balkonu... mohli ale přijet z Adelaide, to by byli stačili, a Hudsonův hlavní stan je v Adelaide... to ovšem vůbec nic nedokazovalo, byly to jen dohady.“

„Já bych řek, že ty chlapi už tam museli bejt předtím,“ rozumně namítal Jík.

„To by se zdálo pravděpodobné, ale co tam dělali?“ zívł jsem. „Pak jste mi ale řekli, že vás při poháru Hudson oslovil a ptal se na mě... jak věděl, že jste to vy a že mě znáte?“

Sára vzhlédla. „Víš, to mě tehdy taky zarazilo, ale pak se mi to nezdálo důležité, tak jsem na to zapomněla. Víš, my ho přece tehdy viděli z tribuny, jak se s tebou baví, takže bylo úplně stejně možné, že on zase viděl tebe s námi.“

„Znal vás ten mladík a ten byl na dostizích, protože vás potom s Greenem sledovali do Hiltonu. Greene vás poznal, protože mu vás ten kluk ukázal.“

„A potom nás Greene ukázal Wexfordovi a Wexford Hudsonovi?“ zeptal se Jík.

„Je to pravděpodobné.“

Jík pokračoval: „V tý době už všichni stáli vo to, aby tě definitivně umlčeli, a měli vztek, že tě už měli v hrsti a že tu šanci prošvihli... páni, jak já bych rád slyšel, co si asi povídali, když přišli na to, že sme vykradli tu galerii!“ Zasmál se a dopil poslední kapku piva.

„Den nato někdo přinesl do hotelu vzkaz od Hudsona.“

„Jak mohl Hudson vědět, že tam bydlím?“

Vyjeveně se na mě zadívali. „To mu musel říct Greene, my mu to zaručeně nepověděli, nepověděli sme to nikomu, na to sme si dávali bacha,“ hájil se Jík.

„Já taky. No, v tom dopise mi nabízel, jestli si nechci prohlídnout jeho vinice. Tedy... kdybych o něm neměl určité pochybnosti, možná bych se tam okamžitě rozjel. Byl to Donaldův známý... a vidět vinohrady by mohlo být zajímavé. Z jeho hlediska to určitě stálo aspoň za pokus.“

„Ach ne!“

„Večer po Poháru, jak jsme spali v tom motelu na Box Hillu, jsem telefonoval do Anglie na policii a mluvil s inspektorem, který má na starosti Donaldův případ, jmenuje se Frost. Požádal jsem ho, aby se Donalda na něco zeptal... dnes ráno mně ve Wellingtonu vyřídil odpovědi, které jsem potřeboval.“

„Připadá mi, že dnešní ráno bylo před milionem světelných let,“ vzdychla Sára.

„Hm...“

„Jaký to byly votázky a co vodpověděl?“ zeptal se Jík.

„Hned ti to řeknu: otázka první... jestli Donald vyprávěl Hudsonovi o tom víně a sklepech, otázka druhá... jestli to vyprávěl Wexfordovi, a za třetí, jestli náhodou Hudson neporadil Regině, jestli se nechce podívat na toho Munningse v Art Centru. Odpovědi zněly: Ano, jistě. Ne, proč bych to dělal, a ano.“

Mlčky o tom uvažovali. Jik si hrál s přihrádkami v mé hotelové lednici a vysvobodil odtamtud další pivo.

„Co dál?“ pobízela mě Sára.

„Melbournská policie tvrdila, že nemám přímé důkazy, že potřebují najít nějaké spojení mezi Hudsonem a galerií, pak prý by byli ochotni moje teorie brát vážně. Takže Hudsona nalákali na ty obrázky a další věci, které jsme odnesli z galerie, a on si pro to jako ovce přišel.“

„Ale jak? Jak ho na to nalákali?“

„Zařídili to tak, aby Wexford jako náhodou vyslechl hlášení z různých hotelů o podezřelých, dlouho skladovaných nebo nevyzvednutých předmětech, odložených v úschovných zavazadel... Taky tam byla zmínka o těch obrázcích, které jsem nechal v Hiltonu, v úschovně. Pak to zařídili tak, aby se v nestřeženém okamžiku dostal k telefonu, aby mohl Hudsonovi zavolat. Taky že Hudsonovi zavola, a volal ho k těm lidem, u kterých bydlel během dostihů, a všechno mu pověděl. Hudson si pak sám napsal dopis, jako že je ode mne, a už utíkal odstranit nebezpečné důkazy.“

„Blázen!“

„Spíš pitomec. Ale nezapomeňte, že mne měl za mrtvého... a taky neměl tušení, že ho vůbec někdo podezřívá. Měl trochu myslet, mělo ho napadnout, že ten rozhovor s Wexfordem na policii odposlouchávají... Frost ovšem říkal, že to zařídili tak, aby si Wexford myslel, že mluvím z obyčejné veřejné budky.“

„Rafinované,“ řekla Sára.

Zívl jsem. „Člověk musí být rafinovaný, chce-li chytit někoho, kdo je rafinovaný.“

„Víš, mě by ale ve snu nenapadlo, že Hudson bude tak šilet,“ řekla Sára. „Vypadal strašně nebezpečně.“ Otrásla se. „Člověk by nevěřil, že v sobě někdo může skrývat takovou zlobu a krutost a přitom působit v běžném styku přirozeně a mile.“

„Takový věci se dějou. Třeba takovej milej Ir z vedlejšího baráku někam hodí bombu, která utrhá dětem nožičky, a lidi se pak divěj, takovej milej člověk, kdo by to řek.“

Pomohl Sáře vstát. „Co si myslíš, že maluju? Kyticky?“ Ohlédl se na mne. „Nebo koně?“

Druhý den ráno jsme se rozloučili na melbournském letišti. Měl jsem pocit, že jsem na něm strávil větší část svého života.

„Připadá mi divné, takhle se loučit,“ řekla Sára.

„Vždyť já zase přijedu.“

Přikývli.

„No...“ podívali jsme se na hodinky.

Všechna loučení jsou stejná, člověk už nakonec neví, co by ještě řekl. Viděl jsem na obou, že těch deset dní brzy zmizí v dálce jako hezká zajímavá vzpomínka na něco, co jsme prováděli, když jsme ještě byli mladí a nerozumní, a oni jistě viděli v mých očích totéž.

„Pustil by ses do toho znovu?“ zeptal se Jik.

Nevím, proč jsem si vzpomněl na vojenské piloty, kteří přežili válku, a uvažoval jsem o tom, jak asi vzpomínají na to, co bylo před čtyřiceti lety. Litují, nebo si myslí, že všechen ten pot a krev stály za to? Usmál jsem se. Co si kdo bude myslet za čtyřicet let, je vlastně jedno. To, jak naloží budoucnost s minulostí, je věc budoucnosti. Důležité je, jak my nakládáme se svými dnešky.

„Asi ano,“ odpověděl jsem.

Sklonil jsem se a políbil Sáru, ženu svého nejlepšího přítele. Řekl, ať si najdu vlastní.

17

Maisie mě zahlédla dřív než já ji a vrhla se na mě jako veliký červený pták s roztaženými křídly.

Bylo pondělí odpoledne, studené a mlhavé, a my byli na dostizích ve Wolverhamptonu.

„Drahoušku, to jsem ráda, že jste tu! Jakou jste měl cestu, je to opravdu hrozně daleko, že, a ještě ke všemu ten časový rozdíl!“ Poplácala mě po zádech a pak se na mě pátravě podívala. „Ne, že byste zrovna dobře vypadal, drahoušku, doufám, že se nezlobíte, že vám to říkám, ale vy jste se tam ani neopálil. Ačkoliv, byl jste tam sotva dva týdny, takže vlastně není čemu se divit, že, ale máte pěkné šrámy na ruce, drahoušku, jak vidím, a taky nějak opatrně chodíte, jak jsem si všimla.“

Na chvíli se odmlčela a zadívala se na řadu jezdců a koní, kteří kolem nás procvábali ke startu. Barevné košile proti šedému nebi. Jako dělané pro Munningse.

„Vsadil jste si, drahoušku? Poslyšte, není vám v té bundě zima? Myslím, že by lidi v zimě neměli nosit džíny, je to nakonec jen bavlna, drahoušku, že. No, jak jste se měl v Austrálii? Jak jste pochodil, přišel

jste na něco?“

„To je hrozně dlouhá historie...“

„Nejlíp se povídá v baru, co vy na to, drahoušku?“

Objednala nám oběma nejmíň trojitě brandy a usadila se se mnou u malého stolku. Vyčkávavě, pozorně se mně zadívala.

Vyprávěl jsem jí o Hudsonově organizaci, o melbournské galerii a o seznamu zahraničních kupců.

„Byla jsem na tom seznamu?“

Přikývl jsem. „Jistěže.“

„Vy jste ten seznam dal policii?“ zeptala se ustaraně.

Ušklíbl jsem se. „Netvařte se tak nešťastně, Maisie, vaše jméno už bylo přeškrtnuté, a já ho přeškrtnul zase ještě trochu víc, takže už bylo úplně nečitelné, zvláště na fotokopii, to už nikdo nerozluští.“

„No, hloupý určitě nejste,“ usmála se jako sluníčko. Nebyl jsem si tak jistý. „Obávám se ale, že se s těmi vašimi devíti tisíci budete muset definitivně rozloučit.“

„Co se dá dělat, drahoušku,“ řekla spokojeně. „Dobře mi tak, že, neměla jsem se snažit vyvlíct z placení cla, ačkoliv, abych vám řekla pravdu, kdybych byla znovu v podobné situaci, asi bych to zase ošvindlovala, drahoušku, protože to s tou daní mě doopravdy hrozně zlobí. Ale jsem opravdu strašně ráda, že se nemusím bát, že už za mnou teď domů nepřijdou, vlastně, že za mnou nepřijdou k mojí sestře, k Betty, já u ní teď zase samozřejmě bydlím, to už jistě víte, budu u ní do té doby, než bude dům postavený.“

Zamžikal jsem. „Jaký dům?“

„No víte, drahoušku, já se nakonec rozhodla ten dům ve Worthingu už nechat, protože už by to stejně bez Archieho a všech našich pokladů, které jsme si společně pořídili, nebylo ono, takže ten pozemek prodávám za strašné peníze, a vybrala jsem si pro sebe stavební parcelu kousek od silnice u závodiště v Sandownu.“

„Takže se do Austrálie stěhovat nebudete?“

„Kdepak, drahoušku, je to moc daleko, myslím moc daleko od Archieho, rozumíte, drahoušku?“

Rozuměl jsem. Měl jsem Maisii čím dál tím radši.

„Obávám se, že jsem utratil všechny peníze, které jste mi dala.“

Usmála se, sklonila načesanou hlavičku na stranu a zamyšleně hladila krokodýlí kabelku.

„To vůbec nevádí, drahoušku. Tak mi jednoduše namalujete dva obrázky. Namalujete mě a můj nový dům.“

Po třetím dostihu jsem odešel a vsedl na vlak. Jel jsem po hlavní trati do Shrewsbury a odtamtud autobusem až k Frostovu úřednímu sídlu.

Seděl v kanceláři, zahrabaný v papírech. Přítomen byl též superintendent Wall, který nikdy nezamrká, který tak zničil Donalda a s kterým jsem se předtím nesetkal. Oba mi věcně, úředně potřásli rukou. Wall přešel s nelibostí očima po mé bundě, džínech a vysokých šněrovacích botách. Nabídl mi židli z umělé hmoty a bez opěradla.

Frost se mírně usmíval. „Vám se skutečně podařilo píchnout do vosího hnízda!“

Wall se zamračil, neměl takové neformální řeči rád. „Zdá se, že jste narazil na dosti rozvětvenou organizaci,“ pronesl.

Oba se zadívali na kupu listin na stole.

„Jak to vypadá s Donaldem?“ zepal jsem se.

Frost se díval do země sevřenými rty.

Odpověděl mi Wall: „Sdělili jsme panu Stuartovi, že jsme došli k závěru, že v případě vloupání do jeho domu a v případě vraždy jeho ženy se jednalo o zevní zásah, že o činnosti pachatelů nebyl předem zpraven, a nemohl tuto činnost nikterak ovlivnit.“

Dost studená útěcha. „Pochopil, co tím myslíte?“

Wall povytáhl obočí. „Sám jsem ho v té věci dnes ráno navštívil. Podle mého názoru mně porozuměl dobře.“

„A co bude s Reginou?“

„S pozůstatky paní Stuartové,“ opravil mě Wall.

„Donald si přeje, aby mohla být pohřbena,“ řekl jsem.

Frost se na mě podíval skoro lidsky a se soucitem. „Problém tkví bohužel v tom, že jedná-li se o vraždu, má být tělo zavražděného skladováno až do okamžiku, kdy dojde k obvinění, aby obhajoba měla možnost si dožádat vlastní ohledání a pitvu. V tomto případě jsme až dosud nikoho nemohli z činu obvinít, tím méně se mohlo jednat o obhajobě.“ Odkašlal si. „Uvolníme pozůstatky paní Stuartové, jakmile budou

příslušné podmínky splněny.“

Sepnul jsem prsty a zadíval se na ně.

„Váš bratranec vám je za mnoho zavázaný, víc už dělat opravdu nemůžete.“

Trpce jsem se usmál a vstal jsem. „Půjdu ho navštívit.“

Wall mně znovu podal ruku a Frost mě šel vyprovodit halou ven. Bylo pozdní zimní odpoledne a pouliční světla už jasně svítila.

Pomalů se mnou po chodníku. „Neoficiálně vám můžu říct, že melbournská policie našla seznam osob, které jsou známé jako osvědčení zloději, specialisté na byty. Měli je rozdělené podle zemí, jako ty zahraniční zákazníci. Z Anglie tam byla čtyři jména. Víím, že není správné se spoléhat na dohady a určitě bych vám to neměl říkat, ale skutečně lze do značné míry předpokládat, že jeden z těch čtyř zabil paní Stuartovou.“

„Opravdu?“

„Ano, ale nevykládejte nikomu, že jsem vám to řekl.“

„Jistě. Takže ty loupeže prováděli vždycky místní lidé, ano?“

„Zdá se, že to tak měli zorganizované.“

Greene. Greene s e na konci, možná, že právě on ty lidi najímal a pak na spáleništích kontroloval, jestli všechno provedli, jak měli.

Zastavil jsem se. Právě jsme míjeli květinářství, ve kterém Regina pracovala. Frost se zadíval na velkou zlatou chryzantému za jasně osvětlenou výkladní skříní a pak se tázavě ohlédl na mě.

Sáhl jsem do kapsy a vytáhl šest nábojnic z revolveru. Podal jsem je Frostovi.

„Jsou z pistole, ze které po mně střílel člověk, který se jmenuje Greene,“ vysvětloval jsem. „Vypadly mu, když znovu nabíjel. Zmínil jsem se vám o nich do telefonu.“

Přikývl.

„Asi vám k ničemu nebudou, jedině snad jako důkaz, že Greene je schopen vraždy.“

„A co z toho vyvozujete?“

„Já mám takový pocit.“

„No tak ven s tím!“

„Greene byl v Anglii v době, kdy Reginu zabili.“

Vytřeštěně se na mě zadíval.

„Není vyloučeno, že ho Regina znala, byla přece v Austrálii a v té tamější galerii. Možná že viděla, jak asistuje při vykrádání jejich domu... třeba jen dohlížel... možná, zeji právě proto zabili, nebylo by stačilo svázat ji a dát jí roubík... kdyby zůstala naživu, mohla by ho usvědčit.“

Zalupal po dechu.

„To je ovšem jen... jen dohad,“ dodal jsem. „Vím ale s naprostou jistotou, že Greene byl v Anglii dva týdny po Reginině smrti. Vím také s jistotou, že v té věci s prodejem a krádežemi obrazů jel až po krk. Také víím, že by nezáváhal zabít člověka, který by ho mohl usvědčit. To ostatní... bude na vás.“

„Panebože!“ vzdychl Frost.

Vyкроčil jsem směrem k autobusové zastávce. Šel se mnou a tvářil se jako omámený.

„Co nám všem nejvíc leží v hlavě, je to, jak vás vůbec napadlo, že nějaká taková organizace existuje.“

„Dostal jsem hlášku od informátora,“ usmál jsem se.

„Od jakého informátora?“

Nemohl jsem mu říct, že od pašeračky v červeném kabátě, s načesanými vlasy a krokodýlí kabelkou.

„Informátora člověk nesmí shodit,“ namítl jsem.

Vzdychl, potřásl hlavou, zastavil se a vytáhl z kapsy saka kus utrženého telexu.

„Znáte australského policistu, který se jmenuje Porter?“

„Ovšem.“

„Posílá vám vzkaz.“ Podal mi ten kus textu a já si přečetl šest úhledně natištěných slov:

„Vyřídte tomu malíři Anglánovi, že děkujeme.“

„Mohl byste za mě poslat odpověď?“ zeptal jsem se. Přikývl. „Jakou?“

„Bylo mi potěšením.“

Stál jsem ve tmě před domem svého bratrance a díval se dovnitř.

Seděl v osvětleném obývacím pokoji a díval se na nezarámovaný portrét Reginy, postavený na krbové římse. Vzdychl jsem a stiskl zvonek.

Přišel mi otevřít.

„Charlesi?“ řekl překvapeně. „Já myslel, že jsi v Austrálii.“

„Včera jsem se vrátil.“

„Pojď dál.“

Šli jsme do kuchyně, kde bylo aspoň teplo, a usadili se u stolu. Vypadal na padesát, byl přepadlý, zbyla z něj troska, kterou nezajímal život.

„Jak jdou obchody?“ zeptal jsem se.

„Obchody?“

„Co dělá víno?“

„Já do kanceláře nechodím.“

„Jestli jsi měl potíže s obratem, tak budeš mít brzy větší.“

„Je mi to jedno.“

„Zůstal jsi stát na místě, jako když přeskakuje jehla na gramofonu a přehrává pořád stejný takt.“

Díval se na mě tupě.

„Policie už ví, že jsi s tím vloupáním neměl nic společného.“

Přikývl. „Byl tu ten chlap, Wall... přišel mi to říct. Dnes ráno.“

„Tak vidíš.“

„To na věci nic nemění.“

„Myslíš pokud jde o Reginu?“

Neodpověděl.

„Poslouchej, s tímhle už musíš přestat, Donalde, je mrtvá, to se nedá nic dělat, zemřela před pěti týdny a třemi dny! Chceš se snad jít na ni podívat?“

Zatvářil se zděšeně. „Ne! Samozřejmě že ne.“

„Tak přestaň myslet na to, co z ní zbylo.“

„Charles!“ rozčileně vyskočil, až převrhl židli. Byl pohoršený, rozhněvaný i otřesený tím, jak jsem s ním mluvil.

„Je v lednici,“ pokračoval jsem. „A tobě jde o to, aby místo na polici v lednici ležela na polici v zemi, tam je taky zima. Tak jaký je v tom rozdíl?“

„Vypadni! Vypadni, nebudu tě poslouchat!“

„Ta část Reginy, která tě pořád straší, je prostě jen hromádka různých chemických látek.“ Nehnul jsem se z místa. „To... ta hmota, která je na té polici... to přece není Regina. Skutečnou Reginu máš v paměti, máš ji v sobě, a nikdo ti ji nevezme. Musíš si ji pamatovat takovou, jaká byla, tak ji zachováš živou, její nesmrtelnost je v tobě! Když odmítáš sám žít, je to jako bys ji stále zabíjel, znovu, znovu a znovu.“

Otočil se na patě a odešel. Já šel za ním. Bílé dveře byly zavřené.

Otevřel jsem a vkročil do místnosti.

Seděl v křesle, na obvyklém místě.

„Odejdi,“ řekl.

Člověk padá z balkonu, střílejí na něho, mlátí sebou o skály, ale duši svého bratrance stejně zachránit nedokáže.

„Beru si ten obrázek do Londýna,“ prohlásil jsem.

Polekal se. Vstal. „To přece nemůžeš!“

„Ale ano, můžu.“

„Nemůžeš, daroval jsi mi ji.“

„Potřebuje to zarámovat, jinak se zkroutí blindrám.“

„Nemůžeš mi ji vzít!“

„Tak pojed s sebou.“

„Nemůžu odsud.“

„Jak to?“

„Nedělej ze sebe pitomce,“ vybuchl. „Víš dobře, proč nemůžu. Nemůžu kvůli...“ odmlčel se.

„Koukej, ať jdeš kamkoliv, Regina bude vždycky s tebou, slyšíš? Můžeš odtud klidně odjet, kdykoliv si na ni vzpomeneš, bude pořád s tebou.“

Nic.

„Přece není v tomhle pokoji, je jen v tvé hlavě, a když odsud vyjdeš, půjde s tebou.“

Nic.

„Regina byl ohromná ženská a muselo být hrozné, když jsi o ni přišel. Ale ona si od tebe zaslouží víc, než jí teď dáváš.“

Nic.

Šel jsem ke krbu a sáhl po obraze. Regina se na mě vesele usmívala, vypadala živá. Potřebuje opravit

tady nalevo nos, říkal jsem si.

Donald se nesnažil mě zarazit.

Položil jsem mu ruku na rameno.

„Pojď, jdi vytáhnout auto z garáže, zajedeme ke mně, teď hned.“

Ticho.

„Tak dělej.“

Začal namáhavě, křečovitě plakat.

Zhluboka jsem se nadýchl a chvíli jsem počkal. „Tak dobře, jdeme. Máš vůbec ve voze benzín?“

„Můžeme ještě...“ otřel si oči. „Můžeme natankovat u vjezdu na dálnici.“

– 1 –